

CHR. KOLLERUP

EN VESTHIMMERLANDSK BONDESLÆGT

Slægten Bro med Sidelinjer.

Løgstør Bogtrykkeri 1951

- trykt i 325 eksemplarer -

-

OCR-version 1.1
11. oktober 2002

www.brondsted.dk/~elsibeth/kollerup

*Denne OCR-version af Kollerups sjældne bog må frit kopieres,
udskrives, overføres på CD eller andre medier og videregives,
offentliggøres andre steder på internet osv.*

Autogenereret indholdsfortegnelse

FORORD	3
SLÆGTENS HJEMSTED	4
1. CHRISTEN JENSEN BRO OG ANNA MIKKELSDATTER	9
1.1. Jens Christensen Bro	11
1.2. Mikkel Christensen Vilsted	13
1.3. Christen Christensen Bro og Otteane Troelsdatter	13
1.3.a. Anna Christensdatter Bro	13
1.3.b. Kristian Christensen Bro	13
1.3.c. Karen Christensdatter Bro	42
1.3.d. Troels Christensen Bro	42
1.3.e. Kirsten Christensdatter Bro	43
1.3.f. Jens Christensen Bro	43
1.3.g. Ane Christensdatter Bro	43
1.3.h. Jens Christensen Bro	43
1.3.i. Karen Marie Christensdatter Bro	45
1.4. Anna Christensdatter Bro	48
1.5. Jens Christensen Bro og Inger Marie Troelsdatter	49
1.5.a. Ane Jensdatter Bro	50
1.5.b. Kristiane Jensdatter Bro	50
1.5.c. Troels Jensen Bro og Anna Birgitte Simonsdatter	80
Haldrup: Niels Chr. Christensen og [1.5.c.6.] Dorthea Marie Troelsdatter Bro	89
1.5.d. Selvejergaardmand Christen Jensen [Bro], Ulstrup	103
1.6. Karen Christensdatter Bro	114
1.7. Poul Christensen Bro	114
1.8. Peder Laurids Christensen (Bro)	115
1.8.f. Søren Christian Pedersen	116
1.8.a. Else Marie Pedersdatter	117
1.8.c. Kirsten Pedersdatter	117
HVAD DE GAMLE OPLEVEDE OG FORTALTE	119
RETTELSE OG TILFØJELSE 1952	140
NAVNEREGISTER	141
BENYTTET KILDER	145
INDHOLDSFORTEGNELSE	146
TILFØJELSE	147
Uddrag: Chr. Kollerup: Vesterhimmerlandske Sognehistorier, Løgstør 1964	147
Haldrupgaard, S. 76-78	147
Øster Stræth, s. 196 f.	148
Slavekrigen i Vesthimmerland, s. 245-49	148
Birkegårdsslægten: Anetavle	151

[side 7]

FORORD

Naar jeg har paataget mig i Bogform at udgive de mange Optegnelser om Slægten, som jeg gennem Aarene har opsamlet og i de senere Aar tillige ved Arkivstudier har udvidet, er det for at efterkomme et længe næret Ønske, ikke alene hos mig selv, men ogsaa hos flere af de nulevende Slægtsmedlemmer, der har vist deres interesse for Sagen. Det kan jo være af Betydning at kende sin Slægt langt tilbage i Tiden.

Det er mit Haab, at Udgivelsen af denne Bog vil hjælpe til at vække den i vor Tid noget svigtende Slægtsfølelse, og at den vil komme til at virke som et Bindeled mellem Slægtens mange Forgreninger, saadan at flere og flere vil blive interesseret i Slægtens Historie og dens Færd og Virke gennem Tiderne.

Det er rigtigt, at Slægtsfølelse og Kærlighed til Hjem og Egn hører sammen, og at dette faar mere Magt over ens Sind, des længere man kommer op i Aarene. Dette har præget vore Forfædre, de gamle Bønder, mere end det præger Folk i vor Tid. Disse gamle Vesthimmerlændinge var fordringsløse og sagtomme Mennesker, der kun sjældent eller aldrig kom uden for Hjemstavnen. Det længere ude var fjernt og fremmed, og der kom sjældent Bud fra andre Egne. Aviser og Blade var ukendte og Rejser meget besværlige at foretage. Under disse Forhold var det intet Under, at man blev knyttet langt stærkere og inderligere til Familie og Hjemegn. Mens mange Mennesker nutildags næsten intet ved om deres Forfædre, satte man i ældre Tid en Ære i at kunne huske Familieforhold og Slægtsforbindelser mange Slægtled tilbage i Tiden.

Vor Slægt har, saa langt jeg har kunnet følge den tilbage i Tiden gennem de skriftlige Kilder, jeg har undersøgt, kun bestaaet [side 8] af jævne Bønder, og de har gennemlevet de fattige Kaar, der blev Standen til Del i Tiden før Stavnsbaandets Løsning, og indtil Hoveriet blev ophævet. De har udstaaet et slidsomt Liv og en nøjsom Tilværelse, Egenskaber, der kan siges at være nedarvet paa flere i Efterslægtterne.

Efter Bøndernes Frigivelse blev der hurtig flere, der købte deres Fæstegaarde til Selveje, og Fremgangen udeblev ikke med Glæden over at arbejde med egen Jord, og Slægtens Anseelse steg, efterhaanden som Kaarene bedrede sig, og i vore Dage sidder dens Medlemmer stærkt udbredt i det vestlige Himmerland i Besiddelse af mange af Egnens Landbrugsejendomme.

I det sidste Aarhundrede er der dog enkelte, der har ernæret sig udenfor Bondestanden, og de sidder eller har siddet i gode og ansete Stillinger rundt i vort Land. Men i den nu opvoksende Generation er der flere og flere, der gaar Læsevejen eller søger Uddannelse ved Handel og Haandværk.

Mange Steder er det Skik, at der holdes Slægtsfester, hvor man sætter hinanden Stævne i en af Slægtens gamle Gaarde eller et andet centralt beliggende Sted, og her mødes saa fra nær og fjern mange Gange Folk, som aldrig har set hinanden eller vidst af, at der var nogen Slægtsforbindelse mellem dem.

Samtidig har jeg medtaget enkelte Træk af oplysende Art, jeg har ment kunne have Betydning, og som i nogen Maade griber ind i Slægtens Liv og Færd.

Samlet i denne Bog overgaar herved til den nulevende Slægt og dens Efterkommere i en meget sammentrængt Form, hvad jeg har kunnet finde om Slægten, og det er mit Haab, at den trods forskellige Mangler maa give en hel Del hidtil ukendte Oplysninger. Det har været mig et interessant Fritidsarbejde at føre Korrespondance med mange Familiemedlemmer. Disse bringes hermed min hjerteligste Tak for deres Oplysninger.

"Møllebakken" i Vilsted, 25. juni 1951.

Chr. Kollerup.

[side 9]

SLÆGTENS HJEMSTED

Landsbyen Vilsted, hvorfra den Slægt, hvormed der her skal fortælles, har sin Oprindelse, var i ældre Tider Vesthimmerlands betydeligste Landsby. I Tiden omkring Stavnbaandets Løsning ved den første nogenlunde paalidelige Folketælling, der foretoges 1787, havde Sognet 280 Indbyggere, der saa godt som alle var Bønderfolk og næsten allesammen boede i den tæt sammenbyggede Landsby. De gamle, lave, lerklinede, straatækte Gaarde laa i en Krans omkring Kirken, de fleste dog i Byens Østside. Byen laa lavt ved den nordre Bred af den 400 Td. Land store, smukke og fiskerige Vilsted Sø, og var som de fleste af Datidens Landsbyer omgivet af et Bydige med Led, hvor Vejene førte ud. Her laa der før Udskiftningen 28 Gaarde og større Boelssteder foruden nogle jordløse Huse indenfor Bygrænsen. Efter Udskiftningen i 1794 blev der 13 Gaarde og nogle Huse tilbage i Byen. Gennem Nørreled i Byens nordøstre Hjørne gik Vej til den lille Landsby Engelstrup og Anneksbyen Vindblæs og Vej til Aggersund Færgested og Handelspladsen Løgstør (denne Vej gik dengang ud forbi Stræthgaardene). Vejen til Ranum og Malle førte ud af det vestre Led. En tredje Udfaldsport var Vejen mod Sydøst over Aaløbet forbi Vandmøllen. Her var jo et naturligt Overfartssted med Stengrund i Aabunden, der gjorde det let og ufarligt at færdes her. Senere er der bygget en Stenkiste over de fleste større Vandløb, og ved et saa betydningsfuldt Overfartssted som her er der vel med det allerførste bygget Bro. Gennem umindelige Tider har dette Sted været benyttet som Overfartssted, og Færdselen fra Landsdelene nordenfjords, Thy og Vendsyssel, er gaaet denne Vej til fjerne Egne øst- og sydpaa.

[side 10] Indenfor Bydigets Rammer laa saa nogle af vore Forfædres Beboelser. Gamle Folk mener, at de var mere velholdte her end de fleste andre Steder paa Egnen. Det skulde skyldes det gode Tagmateriale, man havde i det store Rørskær, der strakte sig i et bredt Bælte hele Vejen rundt langs Søbredden. Men de gamle Gaarde og Huse, hvor vore ældste Forfædre for kortere eller længere Tid havde til Huse, er forlængst sunket i Grus og erstattet af andre, men tilbage staar den gamle, ærværdige Sognekirke, der har trodset Aarhundreders Vind og Vejr, knejsende med sit Taarn over de lave Huses Straa.

Vilsted Kirke.

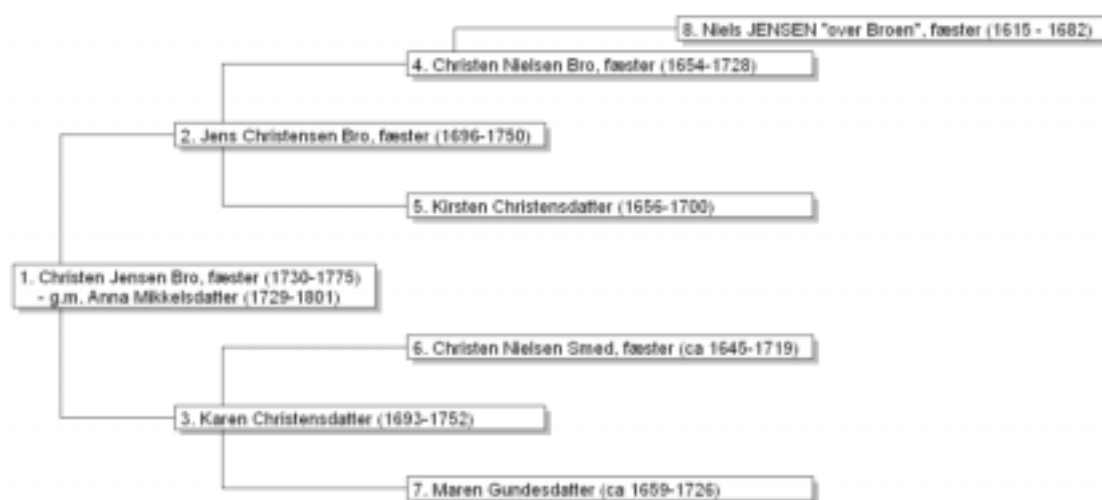
Den staar der i Dag skønnere end nogensinde. Til den maa der ses hen med den største Ærbødighed, som den staar der som et Monument over svundne Tiders Slægter. Den kunde fortælle mangt og meget om vor hedengangne Slægts Liv og Færdens Hundreder af Aar tilbage i Tiden. Til dens Døbefont gik dens første Færd, naar de nye Liv skulde indvies i Menighedens Rækker. Her mødtes de to unge og lovede hinanden Troskab til Følgeskab gennem Livet. Og her under Kirkens Hvælvinger og ved dens Alterbord er der fundet Trøst og Vederkvælgelse ved Søndagsgudstjenesten, naar man sad andægtigt lyttende til de skiftende Præsters Forkyndelse. Og her endte den sidste Rejse, naar de skulde stedes til Hvile paa Kirkegaarden efter en travl Livsdag. Til alle disse Begivenheder lød Kirkeklokkens Klang ud

over Sognet, som den lyder i Dag kaldende og manende som gennem svundne Tider. Det giver en vis Livsfylde at føle Forbindelse med de henfarne Slægter og hente Kraft fra den samme gamle Sognekirke, hvortil vore Fædre tyede.

Fra gammel Tid var det Skik, at der fra hver Ejendom skulde mindst een til Kirke hver Søndag. Hvert Hus eller Gaard havde sin faste Stol, og den skulde helst ikke staa tom, en Skik, der havde været god, om den var nedarvet til vor nuværende Slægt.

I Sognets Yderkanter laa flere Enstedgaarde. Mod Vest Hyllestedgaard, mod Nord Vester Stræth og Mellem Stræth¹, ved Søens Østbred Haldrupgaarde og ude i Hedeegnen Flejsborg Svenstrup, [side 11] Grønning, Gaardsted og Gatten Møllegaard. Ved denne sidste drives en mindre Vandmølle.

I Byens sydvestlige Udkant ligger ved Søbredden Resterne af en middelalderlig Borg, der af de gamle blev kaldt Vilstedgaard eller Vilsted Slot. Den blev i 1407 købt af Dronning Margrethe, der lod dens Fæstningsværker nedbryde. Borgens Historie er meget dunkel; det menes, den er afbrændt i Klement-Fejden 1534 sammen med de fleste andre nordjydske Herregaarde. Endnu ses Egestolper af svære Dimensioner rage op over Jordsmonnet. En gammel Historie beretter, at Adelshæren, der kom fra Randers, skal have stødt sammen med Bondehæren ved Vilsted. Fra denne Kamp skal de med Øksehug i Panden mærkede Hesteskeletter stamme, der er fundet ved Udgravning.

Tavle over ældste generationer

Godsets Jorder skal have ligget mellem Bjørnsholm og Aggersund; da det nedlagdes, blev der oprettet otte store Bøndergaarde, heriblandt de tre Gaarde ude i Stræth og een Gaard i Vestsiden [side 12] af Vilsted By nær den gamle Ruin. - Fra denne By og disse Omgivelser har Slægten Bro sin Oprindelse. Omkring Aar 1700 har denne Familie haft en ikke ringe Udbredelse her, og Beboerne har været stærk indgiftede i hinanden som andre Steder i tæt sammenbyggede Landsbyer. Efter Sognets ældste Kirkebog, der er paabegyndt 1679, har den daværende Sognepræst, Hr. Søren Christensen, indskrevet følgende: "Den 4. Okt. 1682 begravet *Niels Jensen over Broen*". Om denne Mand [tavlen nr. 8] vides der intet udover, at han skal have boet hinsides Broen. Maaske han har været en Slags Brofoged og opkrævet Penge af dem, som passerede Broen, hvilket var almindeligt dengang til Broernes Vedligeholdelse, og saa har han jo oplevet Trediveaarskrigen og Svenskekrigenes Besættelse af Egnen med al deres Rædsel og Uhygge. Og efter Navnet at dømme kan det med Sikkerhed siges, at hans Fader har heddet Jens, og at denne jo udmærket kan være født helt tilbage i Frederik II.s sidste Regeringsaar omkring Aar 1585.

Samme Aar som den gamle Niels Jensen ved Broen døde, var hans Søn [nr. 4] *Christen Nielsen* blevet viet den 23. April til [nr. 5] *Kirsten Christensdatter* af Vilsted. Dette Ægtepar var bosat som Fæstere og havde mange Børn, hvoraf de fleste døde som smaa. Konen døde ogsaa tidligt, den 14. Marts Aar

¹ Øster Stræth ligger i Vindblæs Sogn. Flejsborg Svenstrup hørte indtil 1818 til Vilsted Sogn.

1700, kun 44 Aar gammel. Christen Nielsen, der nu benævnes med Navnet Bro, giftede sig igen Aaret efter med en ældre Pige fra et af Nabosognene. Han levede til 1728 og stedtes til Hvile paa Kirkegaarden 2. Paaskedag. Hans Søn [nr. 2] *Jens Christensen Bro*, der var født 1696, blev Fæster af en Gaard i Vilsted By. Gaarden ejedes af Herregaarden Vaar. Han blev trolovet og senere gift med [nr. 3] *Karen Christensdatter*, der ogsaa stammede fra Vilsted. Hendes Forældre var Gaardfæsteren [nr. 6] *Christen Nielsen Smed* og Hustru [nr. 7] *Maren [Gundesdatter]*. I deres Ægteskab blev der tre Børn. En Søn [nr. 1] *Christen Jensen Bro* født 1730 og to Døtre *Maren Jensdatter* født 1732 og *Karen Jensdatter* født 1735, denne sidste døde 1744, 9 Aar gammel. *Jens Christensen Bro* opnaaede heller ingen høj Alder, han døde den 5. Nov. 1750 kun 54 Aar gammel. Og Maanedsdagen efter hans dødelige Afgang mødte Skifteforvalteren fra Vaar paa sit Herskabs Vegne og holdt Skifte. Skiftet giver i nogen Grad Besked om, hvad en Fæstebonde har [side 13] været Ejer af paa dette Tidspunkt, og ogsaa noget om, hvordan Hjemmet har set ud i Udstyr og Udseende.

SKIFTET

(Udskrift af Skifteprotokollen for Vaar Gods, 1717-1775, pagina 319).

Anno 1750 dend 5. Dec. som var 30. Dagen efter *Jens Christensen Broe* hans dødlig Afgang, indfant sig i Stervboen i Wildsted *Jens Nielsen* fra Waar paa Herskabets Hr. Justitzraad *Poulson* til Waar hans Vegne med 2de tiltagne Vurderingsmænd, nafnlig *Christen Christensen* og *Jens Jensen*, begge af Wildsted, for at registrere og vurdere, samt der efter at skifte og delle, imellem *Encken Karen Christensdatter*, og deris sammenauflede Børen, nemlig *Christen Jensen*, 20 Aar og *Maren Jensdatter*, 18 Aar gl. Hvor da mødte paa *Enckens* Vegne som Laugværge *Anders Pedersen* fra Wildsted, og paa *Børnenes* Vegne som Formynder *Anders Jensen* ibid. og blev da forfaret som følger:

INDBO.

	R	Mk	Sk
1 Fyhrbord med aaben Fod	1	1	
1 Kiste Benck, 2 Mk. 2 Bencker 1 Mk.		3	
1 gl. Fyhr Kiste uden Laas		2	
1 Fold Benck		1	
1 Fyhr Skab med Laas	1		
1 Jern Kackelovn	12		
3 Stoele med Halmsæde udi			6
2 Stoele Hynder			6
2 Steen Krus med Laag		1	
1 gl. Eege Kiste uden Laas	1		
1 Slaugbord 2 Mk. 1 lille do. med aaben Foed 1 Mk		3	
2 Thinfad i Mk. 4 Thintalerckener 14 Sk.		1	14
1 Øl Tønde 1 Mk. 1 Deintrug 10 Sk.		1	10
1 Kiern, 1 Flødbøtte			6
1 Vogn Skrin med Laas		1	
1 Løgte 2 Sk. 1 Rif jern 2 Sk.			4
1 Træ half Kande 2 Sk., 1 lille Bale, 2 Sk.			4
3 Staufkar			12
9 Steen Melkkar			9

SENGEKLÆDER

	R	Mk	Sk.
1 stribet Vadmelsdyne		3	
3 Puder 3 Mk., 1 hvid Vadmelsvar 8 Sk		3	8
1 sort stribet Vadmelsdyne		1	8

Datterens Seng som af en hvid Vadmelsdyne med sorte Striber, 1 Bolsterpude, 2 hvid Vadmelsvar, i stribet Vadmelspude, 1 nye Olmerdugs dito, i gl. stribet Vadmels dito, dette haver Moderen saavel som Broderen givet hende, samt en sort broget Stud 2 Aar.

I KIØCHENET

	R	Mk	Sk
1 Kaaber Kedel i Grue	6	4	

1 Hat med Laag og Piber	2	4	
1 gl. Messing Kedel 6 Sk., 1 Trefod 12 Sk.		1	2
1 Rist 8 Sk., 1 Ildtang G Sk., 1 Brandfoed 4 Sk.		1	2
1 stor Kar med Laag	1	2	
2 mindre dito	1		
2 gl. Bærkar			8
3 Staantdr. 12 Sk., 4 Stripper 12 Sk.		1	8
4 Anckere 2 Mk., 1 gl. Skab 1 Mk.		3	
1 gl. Haandqvern		2	
1 Øltragt, 1 Trug 6 Sk., 4 Steenfad 4 Sk.			10
6 Træ Talerckener 4 Sk., 3 Saahl 12 Sk.		1	

VOGN OG VOGN REDSKAB

	R	Mk	Sk
1 beslagen Vogn med Tilbehør	10		
1 gl. Træ dito med Behør	1	2	
1 gl. dito med Behør	1		
3 Lyngler 3 Mk., 4 Jerngreb 3 Mk.	1		
2 Høeler 8 Mk., 3 Øxer 2 .Mk.	1	4	
2 Saufver 12 Sk., 2 Naurer 8 Sk.		1	4
1 Baandknif og 1 Hugjern			8
1 Bore, 1 Hamer, 1 Knibtang			10
2 Tørv Spader		1	8
2 Slibsten, dend eene med Jernaxel		1	8
2 Forker, 4 River, 2 Plejel		1	6
1 Ploug med Tilbehør	1		
2 Harrer		3	

BÆSTER

	R	Mk	Sk
1 sortbrun Hoppe, 11 Aar	7	2	
1 sort stieret Hest, 12 Aar	6		
1 sort Hoppe, 16 Aar	4		
1 gl. bruun dito, 20 Aar		4	
1 sort Hoppe, 3 Aar	6	4	
1 sort Hestplag, 3 Aar	5	2	

FÆES HØFDER

	R	Mk	Sk
1 graa hielmed Ko, 8 Aar	5	2	
1 sort grimed, 7 Aar	4	4	
1 gl. sort dito, 12 Aar	3	2	
1 sort Qvie, 3 Aar	4		
1 rød hielmed Qvie, 2 Aar	2	7	
1 graa Aaringsstud	2	4	

FAAR

	R	Mk	Sk
12 gl. Faar à 3 Mark	6		
4 Lam à 1 Mk.		4	

SVIN

	R	Mk	Sk
4 Griis	3	2	
Summa Boens Indtægt ...	111	4	1

Dernæst blef Encken med tilstedeværende Børn tilspurt, om de viste mere Boen til Indtægt, være sig reede Penge eller andet at angive end hvad som allerede er andført og andgivet, hvortil de samfligen svarede nei, at de ei viste meere end hvad som allerede Forretning er tilført.

[side 16] Dernæst er Udgiften som følger Besætningen til een Halvgaard behøves:

VOGN OG VOGN REDSKAB			
	R	Mk	Sk
4 døgtige Plougheste à 13 R. 2 Mk	53	2	
1 Forsvarlig Høevogn med Tilbehør	10		
1 Ploug med Behør 3 R., 2 Harver 1 R. fornøden	6		
Gaardsredskab 2 R			
Dend sal. Mands Begravelses Bekostning ialt	10		
Encken fordred sit derimod	10		
Bygfælden blev efterset og i all erringeste andsat saaledes,	4		
Rolingshuset fattes Tømmer og Tag til nogenleedes			
Reparation for			
Ladehuuset fattes ligeledes Tømmer og Tag for	8		
Det vester Huus ligeledes	3		
Det østerste Huus er meget brøstfældig andsat for	7		
Skifte Salarium og dets Forretning	1	2	8
	112	2	8

Hvad sig Kornet i Laden er angaaende, Da efter Siun og Taxering, kand samme ei andsættes for meere end til nødtørftig Tære og Sædekorn, og som ingen videre noged ved dette Skifte hafde at erinde, men begærede dessen Endskab, saa blev Boens Indtægt imod dens Udgift lignet og leqvideret, overgaar Gielden Boens Beholdning til Penge 1 R. 7 Sk. Hvoraf sees, at intet kand blive til Deeling, men Børnene i saa Maader arveløs findes, og er dette Skifte da sluttet og tilendebragt bekræfter vi med vore Hænders Underskrift.

Actum Stervboen ut supra.
Paa mit velbaarne Herskabs Vegne, Jens Nielsen.
Som Vurderings Mænd

Christen Christensen. Jens Jensen.

[side 17]

1. CHRISTEN JENSEN BRO OG ANNA MIKKELSDATTER

Naar i et Tilfælde som her en Fæstebonde var fradød sin Gaard, var det altid med bange Anelser, at Enken imødesaa Skifteretten. Herremanden var jo Skifteforvalter og mødte med sine Krav. Der var i de Tider trange Eksempler paa, at Herremændene benyttede sig af alle de Muligheder der forefandtes, for at det kunde falde ud til deres Fordel; de mærkede jo ogsaa, at Tiden var daarlig og skulde maaske ogsaa være paapasselige.

Ved et Skifte medregnedes alt i Boet lige fra Klædekister og ned til Stenfæde og Trætallerkener, Vogne og Markredskaber, samt Besætning af Bæster, Fæhøveder, Faar og Svin. Og i Gælden til Husbonden medregnedes ikke blot Skatter, Restancer af Landgilde, men ogsaa Nedgang i Besætningen, Arbejde paa Hovmarken, som paa Grund af Mandens Sygdom maaske ikke var udført, manglende Besaaning af Fæstegaardens Jord og endelig Bygningernes Forfald.

Selv om Gaarden ikke var i bedre Stand, da den blev overtaget, viste det sig altid, at Enken i de fleste Tilfælde blev frataget alt, hvad hun skulde leve af paa sine gamle Dage. Dog kunde det hænde, at Herskabet for med Lempe, og lod et af Børnene fæste Gaarden paa billige Vilkaar mod at underholde de efterlevende gamle, men brugte de den lovhjemlede Ret, var Forholdene fortvivlede for Enken, og som de ogsaa var blevet for Karen Kristensdatter, hvis der her som de fleste Steder havde været mange Børn.

Nu var der jo kun en Søn [Christen Jensen Bro] og en Datter. Datteren Maren Jensdatter blev nogle Aar efter Forældrenes Død gift med Gaardfæster, senere Sognefoged Peder Svendsen, der havde en Gaard i Vilsted By, og saaledes gik hun ind til ret gode Kaar. Det havde jo [side 18] ogsaa været naturligt, at Sønnen havde overtaget Fæstet af Gaarden, og det har sikkert ogsaa været Moderens Ønske.

* * *

Efter Indberetninger paa den Tid lyder disse alt andet end godt. Sognepræsten fra Vester Hornum-Flejsborg indberetter om ved 1740 om en Sygdom, der kaldes Springel. Folk fik Hovedpine og Opkastning og blev plaget af Pine og Raseri, nogle blev sanseløse og døde og laa hen med en forfærdelig Slaphed i Kroppen og tillukkede Øjne, og efter 3 og indtil 8 Dages Forløb indtraf Døden. Ogsaa Børnekopperne rasede. Børnene henlaa blinde og i ynkværdig Forfatning i mange Dage, saa elendige, at de knap kunde løfte Hænderne og Ansigterne blev opsvulmede og fulde af Saar. For disse forskellige Sygdomme brugte Befolkningen Aareladning, og som almindelig Medicin brugtes Brændevin blandet med Peber, hvorefter der skulde drikkes meget.

Om Korn og Kreaturer indberetter Præsten, at Priserne er saa elendige som aldrig før, saa Bonden vanskelig kan eksistere og svare enhver sit. I Flejsborg gør Ulvene Skade paa Bæster, Høveder og Faar. De har Tilhold i den lange Lyng paa Hederne og i de mange Krat. Der bliver næsten ingen Jagt holdt paa dem, og de bryder ind i Folks Faarestier om Natten og ødelægger Faarene. De er en sand Plage, som de formerer sig, og af denne Grund findes der næsten ingen Harer og andet ædelt Vildt. Der høres tit Ulvehyl om Natten, det lyder uhyggeligt. Folk her laver megen Ost af Faarenes Mælk, da Køerne kun giver lidet Mælk i den daarlige Foderstand. Havebruget er der ingen, der er interesseret i; der findes kun Haver ved Herregaardene.

I disse Aar har Bønderne kun avlet lidet Hø, og Avlen har i det hele taget været slet, saa Fodermangelen har været stor de fleste Steder. Efter den Sorte Døds Grasseren ligger Heden mange Steder hen med Agerrygge - et Bevis paa, at det tidligere har været dyrket Areal, men nu efter de mange Aars Forløb atter er bleven tilgroet med Lyng.

[side 19] Enken Karen Kristensdatter blev siddende med Fæstet indtil sin Død, der fandt Sted to Aar efter Manden. I de Aaringer rasede der Epidemier, der bortrev mange Mennesker. Maaske er Jens Christensen Bro og hans Hustru faldet som Offer for disse. I Vindblæs døde en Gaardmand og hans to voksne Sønner; de blev begravet paa samme Dag. Der var i de Aaringer usædvanlig mange Dødsfald i Vilsted og Vindblæs Sogne.

I de samme Tider rasede der her paa Egnen som over det ganske Land den frygtelige Kvægsyge, der tyndede stærkt ud i Besætningerne, mange Steder døde over Halvdelen af Hornkvæget, og dette bidrog til, at Stillingen blev helt utaalelig for de stakkels Fæstebønder, der ikke kunde svare Skatter og Afgifter. Det kneb under disse Forhold at faa de unge Bønderkarle til at overtage Fæstegaardene, og Herremanden maatte ikke saa sjældent true med Indkaldelse til Militærtjeneste for at faa Gaardene bortfæstede. Den frygtede Soldaterudskrivning var et af de bedste Midler, Herremanden havde til at faa de forfaldne Gaarde bortfæstede. Soldatertjenesten kunde betyde en Indkaldelse til Hæren paa 8 Aar; senere blev det bestemt, at Tjenestetiden kunde forhøjes til 12 Aar. Med disse Udsigter foretrak de fleste alligevel at blive Fæstebønder, selv om det skete paa saa daarlige Betingelser, at det kun gav utaalelige Kaar, Slid og Slæb hele Livet igennem.

Jens Christensen Bro's Søn, 1. *Christen Jensen Bro*, der ved Faderens Død var en Karl paa 20 Aar, har aabenbart vægret sig ved at overtage Gaarden i Fæste; men i Stedet fæstede han et Hus paa 6 Fag i Vilsted By. Huset hørte ligeledes til Herregaarden Vaar, der dengang ejedes af Justitsraad Joakim Poulsen. Fæsteren kunde her slippe med nogle Gangdage om Aaret paa Vaar, eller hvor Godsejeren bestemte, Arbejdet skulde udføres. Christen Jensen Bro havde i 1752 giftet sig i en forholdsvis ung Alder med Pigen *Ane Mikkelssdatter*².

I dette lille Hjem, der blev meget fattigt, opvoksede der en ret stor Børneflokk, der efter Stavnbaandets Løsning kom til at rejse Slægten til bedre og friere Kaar. Af Børnene var

- 1.1. *Jens Christensen Bro* døbt 1753,
- 1.2. *Mikkel Christensen Bro* døbt 1754,
- 1.3. *Christen Christensen Bro* døbt 1756,
- 1.4. *Anna Christensdatter* døbt 1758, [side 20]
- 1.5. *Jens Christensen Bro* døbt 1759,
- 1.6. *Karen Christensdatter* døbt 1761, vist død som Barn,
- 1.7. *Poul Christensen Bro* [kaldt *Vilsted*] døbt 1763, død som yngre, og
- 1.8. *Peder Christensen Bro* døbt 1765.

Det er denne Børneflokk og deres Efterslægt, der skal omhandles i det efterfølgende.

Indsidderen Christen Bro har, som den Smaakaarsmand han var, ladet sine Børn komme ud hos fremmede, selv har han nok alligevel saa nogenlunde holdt Brødet i Huset ved at arbejde hos Gaardmændene, og Søn med sin Fiskerigdom var en stor Hjælp for mangan Vilstedmand i de Dage, ligesom det store Rørskær gav meget Arbejde. Hans Hjem kan jo under de vanskelige Kaar nok alligevel have været nogenlunde lykkeligt.

Men Ulykken meldte sig. Christen Bro var en Februardag i Aaret 1775 sammen med en anden Vilstedmand Christen Andersen gaaet ud paa den tilfrosne Sø. I hvilket Ærinde de er gaaet, vides ikke, men maaske for at stange Aal gennem et Hul i Isen. De to Mænd maa være kommen ud paa for tynd Is, der er bristet, og de er gaaet tilbunds paa dybt Vand, og da der ingen Øjenvidner har været til Ulykken, har Redning været umulig. Begivenheden maa selvsagt have vakt megen Opsigt, og der er sikkert vist de haardt ramte Familier megen Deltagelse fra deres nærmeste Side³.

Da Begravelsen var overstaaet, skulde der holdes Skifte. Den 1. Marts mødte saa Skifteforvalteren fra Vaar, Hr. Frants Hvass⁴ for paa sit Herskabs Vegne at foretage det nødvendige. Der var mødt tvende Vidner og Vurderingsmænd, velagtede Mænd udi Vilsted By, Christen Jensen og Christen Christensen, hos Enken for der at begynde og fuldføre et lovligt Skifte og Deling mellem Enken og hendes med den salige Mand sammenavlede [side 21] Børn, som er en Søn 1.1 *Jens Christensen*, 21 Aar, en Søn 1.2 *Mikkel Christensen*, som er bortrømt, 20 Aar, en Søn 1.3 *Christen Christensen*, 19 Aar, en Datter 1.4

² [... "der var fra et nabosogn", jvf. Chr. Kollerup: Vesthimmerlandske Sognehistorier, s. 44-55]

³ Samme Aar druknede Anders Akselsen, Sønnen fra Hyllestedgaard, i Søen, 26 Aar gammel.

⁴ Broder til Pastor Hvass i Vilsted. Han var i mange Aar Forvalter hos Justitsraad Marcussen til Krastrup, Vaar og Gunderstedgaard. Marcussen, der havde Kaldsret til Vilsted-Vindblæs Præsteembede, gav Hvass, der havde studeret Teologi, Præsteembedet i Fødselsdagsgave paa hans Fødselsdag i 1772. Men han befandt sig saa godt i hans Landmandsgerning, at han overlod sin Broder Embedet. Senere blev han 58 Aar gammel gift med den 18-aarige Ellen Cecilie Færch, Datter af den rige Købmand Færch i Nibe. Han købte saa Herregaarden Randrup i Østhimmerland.

Anna Christensen, 16 Aar, en Søn 1.5 Jens Christensen, 14 Aar, og en Søn 1.8 Peder Christensen, 10 Aar. Til Lavværgе havde Enken antaget velagtede Gaardmand Peder Svendsen af Vilsted og til Formynder for Børnene Gaardmand Jens Christensen Skomager sammesteds.

Vilsted gamle Præstegaard. - Længen til højre er den Bygning, Pastor Smitt lod opføre i 1852, og som blev nedrevet i 1919 for at gøre Plads for den nye Præstegaard. Bindingsværkslængen er opført i Pastor Hvass' Tid.

Huset, der udgjorde 6 Fag, blev beset udvendig fra, og der var Enighed om, at Reparation var stærk paakrævet. I Stuen fandtes et Fuerbord med aaben Fod, der ansattes til 2 Mark. En Stol med Halmsæde, 4 Skilling. En Træhylde fyldt med fire Stenfade, 8 Skilling. Et gammelt Hængeskab med 2 Døre, 2 Mark. Et gammelt Skrin med Laas og Nøgle, 2 Mark. Et gammelt Skrin uden Laas, 1 Mark. En gammel Fuerkiste uden Laas, 1 Mark og 8 Skilling. Et lidet gammelt Skab med Laas og Nøgle, 1 Mark og 8 Skilling. Et Hattefederal, 8 Skilling. I Kammeret fandtes en Halvtønde, 1 Mark. Fire gamle Fjerdinger, 12 Skilling. En gammel Fjerdning, 4 Skilling. En Kobberkeddel, 1 Rigsdaler, og en Ildklemme og en Træfod, 1 Mark. I en Alkoveseng fandtes nogle ringe Sengeklæder, der højst kunde vurderes til 1 Mark og 8 Skilling. Boets hele Formue blev opgjort til 3 Rigsdaler 3 Mark og 12 Skilling. [side 22] Anna Mikkelsdatter blev tilspurgt, om der var mere, der kunde beregnes Boet til Indtægt; men baade hun og alle de tilstedeværende svarede, at de intet vidste, uden at det var medregnet. Men saa fordrede Fuldmægtig Hvass paa sit Herskabs Vegne resterende Huspenge for tre Aar, ialt opgjort til 8 Rigsdaler og 2 Mark, hvilket var 1 Rigsdaler og 4 Mark aarlig, samt forfalden Skat, 1 Rigsdaler. Til Husets Istandsættelse skulde der i det mindste medgaa en Rigsdaler pr. Binding, ialt 6 Rigsdaler. De prioriterede Fordringer blev af Fuldmægtigen opgjort til ialt 15 Rigsdaler og 2 Mark, og da det langt oversteg denne fattige Enkes Formue, var det ufnødent at anføre flere Gældsfordringer.

Derefter blev Enken tilspurgt, om hun vilde vedblive at bo i Huset og Tid efter anden betale Herskabet det resterende, hvorpaa hun svarede ja, idet hun dog haabede, at noget af Restancen blev hende eftergivet, saasom det ellers vilde være hende umuligt; hertil svarede Hvass, at Enken fik tale med Herskabet, og han vilde være hende behjælpelig hermed. Da ellers ingen af de tilstedeværende havde noget at indvende, sluttedes Skiftet med de behørigе Underskrifter.

Anna Mikkelsdatter Bro vedblev at bebo Huset; Fuldmægtig Hvass' Hjælp har nok ikke været uden Betydning, og Herskabet paa Vaar har været eftergivende; men maaske har Børnene ogsaa hjulpet til, de var jo ved den Tid alle ude at tjene rundt hos Gaardbeboerne, og de har sikkert nok ogsaa været vellidt i deres Pladser, saa de har faaet gode Lønninger efter den Tids Forhold, saa Udsigterne for hende har ikke været de ringeste; hun har sikkert nogenlunde faaet sit Udkomme. Hun boede alene i Huset lige til hun døde den 22. Marts 1801, 72 Aar gammel.

1.1. Jens Christensen Bro

Af Børnene var to blevet kaldt Jens, hvilket ikke var ualmindelig dengang. Den ældste 1.1 Jens Christensen Bro blev gift med en Enkekone Mette Nielsdatter. Han blev i 1792 Fæster af Anneksgaarden i Vindblæs hørende under Præsteembedet af Hartkorn ny Matrikel 3 Tdr. 2 Skp. og 2 Fjd. Foruden de almindelige Fæsteafgifter in natura skulde han til Præstegaarden i Vilsted forrette følgende Arbejder: En Dag at pløje eller harve i Bygsædstid. En [side 23] Karl i tre Dage til at grave Hede- eller Sandtørv. En Kone i tre Dage til at bære Tørvene i Hus. En Dag med to Vogne til Tørvekørsel eller Møgagning. Desuden skulde han selvfølgelig holde Jord og Bygninger i forsvarlig Stand, holde Stald til Præstens Heste, samt afse et Værelse til Præsten, naar denne ønskede at skifte Tøj eller lignende. Konen Mette Nielsdatter døde 1811, og Pastor Hvass indfandt sig 30. Dagen efter for at

holde Skifte. I hendes første Ægteskab var der en Søn, Jens Andersen, der var 26 Aar, denne var mødt med sin Formynder Gaardmand Peder Nielsen af Damgaard i Skarpsalling. Desuden var Sønnen af sidste Ægteskab, 1.1.a. *Anders Kr. Jensen [Bro]*, mødt, og der var saa megen Velstand, at begge blev tillagt Arv. For de to Døtre af første Ægteskab blev det bestemt, at Jens Bro skulde holde og bekoste deres Bryllupper.

Kort efter Konens Død indgik han atter Ægteskab med Pigen *Karen Jensdatter*, der var 19 Aar og Datter af Gdr. Jens Christoffersen i Vindblæs, og i dette Ægteskab nævnes følgende Børn [1.1.b-g]:

- 1.1.b. *Jens Kristian [Jensen Bro]* født 8. Aug. 1812.
- 1.1.c. *Ane Kirstine [Jensdatter Bro]* født 23. Dec. 1814.
- 1.1.d. *Anders Kristian [Jensen Bro]* født 12. Juni 1818, død 11. Aug. 1818.
- 1.1.e. *Kristian [Jensen Bro]* født 6. Marts 1820.
- 1.1.f. *Peder [Jensen Bro]* født 12. April 1821 og
- 1.1.g. *Peder Kristian [Jensen Bro]* født 30. Maj 1823.

I 38 Aar sad Jens Bro som Fæster paa Anneksgaarden og blev gammel af Aar. Hans Død indtraf den 6. November 1830. Karen Jensdatter, der da var 40 Aar, indgik nyt Ægteskab den 9. Maj 1832 med Ungkarl Peder Janus Gregersen, en Søn af Gregers Jensens Enke i Gaardsted, og denne vedblev Fæstet i Anneksgaarden. Dette Ægteskab var barnløst.

Peder Janus Gregersen.

Karen Jensdatter døde den 3. Juni 1858. 68 Aar gammel. [side 24] Peder Janus drog straks atter ud paa Frierfærd og optraadte som Bejler mange Steder, hvor der var en ung Enke eller ældre voksne Døtre hjemme, men først 6. Juni 1865 holdt han Bryllup i Vindblæs Kirke med Kirsten Pedersdatter, der var 36 Aar gammel og Enke efter Niels Schønning i Hvorvarp. Peder Janus var en meget særpræget Mand, noget af en Original. Han opnaaede at faa sit Billede paa Pibehovederne paa de lange Piber. Hele sit Liv holdt han sig i nær Tilknytning til Brofamilien og deltog i vid Omkreds i alle Gilder. Han døde den 6. Januar 1868 i en Alder af 66 Aar.

Gaardens Bygninger, der var meget gamle, blev straks efter nedbrudt, og Jorden, der var af god Kvalitet, blev tillagt de omliggende Gaarde.

Slægtsgaarden i Flejsborg Svenstrup.

1.2. Mikkel Christensen Vilsted

Christen Jensen Bros 2. Søn, 1.2 Mikkel [Christensen Bro, senere kaldt Vilsted], var, som det fremgaar af Skiftet efter Faderen, borttrømt. Af hvilken Grund vides ikke med Bestemthed; men der har sagtens været et Mellemværende mellem ham og Herremanden paa Vaar. Maaske har han nægtet at tage en ham tiltænkt Gaard i Fæste og er saa bleven truet med Soldatertjenesten, der dengang kunde strække sig over en lang Arrække, helt op til 12 Aar, og nægtede vedkommende saa stadigvæk, kunde den yderligere forlænges med 6 Aar. Mikkel Bro forsvandt, og der har heller ikke siden kunnet findes noget Spor af ham [Jo!: Findes nogle aar senere som selvejer i landsbyen Barmer ved Sebbesund, Mikkel Christensen førte ikke Bro-navnet; han nævnes i Sebber kirkebog under navnet »Vilsted«, se ogsaa nedenfor side 81 samt Chr. Kollerup: Vesthimmerlandske Sognehistorier, Løgstør 1964, s. 53: " Han findes nogle år senere som selvejergårdmand i landsbyen Barmer ved Sebbesund, gift første gang 1783 med Johanne Olufsdatter fra Lundby og efter konens død 1809 med pigen Ane Kristine Mortensen fra Mølgaard. I det sidste ægteskab er børnene Jørgen, født 1813, Johanne, født 1816, og Else Marie, født 1818. Mikkel Christensen førte ikke Bro-navnet; han nævnes i Sebber kirkebog under navnet »Vilsted«. Han døde 10. september 1832, 81 år gammel."]. [side 25]

1.3. Christen Christensen Bro og Otteane Troelsdatter

Christen Christensen Bro var født 1756; han kom som ung Karl i Tjeneste ved Gaardfæster Troels Madsen i Flejsborg Svenstrup. Denne gik efter sin Kone Ane Kristensdatters Død (68 Aar gammel 1788) alene i Gaarden sammen med tre voksne Døtre, saa der maa have tiltrængtes mandlig Hjælp i den ret store Gaard. Christen Bro har sikkert været en baade meget dygtig og paalidelig Karl, han blev gode Venner med Datteren Otteane, og det endte med Trolovelse og Giftermaal. Deres Bryllup stod i Vilsted Kirke den 12. Sept. 1789. Det nygifte Par flyttede til Vilsted, hvor de fæstede en større Husmandsejendom hørende under Vaar. Efter Vilsted Bys Udskiftning, der fandt Sted den 29. Sept. 1794, blev de boende i Byen. Her blev de Stamfædre til en ret stor Slægt, der spredtes ud i Egnen, dog mest i Vindblæs og Oudrup Sogne. De havde i Ægteskabet ni Børn. Christen Christensen Bro døde som Fæster under Vaar den 21. April 1832, 76 Aar gammel, og Hustruen Otteane Troelsdatter døde 15. Maj 1837, 69 Aar. Deres Børn var følgende [1.3.a. - 1.3.i.]

1.3.a. Anna Christensdatter Bro

født 26. Juli 1790, død 25. Jan. 1801, 10 Aar 6 Maaneder gammel.

1.3.b. Kristian Christensen Bro

født 18. juli 1792. Ved hans Daab i Vilsted Kirke var følgende mødt som Faddere: Troels Madsen i Flejsborg Svenstrup, Jens Bro i Vindblæs Kirkegaard, Jens Bro i Vilsted og Peder Laurids Bro i Vilsted. Kirsten Ottosdatter, Skolelærerens Kone i Hyllebjerg Svenstrup, bar Barnet, og Maren Troelsdatter, Flejsborg Svenstrup, stod hos. Kristian blev i den Tid, han tjente, længe i sine Pladser. Han tjente i mange Aar hos Gaardmændene Anders og Niels Sørensen Ørndrup i Krogstrup, derfor var disse ogsaa villige til at hjælpe ham, da han selv skulde [side 26] købe Ejendom, hvilket skete i

Foraaret 1823. Han var blevet gift den 22. April dette Aar i Vilsted Kirke. Vielsen foretoges af Pastor Laurids Blicher. Den unge Kone hed Hedevig Thomasdatter og var Datter af Husmand Thomas Pedersen og Hustru Hedevig Christensdatter i Vilsted.

Nu havde de gjort det vovelige Skridt at købe en Gaard [Mølgaard] i Vindblæs paa 150 Tdr. Ld. midt i den haardeste Landbrugskrise, danske Bønder har oplevet. Kristian havde som Karl opsparet adskillige Rigsbankdalere. Han havde været vellidt i sine Pladser og var af dem, der kunde vente at blive hjulpet. Brødrene Anders og Niels Sørensen, Ørndrup i Krogstrup, satte 300 Rigsdalere i Gaarden i 1. Prioritet, at forrente med 4 Procent. Hedevig Thomasdatter havde vel ikke nogen Arvelod; men hun havde det, der ikke var ringere: et godt Helbred og en ukuelig Vilje til at tage fat paa alt Arbejde baade ude og inde, og dertil kom, at de begge var i Besiddelse Ø god økonomisk Sans.

De første Aar var haarde, og straks kom jo det forfærdelige Misvækstaar 1826, da der ikke faldt Regn fra Midten af April og til den 30. Juli. Solen sved hver Dag Sommeren igennem. Græsmarkerne laa hen, som var de afbrændt. Dyrene maatte bide i Lyngtoppene og i Siv og Stargræs i de sure Kær. Da Høsten kom, maatte hele Avlen slaas paa Skaar. Der var intet, der kunde bindes, og næsten ingen Kærne, saa det kneb forfærdelig Aaret efter med Sædekorn. Nøden blev meget stor; mange gik fra Hus og Hjem. I dette Efteraar blev der paa Markederne ved Navnsø og Bjørnsholm udbudt Føl til Salg for 3 Mark, og en Ko kunde købes for 4 Mark; men der var ingen, der vilde købe. Folk havde jo ikke Foder nok til deres egne Dyr.

Folk blev under disse Forhold for Alvor selvforsynende. Man spøjte ikke med de surt fortjente Penge, og man maatte være meget nøjeregnende med alt, hvad man foretog sig i Bedriften. Af Faarenes Uld forfærdigedes i Hjemmene i Vintermaanederne alt Tøj baade uldent og Linned. Disse Varer indgik ogsaa tit i Tjenestefolkernes Lønninger. Det var almindeligt i Vindblæs som andre Steder.

Omkring 1830 var Lønnen her til. en voksen Karl 10 à 12 Rigsdaler, et Stykke ufarvet Vadmél, et Par Hoser og mange Steder [side 27] et Faar fodret og græsset. Pigelønnen var 5 à 6 Rigsdaler, nogle Alen Vadmél, et Par Pd. Uld og et Stykke Linned eller to.

Ca. 1830 bedrede Priserne sig, og Krisen var overstaet. Prisen steg baade paa Korn og Kreaturer, og samtidig kom det nye Kulturplanter ind til Dyrkning. Man begyndte at avle Kartofler og flere Bælgplanter. Enkelte begyndte at brakke Jorden og tilføre Mergel; man spejdede i det hele taget efter Forbedringer paa mange Omraader. Den tunge Hjulplov, som fire Heste næppe kunde slæbe, fordrede megen Hestekraft, saa det var ikke saa sjældent, der maatte holdes flere Heste end Køer, og Ploven trængte saaledes til at blive afløst af et lettere Redskab.

Til en lille Gaard i Næsborg var der fra Randerseggen kommet en Mand, der hed Velling. Han havde en Søn, der hed Rasmus, som snart blev bekendt over hele Egnen for sin store Dygtighed. Han fik anskaffet den første amerikanske Svingplov, der kom her til Egnen. Ogsaa fra Vindblæs valfartede man til Næsborg for at se den nye Plov, der med Lethed kunde trækkes af 2 Heste. Straks efter kunde ogsaa Kristian Bro sætte Hjulploven om bag Laden, og Svingploven med den sølvblanke Muldplade kom i Gang paa hans jorder. Nu kom der for Alvor Fart i Opdykningsarbejdet. Der avledes med Aarene paa de nydyrkede Arealer store Mængder af Rug, som saa dels afhændedes til Købmændene i Løgstør og dels anvendtes til Fedning af Stude. Man reparerede selv dengang sine Redskaber og Vogne. Den eneste Haandværker, der var en Nødvendighed, var Bysmeden. Alle Redskaber var jo af Træ. Hvert Aar kørte en af Bymændene i Vindblæs ned til Skovbyerne, f. Eks. Aardestrup, for at hente haardt Træ til Vognaksler og lignende.

Først i Fyrreerne flyttede Kristian Bro Gaarden ud midt paa Marken; de store Avlinger krævede mere Plads. Gaardens Hartkorn ansattes ved Matrikkelen i 1844 til 7 Tdr., hvilket var omtrent det dobbelte af, hvad det var ved Overtagelsen:

Med Aarene blev Helbredet vaklende for den travle Mand, saa han til sidst maatte have Hedevig med til Løgstør med Ruglæssene, da han ikke kunde bakse med de tunge Sække. Det var dengang Skik, at de, der leverede Kornet, skulde hjælpe til at bære det [side 28] paa Købmandens Loft; her havde han en god Hjælp i sin dygtige Kone.

Ved sin jævne stilfærdige Færd blev Kristian Bro i Aarenes Løb en Mand, der tit af sine Standsfæller blev spurgt til Raad, og da Sogneforstanderskaberne i 1841 var bleven oprettet, var han selvskreven til

at træde ind her, saa han blev ikke alene Vejleder i Landbrugsspørgsmaal, men ogsaa i kommunale Sager. Han havde jo gaaet i Skole, før Skoleloven af 1814 kom; men han havde lært sig selv baade at læse og skrive til Fuldkommenhed. I Treaarskrigen blev den ældste Søn, Thomas, indkaldt. Det gik stadig nedad med Faderens Helbred, og den 14. April 1850 afgik han ved en rolig Død Kl. 2 om Eftermiddagen, 58 Aar gammel. Et virksomt Liv var afsluttet, og Mindet om denne Mand vil leve i Slægten frem i Tiden.

Mølgaard i Vindblæs 1950

I deres lykkelige Ægteskab havde Kristian Bro og Hedevig Thomasdatter syv Børn {1.3.b.1. - 7.}:

1. *Otteane Christiansdatter Bro*, født 29. Jan. 1824.
2. *Thomas Chr. Christiansen Bro*, født 5. Jan. 1827.
3. *Hedevig Christiansdatter Bro*, født 14. Marts 1828.
4. *Christen Christiansen Bro*, født 5. Aug. 1830.
5. *Troels Christiansen Bro*, født 31. Maj 1833.
6. *Jens Kristian Christiansen Bro*, født 26. Maj 1835.
7. *Ane Marie Christiansen Bro*, født 6. Maj 1837.

1.3.b.1. Den ældste Datter *Otteane [Christensdatter Bro]* rejste en Del rundt som Sy pige, men opholdt sig ellers i Hjemmet. Hun blev gift i en Alder af 35 Aar, den 19. April 1859 med Avlskarlen i Vilsted Mølle. Han hed Jens Chr. Gregersen og var Søn af Husmand Jens Gregersen, Vilsted Mark, han var født 1. Maj 1818 i Tolstrup, hvor Forældrene dengang boede. Efter Giftermaalet overtoges der et Husmandssted i Søttrup i Ulstrup Sogn, hvor Manden døde den 6. Nov. 1877, 59 Aar gammel. Halvandet Aar efter giftede Otteane sig igen med Morten Roed, Søn af Gaardejer Jens Jensen Roed i Lille Sjørup; denne levede til 5. Juli 1891. Otteane boede som meget gammel Kone i et lille Hus paa Søttrup Kær. Flittig som hun var, syede hun for Folk, og hun samlede ved sin store Sparsommelighed en lille Formue. Ogsaa sit lille Landbrug passede [side 29] hun fortrinligt under Mændenes Sygdomme og efter deres Død. Allerede fra sit Hjem var hun jo vant til at haandtere Plov og alle Slags Redskaber. Markarbejdet gjorde hun med et Par unge Stude, som hun selv trak til Ulstrup Marked, naar de skulde skiftes. Omsider solgte hun Ejendommen og byggede et lille Hus paa Hjørnet af Marken. Af og til rejste hun ud og besøgte sine Søkende. Paa en af disse Rejser blev hun syg og døde i Engelstrup den 21. Aug. 1907, 83 Aar gammel.

1.3.b.2. Broderen *Thomas Chr. Christiansen Bro* var ogsaa Medhjælper paa Forældrenes Gaard indtil han blev indkaldt som Soldat i Treaarskrigen. Efter Faderens Død kom han hjem for at bestyre Gaarden for Moderen. Den 10. Okt. 1856 indgik han Ægteskab med Sidsel Christensdatter, Datter af Christen Tolstrups Enke i Haldrupgaard; Aaret i Forvejen havde han overtaget Gaarden. Han var en af de unge Mænd, som hans Standsfæller i Sognet ventede sig noget af. Ved Sogneforstanderskabsvalget den 12. Dec. 1855 var han bleven valgt ind i Kommunens Styrelse, og her gjorde han god Fyldest. Vel var han ikke en Mand med den store Lærdom, men han var i Besiddelse af praktisk Sans og en god Økonomi, saa han blev med Aarene Kommunen en god Mand. Ved Valget i 1863 lod han sig ikke genvælge; men i 1867, da Sogneraadene blev oprettet, kom han med paany; han blev den første af Bondestanden, [side 30] der blev Sogneraadsformand, idet han beklædte denne Post fra 1870 til 1874. Han betroedes efterhaanden flere Tillidsposter, han var saaledes Sognefoged i 9 Aar fra 1876 til 1. Dec. 1885. Han blev afskediget efter eget Ønske, da han, der var Tilhænger af den bergske Politik, ikke saa sig i Stand til med god Samvittighed at udføre de Ting, der fulgte med Sognefogedstillingen i Provisorieaarene.

Thomas Bro havde udvidet Gaarden betydelig ved Jordkøb, i 1880 var den paa 9% Td. Hartkorn og saaledes den betydeligste Gaard i Sognet. Han havde med sin Indsigt i Landbrugsforhold nydt godt af de gode Tider i Halvfjerdserne og var blevet en efter Tidens Forhold velhavende Mand.

Omkring 1860 havde han købt Kristen Graarups Gaard i Vindblæs, han havde fortalt, at han laante Pengene hos Godsejer Hansen paa Krastrup; der var jo dengang hverken Banker eller Sparekasser. De mange Specier bar han i en Lærredspose paa Nakken, og han blev paa Hjemturen fra Krastrup saa forkommen og træt som aldrig hverken før eller senere i sit Liv.

Sidsel Christensdatter og 1.3.b.2. Thomas Bro.

Men han havde aftalt med Sidsel, at hun skulde gaa ham i Møde, og hun naaede til Vindblæs Skole; der havde Thomas smidt Pengesækken og erklærede, at han umulig kunde bære den længere. Sidsel fik saa Posen paa Nakken og bar den Resten af Vejen hjem.

Han besluttede at bygge en ny Gaard paa den nordre Ende af Marken ved Nordsiden af Landevejen fra Vindblæs til Vilsted. Byggearbejdet stod paa det Aar, han og Sidsel holdt Sølvbryllup, saa der straks efter Sølvbrylluppet kunde flyttes ind i den nye Gaard. Thomas og Sidsels Sølvbryllup 1881 blev en Begivenhed, der længe blev Samtaleemne mellem Familien og Sognets Folk. Der blev oprettet et Legat, der skulde komme værdige trængende i Kommunen tilgode og blev uddelt i ti Portioner hvert Aar til jul. Desuden blev paa Sølvbryllupsdagen alle Sognets Smaakaarsfolk bespist ved Ombæring af Mad. Sølvrudeparret nægtede at modtage Gaver i Dagens Anledning, hvilket blev overholdt, og alle de, der var opkaldt efter Thomas' Forældre; fik ved deres Kuvert en Konvolut med en Halvtredskroneseddel. Ved et særskilt Bord var placeret alle Egnens Sognefogder, og der herskede ved Festmiddagen [side 31] den livligste Stemning. Efter Spisningen gik alle Deltagerne ned for at bese den nyopførte Gaard, og alle beundrede det smukke og solide Arbejde, der her var udført.

Gaarden blev kaldt Kirkenygaard, velsagtens efter den nedrevne og udstykkede Annekskirkegaard, der havde været Fæstegaard under Præsteembedet og Anneksgaard for Præsten. Thomas Bro solgte 1884 Mølgaard til fhv. Gaardejer Kristen Jensen Kornum af Øslev i Hanherred for 25.000 Kr., heraf fik han 9000 Kr. udbetalt kontant, og de resterende 16000 lod han staa som Prioritet i Gaarden med et aarligt Beløb i Afdrag.

Thomas Bro døde den 2. Febr. 1899 efter et længere Sygeleje, han blev 72 Aar gammel. Ved Begravelsen, der fandt Sted den 9. Febr., var der mødt et stort Følge fra flere Sogne. Han betegnedes som en af Sognets Hædersmænd, i mange Henseender som et virkeligt Mønster paa, hvordan Landmændene skulde indrette sig, naar Velstanden skal fremmes, og alle de Hverv, han havde faaet overdraget, havde han varetaget med den største Interesse. Et varigt Minde havde han sat sig ved sit Sølvbryllupslegat. Den afdøde var Veteran fra 1848, og i Ligfølget saas mange ældre Mænd med Erindringsmedaljen fra Krigsaarene paa Brystet, ligesom den afdødes Medalje var fæstet paa en af de mange Kranse, der dækkede Kistelaaget. [side 32] I Hjemmet talte Sognets Lærer mellem Afsyngelsen af Salmerne Nr. 807 og 572. Paa Kirkegaarden talte Sognepræsten fra Vilsted, inden jordpaakastelsen fandt Sted.

I Thomas Bro og Sidsel Christensdatters Ægteskab var der følgende Børn [1.3.b.2.a. - f.):

- a. *Christen Tolstrup Thomsen Bro*, født 29. Juni 1857, død 21. Marts 1858.

- b. *Christen Tolstrup Thomsen Bro*, født 26. Maj 1862, død 5. Maj 1865.
- c. *Christian Thomsen Bro*, født 26. Sept. 1864, død 5. April 1865.
- d. *Anna Kirstine Thomsen Bro*, født 21. Marts 1866.
- e. *Christian Thomsen Bro*, født 20. Juni 1870, død 7. Aug. 1870.
- f. *Jens Aarup Thomsen Bro*, født 10. Januar 1876.

Som det vil ses af ovenstaaende, levede kun to [d, f] af Børnene.

1.3.b.2.d. Datteren *Anna [Kirstine Thomsen Bro]* blev sidst i Firserne gift med en af Sønnerne fra Gaarden "Øster Stræth" Anders Chr. Jensen [se Tilføjelser], han var født den 30. Okt. 1864. Til dem købte Thomas Bro Lendrup Vestergaard, en anseelig Bondegård beliggende ved Frederik den Syvendes Kanal Vest for Løgstør.

Her ved Lendrupgaardene holdtes den 11. Juli 1886 den første større Folkefest her paa Egnen, den holdtes til Minde om, at [side 33] det den 13. Juli var 25 Aar, siden Frederik VII indviede og sejlede gennem Kanalen og blev hyldet af 10.000 Mennesker. Et gammelt Familiemedlem beretter om den storstilede Fest, hvor der var kommet et Par Tusind Mennesker til Stede, at ogsaa mange af Brofamilien var nærværende, og at man morede sig kostelig baade i Beværtningsteltene og ved at høre Talerne. Her et forkortet Referat efter Løgstør Avis:

Lærer Dahl Jensen, Vindblæs, bød velkommen og gav Ordet til Kredsens Folketingsmand Villars Holm, der udtalte sig stærkt mod Provisoriet og Estrups Stædighed. Det er Godsejerne og Præsterne, Bondestanden har imod sig. Mon Frederik VII har anet, hvor sørgelig det vilde se ud her i Landet 25 Aar efter, at han indviede Kanalen. Næste Taler var Folketingsmand Dr. Pingel, der i en dygtig holdt Tale priste vor folkekære, hedengangne Konge og sluttelig udtalte, at han ikke var Socialist, men Socialisternes Ven. Dernæst talte Folketingsmand Berthelsen Kyø om Frihed, og han haabede paa Bøndernes endelige Sejr over deres Undertrykkere. Sidste Taler var Højskoleforstander Laursen Lundby, der talte om det heldige i, naar Kongehaand og Folkestemme vil det samme som under Frederik VII, og ikke som Stillingen var nu. Da Ordet blev frit, fremstod en Bonde, Laust Rask fra Vansted, paa Talerstolen og sagde, at han for 25 Aar siden kendte Kanalen fuldt saa godt som den her Dr. Pingel, Villars Holm og de andre. Og skønt hans Fader var Gaardmand havde han grædt mange Gange for det tørre Brød, og hvorfor blev der ikke her udbragt et Leve for vor Konge? Hvorfor kan Dr. Pingel ikke lide dem, der har Penge, det er da hos dem, Arbejderne skal tjene deres Brød. Venstremændene bestiller ingenting paa Rigsdagen. Hans Meningsfæller raabte "Leve Laust Rask", andre raabte "Ned med ham". Berthelsen Kyø spurgte, om der virkelig ingen andre var til Stede til at forsvare Regeringens Politik end Laust Rask; thi her havde man set en af Estrups Tilhængere i al sin Elendighed.

Anders Jensen og Hustru [1.3.b.2.d. Anne Kirstine Thomsen Bro]

Højremændene blev saa glade for Laust Rask, at de gav ham et kraftigt Leve, og heri deltog ogsaa Herredsfogden. Herredsfoged Vulff udtalte, at det ikke var Rask, han havde raabt Hurra for, men for Kongen, men Rask fortjente det lige saa godt som de andre [side 34] Talere. Han bebrejdede Folk, at de stod med Hatten paa, naar der udbragtes Leve for Kongen.

Festen blev en Skillelinje, idet der efter denne blev afholdt flere Folkefester paa Løgstøregnen. Der holdtes ogsaa i Firserne flere Sommerfester ved Aarupgaard, hvor flere Hundrede Mennesker

flokkedes om Talerstolen. Og saa var der det, at Laust Rask var den første Bonde paa Egnen, der saadan vovede sig offentlig frem til Forundring for mange.

Anna og Anders Jensen beboede Lendrup Vestergaard, til den blev solgt i 1908, hvorefter de flyttede til Løgstør i Villa "Solbakken". Der var ingen Børn i deres Ægteskab. Anders Jensen døde den 24. April 1935 og Hustruen den 3. Dec. 1942. De to afholdte og agtværdige Mennesker ligger begravet i Familiegravstedet paa Vindblæs Kirkegaard.

1.3.b.2.f. Jens Aarup Thomsen Bro født 10. Jan. 1876, opholdt sig under hele sin Opvækst og Ungdomstid hjemme hos Forældrene. 18 Aar gl. var han en Vinter paa Grejsdalens Højskole. Han overtog Fædrenegaarden efter at være blevet gift med Ansine Katrine Nielsen Skytt f. 13. Maj 1880 i Staun, Datter af Gaardejer Niels Peter Nielsen Skytt. Jens Aarup Bro kom ligesom Faderen med i det kommunale Liv og tillige i Foreningslivet, han har været betroet de fleste offentlige Hverv, der er i Kommunen.

I 1917 blev han Medlem af Sogneraadet, og i 1921 blev han Formand og bestred denne Post til 1929, da han udtraadte efter eget Ønske. Af andre Hverv har han været Vurderingsmand til Viborg Kreditforening, i Tilsynsraadet for Landbosparekassen i Aalborg og Formand for Venstres Organisation i Nibekredsen. I 1946 bortforpagtede han Gaarden til Sønnen og flyttede til Løgstør, hvor han og Hustruen paa deres gamle Dage bebor Søsteren og Svogerens Villa paa Bakken.

Fhv. Gaardejer 1.3.b.2.f Jens Aarup Bro og Hustru, Løgstør

I Ægteskabet er der følgende Børn [1. - 5.]:

1.3.b.2.f.1. Hedevig Aarup Bro, f. 8. Dec. 1902, gift med Gdr. Eli Madsen, f. 5. Okt. 1899 i Brøndsted pr. Pjedsted, Ejer af Risagergaard pr. Hadsten. - En Søn Jens Aarup Madsen, f. 2. Febr. 1930, studerer til Dyrlæge. [side 37]

1.3.b.2.f.2. Signe Aarup Bro, f. 27. Marts 1904, gift med Gdr. Jens Dalsgaard, f. 22. Aug. 1901, Søn af Gdr. Kristian Dalsgaard, Ranum, og Hustru Maren, født Veggerby.

Gaardejer Jens Dalsgaard og Hustru [1.3.b.2.f.2. Signe Aarup Bro], Mølgaard, Vindblæs

Jens Dalsgaard købte 1928 Slægtens gamle Gaard, Mølgaard, og i Besiddelse af denne har han vist sig som en særdeles driftig Landmand, der tillige har afset sig Tid til at deltage baade i det kommunale Arbejde og meget Foreningsarbejde. 1937 valgtes han i Sogneraadet og blev Formand, hvilket han forblev, til han udtraadte 1949. Efter den gamle Sognefoged Niels Thomsens Død overtog han Stillingen som Sognefoged for Vindblæs Sogn. Børn:

- a. Knud Aarup Dalsgaard, f. 8. Juli 1929, Købmand i Vilsted. Gift 13. Maj 1951 med Erna Madsen, f. 20. Aug. 1931, Datter af Gdr. Abraham Madsen, Romdrup, og Hustru Ottine f. Klokkeholm.
- b. Karen Margrete Dalsgaard, f. 19. Febr. 1932. Husassistent.
- c. Kristian Dalsgaard, f. 4. Dec. 1934, død 28. Febr. 1935.
- d. Jens Kristian Dalsgaard, f. 28. Juli 1941.
- e. Anna Elisabeth Dalsgaard, f. 1. Sept. 1945.

1.3.b.2.f.3. Tekla Aarup Bro, f. 25. April 1907. Gift med Overassistent ved Statsbanerne Holger Klitsgaard, f. 23. Jan. 1904, Søn af Stationsforstander Klitsgaard, Vindblæs. - En Søn, Jens Chr. Bro Klitsgaard, f. 24. Maj 1935. Familien bor i Aalborg.

1.3.b.2.f.4. Kristian Bro, f. 10. Okt. 1908, død 10. Marts 1909.

1.3.b.2.f.5. Peter Aarup Bro, f. 5. Sept. 1911, gift med Ella Sørensen, Datter af Gdr. Søren Sørensen, Bjørnstrup. - Forpagter af Fødegården i Vindblæs fra 1946⁵.

1.3.b.3. Hedeveg Kristiansdatter [Bro], f. 14. Marts 1828, var den tredie af Søskeneflokken fra Mølgaard. Hun blev som hjemmевærende Pige hos Forældrene gift den 19. Nov. 1852 med Gdr. Niels Chr. Jacobsen, f. 22. Sept. 1813, Søn af Sognefoged Jacob Christensen Borup og Hustru Karen Marie Kristiansdatter i Engelstrup. Det nygifte Ægtepar overtog Gaarden ved Giftermaalet. Denne havde i fire

⁵ OVERSIGT OVER SLÆGTSLINIER [side 35-36]

1. Jens, født ca. 1580, død ca. 1645.
2. Niels Jensen (ved Broen), født ca. 1615, død 1682.
3. Christen Nielsen Bro, født 1654, død 1728. Fæster i Vilsted. Gift med Kirsten Christensdatter, født 1656, død 1700.
4. Jens Christensen Bro, født 1696, død 1750. Fæster til Vaar. Gift med Karen Kristensdatter, født 1698, død 1752.
5. Christen Jensen Bro, født 1730, død 1775. Indsieder i Vilsted. Gift med Anna Mikkelsdatter, født 1729, død 1801.
6. Christen Christensen Bro, født 1756, død 1832. Husfæster i Vilsted. Gift med Otteane Troelsdatter, født 1767, d. 1837.
7. Kristian Kristiansen Bro, født 1792, død 1850. Ejer af Mølgaard i Vindblæs. Ægtefælle: Hedeveg Thomasdatter, født 1793, død 1866.
8. Thomas Kristiansen Bro, født 1827, død 1899. Ejer af Mølgaard, som han solgte 1884 og byggede Kirkenygaard paa en Del af Marken. Gift med Sidsel Christensdatter, født 1834, død 1908.
9. Jens Aarup Thomsen Bro, født 1876, Gaardejer, Kirkenygaard. Gift med Ansine Katrine Nielsen Skytt fra Staun.
10. Peter Aarup Bro, født 1911. Ejer af Kirkenygaard. Gift med Ella Sørensen, Bjørnstrup.
11. Søren Peter Aarup Bro, født 20. Marts 1952.

Jens Christensen Bro, f. 1759, d. 1832. Søn af Nr. 5. Gaardejer i Flejsborg. Gift med Inger Troelsdatter, f. 1765, d. 1837. Her var 3 Børn:

1. Kristiane Jensdatter, f. 1795. Gift med Gdr. Gregers Christensen, Hornbæk. (Heraf Hornbæk- og Oudrup-Linien).
2. Troels Jensen, f. 1797, d. 1870. Ejer af Gaarden i Flejsborg-Svenstrup. Gift med Anna Birgitte Simonsdatter fra Højslet. Her er to Børn: Jens Chr. Troelsen, f. 1829, d. 1895, gift med Karen Marie Akselsdatter fra Gatten, og Dorthea Marie Troelsdatter, f. 1834, d. 1903, gift med Gdr. Niels Chr. Christensen, Haldrup. Heraf kommer saa Troelsenslægten og Haldrupslægten.
3. Christen Jensen, f. 1801, d. 1883, Gdr. i Ulstrup, gift første Gang med Karen Marie Christensdatter og anden Gang med Helvig Sørensdatter. De mest udbredte Slægter herfra er Svenstrupfamilien og Slægten fra Brusgaard i Gundersted.

Hedeveg Christiansdatter Bro, f. 1828, Datter af Nr. 7 og gift med Sognefoged Niels Chr. Jacobsen, Engelstrup, og Søsteren Ane Marie Christiansen Bro, gift med Gaardmand Poul Kr. Poulsen i Engelstrup har en udbredt Efterslægt fra Engelstrup, Lærerfamilien Bro fra Ranum, Familierne Th. Svendsen og Troels Pedersen, Giver, samt Poulsen- og Valsted-Slægten.

Slægtled gaaet i Arv fra Fader til Søn. Niels Chr. Jacobsen var ligesom Faderen en oplyst Mand og kom straks i Sogneraadet, [side 38] og i 1855 udnævntes han til Sognefoged i Vindblæs Sogn, hvilken Stilling han udførte til megen Tilfredshed helt til 1876. I Gaarden holdtes igennem mange Aar, vel grundet paa dens centrale Beliggenhed i Kommunen, alle kommunale Valg.

1.3.b.3. Hedevig Kristiansdatter [Bro]

Niels Chr. Jacobsen og Hustru var i deres Færd højt agtet af alle, der kom i nærmere Berøring med dem. I flere Aar bar han paa et svagt Helbred; sine to sidste Leveaar maatte han hele Tiden holde Sengen. Han døde den 27. Febr. 1883 Kl. 6 om Morgenen, og Begravelsen fandt Sted Torsdag den 8. Marts i et meget strengt Vintervejr; men alligevel havde et stort Følge givet Møde for at følge ham til Graven. I Hjemmet bragte den ældste Søn, Kristian Bro, der er Lærer, paa Moderens og Søskenes Vegne et Farvel til den afdøde og talte i velvalgte Ord om det kærlige Minde, Faderen efterlod sig i den hjemlige Kreds. Pastor Dejgaard fra Vilsted talte om den hedengangnes Virksomhed og retsindige Vandel, hans Taalmodighed i alle Livets Forhold og særlig da i de sidste trange Sygdomsdage.

Hedevig Kristiansdatter var paa Aftægt hos Sønneren, Jacob Nielsen, der havde overtaget Gaarden i 1882. Hun var en meget dygtig gammel Kone, en god Raadgiver for sine Børn. Den. 7. Nov. 1919 døde hun i en Alder af 91 Aar. I Ægteskabet var der fire Børn [1.3.b.3.a. - d.]:

1.3.b.3.a. Kristian Nielsen Bro, f. 13. Juli 1853. Han havde Lyst til Læsning og blev læreruddannet paa Ranum Seminarium. Han var i nogle Aar Hjælperlærer hos Lærer Schellerup i Følleslev paa Sjælland. I fem Aar var han Lærer i Dyngby ved Aarhus; i 1889 blev han Lærer i Ranum og 1896 Førstelærer ved Ranum Øvelsesskole. Gift med [side 39] Laura Manna Andreesen, f. 13. Okt. 1856 i Nykøbing Sjælland, Datter af Gæstgiver Morten Andreesen og Hustru Apolline Ajstrup. Lærer Kristian Bro ankom til Ranum 1. Nov. 1889 og overtog tillige med Lærergerningen Stillingen som Leder af Postekspeditionen. Det var jo i Provisorieaarene, Bro var Højremand og var som Følge deraf kommen paa Kant med en Del af Befolkningen i Dyngby, hvor han kom fra. Det gav sig Udslag paa forskellig Maade. En Dag kom en Gaardmand under Gymnastikundervisningen og hentede sin Tjenestedreng uden Bro's Tilladelse; der opstod da Skænderi mellem ham og Gaardmanden, dette endte saa med, at Herredsfogden fra Odder kom ud for at optage Forhør over Parterne. Herredsfogden havde sat sine Heste ind i Lærerens Stald og var bleven der og havde spist Middag. Dette optog Beboerne saa som et Tegn paa, at Bro vilde bestikke Herredsfogden, og Fjendskabet udviklede sig yderligere i ugunstig Retning. Det var til sidst saadan, at Lærer Bro ikke kunde gaa gennem Byen, uden at der blev raabt "Estrup" efter ham.

Da det rygtedes i Ranum, at Bro søgte Stillingen som Lærer der, var der nogle, som havde hørt om Affæren i Dyngby og derfor søgte at udvirke, at han ikke fik Stillingen. Der samledes Underskrifter paa en Protestadresse, og denne indgaves tilden daværende Seminarieforstander Provst Sørensen, men Provsten sendte Klagen bort med den Bemærkning, at Bro's Udnævnelse allerede havde faaet Kongens Underskrift. Beboerne i Ranum tog pænt mod Lærer Bro og

Familie, da de tilflyttede Byen, og med Aarene befæstedes [side 40] dette gode Tillidsforhold mellem Beboerne og deres Lærerfamilie, saa der blev oprigtig Sorg i mange Hjem, da den dygtige Lærer afgik ved Døden den 23. Maj 1917, 63 Aar gammel. En gammel Elev skildrer ham saaledes: Som Lærer krævede han meget af sine Elever, og han forstod at holde helt Orden i sin Skole, og han blev afholdt af Børnene. Efter Mandens Død fortsatte Fru Fro med Ledelsen af Postekspeditionen til sin Død den 18. Nov. 1944. Den overtoges saa for en Tid af Datteren Anna.

1.3.b.3.a. Kristian Nielsen Bro og Hustru

I Lærerpærens Ægteskab var der 10 Børn [1.3.b.3.a.1. - 10.]:

1.3.b.3.a.1. Julie Apoline Bro, f. 23. Juli 1885, pensioneret Overlærer i Aarhus, gift med Forfatteren, Redaktør ved Aarhus Stiftstidende Ricard Gandrup, f. 22. Jan. 1885 i Aggersborg Skole. - En Søn Jens Gandrup, f. 28. Juli 1913, er Kunsthistoriker i København, han blev gift 1938 med Anna Margrete Gierding, Datter af Skibsreder Per Gierding, Bergen, Norge. De har en Søn Per Gierding, Gandrup.

1.3.b.3.a.2. Emil Helveg Bro, født 3. Aug. 1887, død 2. Sept. 1944. Manufakturhandler sidst i Odense, gift med Johanne Eriksen, f. 2. Okt. 1892, Datter af Landinspektør Eriksen, Odder. 2 BØRN:

- a. Else Bro, f. 13. Juli 1915, Ekspeditrice i Vejle.
- b. Anders Kr. Bro, f. 20. Maj 1919, Manufakturkommis i Odense.

1.3.b.3.a.3. Tekla Elfrida Bro, f. 11. Jan. 1890, gift med fhv. Lærer Knud Nielsen, nu Gartner i Terndrup, f. 22. Aug. 1887. d. 2/1 52. 6 BØRN:

- a. Ida Bro Nielsen, f. 18: Dec. 1911, gift med Maskinarbejder Børge Schou, København. - En Søn Villy Schou, f. 13. Dec. 1934.
- b. Erik Bro Nielsen, f. 14. April 1915, Mekaniker og Vognmand i København, gift med Annalise Petersen, f. 13. Okt. 1920. 3 Børn: Ole Bro Nielsen, f. 13. Feb. 1942, Lissa Bro Nielsen, f. 25. Nov. 1943, Knud Bro Nielsen, f. 7. Feb. 1950.
- c. [side 41] Aage Bro Nielsen, f. 1. Maj 1918, Gartner i Kjellerup, gift med Ruth Jensen. 3 Børn: Kurt Bro Nielsen, f. 30. Maj 1944, Birthe Bro Nielsen, f. 2. Dec. 1948, Frank Ib Bro Nielsen, f. 1950.
- d. Alf Bro Nielsen, f. 4. April 1919, Gartner i Terndrup.
- e. Ole Bro Nielsen, f. 2. Jan. 1921, Gartner i Terndrup.
- f. Poul Bro Nielsen, f. 14. Juni 1923, Bager i København, gift med Anna Lise Thomsen, f. 14. Maj 1928. 1 Barn: Jens Halvor Høgh Bro Nielsen, f. 21. Okt. 1950.

1.3.b.3.a.4. Ester Fransiska Bro, f. 4. Okt. 1891, uddannet .som Sygeplejerske. Gift med Viceskoleinspektør Peter Bystrup, Aars, f. 22. Aug. 1889, Søn af Gdr. Niels Kr. Bystrup, Vognsild. 3 BØRN:

- a. Niels Kr. Bro Bystrup, f. 18. Jan. 1922 ; Lærer i Esbjerg, gift med Lærerinde i Esbjerg, Gerda Jensen, f. 22. Maj 1920. De har 2 Børn: Anna Bystrup, f. 21. April 1946, Niels Bystrup, f. 1948.
- b. Else Bro Bystrup, f. 18. Maj 1924, gift med Sekretær Mogens Olesen, København.
- c. Kirsten Bro Bystrup, f. 17 Sept. 1925, gift med Filmfotograf Kaj Mogens Jensen.

1.3.b.3.a.5. *Oda Bro*, Tvilling, f. 1894, død 1895.

1.3.b.3.a.6. *Ida Bro*, Tvilling, f. 1894, død 1895.

1.3.b.3.a.7. *Klara Bro*, f. 22. April 1895, Overlærer i Thisted, gift med Togfører Martin Adolf Mikkelsen, f. 9. Dec. 1892. 4 BØRN:

- a. Inger Bro Mikkelsen, f. 26. Feb. 1924, Bibliotekar ved Statsbiblioteket i København, gift med Styrmand Klitgaard Lund, sejler i Orienten med amerikansk Skib.
- b. Niels Bro Mikkelsen, f. 20. Marts 1929, Elev paa Silkeborg Seminarium.
- c. Lisbeth Bro Mikkelsen, f. 28. Dec. 1930, Elev i Thisted Gymnasium.
- d. [side 42] Karen Bro Mikkelsen, f. 26. Juli 1933, Elev i Thisted Gymnasium.

1.3.b.3.a.8. *Ebba Bro*, f. 28. Dec. 1896. Manufakturkspeditrice i Herning.

1.3.b.3.a.9. *Anna Bro*, f. 8. Juli 1898. Var hos Moderen og plejede hende til hendes Død. Passede gennem mange Aar Postekspeditionen i Ranum, hvor hun afløste Moderen 1944. Nu Bogholderske i Aarhus.

1.3.b.3.a.10 *Kaj Kristian Bro*, f. 18. Maj 1900, død 6. Marts 1946, Manufakturhandler i Randers. Gift med Ingeborg Nielsen, f. 15. Aug. 1904, Datter af Rentier Nielsen, Randers.

1.3.b.3.b. *Jacob Nielsen [Bro]*, f. 17. Sept. 1854, overtog som nævnt Fødegården i Engelstrup 1882. I sin Ungdom erhvervede han sig gode Skolekundskaber og sørgede for sin Dygtiggørelse, noget, der siden hen i Livet kom ham meget til gode; det varede ikke længe, før man begyndte at tage den unge Gaardmands Evner og Kræfter i Brug i det offentlige Livs Tjeneste, han fik efterhaanden overdraget mange forskellige Tillidshverv, ikke fordi han var ude efter dem, men fordi Sogneboerne vidste, at de hos ham kom i gode Hænder. 1 1885 kom han ind i Sogneraadet, og den 28. Dec. 1888 valgtes han til Formand. Han var Medlem af Kommunalbestyrelsen tre Gange og Sogneraadsformand to Gange 1888-91 og 1900-03.

Jacob Nielsen var en hjælpsom og tjenstvillig Mand overfor sine Venner og Naboer, og der bestod et særdeles godt Forhold mellem ham og hans Tjenestefolk; hvilket bevirkede, at de blev længe i Pladsen. - Jacob Nielsen blev. 18. Nov. 1887 gift med Dorthea Marie Nielsen af Munksjørup, født i Næsborg deri 9. Juli .1858, Datter af Hus mand Niels Chr. Nielsen, Munksjørup; i Ægteskabet var der en Søn Kristian Nielsen, f. 2 Dec. 1888, som Forældrene maatte friste den tunge Sorg at miste, da han var 16 Aar gl. Han døde den 11. April 1905.

1.3.b.3.b. *Jacob Nielsen [Bro]*

Jacob Nielsen var en flittig Kirkegænger, og Guds Ord blev holdt højt i .Ære i hans Hjem; han sluttede sig tidligt til Indre Mission, der i Aarhundredets Begyndelse havde [side 43] betydelige Vækkelsesperioder i Vest-Himmerland. - I 1944 fejrede han sin 90 Aars Fødselsdag, han havde da været Ejer af Gaarden i 62 Aar og var Egnens ældste Gaardmand. Hans Hustru var død 10. Febr. 1922, og siden har han haft en trofast Husbestyrerinde Jensine Jensen fra Borregaard. Jacob Nielsen opnaaede en Alder af 91 Aar, han døde den 20. Febr. 1945. Gaarden gik saa over paa fremmede Hænder. I Gaarden var den ældste af de kloge Koner, Maren Honning, født 1782, Datter af Christen Andersen, oldefader til Jacob Nielsen.

1.3.b.3.c. Karen Marie Nielsen [Bro], f. 24. Nov. 1857, gift med Enkemand Thomas Svendsen i Sønderup. Thomas Svendsen var født 28. Aug. 1858 i Byrsted. 1861 flyttede Forældrene til Sønderup, hvor han overtog deres Ejendom og boede her til 1895, da han købte Kærgaarden i Søttrup. Han var først gift med Lærerinde Johanne Nielsen fra Sæby. I dette Ægteskab, der kun varede kort, er en Søn, Frimenighedspræst Kr. Svendsen, Rødding. - Karen Marie fra Engelstrup blev hans anden Hustru, hun levede kun til 1896 og blev begravet Paaskelørdag. I dette Ægteskab er der fem Børn [1. - 5.].

Thomas Svendsen [gift med 1.3.b.3.c. Karen Bro]

1.3.b.3.c.1. Jens Svendsen, f. 7. April 1888; arbejdede først ved Landbruget, kom to Vintre paa Salling Højskole i Jebjerg og en Vinter paa Askov. Opnaaede et Legat til et halvt Aars Ophold i Tyskland, derefter et Aars privat Lærervirksomhed. Blev Student med 1. Karakter 1911 og medicinsk Kandidat 1921, ligeledes med 1. Karakter. Paa Grund af Fattigdom maatte Jens Svendsen arbejde i Studietiden med Lærervirksomhed, Hospitalspladser samt Tørve- og Høstarbejde. - Begyndte som Læge i Uldum, men siden 1. April 1922 har han været praktiserende Læge i Jebjerg i Salling samt Skolelæge for Viborg Amts første Skolelægedistrikt. Gift 16. Maj 1930 med Ellen Bentsen, f. i Vejle 19. April 1910, Datter af Maskinbygger Bentsen i Vamdrup og Hustru Andrea Bentsen. 3 BØRN:

- a. Henning Svendsen, f. 30. Dec. 1932, Elev paa Jelling Seminarium.
- b. Hanne Svendsen, f. 27. Dec. 1936, Elev i Roslev Realskole.
- c. Ilse Svendsen, f. 25. Okt. 1947.

1.3.b.3.c.2. Johanne Svendsen, f. 7. April 1889. Gift med Landbrugskandidat Erik Haugaard 1909. Haugaard var Lærer ved Krabbesholm Højskole og drev desuden praktisk Landbrug paa Gaarden Skovshoved, som han byggede paa Udstykningjord fra Herregaarden Krabbesholm. I Ægteskabet er der 4 Børn.

- a. Eva Haugaard, Husholdningslærerinde.
- b. Svend Haugaard, Forstander paa St. Restrup Husmandsskole.
- c. Jørgen Haugaard, Lærer paa Andelsskolen.
- d. Anna Margrete Haugaard, gift med cand. jur. Svend Kjeldsen.

1.3.b.3.c.3. Svend Svendsen, f. 19. April 1890. Arbejdede ved praktisk Landbrug, kom paa Højskole og Landbrugsskole, blev dimitteret som Landbrugskandidat fra Landbrugshøjskolen Foraar 1914. Fra Efteraar 1914 Assistent paa Tylstrup Forsøgsstation, hvor han 1950 udnævntes til Forstander; han maatte straks af Helbredshensyn trække sig tilbage. Efteraar 1918 købte han Gaarden Larsgaard, Sulsted, blev gift 1919 med Olga Guhle, Datter af Glarmester Guhle, Lyngby. I Ægteskabet er to Børn:

- a. Else Guhle Svendsen, f. 28. Marts 1921, gift med Civilingeniør Helge Larsen. De har en Søn Jacob, f. 28. Marts 1950.
- b. Niels Guhle Svendsen, f. 8. Aug. 1923, gift Efteraar 1950 med Alice Tolbøl. De driver Købmandsforretning i Aalborg.

Olga Guhle døde 25. Aug. 1923, straks efter det sidste Barns Fødsel. 1 1927 indgik Svendsen nyt Ægteskab med Sigrid Sørensen, Datter af Købmand Grundtvig Sørensen, Tylstrup. I dette

[side 45] Ægteskab er der en Datter, Benedikte Svendsen, f. 20. Jan 1929, der søger Uddannelse som cand. pharm.

1.3.b.3.c.4. Niels Borup Svendsen, f. 21. Nov. 1891. Sagfører i København, fik Bestalling som Landsretssagfører i 1924. Gift med Gunhild Marie, Datter af Registrator i Matrikulsdirektoratet, Chr. Andersen og Hustru. I Ægteskabet er følgende Børn:

- a. Bent Borup Svendsen, f. 23. Maj 1920, Læge; opnaaede Guldmedalje ved Aarhus Universitet 1948 paa en psykiatrisk Afhandling; gift med Inge, født Gøtzsche, Datter af Oversignalingeniør Oluf Gøtzsche og Hustru. Inge Borup Svendsen er Læge og er født 4. April 1920; opnaaede Guldmedalje ved Aarhus Universitet 1950. Der er tre Børn i Ægteskabet, nemlig Jesper, Dorte og Niels Oluf.
- b. Karen, f. 3. Juli 1922. Gift paa Svalbard i 1938 med stud. mag. Henrik Varming, Søn af Ingeniør Varming paa Svalbard.
- c. Lene, f. 1. Marts 1925, cand. jur. i 1950. Gift 1950 med cand. jur. Mogens Glistrup, Søn af Lektor Lars Glistrup, Rønne.

1.3.b.3.c.5. Laura Svendsen, f. 2. Dec. 1895 i Søttrup Kærgaard. Allerede som 16-aarig bestemte hun sig for Sygeplejen. Hun var først to Vintre paa Fortsættelsesskole og en Sommer paa Askov Højskole, hvorefter hun fik Uddannelse paa Skive Sygehus. I to Aar var hun paa Grønland ved Godthaab Sygehus; har ellers hele sit Liv, med stor Opofrelse, været ved Sygeplejen. Hun døde den 9. April 1947, netop som hun havde faaet Ansættelse som Sygeplejerske ved Skive Skolevæsen.

Thomas Svendsen giftede sig tredie Gang 1909 med Marie Jensen. I dette sidste Ægteskab er en Datter Karen Marie gift med Gdr. Peter Holst, Vester Falde. I sine sidste Aar flyttede Thomas Svendsen flere Gange. Han døde den 14. Febr. 1946. Frimenighedspræst R. Anker Møller, Hornum, skrev følgende Mindeord om den afdøde:

Med Thomas Svendsen er ikke blot Ulstrup Sogns Ældste, men ogsaa mest særprægede Personlighed gaaet bort. Ingen, der saa ham komme gaaende i sit gamle, forhavede Tøj med Kæppen i den ene Haand og den anden paa Ryggen, [side 46] skulde komme i Tanke om, at han var en stor Mand. - Han var ikke stor ved, at han havde vundet Gods og Guld, Anseelse eller Ry for Dygtighed. Med alle den Slags Ting stod det saare smaat til, ja, saa smaat, at Mennesker, der har Sindelag til det, kunde kritisere ham haardt. Hans Storhed var, at han til Trods for, at han, saa vidt vi kan se, ikke kom paa sin rette Hylde, aldrig blev en modløs, kuet Mand, men bevarede sit Sind frit, stærkt og varmt. Han var i sin Ungdom bleven grebet saadan af Aanden, at hans lyse Tro og Haab til Livet aldrig forlod ham.

Det var ikke hans Lyst, men en haard Nødvendighed, der gjorde ham til Landmand, saa det er forklarligt, at hans Tilværelse blev trang og omtumlet med Flytten fra den ene Ejendom til den anden, med Handlen og Tusken for at bjerge sig og sine igennem. Han vilde have været præst, og dette Kald blev en uudslukkelig Glød i ham. Nu maatte han saa virke under de Kaar, han var bundet i som Lænker, der maatte være en Byrde. Det er hans Storhed, at han gjorde det - trods alt. De fleste andre vilde være bleven knækket og stækket under hans Kaar. Han holdt sig levende frisk og virksom.

Saadan var han med i Friskolen og Frimenigheden. Han, den bundne, kendte og levede i en Frihed, der levnedes liden Respekt for de menneskelige Autoriteters officielle Repræsentanter i Skole og Kirke. Saadan var han i sit prøvede Hjem, og saadan var han overfor Smaafolk, der var i Knibe. Han vidste af egen Erfaring, hvad det vilde sige. Han vilde hjælpe, og selv om det sommetider slog fejl, var hans Vilje god nok. Han bar paa denne uudslukkelige Glød. Han levede den lys og kraftig ind i sine Børn, saa de søgte fremad og vilde opad, og de blev trods alt hjulpet, saa de kom paa deres rette Hylde. Uden den uudslukkelige Glød i deres Far, vilde de have faaet en helt anden Skæbne. Nu er de et levende Mindesmærke over ham.

Og endnu maa nævnes Thomas Svendsens Venner. Naar han altid havde Venner og vandt Venner, kom det af det samme levende [side 47] og varme, indre Liv, og han vandt dem især blandt Smaafolk. Det var dem, der havde hans Hjerte. Hans Vennekreds har mange lyse Minder

om ham og er taknemmelige for, hvad han har betydet for dem. En stor Mand var Thomas Svendsen. Han var stor, fordi han var tro.

1.3.b.3.d. Hedeveg Nielsen [Bro], f. 22. April 1865, gift 1886 med Troels Kr. Pedersen f. 28. Nov. 1860. Ved Giftermaalet købte de en i simpel Forfatning værende Ejendom i Giver paa 9 Tdr. Ld. Besætningen var et Par Studekalve, der brugtes til Trækkraft, og tre andre Kreaturer. Efterhaanden blev Jordarealet ved Tilkøb bragt op paa 20 Tdr. Ld. Med megen Flid og Nøjsomhed kæmpede Troels og Hedeveg sig frem i lange Arbejdsdage, og deres Færd kom til at staa som et lysende Eksempel for andre.

Troels Pedersen var en "Gaa paa"-Natur, det var ham, der først kom med Tanken om at oprette et Andelsmejeri i Aars. Han var Mælkekusk hertil i 15 Aar. Ligeledes var han virksom ved oprettelsen af Aars Andelsslagteri og Medstifter af Husmandsforening og Sygekasse og Formand i disse, Formand for Landboforeningens Planteavlsudvalg og fra 1934 Æresmedlem i Landboforeningen. Han sluttede sig til den grundtvigske Bevægelse, udgaaet som han var fra Lundby Højskole. 1 1912 mistede han sin Hustru, et haardt Slag for ham og den store Børneflokk.

1.3.b.3.d. Hedeveg Nielsen [Bro]

Troels Pedersen var fra sin tidlige Barndom vant til at klare sig selv, helt igennem en selvgjort Mand. Han døde 1937. Børnene er følgende [1. - 10.] :

1.3.b.3.d.1. Kristian Pedersen; f. 25. Juli 1888, Ejer af Fædrenehjemmet i Giver. Gift med Anna Hald, f. 22. Dec. 1904, Datter af Gdr. Jens Hald i Søttrup. De har 8 Børn.

- a. Hedeveg f. 4. April 1926, gift. [side 48] med Sigfred Jensen, f. 10. Feb. 1925. Børn: Jens Kristian, f. 28. Aug., 1948 og lille Pige f. 8. Feb. 1951.
- b. Troels, f. 1. Nov. 1928.
- c. Jens Hald, f. 17. Marts 1931.
- d. Jacob Borup, f. 26. Sept. 1933.
- e. Poul Hald, f. 11. Feb. 1935.
- f. Hans Kristian, f. 14. Marts 1936.
- g. Niels Jørgen, f. 11. Dec. 1939.
- h. Bodil Marie, f. 28. April 1941.

1.3.b.3.d.2. Johanne Hedeveg Pedersen, f. 22. Okt. 1890, gift med Fisker Marinus Chr. Berg, f. 11. Dec. 1886. Boende i Glyngøre. BØRN:

- a. Folmer Berg, f. 28. Nov. 1914, gift med Edith Nielsen, Aalborg. De har Børnene Folmer, Hagbard, Runa, Lajla og Gitta.
- b. Nanna Agnete Berg, f. 19. Marts 1919, gift 6. Nov. 1945 med Maskinmester Alfred Sørensen, Esbjerg. 1 Barn Anna Hedeveg, f. 17. Sept. 1949.
- c. Hagbard Berg, f. 24. Marts 1922, død 19 Aar gl.
- d. Ragna Berg, f. 9. Nov. 1923, gift 27. Marts 1943 med Murer Svend Jensen, Durup. 2 Børn: Anni, f. 6. Aug. 1945. Jette, f. 1. Feb. 1947.
- e. Leif Ingolf Berg, f. 7. Nov. 1925, ugift Arbejdsleder i København.

1.3.b.3.d.3. *Katrine Pedersen*, f. 25. April 1892, død 1912, 20 Aar gl.

1.3.b.3.d.4. *Niels Borup Pedersen*, f. 6. Feb. 1894, gift 25. Marts 1926 med en Pige fra Ribeegegnen. Rejste 1923 til Kanada, hvor han driver en omfattende Virksomhed. De har tre Døtre.

1.3.b.3.d.5. *Karl Pedersen*, Husmand i Vindblæs, f. 24. Dec. 1896, gift med Petra Rasmine Christensen, f. 27. Okt. 1896, Datter af Skrædder Jens Christensen og Hustru Elisabeth i Ørbæk paa Fyen. BØRN:

- a. Kristian Bro Pedersen, f. 29. Maj 1925. Studerer ved Landbo højskolen.
- b. [side 49] Tinna Bro Pedersen, f. 8. Juni 1926. Husassistent.
- c. Børge Bro Pedersen, f. 21. Juli 1927. Mejerist.
- d. Niels Bro Pedersen, f. 1. Marts 1933. Elektriker.

1.3.b.3.d.6. *Thomas Bro Pedersen*, f. 27. Dec. 1898, gift 21. Maj 1929 med Ingeborg Claudine Glistrup, f. 3. Febr. 1904, Datter af Slagtermester Glistrup, Nexø. Bro Pedersen tog Landbrugseksamen 1925, og er fra 1931 Regnskabskonsulent i Aalborg Amts Landboforening, hvor han har oparbejdet en meget stor Regnskabskreds, Landets største. - Han et, Forfatter til Bogen "Regnskabet Driftslære". Der er to Børn.

- a. Birthe, f. 1. Juni 1930.
- b. Jørgen, f. 4. Maj 1934.

1.3.b.3.d.7. *Karen Pedersen*, f. 7. Jan. 1901, gift med Martin Poulsen, Husmand i Slemstrup, Aars, f. 20. Feb. 1900, Søn af Niels Poulsen Mosbæk, Aars. 3 BØRN:

- a. Aksel Poulsen, f. 10. Aug. 1924, gift med Ruth Dalsgaard Andersen, Datter af Søren Andersen, Gislum. 1 Barn Henny, f. 1948.
- b. Elly Poulsen, f. 23. Juni 1929.
- c. Birthe Poulsen, f. 3. Juni 1939.

1.3.b.3.d.8. *Ejnar Pedersen*, f. 20. Febr. 1902, gift med Ruth Hansen, Datter af Gdr. Rasmus Hansen og Hustru, Sofiesminde, Dømmestrup, Nr. Lyndelse Sogn, Fyn. Ejer Hustruens Fødegård. Har Børnene Hedeveg og Rasmus.

1.3.b.3.d.9. *Aksel Pedersen*, f. 30. Juni 1904, død 1912.

1.3.b.3.d.10. *Ingeborg Pedersen*, f. 6. Marts 1908, gift med Gdr. Ejnar Maarup, Kahr pr. Ørsted, f. 10. April 1911, Søn af Gdr. Søren Chr. Maarup. 1 Barn Inger Lise, f. 4. Marts 1943.

1.3.b.4. Kristian Bro's fjerde Barn var Sønnen *Christen Christiansen Bro*, der var født den 5. Aug. 1830. Efter Gaardens Udflytning boede han en Tid i det gamle Stuehus og gik ud til den nye Gaard og fik Føden. Han drev nogen Handel med Uld, Skind, Faar og Lam og tjente derved til Livets Ophold, ligesom han af og til hjalp til med Arbejdet. [side 50] Efter at have været Soldat, blev han indkaldt til Krigstjeneste 1864. I de kolde Februarnætter var han med i Tilbagetoget fra Dannevirke, hvor Soldaterne maatte bore sig ind i Snedriverne for at udstaa den stærke Kulde. Hjemkommen fra Felten blev han gift med Ane Marie Christensen, f. 12. Jan. 1842, Datter af Gdr. Christen Jensen i Øster Ørbæk.

I Maj 1866 overtog Ægteparret Gaarden Brodshave i Oudrup Sogn. Bro Christen, som han til daglig kaldtes, blev ogsaa en anset Mand i Sognet, hans jævne Færd gav Tillid. En Tid sad han i Næsborg-Salling-Oudrup Sogneraad. Som Landmand passede han sine Sager godt, og han fik Evne til at hjælpe sine Børn godt i Vej. Han afgik ved Døden 9. Maj 1902 og Hustruen 4. Juli 1907.

1.3.b.4. Christen Christensen Bro og Hustru

Der var følgende Børn i Ægteskabet [1.3.b.4.a. - h.]:

- a. *Karen Marie Kristiansen Bro*, f. 14. Maj 1867, død 26. Juni 1867.
- b. *Hedevig Kristine Kristiansen Bro*, f. 1. Juni 1868.
- c. *Karen Marie Kristiansen Bro*, f. 11. Sept. 1869, død 21. Maj 1905.
- d. *Jens Kristian Kristiansen Bro*, f. 9. Jan. 1873, død 27. Jan. 1937.
- e. *Jens Peter Kristiansen Bro*, f. 29. Maj 1877, død 16. Maj 1878.
- f. *Methea Katrine Kristiansen Bro*, f. 4: Juni 1878, død 1. Sept. 1879. [side 51]
- g. *Methea Kristiansen Bro*, f. 10. Marts 1880, død 5. August 1937.
- h. *Elise Marie Kristiansen Bro*, f. 27. Juni 1882, død 1. April 1944.

Tre af Børnene døde som smaa. Af de øvrige blev [b, c, d, g, h]:

1.3.b.4.b. Hedevig Kristine Kristiansen Bro, f. 1. juni 1868, gift 1890 med Gaardejer Søren Kollerup Christensen, Hornbæk, f. 18. Januar 1867, Søn af Gdr. Christen Gregersen og Else Marie Sørensdatter. De to unge overtog Gaarden, og Mandens Forældre kom paa Aftægt. Til Gaarden hørte et stort Areal af Mark, kær og Hede, saa der blev for Alvor noget for det unge Ægtepar at tage fat paa. De magre Markjorder trængte til Mergel, de sure Kær til Afvanding. Bygningerne og Besætning blev forbedret. Paa Ejendommen er i Aarenes Løb tilplantet Plantagen "Kristinelund", der er paa 35 Td. Ld. Fra Gaarden udskiftedes i 1930 en ny Gaard, der overdroges Sønnen Kristian. Fra denne frasolgtes Sønderheden til Amtet til Beplantning i 1944.

Søren Kollerup Christensen og 1.3.b.4.b. Hedvig Kristine Kristiansen Bro

Gaarden er tildels i Aarenes Løb helt ombygget, 1905 byggedes ny Lade, 1931 ny rummelig Kostald og 1950 nyt Stuehus i den nordre Side af Gaarden, og det gamle indrettedes til Hestestald, Vognport m. m. Sønnen Thomas, der er ugift, overtog Gaarden i 1940. Den 27. Okt. 1920 fik Familien Navneforandring til Kollerup. [side 52]

Ny Gaardstedgaard. Vilsted Sogn.

Mine Forældre var stræbsomme og nøjsomme Mennesker, der med Tiden arbejdede sig op til gode Kaar, saa de mange Børn kunde sættes ordentlig i Vej. Fader, der aldrig i sit Liv havde kendt til nævneværdig Sygdom, fik pludselig en Hjerneblødning, der efter 11/E Aars Svaghed gjorde Ende paa hans Liv. Han døde den 27. Sept. 1932, 65 Aar gl. Moder, der er fyldt 83 Aar, er endnu Sommeren 1951 saa rask, at hun af og til rejser ud og besøger Børnene. I Taknemlighed skyldes dem dette Minde.

I det lykkelige Ægteskab opvoksede følgende Børn [1.3.b.4.b.1. - 12.]:

1.3.b.4.b.1. *Christen Gregersen Kollerup [forfatteren!]*, f. 25. Juni 1891, gift 30. Marts 1924 med Karen Marie Andersen Kjeldgaard f. paa Dalskærgaard, Nr. Rind, den 7. Maj 1892, Datter af Gdr. Christen Andersen Kjeldgaard og Hustru Ane Katrine, f. Christensen.

Arbejdede i sin Ungdom ved Landbruget. Paa Ry Højskole 1911-.1912 og Asmildkloster Landbrugsskole 1914-.1915. Boede i Salling fra 15. August 1923 til 1. Maj 1926, da Ejendommen solgtes, og købte derefter Ny Gaardstedgaard i Vilsted Sogn, hvor Ægteparret boede, indtil Ejendommen afhændedes 15. April 1947. Siden har de boet i Vilsted gl. Mølleejendom paa 4 Tdr. Ld.⁶

I Anledning af Sølvbrylluppet i 1949 skrev den stedlige Avis om Sølvbrudeparret bl. a.: - Sølvbrudgommen har [side 53] gennem Aarene været betroet flere Tillidshverv. Saaledes var han i 9 Aar fra 1937 til 1946 Medlem af Vilsted-Vindblæs Sogneraad og i 6 Aar Kommunekasserer. Han er Formand for Vilsted Brugsforening siden 1940, Medlem af Menighedsraadet og Kirkekasserer, samt Revisor ved Vilsted Andelsmejeri. Endvidere er han i Bestyrelsen for Aalborg Amts historiske Samfund og Sognebiblioteket. Sølvbruden har været sin Mand en god og trofast Støtte. Flittig og arbejdsom som hun er, har hun altid holdt Hjemmet i den smukkeste Orden. Marie Kollerup var paa Ry Højskole 1921. Der er ingen Børn i Ægteskabet.

Karen Marie og 1.3.b.4.b.1. Chr. Kollerup, Møllebakken, Vilsted

1.3.b.4.b.2. *Kristian Kollerup*, f. 24. Juni 1894. Han opholdt sig i de unge Aar hele Tiden hjemme og hjalp Forældrene med Landbruget. 1 1930 deltes Gaarden, og Kristian fik opført Bygningen paa den søndre Halvdel af Marken, hvoraf en stor Del ligger i Vilsted Sogn, men

⁶ Vindmøllen i Vilsted blev bygget i 1888 som Aktiemølle. Den nedlagdes 1936.

Bygningerne i Oudrup Sogn. Heden blev opdyrket sidst i Tyverne og tilført Mergel. Kr. Kollerup er ugift. Han har Søsteren Hedevig som Husbestyrerinde.

1.3.b.4.b.3. Laurids Kollerup, f. 20. Juli 1895, død 15. Juli 1898.

1.3.b.4.b.4. Elsiné Marie Kollerup, f. 20. August 1896, gift 1920 med Julius Olesen fra Braarupholm, f. 5. Oktober 1892, Søn [side 54] af Gdr. Peter Olesen og Hustru, Gaardejer i Braarup. En Tid Formand for Oudrup Husmandsforening. Der er 2 Børn:

- a. Petra Olesen, f. 25. Maj 1921, gift med Ejner Sørensen, Salling. Børn: Knud, f. 8. juli. 1947. Ellen, d. 24. Sept. 1949.
- b. Søren Kollerup Olesen, f. 14. Marts 1926. Medhjælper hos Forældrene.

1.3.b.4.b.5. Laurids Peter Kollerup, f. 2. August 1898, gift med Kristine Kristensen Valsted, f. 23. Marts 1899, Datter af Husmand Rasmus Valsted, Salling, og Hustru Kirstine, f. Overgaard. Købte 1928 Anders Nøhrs Gaard i Engelstrup. I Ægteskabet er der 2 Børn:

- a. Ane Marie Kollerup, f. 8. Februar 1929, Husassistent.
- b. Krista Kollerup, f. 8. Februar 1932. Husassistent.

1.3.b.4.b.6. Anna Marie Kollerup, f. 11. August 1900. Indgik Ægteskab med Thomas Overgaard Valsted, Salling, f. 1. Dec. 1901. De købte 1927 en lille Landejendom paa Vindblæs Mark og driver ved siden af Murerhaandværket. De har 3 Børn:

- a. Kirstine Kollerup Valsted, f. 7. Juni 1928. Husassistent.
- b. Holger Overgaard Valsted, f. 6. Marts 1930. Landmand.
- c. Carl Emil Valsted, f. 24. Okt. 1944.

1.3.b.4.b.6. Anna [Marie Kollerup] og Thomas Overgaard Valsted.

1.3.b.4.b.7. Ottoane Kirstine Kollerup, f. 2. Sept. 1901, gift med Gdr. Julius Fr. Olesen, Enggaarden, Oudrup, f. 12. Sept. 1893, Søn af Gdr. Kristian Olesen og Hustru Inger Marie. Julius Olesen kom ulykkelig af Dage ved at blive slaaet af en Hest. Han døde 3 Dage efter Ulykkestilfældet paa Løgstør Sygehus den 30. Oktober 1932. Der er 3 Børn:

Julius Olsen og Hustru [1.3.b.4.b.7. Ottoane Kirstine Kollerup], Oudrup

- a. Ebba, f. 16. Marts 1923, gift med Gdr. Peter Christensen, Lundby, f. 2. Novbr. 1919. Her er 2 Børn: Ingrid, f. 25. Aug. 1943. Frank, f. 18. April 1950.
- b. Inga, f. 6. Dec. 1929, gift med Gdr. Laurids Larsen, Tolstrup, f. 28. Juni 1923, Søn af Sognefoged Chr. Larsen. 1 Barn: Kristian Juul, f. 21. Sept. 1950.
- c. Søren, f. 15. Okt. 1931. Landbrugsmedhjælper. [side 55]

1.3.b.4.b.8. *Hedevig Sørine Kollerup*, f. 15. Aug. 1903. Ugift. Har været paa Rønde Højskole. I mange Aar Husbestyrerinde hos Broderen Kristian i den fra Fædrengaarden udstykkede Ejendom.

1.3.b.4.b.8. *Husbestyrerinde Hedevig Kollerup, Bakkegaarden, Hornbæk.*

1.3.b.4.b.9. *Thomas Kr. Kollerup*, f. 11. Marts 1905. Ide yngre Aar Medhjælper hos Forældrene. Overtog 1940 Gaarden efter sin Moder, der vedblivende blev boende der. 1950 byggedes nyt Stuehus i Nordsiden af Gaarden til Afløsning af det gamle fra 1855. Th. Kollerup er Formand for Hedebrugets Afdeling paa Egnen. Han er ugift.

Gaardejerne **1.3.b.4.b.9.** *Thomas Kollerup* og **1.3.b.4.b.2.** *Kristian Kollerup, Hornbæk, Oudrup Sogn*

1.3.b.4.b.10. *Edle Kristine Kollerup*, f. 30. Aug. 1907. Var Elev paa Vejlbj Højskole. Mangeaarig Husbestyrerinde i Fødegaarden hos Moderen og sin Broder Thomas. Er ugift.

1.3.b.4.b.10. *Husbestyrerinde Edle Kollerup, Hornbækgaard.*

1.3.b.4.b.11. *Elna Marie Kollerup*, f. 9. Maj 1909, gift med sin Fætter Niels P. Christensen, f. 21. Marts 1905, Søn af Gdr. Jens Chr. Christensen, Tolstrup, og Hustru Mette, Gaardejer i Vindblæs. En Søn *Søren Kollerup Christensen*, f. 18. Dec. 1932, har været paa Havbro Ungdomsskole, .Medhjælper hos Forældrene.

Gaardejer Niels Christensen og Hustru [1.3.b.4.b.11. Elna Marie Kollerup]

1.3.b.4.b.11.a *Landmand Søren K. Christensen, Vindblæs*

1.3.b.4.b.12. *Marie Elisabeth Kollerup*, f. 4. Marts 1911, gift med Gdr. Søren Bendixsen, Øster Doense, f. 22. Juni 1909. Overtog Mandens Fødegaard i Ø. Doense. [side 56]

- a. En Søn Kristian Bendixen, f. 13 Sept. 1933. Elev paa Briers Kursus i Aalborg. Præliminæreksamen 1951.
- b. En Datter Elisabeth, f. 10. Febr. 1949.

1.3.b.4.b.12. Marie [Elisabeth Kollerup] og Søren Bendixen, Øster Doense.

1.3.b.4.c. Karen Marie Christiansen Bro, f. 11. Sept. 1869, gift med Gdr. Lars Kr. Larsen i Hornbæk. I 1901 byttedes Gaarden i Hornbæk med en Kristen Pedersen tilhørende Gaard i Hyllebjerg. Navneforandring til Hornbæk. I første Ægteskab var 4 Børn [1. - 4.].

Ungdomsbillede af **1.3.b.4.c.** Karen Marie og **1.3.b.4.b.** Hede Vig Kristine Kristiansen Bro, Brodshave.

1.3.b.4.c.1. Anna Katrine Marie Hornbæk, f. 12. Febr. 1898, gift med Vilhelm Jepsen, Søn af Gdr. Jens Jepsen, Overlade, f. 6. April 1895. De har 5 Børn.

- a. Holger Overgaard Jepsen, f. 1. Juli 1920 i Oudrup, gift med Klara Marie Jensen, f. 22. Febr. 1917 i Nørre Bork. 1 Søn, f. 21. Marts 1951, Holger Jepsen er Bagersvend i Ringkøbing.
- b. Jens Jepsen, f. 21. Juni 1921 i Oudrup, gift med Martha Kristensen, Svingelbjerg. Bor i Vester Hornum.
- c. Laurids Kr. Jepsen, f. 27. Sept. 1924 i Oudrup. Medhjælper ved Landbruget.
- d. Tage Hornbæk Jepsen, f. 5. Novbr. 1925 i Sødstrup. Chauffør paa Lolland.
- e. Bent Jepsen, f. 28. Jan. 1938, død, 4. Juni 1939.

Anna Jepsen, f. Hornbæk, døde 21. Juni 1945. Vilhelm Jepsen er gift igen med Elvira Kristensen fra Ærtebølle.

1.3.b.4.c.2. Kristine Amalia Hornbæk, f. 13. Dec. 1900 i Hornbæk, (ugift) Husassistent hos Søren Fredbø, Oslogade 7, Aarhus.

1.3.b.4.c.2. Amalie Hornbæk

1.3.b.4.c.3. Larsine Kristine Hornbæk, f. 18. Dec. 1902 i Hyllebjerg, gift med Landmand Aage Sørensen, Foulum, Søn af Gdr. Niels Sørensen, Ærtebølle. 3 Børn.

- a. Karen Marie Hornbæk Sørensen, f. 22. Juni 1926, gift med Litograf Bent Søndergaard, f. 28. Dec. 1928 i København,
- b. Niels Hornbæk Sørensen, f. i. Dec. 1928 i Støttrup. Slagtersvend.
- c. Aase Hornbæk Sørensen, 4. Okt. 1939 i Foulum. [side 57]

1.3.b.4.c.4. Kristian Bro Hornbæk, f. 13. Juni 1903, gift med Petrine Nielsen, f. 21. Maj 1908, Datter af Laust Nielsen, Viborg, V. Hornum. Gdr. i Borregaard. De har 4 Børn.

- a. Karl Hornbæk, f. 2. Juni 1930 i Glerup. Kommis i Nørager Brugsforening.
- b. Lars Kr. Hornbæk, f. 19. Jan. 1934 i Østrup. Landmand.
- c. Verner Bro Hornbæk, f. 29. Okt. 1935 i Østrup.
- d. Ejnar Bro Hornbæk, f. 19. April 1936 i Østrup.

Den 21. Maj 1905 mistede Lars Hornbæk sin første Hustru Marie. Han giftede sig 2 Gang med Gunild Marie Christensen, f. 8. Marts 1878 i Nørhøne. De har Børnene [5. - 9.]:

1.3.b.4.c.5. Karl Marinus Hornbæk, f. 12. Jan. 1910, Tømrermester i Ranum, gift med Methea Marie Fragtrup, Datter af Gdr. Kr. Fragtrup, Aale, nu Ranum. 2 Børn.

- a. Lars Kr. Hornbæk, f. 21. April 1934.
- b. Ole Eske Hornbæk, f. 19. Marts 1946.

1.3.b.4.c.6 Laurids Kr. Hornbæk, f. 21. April 1912. Ejer Gaarden i Hyllebjerg, gift med Solvejg Hansen, f. 22. Juli 1912, Datter af Rentier Emil Hansen, Troelskær, Bornholm, nu Ikast. Barn, Henning Emil Hornbæk, f. 3. August 1945.

1.3.b.4.c.7. Holger Ricard Hornbæk, f. 8. Febr. 1914. Landmand.

1.3.b.4.c.8. Katrine Hornbæk, f. 26. Juni 1916, gift med Valdemar P. Andersen, f. 28. Okt. 1905, Søn af Snedker Peter Andersen, Ajstrup pr. Sulsted. I flere Aar Forvalter paa Kongstedlund hos Hofjægermester Castenskjold. 2 Børn.

- a. Maren Kristine Hornbæk Andersen, f. 12. Okt. 1943.
- b. Gunild Marie Hornbæk Andersen, f. 25. Okt. 1947.

1.3.b.4.c.9. Gunnar Bach Hornbæk, f. 30. Maj 1920. Mejerist. Forlovet med Maj Brith Bengtson, Gøteborg.

I Anledning af Lars Hornbæk og hans anden Hustrus Sølvbryllup 1934 skrev Løgstør Avis: Lars Hornbæk stammer fra Oudrup Sogn, han er en dygtig Landmand, der altid har passet sin Bedrift med Forstaaelse og Indsigt, saa han nu trods Krise og andre i Forbindelse hermed opstaaede Vanskeligheder dog sidder som en holden Mand i en [side 58] smuk Gaard, der blev ombygget i

og efter Krigsaarene. Hans Virke, der bærer Præg af Jævnhed og Udholdenhed, er et Vidnesbyrd om, at de Piller, der bærer Samfundet igennem Vanskelighederne, er de gamle kendte: Flid, Nøjsomhed og Gudsfrøgt.

I det offentlige Liv har Hornbæk ikke været blandt de fremtrædende, men man var klar over, at den Plads, han blev sat paa, vilde han udfylde efter bedste Evne og ,Overbevisning. Her skal blot nævnes, at han har været Medlem af Sogneraadet, og han er og har været Medlem af Menighedsraadet i Hyllebjerg i over 20 Aar. I flere Aar har han været med til at lede Søndagsskolen i Sognet. I sin Hustru har han haft en flittig og forstaaende Medhjælp, og hun var en god Moder for den store Børneflokk.

Da Lars Hornbæk mærkede Alderdommen komme, overdrog han Gaarden til Sønnen Laurids. Hans Hustru døde 21. Maj 1944. I de sidste Leveaar gik det stærkt nedad med hans Helbred, han døde den 8. Maj 1950, og af de Ord, der blev talt ved Begravelsen, fremgik det, at han havde været en god Mand baade i sit Hjem og i sit Sogn.

1.3.b.4.d. Jens Kristian Kristiansen Bro, f. 9. Jan. 1873. Ejer af Gaarden "Brodshave", gift 1. Gang 17. Maj 1901 med Edele Kristine Larsen Rask, f. 11. Febr: 1877 i Malle Svenstrup, Datter af Gdr. Jens Larsen Rask. I dette Ægteskab er en Søn. [side 59]

"Brodshave", Oudrup Sogn, før Udhusenes Ombygning.

1.3.b.4.d.1. Kristen Kristiansen Bro, f. 11. April 1904, han har haft forskellige Gaarde, "Ny Aarupgaard", "Frederiksminde", og bor nu paa "Solvang" i Vindblæs. Han er ugift.

Kristian Bro's første Hustru døde 27. Juli 1906. Den 2. Febr. 1909 indgik han atter Ægteskab med Maren Kristine Jacobsen, f. 1. Okt. 1888, Datter af Landpost Jacob Pedersen, Gatten. I dette kortvarige Ægteskab var følgende Børn [2. - 3.].

1.3.b.4.d.2. Ejnar Bro, f. 25. Febr. 1910. Fra 1932-40 Ejer af Gl. Gaardstedgaard, senere Rørgaarden i Fredbjerg, er nu Cigarhandler i Aalestrup, Ejer af en større Forretningsejendom.

1.3.b.4.d.3. Magnus Bro, f. 25. Febr. 1912, Ejer af "Brodshave" fra 1936, gift med Gudrun Christensen, f. 5. April 1911, Datter af Markus Christensen, V. Hornum. 2 Børn:

- a. Vagner Kristian Bro, f. 14. Jan. 1944.
- b. Evan Bro, f. 2. Febr. 1947.

Ogsaa Kristian Bro's 2. Hustru døde i en ung Alder 20. Dec. 1916, 28 Aar gl. Ved Sønnernes Hjælp drev han Gaarden videre. Som Landmand var han noget af den gode gamle Type, en hjælpsom Mand overfor Familien og Naboer. Og han satte Sønnerne godt i Vej ved Landbruget. Han døde den 27. Jan. 1937, 64 Aar gl. og stedtes til Hvile paa Oudrup Kirkegaard i det gamle Familiegravsted ved sine Forældre og de to Hustruer. [side 60]

Gdr. 1.3.b.4.d. Kristian Bro og Hustru.

1.3.b.4.f. Methea Christiansen Bro, f. 10. Marts 1880, gift 21. Febr. 1902 med Anders Stoffersen Andersen, f. 20. Okt. 1879 i Oudrup, Søn af Gdr. Christen Andersen og Hustru Dorthe, f. Olesen. Fra 1902 Gaardejer i Brøttrup, senere Ejer af forskellige Gaarde, 1915 Holmgaard ved Skals og fra 1918 til 27 Brøttrupgaard ved Ranum. Siden har Ægteparret det meste af Tiden boet i Hvalpsund, hvor den trofaste og flittige Hustru døde efter nogen Tids Svaghed den 5. Aug. 1937. Hun ligger begravet i Familiegravstedet paa Malle Kirkegaard. Børn [1. - 12.]

Gdr. Anders Stoffersen og Hustru [1.3.b.4.f. Methea Christiansen Bro]

1.3.b.4.f.1. Kristenca [Andersen], f. 14. jan. 1903, død 16. Dec. 1906.

1.3.b.4.f.2. Kristian Bro Andersen, f. 11. Marts 1904, død af Sukkersyge 7. Jan. 1925.

1.3.b.4.f.3. Karen Marie Andersen, f. 15. April 1905, gift med Købmand Ernst Rasmus Nielsen i Holstebro. 1 Datter Tove f. 23. Marts 1934.

1.3.b.4.f.4. Kristen Bro Andersen, f. 11. Maj 1906, gift med Mary Sørensen, Datter af Husmand Marinus Sørensen, Foulum, Agent og Grossist i Svendborg. Der er 4 Børn: Arnold, f. 13. juni 1931, Ib, f. 15. Dec. 1933, Edith, f. 2. Aug. 1935, Inga, f. 11. Febr. 1938.

1.3.b.4.f.5. Kristenca Andersen, f. 23. Juni 1907, gift med Kirkebetjent Edvard Pedersen, Almind. 1 Søn Erik Pedersen, f. 25. Jan. 1934. [side 61]

1.3.b.4.f.6. Dagny [Andersen], f. 8. Nov. 1908, død 9. Dec. 1908.

1.3.b.4.f.7. Dagny [Andersen], f. 19. Nov. 1909, gift med Bagermester Bernhard Grønning, Aars, f. 14. Nov. 1906. 3 Børn i Ægteskabet: Jutta Grønning, f. 13. Dec. 1933, Birgit Grønning, f. 16. Juli 1939, Kirsten Grønning, f. 8. April 1950.

1.3.b.4.f.8. Peter [Andersen], f. 18. Febr. 1911, gift med Ninna Christensen, f. 5 Jan. 1908, Datter af Gdr. Niels Christensen, Tandrup Fodermester paa Ø. Nejsig. Børn i Ægteskabet: Lilly, f. 24. Marts 1931, Kamma, f. 27. April 1933, Bent, f. 23. Juli 1935, Ellinor, f. 4. Aug. 1937, Johannes, f. 20. Maj 1939, Frank, f. 15. Juli 1941, Methea, f. 8. Dec. 1946, Lille Dreng, f. 1950.

1.3.b.4.f.9. Agner [Andersen], f. 30. Marts 1912, gift med Johanne Jacobsen, Datter af Husmand Jacob Jacobsen, Vindblæs. Husmand i Næsby og Vindblæs, flyttede 1950 til

Fjeldsø. De har 3 Børn: Arom, f. 20. Sept. 1936, Kr. Bro, f. 13. Juli 1939, Lisbeth, f. 21. Okt. 1942.

1.3.b.4.f.10. *Ellinor [Andersen]*, f. 12. Marts 1913, død 21. Maj 1913.

1.3.b.4.f.11. *Aage [Andersen]*, f. 17. Jan. 1917, gift med Dagmar Jensen, f. i København 4. April 1919. Husejer i Flakkebjerg. Der er 2 Børn: Annalise, f. 6. April 1942, Ulla, f. 13. Juli 1945.

1.3.b.4.f.12. *Johannes [Andersen]*, f. 29. Juli 1920, gift med Inga Clausen, f. i Horsens 11. Okt. 1923. Slagtermester i Farre pr. Sporup. De har 2 Børn: John, f. 19. Maj 1946, Bodil, f. 21. Juli 1948. [side 62]

1.3.b.4.h. *Elisa Marie Christiansen Bro*, f. 27. Juni 1882, gift med Gdr. Kristian Hansen, Vindblæs, Søn af Gdr. og Snedker Jens Hansen, f. 30. April 1883. Kristian Hansen overtog Gaarden efter Forældrene. I mange Aar var han Medlem af Løgstør Musikkorps. Ægteparret levede i et sjældent smukt og harmonisk Samliv, saa det var et haardt Slag, da "Moster Lise" blev ramt af den haabløse Sygdom og døde 1. April 1944, knap 62 Aar gl. Der er 3 Børn levende i Ægteskabet.

Gdr. Kristian Hansen og Hustru [1.3.b.4.h. Elisa Marie Christiansen Bro]

1.3.b.4.h.1. *Dagny Elise Hansen*, f. 1. Febr. 1908. Musikuddannet. Ugift.

1.3.b.4.h.2. *Arne Bro Hansen*, f. 20. Juli 1910, gift med Stella Jacobsen, f. 30. Jan. 1914, Datter af Gdr. Carlo Jacobsen, Granhøj, Skærbæk, pr. Aulum.

1.3.b.4.h.3. *Karen Marie Hansen*, f. 10. Nov. 1913. Husassistent.

1.3.b.4.h.4. *Anna Hansen*, f. 29. Maj 1917, død.

1.3.b.4.h.5. *Ida Hansen*, f. 29. Maj 1917, død.

1.3.b.5. *Troels Christiansen [Bro]*, f. 31. Maj 1833, var femte Barn af Kristian Bro og Hedevig Thomasdatter i Mølgaard. Som ung Karl var Troels forlovet med en 19-aarig Pige Else Kirstine Jensdatter, Datter af Gdr. Jens Jensen, Bjørumslet. Der skete Tillysning i Kirken og Bryllupsdagen var bestemt. To Dage før Brylluppet kom Pigens Fader imidlertid og meddelte, at Datteren havde ombestemt sig, saa der blev ingen Bryllup denne Gang. Det var et noget haardt Slag for den rolige, stilfærdige Karl, der holdt meget af Pigen. Nogle Aar efter fik Troels Plads hos Gaardejer Hans Madsen i [side 63] Sjøstrup, og her fandt han sig en god Kone i dennes Datter Kristiane. Deres Bryllup stod i Aars Kirke den 14. November 1858. Svigerfaderen var svagelig og døde et Par Aar efter Brylluppet den 14. November 1860, 67 Aar gl. I Troels og Kristianes Ægteskab blev der født en stor Børneflokk, af hvilken ingen var levedygtige til de naaede voksne Alder. Børnene var:

- a. *Hedevig Kristine*, f. 4. Okt. 1859, død 14. April 1862.
- b. *Ane Kirstine*, f. 4. Okt. 1859, død 5. Jan. 1860.
- c. *Hansine*, f. 29. Nov. 1860, død 14. April 1861.
- d. *Kristian*, f. 11. Jan. 1864, død 29. Maj 1864.
- e. *Ane Kjerstine*, f. 13. Febr. 1865, død 4. Marts 1868.

- f. *Kristian*, f. 23. Febr. 1868, død 7. Aug. 1883.
- g. *Kirstine*, f. 1. April 1870, død 21. Aug. 1883.
- h. *Hedevig*, f. 16. Marts 1872, død 12. Nov. 1872.
- i. *Hans Kristian*, f. 30. Jan. 1875, død 15. Febr. 1875.
- j. *Hansine*, f. 11. Marts 1876, død 14. Nov. 1881.
- k. *Dødfødt Barn*, f. 14. Okt. 1878, død 14. Okt. 1878.
- l. *Jens Kristian*, f. 25. Aug. 1881, død 23. Aug. 1883.

Troels og Kristianes Ægteskab blev saa fuld af tunge Sorger, som det kunde blive. Under en ondartet Epidemi i August 1883 mistede de deres tre sidste Børn, den 15-aarige Kristian, den 13-aarige Kirstine og den 2-aarige Jens Kristian. Ved den sidste Begravelse maatte den ulykkelige Kone med Magt holdes tilbage, da hun nervedbrudt, som hun var bleven, truede med at springe i Graven. I sine sidste Leveaar blev Troels meget svagelig, hans ene Ben maatte amputeres over Knæet, saa det var en Befrielse, da han efter et langt og haabløst Sygeleje døde den 6. Juni 1899, 66 Aar gl. Hustruen Kristiane døde i 1903.

1.3.b.6. *Jens Chr. Christiansen Bro*, født i Mølgaard den 26. Maj 1835. Han arbejdede ligesom de andre Børn ved Gaardens Landbrug. I en Alder af 28 Aar giftede han sig den 21. Nov. 1853 med en 19-aarig Pige Maren Katrine Pedersen, f. 11. April 1844, hun tjente ved Sognefogden i Engelstrup. Jens Chr. Bro overtog en mindre Gaard paa den saakaldte Trædemark i Vindblæs. I dette hans første Ægteskab var der født 8 Børn. [side 64]

1.3.b.6. *Jens Chr. Christiansen Bro og Hustru*

- a. *Jens Christiansen Bro*, f. 15. Marts 1864, død i Amerika 1942.
- b. *Hedevig Christiansen Bro*, f. 24. Aug. 1865, død 18 Aar gl. 1883.
- c. *Inga Marie Christiansen Bro*, f. 28. Okt. 1866, rejst til Amerika, gift med Hans Nielsen, døde fra i l Børn.
- d. *Ane Kirstine Christiansen Bro*, f. 7. April 1868, død som mindre.
- e. *Christian Christiansen Bro*, f. 14. Okt. 1873, død som Barn.
- f. *Christian Christiansen Bro*, f. 29. Marts 1872, død som Barn.
- g. *Otto Christiansen Bro*, f. 11. Nov. 1873, død som Barn.
- h. *Anton Peter Otto Christiansen Bro*, f. 28. Febr. 1875, død som lille.

Moderen døde 3 Uger efter den sidste Barnefødsel 17. Marts 1875, 31 Aar gl. Jens. Chr. Bro giftede sig igen 29. Dec. 1875 med en 19-aarig Gaardmandsdatter fra Mjallerup Ane Petrea Vilhelmine Poulsen, f. 7. Okt. 1854, denne havde en Datter, Marie, der senere blev gift med Gdr. Mads Larsen, Haugaard. I dette andet Ægteskab blev der født 9 Børn [a. - i.].

1.3.b.6.a. *Poul Chr. Christiansen Bro*, f. 7. Okt. 1876. Han tjente hos Niels Laustsens Enke i Hemdrup og var sammen med Gaardens Pige ved at køre Roer hjem. Pigen gik ved det sidste Læs for at flytte nogle Faar, og da Karlen udeblev, gik man ud for at se efter ham. Han laa da død under det væltede Roelæs, mens Studene stod helt stille for Vognen. Han skildredes af alle som en flink og livsglad Mand. Ulykken skete den 31. Okt. 1896. Poul Chr. Bro blev 20 Aar gl. [side 65]

1.3.b.6.b. *Maren Christiansen Bro*, f. 10. Sept. 1878, død efter Barnefødsel 1906. Hun var gift med Husmand Kristian Olesen, Engelstrup, der stammede fra Sjælland. Der var 2 Børn.

1.3.b.6.b.1. *Magnus Chr. Bro Olesen*, f. 1903; rejste til Amerika, hvor han omkom ved en Drukneulykke 1924.

1.3.b.6.b.2. *Martin Kristen Bro Olesen*, f. 1906. Arbejder ved Insulinfabriken i København, gift med Ella Nørgaard fra Sundby, Thy. De har 3 Børn.

1.3.b.6.c. *Maren Katrine Jensine Pouline Bro*, f. 18. Febr. 1881, død 21. Juli 1938. Viet i Vindblæs Kirke 7. Maj 1907 til Jens Jørgen Justesen, f. 23. Jan. 1883, Grd. i Sondrup pr. Hundslund. 8 Børn i Ægteskabet.

1.3.b.6.c.1. *Jens Chr. Bro Justitsen*, f. 26. Sept. 1909, død 23. okt. 1909.

1.3.b.6.c.2. *Arne Bro Justesen*, f. 30. Sept. 1910, gift 30. Sept. 1950 med Ethel Christiansen f. i Randers 19. Marts 1924. Grønthandler i København.

1.3.b.6.c.3. *Agnes Bro Justesen*, f. 12. Nov. 1911, gift med Svend Lindekrands, f. 15. Maj 1905. Har 2 Børn. Gaardmandsfolk i Sondrup, Hundslund: Inga Lindekrands, f. i Sondrup 9. Maj 1940, Ellen Lindekrands, f. i Sondrup 27. Juli 1944.

1.3.b.6.c.4. *Ester Bro Justesen*, f. 26. Maj 1913, gift med Gdr. Harald Pedersen, Trustrup, f. 1903 i Vedslet. De har 2 Børn: Jørgen Bro Pedersen, f. 30. Juni 1938, Else Marie Bro Pedersen, f. 24. Sept. 1942.

1.3.b.6.c.5. *Edith Bro Justitsen*, f. 23. Juni 1916, gift i Horsens 1936 med Kristian Kipper Thau, Fabrikant i Horsens. 3 Børn: Else Kipper Thau, f. 2. April 1937, Preben Kipper Thau, f. 2. April 1939, Lene Kipper Thau, f. 16. Juni 1947.

1.3.b.6.c.6. *Daghy Bro Justesen*, f. 29. Okt. 1918, gift med Ejnar V. Nielsen, f. 1. Maj 1909. 3 Børn. Gaardmandsfolk i Trustrup. 3 Børn: Lisbeth Bro Nielsen, f. 18. Nov. 1942, Poul Bro Nielsen, f. 12. Maj 1945, Birgit -Bro Nielsen, f. 7. Maj 1946.

1.3.b.6.c.7. [side 66] *Villy Bro Justesen*, f. 24. Marts 1923, viet i Hvirring 2. Juni 1950 til Ellen Therkildsen, f. 20. Maj 1930. Gdr. i Moselund pr. Lundum.

1.3.b.6.c.8. *Anna Bro Justesen*, f. 14. Sept. 1924, død 12. Febr. 1925.

1.3.b.6.d. *Anna Kristiansen Bro*, f. 27. April 1883, død.

1.3.b.6.e. *Kristine Kristiansen Bro*, f. 27. April 1883. Tvilling med Nr. 4. Gift i Norge med Isak Larsen, Formand paa Borgestadsholm Teglværk. 1 Søn Villiam Bro Larsen, f. 9. April 1921. Ugift.

1.3.b.6.f. *Anna Christiansen Bro*, f. 13. Juli 1885, rejst til Amerika, gift med Farmer Anders Bjerre Larsen, Morhead, Iowa. Ingen Børn.

1.3.b.6.g. *Kristian Christiansen Bro*, f. 20. Aug. 1889. Lærte Murerhaandværket. Gift med Else Hedegaard fra Struer. 5 Børn: Aage Hedegaard Bro, f. 1919. Forulykket paa Motorcykle ved Skalborg, Daghy Hedegaard Bro, f. 1920. Gift i Malmø, Jens Chr. Hedegaard Bro, f. 1921, Juel Hedegaard Bro, f. 1923, Anna Hedegaard Bro, f. 27. Marts 1927. Murer Kristian Bro, Vildbjerg, døde 1928, 39 Aar gl.

1.3.b.6.h. *Frederik Karl Bro*, f. 6. Okt. 1890, død 12. Jan. 1943. Gaardejer i Mjallerup. Gift med Petra Pedersen, Datter af Gdr. Jens Pedersen (Justesen), Munksjørup. Børn [1. - 3.]:

1.3.b.6.h.1. *Ellen Vilhelmine Bro*, f. 25. Dec. 1921, gift ned Landmand Konrad Pedersen, Munksjørup. 2 Børn: Karen Bro Pedersen, f. 10. Nov. 1946, Mogens Bro Pedersen, f. 10. Okt. 1950.

1.3.b.6.h.2. *Kristian Bro*, f. 19. Nov. 1923. Bestyrer hos Moderen.

1.3.b.6.h.3. *Jenny Marie Bro*, f. 27. Nov. 1931. Husassistent.

1.3.b.6.i. *Troels Thorvald Kristian Bro*, f. 10. Maj 1893. Grd. i Sondrup, pr. Hundslund. Gift 1. Gang med Marie Pedersen, f. 8. Febr. 1892, der døde efter Barnefødsel 20. Okt. 1929,- En Søn Jørgen Martin Bro, f. 9. Okt. 1929. Gift 2. Gang med Elna Rasmussen fra Amstrup, f. 9. Juni 1909. En Søn Herluf Bro, f. 30. Maj 1932. [side 67] Jens Chr. Bro var 1897 flyttet fra Husmandsstedet i Vindblæs til Mjallerup til en mindre Gaard. Han døde paa Aalborg Amtssygehus den 8. Febr. 1917, 82 Aar. Hans Hustru døde 23. Dec. 1927 i Mjallerup.

1.3.b.7. Den yngste af Søkendeflokken fra Mølgaard var Datteren *Ane Marie Christiansen Bro* f. 6. Maj 1837. Ved hendes Daab var Fadderne Jens Christensen Bro, Gaardmand i Lille Sjørup, Ungkarl Jens Christensen Bro i Vilsted og Husmand Peder Kr. Jensen, Oudrup. Frembaaren af Karen Marie Christensdatter i Hornbæk.

Ane Marie blev 15. Okt. 1858 gift med Gaardmand Poul Chr. Poulsen i Engelstrup, f. 14. Nov. 1831, Søn af Gdr. Poul Jensen, sammesteds. Ægteparret blev ansete Folk i Sognet. I 1871 valgtes Poul Chr. Poulsen ind i Sogneraadet, hvor han sad i en Aarrække.

Den 15. Okt. 1883 holdt de Sølvbryllup. Kl. 2 om Eftermiddagen samledes Deltagerne i Hjemmet. Ved Middagen taltes der af Pastor Dejgaard fra Vilsted. Ved Aftenens Frembrud begyndte Dansen i Gaardens Storstue, der var smukt pyntet med Blomster og Dannebrogsgflag og Dagens Dato og Aarstal med Sølvskrift paa sort Grund. Dansen fortsattes med usvækket Munterhed til næste Dags Morgen, og der herskede en passende Livlighed overalt, særlig da Sølvbrudeparrets Skaal blev drukket ved Bollepunchen. Sølvbruden er den yngste af syv Søskende, der alle lever endnu, hvoraf 3 fejrer deres Sølvbryllup i Aar.

Poul Chr. Poulsen døde 1908. Ane Marie overlevede ham og døde den 6. Aug. 1924 hos Datteren i Salling. [10 børn a. - j.]:

1.3.b.7.a. *Poul Poulsen*, f. 16. Sept. 1861, døde som lille.

1.3.b.7.b. *Kirsten Poulsen*, f. 26. Jan. 1863, død 1886, 23 Aar gl.

1.3.b.7.c. *Ane Kirstine Poulsen*, f. 12. Juni 1865, gift med Kristian Valsted, Gdr. i Salling, f. 22. Juni 1865 i Vindblæs. I dette Ægteskab var der 10 Børn [1. - 10.]:

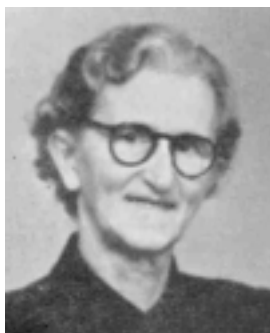
1.3.b.7.c.1. *Niels Kr. Kristensen Valsted*, f. 21. Aug. 1889. Gaardejer i St. Aistrup, gift med Kristence Højslet, Datter af Gdr. Hans Højslet, Vindblæs, f. 31. Aug. 1891. 3 Børn:

Gaardejer 1.3.b.7.c.1. Kristian Valsted og Hustru.

- a. Ejnar Valsted, f. 23. Nov. 1920. Gift med Dagny Olesen fra Næsborg. Mejerist Koppes Mølle.[side 68]
- b. Kristian Valsted, f. 14. Nov. 1924, gift med Aase Søgaard, f.1931, Datter af Sognefoged Søgaard, St. St. Ajstrup.
- c. Anna Valsted, f. 15. April 1929. Husassistent. Ugift.

1.3.b.7.c.2. *Kirstine Kristensen Valsted*, f. 1. Sept. 1890. Ugift. Fra 1929 til 1941 Ejer af Dammergaard i Salling Sogn og fra 1941 til 1945 Medejer af Næsborggaard. Bebor nu en Villa i Salling By.

1.3.b.7.c.2. *Frk. Kirstine Valsted, Salling*

1.3.b.7.c.3. *Ane Marie Kristensen Valsted*, f. 20. Sept. 1891, gift med Montør Chr. Elkær, Skive. 2 Børn:

- a. Thyra Elkær, f. 22. Okt. 1919, gift med Redaktør Erik Danielsen, København. 1 Barn, Bitten Danielsen, f. 5. Dec. 1938.
- b. Jenny Elkær, f. 31. Marts 1923, gift med Musikhandler Egon Kjøgøx, Frederikshavn. 2 Børn: Henning Kjøgøx, f. 1942, Jørgen Kjøgøx, f. 1947:

1.3.b.7.c.4. *Jenny Pouline Kristensen Valsted*, f. 19. Juni 1893. Ugift. Husbestyrerinde hos Broderen Skomager Valsted.

1.3.b.7.c.5. *Poul Kr. Kristensen Valsted*, f. 22. Nov. 1894, gift 1. Gang med Ellen Simonsen, Aars. Ejer af Rosendal ved Hobro 1929 til 1932. 1 Søn Hugo Valsted, f. 10. Maj 1930. Landmand. Gift 2. Gang med Marie Poulsen, Datter af Rentier [side 69] Ingvar Poulsen, Lille Sjørup. Ejer af Gatten Hedegaard 1933 til 38. Fra 1941 Ejer af Næsborggaard.

1.3.b.7.c.6. *Jens Kristensen Valsted*, f. 1896. Død 2 Aar gl.

1.3.b.7.c.7. *Otto Kr. Kristensen Valsted*, f. 5. Aug. 1899, Elektriker. Rejst til Amerika 1923. Familien har ikke hørt noget fra ham siden 1930.

1.3.b.7.c.8. *Jens Kr. Kristensen Valsted* f. 1900. Død 7 Maaneder gl.

1.3.b.7.c.9. *Kristian Kristensen Valsted* f. 19. Juli 1901. Skomager i Salling, gift med Laura Gregersen fra Fredbjerg. 10 Børn:

- a. Egon, f. 26. Marts 1928, død ved Motorulykke 23. Maj 1948.
- b. Frede, f. 29. Marts 1929. Landmand.
- c. Martha, f. 22. April 1930. Husassistent.
- d. Marie, f. 1. Jan. 1932. Husassistent.
- e. Anna, f. 1933, død 5 Dage gl.
- f. Ebbe, f. 19. Febr. 1935. Landmand.
- g. Orla, f. 14. Febr. 1936. Landmand.
- h. Frits, f. 24. Marts 1937. Landmand.
- i. Kristiane, f. 10. okt. 1938. Hjemme.
- j. Irene, f. 17. April 1941.

Siden 1939 har Hustruen været borte fra Hjemmet paa Grund af Sygdom.

1.3.b.7.c.10. *Jens Kristensen Valsted*, f. 25. Marts 1904. Siden 1941 Ejer af Dammergaard, Salling Sogn, gift med Johanne Marie Pedersen, Datter af Kirkebetjent Pedersen, Næsborg. 3

Børn: Birthe Valsted, f. 18. Febr. 1934, Kirsten Valsted, f. 21. Jan. 1937, Per Valsted, f. 5 Dec. 1938.

Skomager [Kristian Kristensen] Valsteds [1.3.b.7.c.9.] Søn, Egon, der omkom ved Motorulykke, var Elev paa Haubro Ungdomsskole Vinteren 1945-46. Forstander Bidstrup skrev følgende om ham i Skolens Aarsskrift: Egon Valsted, Salling, skulde en Dag prøvekøre en Motorcykle. Han vilde da køre hjem for at præsentere den for sine paarørende. Lige udenfor Hjemmet mistede han Herredømmet over Cyklen og tørner mod Hjemmets Væg med en saadan Kraft, at de Kvæstelser han paadrog sig, medførte Døden. At hans bratte Død var et forfærdeligt Slag for hans nærmeste, det forstaar vi alle; men for alle vi andre, som kendte ham, gjorde [side 70] hans bratte Død et smerteligt Indtryk.

1.3.b.7.c.9. Egon Valsted

Egon var en af de unge der vilde noget. Hans Trang til Lærdom og gode Oplevelser var stor. Vinteren 1947-48 var han Elev paa Ry Højskole, og til den indeværende Vinter var han af Foreningen "Norden" udpeget til et Ophold paa en svensk Højskole. Det var Egons Mening at uddanne sig til Lærer i den frie Ungdomsskole, en Gerning, som han havde rige Muligheder for at udfylde. Vi mindes Egon for hans hjerte gode Sindelag, for hans Hjælpsomhed og for hans friske modtagelige Sind. Ved Egons bratte Død er en af vore allerbedste Unge gaaet bort. Ære være hans Minde.

Gdr. Jens Kristian Kristensen Valsted og Hustru [1.3.b.7.c.] boede i mange Aar i Damgaard paa Salling Mark og senere nogle Aar i en Gaard i Salling By. Hustruen Anna Kristine f. Poulsen døde hos Datteren Kirstine paa Dammergaard den 11. April 1937, og Kristian Valsted døde under et Ophold hos Sønnen Poul Valsted paa Næsborggaard den 31. Oktober 1943. Kristian Valsted var virksom ved Oprettelsen af Salling Brugsforening.

1.3.b.7.d. *Hedevig. Poulsen*, f. 19. Maj 1867, gift med Gdr. Niels Haldrup, Sønderlade. Nærmere under Haldrupslægten [på side 167].

1.3.b.7.e. *Poul Poulsen*, f. 10. jan. 1870. Ugift. Fik overdraget den nordre Halvdel af Gaardens Mark, hvorpaa der byggedes en ny trelænget Gaard. Han havde under hele sit Liv et daarligt Helbred og maatte af den Grund sælge Gaarden og flyttede til Vindblæs Stationsby, hvor han døde 1918 af Spansk Syge.

1.3.b.7.f. *Kristian Poulsen*, f. 8. Nov. 1872, gift med Karen Simonsen, Datter af Gdr. Jens Simonsen, Engelstrup. Ægteparret har boet i Næsby og Løgsted. Han døde som Rentier i Løgstør den 15. juli 1951. Ingen Børn. [side 71]

1.3.b.7.g. *Else Marie Poulsen*, f. 6. Maj 1874. Død som mindreaarig.

1.3.b.7.h. *Jens Poulsen*, f. 13. April 1877. Død 11. Febr. 1887, 10 Aar gl.

1.3.b.7.i. *Christen Poulsen*, f. 13. Sept. 1878, gift med Marie Grønning, Plejedatter hos Søren Drejer i Tolstrup. Han døde som Gdr. i Mjallerup i April 1905. En Datter, Katrine Poulsen, er gift med Arbejdsmand Anker Eriksen, Løgstør. De har 3 Børn.

1.3.b.7.j. *Troels Poulsen*, f. 21. Sept. 1879, fik overdraget Fædrenegaarden i Engelstrup. Gift med Kirstine Andersen, f. 31. juli 1889, Datter af Fisker Lars Andersen og Hustru Mette Marie Nielsen. 5 Børn [1. - 5.].

1.3.b.7.j.1. *Gertrud Anne Poulsen*, f. 2. juni 1909. Har været Hus assistent hos Grosserer Mikkelsen i Løgstør i 15 Aar. Ugift.

1.3.b.7.j.2. *Jens Poulsen*, f. 21. Okt. 1911. Medhjælper hos Forældrene.

1.3.b.7.j.3. *Marie Poulsen*, f. 27. Sept. 1917, gift med Husmand Peder Grønning Nielsen, Vindblæs, f. 24. juni 1909. 3 Børn: Erling Nielsen, f. 19. Sept. 1940, Poul Nielsen, f. 9. Marts 1944, Kaj Nielsen, f. 24. Marts 1945.

1.3.b.7.j.4. *Poula Poulsen*, f. 24. Nov. 1919, død 25. Nov. s. A.

1.3.b.7.j.5. *Svend Poulsen*, f. 11. Okt. 1922. Elev paa Asmildkloster 1944-45. Medhjælper hos Forældrene.

Troels Poulsens [1.3.b.7.j.] Gaard i Engelstrup

De følgende 5 Børn af Christen Christensen Bro og Otteane Troelsdatter efterlader sig ingen Efterslægt,

1.3.b.7.j. *Troels Poulsen og Hustru*

1.3.c. Karen Christensdatter Bro

f. 16. Maj 1794, blev gift med [side 72] Husfæster Niels Christensen Slot i Vilsted (kaldet Bro Niels). Ægteparret levede al deres Tid i meget smaa Kaar. Karen døde i Vilsted den 15. Maj 1877.

1.3.d. Troels Christensen Bro

f. 5. Febr. 1797. Død som ung 7 Maj 1820, 23 Aar gl.

1.3.e. Kirsten Christensdatter Bro

f. 7. Maj 1799. Ægtede 1843 Husfæster Peder Kr. Jensen i Oudrup, der havde været gift med den yngre Søster Ane, der døde Aaret i Forvejen. Kirsten døde den 1. Okt. 1848, 49 Aar gammel. Peder Kr. Jensen indgik nyt Ægteskab 15. Dec. samme Aar med Johanne Pedersdatter af Hornbæk.

1.3.f. Jens Christensen Bro

f. 20. Sept 1802. Han kom i Tjeneste hos Gaardbrugerken Ane Jensdatter i den nordre Gaard i Lille Sjørup. Hun var Enke efter Gaardmand Christen Jørgensen, der var død den 25. Maj 1826, 63 Aar gl. Jens Bro, der nu ogsaa blev kaldt Aarup, blev 1834 gift med den da 51-aarige Enke. Forlovere var Sognefoged Niels Ørndrup, Vester Hornum, og Husmand Mogens Jokumsen, sammesteds. Jens Bro døde den 27. Marts 1842 kun 39 Aar gl. Gaarden blev nu solgt og Ane Jensdatter blev der som Aftægskone, til hun døde 11. April 1860 i en Alder af 78 Aar.

1.3.g. Ane Christensdatter Bro

f. 5. Sept. 1805. Hun tjente hos Broderen Kristian Bro i Vindblæs, og blev herfra gift med Tjenestekarl Peder Kr. Jensen hos Gdr. Poul Jensen i Engelstrup. Ane døde [side 73] den 2. Nov. 1842, 37 Aar gl. Peder Kr. Jensen blev saa som meddelt gift med den noget ældre Søster [Kirsten, 1.3.e.].

1.3.h. Jens Christensen Bro

f. 29. Okt. 1807. Giftede sig med Johanne Kristine Christensdatter, hvorved han blev Gaardfæster i Engelstrup. Gaarden hørte under Aarupgaards Gods.

Bro Jens, som han kaldtes, var udstyret med Forretningstalent. Han opkøbte rundt om i Sognet Smørret, der dengang var en meget tvivlsom Vare og af højst forskellig Kvalitet og Farve, men Bro Jens æltede det hele sammen, saa det blev nogenlunde ensartet, og det solgtes saa paa Torvet i Løgstør. Han drev ogsaa Brændevinsbrænderi, og Varene afsattes til Naboer og gode Venner i Omegnen. Jens Bro har" været mere heldig end 3 Gaardmænd i Vindblæs og 2 Husmænd i Vilsted, der ikke afleverede deres Brændevinsapparater, der kunne indleveres straffrit inden i. Maj 1844. De fik store Bøder og Apparaterne konfiskeret. Han var ogsaa i Besiddelse af Kræmmerblod. Naar Efteraarsarbejdet var til Ende, tog han Posen over Skuldrene og vandrede sydpaa, handlende sig frem. Der mødte han saa de saakaldte Ribekræmmere, hos hvem han forsynede sig med Silketørklæder, Baand og Kniplinger, og med disse Ting handlede han saa paa Hjemvejen. Bro Jens lagde aldrig Skjul paa, at Kræmmerposen havde været medvirkende til den solide Velstand, der med Aarene blev i Hjemmet, og at den havde hjulpet til, at han kunde købe Gaarden til Selveje, og senere erstatte de faldefærdige Bygninger med nye. Jens Bro afløste Broderen [1.3.2] Kristian Bro efter dennes Død 1850 i Sogneforstanderskabet. Han døde den 11. Jan. 1872, 66 Aar gl. Af Børnene [1.3.h.1. - 5.] var:

1.3.h.1. Mette Jensdatter [Bro], f. 27. Juli 1842, blev 19 Aar gl. forlovet med Ungkarl Peder Vestergaard af Vindblæs, og Bryllupsdagen var bestemt; men Jens Bro maa ikke have syntes om denne som Svigersøn, da han efter 2 Gange Lysning i Kirken begærede tilført Kirkebogen, at Ægteskabet ikke blev til noget. Mette Jensdatter blev saa 30 Aar gl. 4. Nov. 1869 gift med Gdr. Peder Simonsen i Vilsted. I dette Ægteskab var Børnene [a. - c.]:

1.3.h.1.a Jensine Marie Simonsen, f. 26. Marts 1872, gift med Lærer Gotfred K. Gotfredsen, f. i Hørby Sogn 1870. Fra 1904 [side 74] Lærer i Vilsted. Lærer Gotfredsen, der var en dygtig Lærer, døde i sin bedste Alder paa Kommunehospitalet i Aalborg 11. Juli 1918, 47 Aar gl. Der var 2 Døtre i Ægteskabet:

- a. Ellen Gotfredsen, f. 27. Nov. 1897, død 27. Febr. 1920.
- b. Frida Gotfredsen, f. 14. Juli 1899, gift med Vognmand Erik Larsen, Aalborg. En Datter, Grete Larsen, er Tandlæge i København.

Jensine Marie Simonsen døde i Vilsted Skole den 10. April 1912.

1.3.h.1.b. Johanne Marie Simonsen, f. 23. Maj 1875, gift med Lærer Harbo Brønnum Johnsen, f. 3. April 1875 i Sejlflod Mølle. Realskolelærer i Brønderslev, senere Adjunkt ved Hjørring Gymnasium. Ægteskabet opløst. 2 Sønner.

- a. Arne Johnsen, Dyr læge i Gudumlund.
- b. Helge Johnsen. Korrekturlæser ved Berlingske Tidende.

Johanne Marie Simonsen døde i Vilsted den 17. April 1933.

1.3.h.1.c. Karoline Kirstine Simonsen, f. 15. April 1878, død 18. Sept. 1947 i København, gift med Niels P. Pedersen, f. 3. Maj 1877 i Røgild, Brovst Sogn. Lærer i Hjørring 1906 til 1920 og Lærer ved Hjørring Gymnasium 1920 til 1942. 2 Børn.

- a. Elisabeth Pedersen, f. 20. Febr. 1912. Økonoma ved Bispebjerg Hospital.
- b. Harald Herluf Pedersen, f. 20. Maj 1907. Cand. mag., Adjunkt ved Gentofte Statsskole og Hærens Officersskole, Forfatter. Gift med Edel Kristiansen, f. i Rudkøbing 30. Aug. 1911. De har 5 Børn.

Mette Jensdatter døde den 26. Marts 1897, 55 Aar gl. og Peder Simonsen den 12. Febr. 1927, 87 Aar gl.

1.3.h.2. Otteane Jensdatter [Bro], f. 1. Febr. 1845, gift 1868 med Jens Simonsen, f. 13. Juni 1841, Søn af Gdr. og Sognefoged Simon Pedersen i Vilsted. Jens Simonsen havde ved Siden af Landbruget megen Interesse for Læsning, han havde herved skaffet sig en ikke ringe Viden om historiske Emner; særlig havde alt hvad det vedrørte Bondestandens Frigørelse og politiske Kamp hans store Interesse. En stor Oplevelse for ham var det, at han en Tid havde den [side 75] senere bekendte Venstrefører Christen Berg⁷ som Lærer i Vilsted Skole, saa det blev en naturlig Sag for Jens Simonsen at følge dette Partis Retningslinier, som han heller aldrig nogen Sinde svigtede. Dette var vel i nogen Grad medvirkende til, at han blev brugt i det offentlige Livs Tjeneste. Han kom i Sogneraadet 1891 og blev Formand.

Jens Simonsen [g.m. 1.3.h.2. Otteane Jensdatter]

I Provisorietiden var der i Vindblæs som andre Steder et stærkt Røre, og for at imødegaa de mange politiske Overgreb udvirkede Jens Simonsen, at der Søndag den 26. juli 1885 blev holdt et Protestmøde i Vindblæs Skole, hvor næsten alle Sognets Gaardmænd og Husmænd var mødt, og her vedtog man en Resolution, der undsagde de provisoriske Købmænd i Løgstør. Det hed i denne Protest, at ingen rettænkende Mand burde handle med dem, da de ikke alene maatte betragtes som politiske Modstandere, men ligefrem som Fjender, der arbejdede for at undertrykke det brede Lag af Folket og særlig Bondestanden. Vi indser, at naar man fratager os Indflydelsen paa Landets Styrelse, saa er vi Trælle, og vi maa finde os i at blive mishandlede som vore Forfædre. Det er vor Pligt at undlade at handle med dem, der vil ødelægge os, og søge at faa oprettet Forbrugsforeninger og indskrænke os til kun at købe det allernødvendigste af Varer.

⁷ Christen Poulsen Berg var efter at have taget Eksamen paa Ranum Seminarium Lærer i Vilsted under den daværende Lærer Morten Sørensen Egs tiltagende Sindssygdом

Den ret strenge Resolution var et Udtryk for Folkets Harmen over den Politik, der blev ført fra Regeringens Side med de mange Overgreb; men da der var gaaet nogle Aar, jævnedes de spændte Forhold ud, og Handelen med de Løgstør-Købmænd optoges igen i fuldt Omfang til begge Parters Tilfredshed.

I Jens Simonsen og Otteanes Ægteskab fødtes der følgende 9 Børn [side 76]:

- a. *Kristian Simonsen*, f. 8. April 1869, død 1918; gift med Sophie Bernt. De har 4 Børn.
- b. *Simon P. Simonsen*, f. 1. Maj 1871, død 4. Jan. 1873.
- c. *Jens Simonsen*, f. 14. Marts 1873, død 1948. Møbelsnedker i København. Gift med Nicoline Jensen. Ingen Børn.
- d. *Johanne Marie Simonsen*, f. 24. Maj 1875. Gift med Chr. Christensen, Tolstrup.
- e. *Anders Simonsen*, f. 28. Juli 1876, død 1943. Gift med Anna Rise, Enke efter Landpost Rise i Lundby. Ingen Børn.
- f. *Karen Simonsen*, f. 8. Sept. 1877. Gift med Kristian Poulsen fra Engelstrup.
- g. *Simon P. Simonsen*, f. 20. Aug. 1878. Død som lille.
- h. *Niels Peter Simonsen*, f. 8. Sept. 1879, gift med Karoline Rokkedal. Boelsmand i Hvorvarp. Nu boende i Kg. Lyngby. 12 Børn.
- i. *Johan Kr. Simonsen*, f. 15. Febr. 1883, død 19. April 1886.

Otteane Jensdatter døde 8. Sept. 1887. Jens Simonsen giftede sig senere med Riborg Larsen. I dette Ægteskab er der en Datter Anna Simonsen, der blev gift med Jens Porsborg Jensen fra Oudrup, Søn af Jens Jensen og Hustru Inger Marie.

1.3.h.3. *Christen Jensen Bro*, f. 25. Febr. 1850, blev i 15-Aars Alderen angrebet af Kirtler i Benene, og Forældrene søgte Raad baade hos Maren Haaning og adskillige andre kloge Mænd og Koner, uden at det hjalp noget. Senere gjordes ogsaa en Tur til den hellige Kilde i Skørping, hvor Drengen las en hel Nat; men der var intet at gøre. Christen blev Invalid for Livstid, og hans Arbejde blev at klynke for Folk og binde Halmkurve. Sine sidste Aar tilbragte han hos Søstersønnen Anders Simonsen i Lundby. Her døde han 16. Jan. 1930. Han blev begravet paa Vindblæs Kirkegaard; men ingen Mindeplade viser Stedet.

1.3.h.4. *Kristian Jensen Bro*, f. 25. Marts 1854. Druknet i et Vandkar, der henstod i Gaarden, 6. Juni 1856.

1.3.h.5. *Ane Jensdatter [Bro]*, f. 5. Okt. 1852, død 2. Nov. samme Aar.

1.3.i. Karen Marie Christensdatter Bro

Den yngste af Chr. Christensen Bro og Otteane Troeldsdatters Børn var Datteren Karen Marie Christensdatter, f. den 15. Marts 1810. [side 77] Som Pige tjente hun hos Gaardfæster Gregers Christensen i Hornbæk, og herfra blev hun, 31 Aar gl., den 20. Dec. 1842 gift med Husmand Mads Jensen, der var 43 Aar og boede i Braarup (hans Kone, Mette Laursdatter, var død 8. Juni s. A.). Mads Jensen var født 1799 i Frejlev ved Aalborg; han døde 20. Marts 1873 og Karen Marie den 16. Maj 1886. De efterlod en Søn

1.3.i.1. *Jens Chr. Jensen*, f. 27. Dec. 1844. Ved dennes Daab i Oudrup Kirke var Fadderne Kristian Bro, Vindblæs, Jens Bro, Engelstrup, og Gregers Christensen, Hornbæk. Kristiane Jensdatter, Hornbæk bar Barnet og Otteane Christiansdatter, Vindblæs, medfulgte. Jens Chr. Jensen blev, 23 Aar gl., gift med en 19-aarig Pige Ane Mortensen, Plejedatter af Gaardmand Christen Gatten i Oudrup. Denne overlod de to unge Gaarden, og der blev efterhaanden her en stor Børneflokk [a. - l.].

Ane og 1.3.i.1. Jens Chr. Jensen (Gatten)

1.3.i.1.a. *Karen Marie Jensen*, f. 8. Nov. 1867, død 19. April 1927. Gift med Peter Petersen, f. 1869, død 1949, Søn af Snedker Peder Pedersen Degn i Vilsted. Udvandrede til Amerika. De har Børnene.

- a. *Anna Margrete Petersen*, f. 17. Okt. 1903. Hun døde den 15. Maj 1932.
- b. *Ella Marie Petersen*, f. 8. Maj 1900, gift med Jens Vinge, f. paa Lille Krogstrupholm ved Hornum. Her er Børnene: Vincent James, f. 7. Marts 1921, Lesley Elmann, f. 22. Jan. 1922, Donald Raymond, f. 13. Maj 1923, Verla Marie, f. 19. April 1926, Marette Jean, f. 3. Maj 1928, Beverly Anna, f. 29. Dec. 1935. De tre Sønner var alle med i sidste Krig, og blev alle saarede. Vincent var ved 7. Armé i Frankrig. Mistede sit højre Øje. Lesley blev saaret under Kampene i Italien, og den yngste Donald Raymond ved 9. Armé blev saaret i Belgien.
- c. *Jens Chr. Petersen*, f. 16. Febr. 1902.
- d. *Aksel Petrus Petersen*, f. 14. Juli 1905, gift med Ellen Risik. Et Barn Ejler Jørgen Petersen, f. 28. Jan. 1944.
- e. *Holger Martin Petersen*, f. 16. Nov. 1912. 2 Børn: Robert Kent, f. 5. Aug. 1943 og Janice Marie f. 2. April 1946.

1.3.i.1.b. *Kristian Jensen*, f. 1870, død 15 Aar gl. [side 78]

1.3.i.1.c. *Kristine Jensen*, f. 21. Juli 1873, gift 1899 med Husmand Peder Kr. Sørensen, Salling, f. 28. April 1876. Ægteparret boede i Salling, til de solgte Ejendommen 1925 og flyttede til Vindblæs St. De har Børnene:

- a. *Aksel Sørensen*, f. 13. Okt. 1904. Bor i Aggersund.
- b. *Magda Sørensen*, f. 26. April 1907, gift 1930 med Bankfuldmægtig Magnus Laursen, Løgstør.
- c. *Elmer Sørensen*, f. 1909, død 1. Maj 1926.

1.3.i.1.d. *Martine M. Jensen*, f. 7. Sept. 1874, gift med Martinus Nielsen Sahl, f. 28. Juni 1874 i Munksjørup. Udvandrede til Amerika. Adresse: Portland Maine (USA). Ægteparret har 7 Børn.

- a. *Laurids Nielsen*, f. 17. Okt. 1898, gift 1926 med Alma Nielsen, f. 8. Aug. 1908. De har Børnene: Laurenza, f. 1927, Helen, f. 1928, Eunild, f. 1933, og Havard, f. 1937.
- b. *Niels Chr. Nielsen*, f. 20. Nov. 1899, gift 1925 med Majorie Hodgens, f. 1907, N. C. Nielsen deltog i dery 1. Verdenskrig. De har 3 Børn. Allan Martin, f. 1926. Elanor, f. 1934, og Patricia, f. 1938.
- c. *Arnold M. Nielsen*, f. 10. Febr. 1902, gift 1931 med Lilian Secord, f. 1902. Et Barn Barbara, f. 1932.
- d. *Ane Kirstine Nielsen*, f. 29. Okt. 1904, gift 1923 med James Albert Maxfield. De har Børnene: [side 79] Eldora, f. 1923, Beverly, f. 1929, Havard, f. 15. Maj 1931, og Bradley, f. 6. April 1934.
- e. *Olga Metha Nielsen*, f. 22. Marts 1907.
- f. *Agnes Julie Nielsen*, f. 5. Juli 1909, gift 1928 med Christoffer Jacob Clark, f. 1904. 2 Børn. Jachguline, f. 1928, Owen, f. 2. April 1934.

- g. *Dagmar Emile Nielsen*, f. 29. Juni 1914, gift 1934 med James Elsvorth Phillips, f. 1911. 3 Børn. Judy, f. 11. Nov. 1940, Frederik, f. 26. Juni 1944 og Ronald, f. 21. Nov. 1948.

1.3.i.1.e. *Maren K. Jensen*, f. 22. Febr. 1877, gift med Lars Kr. Andersen, f. 1. Juni 1860 i Aalborg. I U S A. I Ægteskabet 3 Børn.

- a. *Jens Kr. Andersen*, f. 13. Aug. 1903, gift med Jennie Tranæs, Starret. De har 2 Børn. Sandra Elaine, f. 11. Okt. 1940 og Carolyn Louise, f. 10. Juni 1944.
- b. *Alma K. Andersen*, f. 11. Nov. 1909, gift 1931 med Hans Peter Andersen, f. 1. Maj 1909. Her er Børnene: Norman Rodney, f. 1933, Raymond Stanley, f. 1935 og Andrev Kristian, f. 1938.
- c. *Elna M. Andersen*, f. 17. Okt. 1914, gift 1930 med Triver Fennerty. 2 Børn. Malcomb, f. 30. Aug. 1931 og Ricards, f. 18. Juli 1933.

1.3.i.1.f. *Kristian Bro Jensen*, f. 8. Sept. 1879, gift 1909 med Inger Lund, f. 8. Febr. 1889, Datter aftens Kr. Lund, Ejstrup. 3 Børn.

- a. *Herdis Bro Jensen*, f. 6. Febr. 1911. Lærerinde i Randers.
- b. *Gunnar Bro Jensen*, f. 3. Jan. 1913, gift med Ella Kristensen. 1 Søn, Erik.
- c. *Aage Bro Jensen*, f. 21. Marts 1922. C B U Gruppefører i Hobro.

Kristian Bro Jensen var Bagermester i Vindblæs og var Medlem af Sogneraadet, senere Bager i Taars i Vendsyssel og i Ørsted ved Randers.

1.3.i.1.g. *Kristen Jensen*, f. 1883. Rejste til Amerika som ung. Ugift. Død i Syd Dakota 1946. [side 80]

1.3.i.1.h. *Anine Jensen*, f. 7. April 1886, gift 1910 med Jens Kr. Nielsen, f. i Vilsted 21. Febr. 1883. Manden død 8. Marts 1934 i Aalborg.

1.3.i.1.i. *Laurids [Jensen]*, f. 1887, død som Barn.

1.3.i.1.j *Jens Aarup Jensen*, f. 22. Nov. 1889, gift 1910 med Elsie Marie Krogh, f. 3. Nov. 1887, Datter af Gdr. Peter Krogh og Hustru Sørine i Engelstrup. Boelsmand i Øster Falde. Gennem en Aarrække Formand for Husmandskredsens Havebrugsudvalg De har 2 Børn.

- a. *Alma Jensen*, f. 4. Juli 1911, gift med Kristian Kristensen, f. 1909 i Blære. Fra 1930 Statshusmand paa Haldrup Mark. Familien bor nu i Løgstør. 12 Børn: Gerda, f. 30. Aug. 1930, gift 18. Nov. 1951 med Typograf Kai Aage Frøstrup, f. 12. Sept. 1930. Aage, f. 22. Marts 1932, Robert, f. 16. Febr. 1934, Elsi, f. 9. Okt. 1935, Erland, f. 27. Aug. 1937, Inga, f. 10. Maj 1939, Henning, f. 3. Marts 1941, Vera, f. 15. Juli 1943, Svend, f. 5. Sept. 1945, Anni, f. 7. Juli 1947, Tove f. 14. Jan. 1949 og Jens, f. 14. Nov. 1950.
- b. *Peter Krogh Jensen*, f. 5. April 1913. Cyklemekaniker. Hjælper for Tiden Forældrene med Landbruget.

Elsie og 1.3.i.1.j Jens Aarup Jensen

1.3.i.1.k. *Laura Jensen*, f. 29. Maj 1892, gift 1922 med *Andreas M. Gjermadsen*, f. 1896. *Laura Jensen* døde Sommeren 1950. Der er 4 Børn. [side 81]

- a. *Erna Gjermadsen*, f. 1. Sept. 1923, gift 1948 med Cigarmager i Aalborg *Svend Bruno Andersen*.
- b. *Edith Gjermadsen*, f. 1. Sept. 1923, gift 1945 med Bager *Henry Frederik Roldbak Zachø*, f. 1909. Et Barn *Jørn Zachø*, f. 1945.
- c. *Gjermad Gjermadsen*, f. 31. Maj 1925, gift med *Lis Jørgensen*, Aalborg. Kontorist ved Cementfabriken Danmark.
- d. *Erland Gjermadsen*, f. 15. Sept. 1927. Kontorist ved Cementfabriken Danmark. Gift med *Rita Poulsen*, Aalborg.

1.3.i.1.l. *Martin Jensen*, f. 1896, gift med *Olga Jensen*, f. i Hjørring 1909. Bagermester i Toronto, Canada; søgt og faaet Navneforandring til *Gatten*.

Hermed afsluttes det Afsnit, der omhandler *Christen Christensen Bro* og *Otteane Troelsdatter* og deres Efterslægt.

Christen Bro havde, som tidligere omtalt, en Broder, der hed *Mikkel* [*Christensen Bro*, nr. 1.2, se side 25], og som var borttrømt. Han findes nogle Aar senere som Selvejergaardmand i Barmer, gift første Gang 1783 med *Johanne Olufsdatter* fra Lundby, og 1809 blev han efter Hustruens Død gift anden Gang med Pigen *Ane Kirstine Mortensen* fra Mølgaard. I dette sidste Ægteskab er Børnene *Jørgen*, f. 1813, *Johanne*, f. 1816, og *Else Marie*, f. 1818. *Mikkel Christensen* førte ikke Bro-Navnet, han benævnes i *Sebber Kirkebog* under Navnet *Vilsted*. Han døde 10. Sept. 1832, 81 Aar gl.

Hans Broder Poul [*Christensen Bro*, nr. 1.7, se side 20], der ved en Fejltagelse var betegnet som død, opholdt sig ogsaa i Barmer og blev 1786 trolovet med *Karen Margrete Nielsdatter*; ogsaa han førte Navnet *Vilsted*.

1.4. Anna Christensdatter Bro

[døbt 18. januar 1758, levede (16 år gl.) ved skiftet efter faren. Skæbne ellers ukendt, se side 19 og 21]

[side 82]

1.5. Jens Christensen Bro og Inger Marie Troelsdatter.

Fæstebonden Otto Christensen, der var Fæster af Gaarden Matr. Nr. 2 i Flejsborg Svenstrup, var f. 1686. Han blev gift 1720 med Kirsten Jensdatter og erhvervede herved Fæstet af Gaarden. I Ægteskabet var der et Par Børn, der døde i en ung Alder, og Konen døde 1746. Samme Aar giftede Otto Christensen sig med den 20-aarige Pige **Ane Christensdatter**, og af Børnene af dette Ægteskab blev en Datter Ane gift med Niels Chr. Nielsen, Manden i Gatten Møllegaard; hun døde 1781, 29 Aar gl. En anden Datter Kirsten var gift med Skoleholderen i Hyllebjerg Svenstrup Niels Vestergaard.

Otto Christensen døde 1764 i en Alder af 78 Aar. Enken antog som Bestyrer af Gaarden en Ungkarl, der hed **Troels Madsen**; han var født 1731 og vistnok en Søn fra Nabogaarden. De indgik samme Aar Ægteskab, og saa fødtes de tre Pigebørn, **Inger Marie Troelsdatter** 1765, **Otteane Troelsdatter** 1767 og **Maren Troelsdatter** i 1771.

Disse Piger skal have været saa ualmindelig dygtige til at hjælpe Forældrene med Gaardens Drift baade ud- og indvendig. Det var jo dengang Skik og Brug, at Pigerne gik til Arbejdet udvendig akkurat som en Karl, ikke alene baade pløjede og harvede, men spredte alt Gødningen, samlede Sten af Markerne, slog Lyng, gravede Hedetørv og har sikkert ogsaa det meste af Tiden passet Kreaturer og drevet med de den Gang store Faareflokk. Folketællingslisten fra 1787 udviser ogsaa, at Troels Madsen ikke har haft anden Arbejdskraft i Gaarden end sine Døtre.

I Aaret 1789 var Otteane som nævnt i det foregaaende bleven gift med [1.3] **Christen Christensen Bro** fra Vilsted, og nu var dennes Broder [1.5] **Jens Christensen Bro**, f. 1759, kommen til Gaarden som Tjenestekarl; han kom til at synes godt om den ældste Datter [side 83] Inger Marie og Faderen gav sit Samtykke; deres Bryllup stod den 18. Aug. 1793, og de fik Ophold i Gaarden, som de straks efter overtog i Fæste. I Ægteskabet fødtes der fire Børn [1.1.a.-b.]. Den unge Kone nedkom første Gang med Tvillinger, to Pigebørn.

- 1.1.a. Ane Jensdatter Bro, f. 26. Maj 1795, død 3 Mdr. gl.
- 1.1.b. Kristiane Jensdatter Bro, f. 27. Maj 1795.
- 1.1.c. Troels Jensen Bro, f. 1. Maj 1797.
- 1.1.d. Christen Jensen Bro, f. 19. April 1801.

Efter Jens Christensen Bro's Overtagelse af Fæstet blev Tiden i økonomisk Henseende opadgaaende. Den store Brand, Napoleon optændte i næsten hele Europa, drev Priserne op paa alt, hvad Landbruget kunde producere. Under disse Forhold fristede det til at spekulere i at købe Gaarden. Denne var Fæstegaard under Aggersborggaard, der paa den Tid ejedes af Generalauditør Lindahl. Købet kom i Stand i Aaret 1806.

Afskrift af Skøde og Pantebog III 341 for Aars og Slet Herreder:

Jeg Generalauditør, Landvæsenskommissær Lindahl gøre vitterligt, at have ved hosfølgende Købekontrakt af 5. Aug. 1806 solgt til Jens Christensen den af ham beboede Fæstegaard i Flejsborg Svenstrup, Vilsted Sogn, Aalborg Amt, af Harthorn 4 Tdr. 5 Skp. 21/8 Album for Købesum 1000 Rigsdaler.

Da nu Køberen dels ved, at give mig Anvisning paa sit 1. Prioritets Laan i Enkekassen⁸ paa 696 Rigsdaler, dels ved at udstede en 2. Prioritets Obligation for Resten har betalt Købesummen.

Aggersborggaard, den 28. November 1808.

H. Lindahl.

Der kom, efter at Gaarden var købt til Selveje, en Række gode Aar, saa det lykkedes Jens Bro og hans dygtige Kone at befæste Stillingen, saa de, da Statsbankerotten kom i 1813, kunde overvinde alle de Vanskeligheder, der medfulgte. Folk lærte i de Tider for Alvor at spare, man købte kun det allernødvendigste til Livets [side 84] Ophold; der levedes udelukkende af de hjemmeavlede Produkter,

⁸ Den Kgl. Enkekasse gjorde paa den Tid samme Tjeneste som Kreditforeningen gør nu om Dage idet man her fik 1. Prioritets Laan i Ejendomme.

og paa den Maade klarede mange sig igennem; men en Del maatte gaa fra Hus og Hjem og var saa Resten af deres Liv næsten henvist til at bjerpe sig igennem ved at tigge Føden.

Jens Bro's Svigerfader Troels Madsen flyttede 1797 fra Gaarden, han var i en Alder af 67 Aar bleven trolovet og gift med Pigen Karen Justdatter, Datter af Gaardmand just Mortensen i Haldrup, denne var død Aaret i Forvejen 74 Aar gl., og nu traadte den aldrende Enkemand til for at bestyre Gaarden for Enken og Datteren. Men det blev ikke af lang Varighed, idet Gaarden solgtes et Par Aar efter, og Ægteparret flyttede til en mindre Ejendom i Flejsborg Svenstrup. I Ægteskabet fødtes der 1798 en lille Dreng, der fik Navnet just efter Morfaderen, men han døde kun 2 Maaneder gl.

Troels Madsen levede til den 29. April 1810, han opnaaede en Alder af 79 Aar. Enken blev den 5. Juni 1811 trolovet med en Mand ved Navn Christen Jensen, og denne har vel saa overtaget Ejendommen.

1.5.a. Ane Jensdatter Bro

[Tvillingsøster til 1.5.b, døde spæd.]

1.5.b. Kristiane Jensdatter Bro

blev 31 Aar gl. gift med den 25-aarige Ungkarl Gregers Christensen, der var født 12. Juli 1801, Søn af Bodil Marie Jensdatter, Enke efter afdøde Gaardfæster Christen Christensen Møller i Hornbæk.

1.5.b.3. *Inger Katrine Gregersdatter, Datter af Gregers Kristensen og Kristiane Jensdatter.*

Gregers Christensen stammede fra en gammel Slægt, der gennem mange Aar var Møllerfolk og drev Aarupgaards Vandmølle. Stamfaderen Chr. Gregersen var født 1658, det Aar Svenskerne gjorde voldelig Indfald og besatte Egnen. Hans Kone hed Gertrud Nielsdatter, de blev meget gamle. Mølleren døde 1743, 85 Aar gl. og Konen 1745 i en Alder af 78 Aar. Deres Søn Søren Christensen overtog Mølleriet, han var gift med Kirsten Sørensdatter. Det var deres Søn Christen Christensen Møller, der ca. 1775 fæstede Gaarden i Hornbæk, efter at denne havde staaet øde i [side 85] tre Aar. Han fik Forældrene paa Aftægt, Faderen døde 1778, men Moderen levede i mange Aar efter. Christen Møller, der var gift tre Gange, døde den 19. Dec. 1822, 83 Aar gl. Gregers var Søn af hans sidste Ægteskab med Bodil Marie Jensdatter fra Braarup.

De to Hornbækgaarde laa dengang begge to i Dalsænkningen ved Bækken, der kommer fra Gatten og løber mod Aarupgaard og Vilsted. Det var den vestligste af Gaardene Matr. Nr. 1, Gregers og Kristiane overtog i Fæste, efter at de havde holdt Bryllup 1824. Gaarden var Fæstegaard under Herregaarden Mølgaard i Haubro Sogn, og Ejeren Godsejer Per Kjeldsen mente ogsaa, det var bedst, de to unge afløste Moderen, og at Fæstet gik i Arv, skønt han, som han sagde, havde døjet meget med de Hornbæk-Bønder, som det altid kneb med at møde rettidig om Morgen paa Herregaardsmarken til Hoveriarbejdet. De skulde jo køre lige efter Midnat for at naa rettidig frem, til Arbejdet begyndte, da Vejen gik ud over den store Hede forbi Flejsborg og Hornumbro Mølle. Vejene var meget daarlige, og Bondeheste magtede ikke meget dengang, de kunde ikke holde ud at løbe i Trav, og der var mere end Læs nok i et Par Mand og Hjulploven.

Det hændte, at Herremanden stod skrævende uden for Porten og skældte ud, naar de kom; et af de Skældsord, han brugte, var: "I Hornbæk Æsler, I kan nu ikke lære at komme til Tiden", men de tog det nok ikke saa nøje, de blev vel saa noget længere om Aftenen. Per Kjeldsen var nu ikke en af de værste Herremænd.

Det var nu ikke nogen absolut let Gerning, Kristiane Jensdatter gik ind til som Husmoder i Gaarden i Hornbæk. Foruden Gregers' Moder Bodil Marie Jensdatter, der skulde have Aftægt, var der to af hans Halvsøsken af Christen Møllers første Ægteskab, Søren Christensen og Gertrud Christensdatter, der begge var døvstumme og skulde have Ophold paa Gaarden; men de kunde dog begge gøre lidt Gavn for Føden. Besætningen paa Gaarden var ved Overtagelsen 4 Bæster, 4 Malkekøer, 3 Studenødder, 2 Aar gamle, og 5 Kalve. Faarebesætningen bestod af 32 Faar og 1 Vædder, duen var der 1 Gris. Af Vogne og Redskaber forefandtes en jernbeslagen Vogn og to gamle Vogne med Træaksler, 2 Harver udelukkende af Træ og en [side 86] gammel, men brugelig Hjulplov, 2 Høleer, 2 Lyngleer og 2 Plejle, iøvrigt alle de Smaaredskaber, der var Brug for ved Gaardens Drift.

Til Gaarden hørte over halvtredie Hundrede Tønder Land, hvoraf dog langt Størsteparten var Hede; Kæret var vandfyldt, Vandmøllen ved Aarupgaard stemte for Vandet i Kærene, saa det var næsten umuligt at færdes der, saa der var meget for det unge Par at rykke i, men det kom saadan lidt efter lidt. Der opdyrkedes med Aarene mere og mere Hede af Gaardens nordligste Arealer, saa der efterhaanden avledes mere, og den lille Besætning udvidedes.

Kristianes og Gregers' Ægteskab, der blev meget lykkeligt, begyndte i meget strenge Tider for Landbruget. Priserne var saa langt nede, og det var kun de alldygtigste og allermest sparsommelige, der klarede sig igennem. Avlsredskaberne var næsten alle af Træ, man havde ikke Raad til at købe Jernsager. Harverne var helt af Træ, og haveje en Mand en Harve med Jerntænder, blev han betragtet som velhavende; ved Hjulploven var kun Skæret og Langjernet af jern, og de fleste Vogne havde dengang kun Træaksler; man regnede tre Tønder Rug for passende Læs, og Bønderne kunde ikke tvinges til at køre mere for Herremændene. Vejene var sandede, blev et Spor for sandet, kørte man over Heden ved Siden af og lavede et nyt, saaledes laa der over Hornbæk og Vilsted Hede 22 Vejspor ved Siden af hinanden nu, indtil Heden blev opdyrket.

Hornbækgaard, Oudrup Sogn, før Ombygningen

I Ægteskabet fødtes der 7 Børn, hvoraf de tre ældste levede.

1. *Christen Gregersen*, f. 24. Marts 1825. [side 87]
2. *Bodil Marie Gregersdatter*, f. 11. Sept. 1827.
3. *Inger Katrine Gregersdatter*, f. 11. Marts 1829.
4. *Jens Chr. Gregersen*, f. 25. April 1830, død 30. Okt. 1830.
5. *Jens Chr. Gregersen*, f. 14. April 1831, død 23. April 1831.
6. *Niels Gregersen*, f. 15. Okt. 1832, død 21. Dec. 1832.
7. *Ane Gregersdatter*, f. 12. Juni 1834, død 3. Marts 1835.

1.5.b.1. *Christen Gregersen* blev gift med *Else Marie Sørensdatter Kollerup*, f. 27. Marts 1825, Datter af Gdr. og Skolelærer *Søren Christensen Kollerup* i Oudrup. Aaret efter, at de havde indgaaet Giftemaal, blev Gaarden købt til Selveje Foraaret 1851 af Godsejer *Niels Kjeldsen*, der havde overtaget Mølgaard efter Faderen *Per Kjeldsen*. Gaardens Bygninger, der var meget gamle, opførte af Kampesten og lerklinede, trængte i høj Grad til Ombygning, og den lave Beliggenhed ved Bækken gav tit i Vintertiden Fare for Oversvømmelser, og dertil kom, at det gode Naboskab gennem de mange Aar med *Peder Jensen* i den østre Gaard havde lidt brist, da dennes Svigersøn *Niels Oustrup*, der havde maatte opgive sin Gaard *Vester Stræth*, var kommen hjem og havde overtaget Gaarden 1851, og da dette Forhold syntes vanskeligt at overvinde, bestemte man sig til at flytte alle Gaardens Bygninger ca. 300 Favne længere mod Nord, man kom saa ogsaa Kæret nærmere.

I Aaret 1854 byggedes Kostald og Lade og i 1855 Stuehus. Alle Bygningerne blev solidt opført, og til Tagmateriale anvendtes dels Rugstraa og dels Rør fra Vilsted Sø. I de følgende Aar opdyrkedes saa Østermarken, der da laa hen i Hede, Kæret var fyldt med alenhøje Tuer og var meget vandlidende, man maatte næsten overalt vade for at bjerge Høet; her fandtes mange store Kildevæld, der gav Masser af Vand, og nogle af dem havde Navne f. Eks. Den store Lune, Den lille Lune, Stenvælden og Drengens Væld m. fl. Om denne sidste fortælles følgende Historie, der er sandfærdig:

En Bonde i Flejsborg slog i Hidsighed sin Tjenestedreng ihjel. En Tid havde han Liget hengemt i Laden i en Sæk, men. da saa nogle Rakkere en Nat logerede i Laden, mærkede de Liglugt, og da de om Morgen i Skænderi med Manden aabenbarede dette, tog han Natten efter Sækken med Drengen og red gennem Heden herved til Hornbæk Kær og smed Sækken med dens Indhold i [side 88] nævnte Vældhul. Liget blev først fundet hen ad Sommeren af Gaardfæster Christen Møllers Kone og Datter, da de vadede ud for at bjerge Høet, og ved at Solen skinnede paa en blank Knap, hans Moder havde syet i hans Trøje. Manden havde vist opgivet, at Drengen, der var ked af Pladsen, nærmest var fulgt med Rakkerne; men der blev intet gjort ud af Sagen, skønt det hele var fuldt opklaret.

Else Marie Sørensdatter Kollerup [g.m. 1.5.b.1. Christen Gregersen].

Christen Gregersen og Else Marie fik Skøde paa Gaarden 5. Nov. 1858 og fik Forældrene paa Aftægt. Gaardens Pris var 300 Rigsdaler. I deres Ægteskab fødtes der 10 Børn [a. - j.].

1.5.b.1.a. Kristiane Christensen, f. 17. Febr. 1850, gift 8. Febr. 1878 med Jens Snedker Nielsen, f. 8. Nov. 1837, Søn af Gdr. Niels Nielsen (Myrhøj) og Kristiane Jensdatter, Ejer af den østre Gaard i Broshave. 6 Børn [1. - 6.]:

1.5.b.1.a.1. Niels Nielsen, f. 15. Juli 1879, Gdr. i Hvorvarp, gift med Marie Nielsen, f. 22. Maj 1883, Datter af Baneformand Peter Nielsen og Hustru, Hornum. En Datter Jensine Kristenca Nielsen, f. 22. Maj 1904, gift med Niels Bach fra Hvorvarp (Søn af Gdr. Peter Bach og Hustru), f. 27. Marts 1904. Gdr. i Farsø. Børn:

- a. Ejnar Bach, f. 17. Juni 1929. Kontorassistent
- b. Bjarne Bach, f. 1. Dec. 1940.

Niels Nielsen tjente fra sin allertidligste Ungdom. Efter sit Giftemaal købte han Mølleejendommen i Sødstrup og boede her en Snes Aar, hvorefter han købte Gaarden i Hvorvarp, hvor Ægteparret passede deres Sager godt. Niels holdt jævnlig af at slaa en Heste- eller Kreaturhandel. De sidste Aaringer led han meget af Sygdom, han døde den 2. Aug. 1951. 72 Aar gl.

1.5.b.1.a.2. Else Marie Nielsen, f. 21. Nov. 1880, gift 1905 med Jens Aagesen, f. 17. Dec. 1881, Søn af Søren Aagesen. Begyndte som Husmandsfolk i Gødstrup, Farsø Sogn. Allerede som 6-aarig kom den lille Jens ud at tjene, og tjente saa uafbrudt i 18 Aar, [side 89] indtil han giftede sig med Else Marie, der var hos sin Morbror i Sødstrup. Lønnen var ikke stor dengang, men alligevel opnaaede han ved Sparsommelighed at samle saa megen Kapital, at han kunde købe sit Barndomshjem og her give Ophold for sine gamle Forældre. Til Ejendommen hørte et Areal af 8 Td. Ld. Agermark og 9 Td. Ld. uopdyrket Hede. Besætningen var 2 Stude, 2 Køer og 2 Faar. Jens og Marie stred sig frem gennem lange Arbejdsdage, med Liv og Lyst

tog de fat paa Opdyrkninger af Heden og anlagde en Plantage og en stor, velholdt Have. Den før saa tarvelige Hedeejendom blev forvandlet til et smukt og lægnet Hjem for Ægteparret og deres 9 Børn og næsten, fri for Gæld, saa deres Færd i høj Grad blev et lysende Eksempel for andre. Besætningen var drevet op til 2 Heste, 7 Køer, 7 Stk. Ungkvæg og ca. 25 Svin. I 1926 blev Ægteparret tildelt Sølvmedaljen for Landboflid, der kan tildeles veldrevne Husmandsbrug, naar de 3 Aar i Træk har faaet 1. Præmie. Det er den højeste Udmærkelse og smukkeste Hædersbevisning, der kan tildeles nogen Mand og Kone. Da de fleste af Børnene var bleven voksne og kunde deltage i Arbejdet, mente Ægteparret at kunne magte noget mere, 1927 byttedes Ejendommen i Gøttrup med Øster Aarupgaard i Vognsild Sogn tilhørende Gdr. Christen Moustén. Men det havde slidt paa Kræfterne, Jens Aagesen døde 21. Aug. 1945. I flere Perioder var han Medlem af Strandby-Farsø Sogneraad.

- a. Vilhelm Aagesen, f. 4. Maj 1906 i Gøttrup, gift med Ellis Nielsen, f. 23. Febr. 1912, Datter af Gdr. Niels Peder Nielsen, Lille Binderup. Ægteparret har en Gaard i Aarup pr. Østrup. Der er 4 Børn: Erik, f. 18. Marts 1938, Niels Egon, f. 28. juli 1940, Ellen, f. 2. April 1942, og Jens, f. 25. Juli 1946.
- b. Ingeborg Marie Aagesen, f. 8. Febr. 1908, gift 3. Nov. 1941 med Gdr. Kristian Høvring, f. 14. Febr. 1899 i Svoldrup, Søn af Gdr. Anton Høvring, Gaardmandsfolk i Svoldrup pr. Farsø. En Søn Frede, f. 9. Maj 1945.
- c. Gregers Kristian Aagesen, f. 29. juni 1910 i Gøttrup, gift 7. Maj 1950 med Ida Sofie Højer, f. 29. Aug. 1922, [side 90] Datter af Bogtrykker og Redaktør Louis Laurids Højer, Ringkøbing. Gregers Aagesen overtog efter Faderens Død Ø. Aarupgaard, der har et Tilliggende af 175 Td. Ld. Ægteparret har en Datter, Else Marie, f. 15. Febr. 1951.
- d. Rosa Aagesen, f. 8. Juni 1912, gift med Gdr. og Vognmand Sigurd Aarup Pedersen, Søn af Proprietær Jens Pedersen, Kastrupgaard pr. Østrup. Bopæl Bækholm pr. Østrup. Børn: Jens Jørgen, f. 28. Okt. 1937. Else, f. 23. Juni 1939. Niels Kristian, f. 29. Aug. 1941. Poul Erik, f. 19. Okt. 1945. Hans Ole, f. 16. Okt. 1947, og Elisabeth, f. 23. Nov. 1949.
- e. Elna Aagesen, f. 8. Jan. 1914, gift med Gdr. Ejnar Christiansen, f. 7. Maj 1912, Søn af Rentier Laust Christiansen og Hustru Andrea, Aars. Ægteparret bor i Aars og har 3 Børn: Henry, f. 20. Maj 1936. Alice, f. 31. Dec. 1938, og Elin, f. 28. Nov. 1949.
- f. Jenny Marie Aagesen, f. 14. Dec. 1916 i Gøttrup, gift 17. Sept. 1937 med Elias Gulholm Hansen, f. 20. Juli 1912, Søn af Gdr. Per Hansen og Hustru Kristine. Ægteparret ejer Gaarden Sommerlyst i Krogstrup, V. Hornum Sogn. 3. Børn: John, f. 1. Dec. 1939. Leif, f. 16. Juni 1943, og Per, f. 12. Maj 1948.
- g. Kristian Aagesen, f. 22. Juli 1918. Entreprenør i Farsø, gift med Bodil Marie Madsen, f. 21. April 1926, Datter af Gdr. Mads Madsen og Hustru Anna, Gatten. Ingen Børn.
- h. Anne Elisabeth Aagesen, f. 27. Sept. 1920, gift med Mekaniker Valdemar Nielsen, Fischersgade 2, Randers, f. 18. Juli 1921, Søn af Handelsmand Hans Nielsen, Aalestrup.
- i. Agnete Helene Aagesen, f. 5. Jan. 1924 i Gøttrup, gift 17. Maj 1949 med Gdr. Emil Christensen, Søn af Gdr. Martin Christensen, Thestrupgaard. Ingen Børn. Bopæl: Thestrupgaard ved Aalestrup.

1.5.b.1.a.3. *Christen Gregersen Nielsen*, f. 21. April 1882, kom til Hornbæk hos sin Morbroder Søren og var her til 20 Aars Alderen. Derefter tjente han hele Livet igennem i mange forskellige [side 91] Pladser, meget af Tiden som Staldkarl paa Herregaarde, og af og til tog han ogsaa Ophold hos sine Søskende. Fra ca. 65 Aars Alderen har han opholdt sig paa Alderdomshjemmet i Farsø. Ugift.

1.5.b.1.a.4. *Kristiane Elisabeth Nielsen*, f. 30. Juli 1884. Plejedatter hos Gdr. Søren Nielsen Skriver og Hustru Dorthea i Oudrup, gift med Anton Sørensen, f. 20. April 1883 i Fjeldsø, Søn af Husmand Carl Sørensen. Gdr. paa Mølgaards Mark, Havbro, Overtog Ejendommen her ved Mølgaards Udstykning, og det dygtige Ægtepar drev den op til Avl af store Afgrøder. Den 25. Jan. 1925 døde Manden, men Hustruen drev Gaarden videre ved Hjælp af Børnene i det samme gode Spor som før. Børn:

- a. Harald Viktor Sørensen, f. 15. Juni 1907. Bestyrer hos Moderen.

- b. Karl Sørensen, f. 10. Marts 1910. Gdr. i Jelstrup, Havbro Sogn, gift med Margrete Sørensen, f. 8. Febr. 1906, Datter af Boelsmand Laust Viborg, V. Hornum. 1 Barn: Annalise Sørensen, f. 17. Marts 1948.
- c. Laurids Chr. Sørensen, f. 8. Dec. 1911, gift med Anna, f. 4. Marts 1927 i Vognsild. 1 Barn: Anton Holm Sørensen, f. 24. Dec. 1950. Bor i Vognsild.
- d. Ella Sørensen, f. 1. Okt. 1915, gift med Jens Chr. Poulsen, f. 8. Nov. 1909. Gdr. i Pisselhøj, Aars Sogn. Børn: Anna Marie f. 29. Maj 1936, Poul f. 13. Marts 1939, og Karen Lise, f. 23. Maj 1945.

Gregers Christensen [g.m. 1.5.b.1.a.5. Kristian Kollerup Nielsen].

1.5.b.1.a.5. Kristian Kollerup Nielsen, f. 27. Aug. 1886. Gdr. i Støttrup, Farsø Sogn, gift med Nielsine Marie Nielsen, f. 17. Juni 1885 i Bjørnstrup, Datter af Boelsmand Hans Peter Christensen og Hustru. Kristian Kollerup kom efter Forældrenes Død til sin Morbroder Gregers Christensen i Søttrup. Overtog [side 92] saa Gaarden i Støttrup, som gennem Aarene er bleven drevet med Dygtighed. En Hjemmets Mand, der passede sine Sager godt. Han har varetaget en Del Tillidshverv, bl. a. i Tiden Vurderingsmand. til Ejendomsskyld i Farsø Sogn. Foraaet 1951 solgtes Gaarden i Støttrup, og Ægteparret købte et Hus i Farsø By. I Ægteskabet er 3 Døtre, der alle er gift:

- a. Dagny Kollerup Nielsen, f. 3. Sept. 1929, gift med Frode Hjorth, f. 20. Febr. 1918 i Silkeborg, Søn af Enkefru Petra Hjorth. Snedker og Tømrer i Silkeborg. 2 Børn: Kirsten Kollerup Hjorth, f. 5. Marts 1945. Flemming Kollerup Hjorth, f. 25. Nov. 1947.
- b. Asta Kollerup Nielsen, f. 28. Maj 1925, gift med Anders Kirkeby Poulsen, f. 1. Maj 1920. Installatør i Selde i Salling. Søn af Peter Poulsen og Hustru, Kølby. 1 Søn: Bent Kirkeby Poulsen, f. 12. Juni 1948.
- c. Gerda Kollerup Nielsen, f. 28. Okt. 1926. Tegnerske i Odense, gift 26. Dec. 1951 med Ingeniør Leif Ryelund, f. .7. Marts 1929, Søn af Førstelærer Ryelund og Hustru, Marstrup, Sønderjylland.

1.5.b.1.a.6. Laurids Nielsen, f. 25. April 1888. Han kom efter Moderens Død til sine Bedsteforældre i Hornbæk, hvor han døde af Halsbetændelse den 30. Nov. 1892.

Jens Snedker Nielsen maatte 1888 meddele Slægt og Venner det Sorgens Budskab, at Kristiane den 7. Okt. var afgaaet ved Døden fra deres 6 uforsørgede Børn, det ældste var 9 Aar og det yngste 5 Mdr. gl. I Januar 1896 mageskiftede han Gaarden med et Søren Bonde tilhørende Husmed Høkerhandel i Vindblæs Stationsby. Han døde den 10. Aug. 1898. Børnene blev for de flestes vedkommende anbragt hos Familie eller maatte tjene sig frem hos andre. [side 93]

1.5.b.1.b. Ane Kirstine Christensen, f. 14. Dec. 1852, gift 1876 med Jørgen Chr. Sorvad Markussen, f. 10. Maj 1852, Søn af Gdr. Markus Pedersen, Haugaard. Ægteparret boede først i Haugaard og Tolstrup, overtog saa 1893 en Ejendom i Bjørumslet, Vindblæs Sogn.

Den 9. Juli 1896 nedbrændte Ejendommen. Ilden opstod om Formiddagen Kl. 9 i Naboejendommen, tilhørende Anders Gravlev, ved Børns Uforsigtighed ved at afbrænde nogle Spaaner i Laden. Man reddede Kreaturerne i begge Ejendommene, og hos Jørgen Markussen

reddedes ogsaa Indboet, ellers brændte det hele til Grunden. Den gamle Jens Gravlev laa inde i Huset og sov og var nær indebrændt, han havde oplagret en del Krudt og ladte Patroner, ligesom der ved Bjælkerne hang flere ladte Geværer, der af og til sendte en Ladning ud og gjorde Redningsarbejdet yderst faretruende.

Ane og Jørgen afstod Ejendommen til Svigersønnen og Datteren og flyttede til Tolstrup, hvor han drev Murerhaandværk til sin Død 9. Aug. 1909. Foruden Datteren Maren havde de haft en Søn Jens Chr. Thomsen Markussen, f. 6. Febr. 1877, død 21. Juli samme Aar.

1.5.b.1.b.1. *Maren Markussen* blev gift med Anton Poulsen, f. i Tolstrup, Søn af Gdr. Poul Jensen Drejer. Ægteparret fik en stor Børneflokk:

Anton Poulsen [g.m. 1.5.b.1.b.1. Maren Markussen] med Familie

- a. Ane Marie Poulsen, f. 29. Marts 1895. Husejerske og Syerske i Næsborg. Er ugift.
- b. [side 94] Poul Drejer Poulsen, f. 4. Aug. 1898, gift med Ane Johanne Jensen, f. 6. Sept. 1903. Datter af Husmand Jens Jensen, Brøndum. Fra 1930 til 1950 Husmand i Bjørumslet. Fra 1950 Husmand i Vindblæs. 3 Børn: Maren Kirstine Poulsen, f. 20. Marts 1930. Husassistent., Grethe Martine Poulsen, f. 13. Aug. 1933. Husassistent, Jens Verner Poulsen, f. 22. Marts 1939.
- c. Jørgen Christian Sorvad Poulsen, f. 10. Okt. 1900. Ugift. Bor hos Søsteren i Næsborg.
- d. Ane Kirstine Poulsen, f. 10 Okt. 1900, gift med Lærer Svend Østergaard Furbo, f. 27. Okt. 1898, Søn af Søren Furbo, Næsby. Lærer i Thorsted pr. Suldrup. 1 Søn: Orla Leander Furbo, f. 7. Febr. 1926. Læser til Ingeniør.
- e. Christen Ejnar Poulsen, f. 22. Febr. 1904, gift med Mathilde Katrine Grønning, f. 7. Sept. 1908, Datter af Snedkermester P. Grønning, Tolstrup. Statshusmand paa Kristinesminde Mark, Næsborg. Børn: Ingrid Petrea, f. 4. Maj 1937. Meta Kirstine, f. 12. Maj 1939.
- f. Jens Chr. Poulsen, f. 9. Marts 1906. Havde under sin svære Sygdom Ophold hos Broderen i Barndomshjemmet. Han døde 20. Nov. 1943.
- g. Johan Chr. Poulsen, f. 29. Sept. 1907. Ugift. Ejer af Hjemmet i Bjørumslet.
- h. Otto Anker Poulsen, f. 22. April 1910, gift med Helga Gertsen, f. 25. Nov. 1923. Arbejdsmand ved Aggersund Kridtværk. 1 Barn: Gudrun Poulsen, f. 2. Juli 1950.
- i. Ejnar Magnus Poulsen, f. 28. April 1912, gift med Anna Larsen, f. 2. Sept. 1917, Datter af Holger Larsen, Hemdrup. 1 Barn: Inga Poulsen, f. 2. Juni 1943. Arbejdsmand i Aggersund.
- j. Margrete Poulsen, f. 24. April 1914, gift med Arbejdsmand Aage Sørensen, f. 23. Jan. 1920, Søn af Ingvar Sørensen. Ægteparret bor i Salling. Der er 4 Børn i Ægteskabet: Jens Chr. Sørensen, f. 5. Dec. 1943, Birthe Solveig Sørensen, f. 26. Juli 1945, Inger Lise Sørensen, f. 9. April 1947, Bodil Elisabeth Sørensen. f. 20. Juli 1950.

[side 95] Anton Poulsen mistede sin Hustru den 31. Aug. 1927, og 2 Aar efter, den 22. Juli 1929, døde Svigermoderen (Faster Ane). Han afhændede Ejendommen til Sønnen Johan og flyttede til Tolstrup, hvor han døde 30. April 1940.

1.5.b.1.c. *Ane Marie Christensen*, f. 14. Aug. 1855, gift 1877 med Thomas Overgaard, f. 10. Nov. 1851 i Salling, Søn af Husmand og Smed Johnsen Overgaard. Efter sit Giftermaal fik Th.

Overgaard overdraget Hjemmet. Faderen døde tidligt, saa Ansvar blev tidligt lagt paa ham. Nogle Aar efter blev han Landpost paa Ruten Hemdrup-Lundby og fortsatte hermed i 38 Aar, til han var 70 og faldt for Aldersgrænsen. Ved 25 Aars Jubilæet fik han Hæderstegnet for lang og tro Tjeneste. Ved Jordkøb forøgede han Ejendommens Areal betydeligt, saa det var en god lille Gaard, da han i 1922 afstod den til den yngste Søn. Der byggedes et Hus paa den anden Side Vejen, hvor de to gamle fik en tiltrængt og rolig Livsaften efter et langt og virksomt Liv. Ane Marie døde 17. Juni 1935 og Thomas Overgaard 17. Jan 1936. De opnaaede den høje Alder af 80 og 84 Aar. Af deres 3 Børn blev:

1.5.b.1.c. *Ane Marie og Thomas Overgaard, Salling.*

1.5.b.1.c.1. *Kirstine Overgaard*, f. 29. Juli 1878, gift med Rasmus Valsted, f. 13. Okt. 1873, Søn af Gdr. Jens Christensen Valsted, Brøndum Mølle. Ægteparret, der hele deres Tid har boet paa Salling Mark, har følgende Børn:

- a. Ane Kristine Valsted, f. 23. Marts 1899. Se Side 54.
- b. Thomas Overgaard Valsted, f. 1. Dec. 1901. Se Side 54.
- c. Anna Marie Valsted, f. 4. Febr. 1904, gift med Uddeler Kristian Pedersen, f. 2. Jan. 1903 i Gylling, Søn af Murer Peder Pedersen. Ægteparret er Uddelerfolk i Astrup Brugsforening, Skjern.
- d. Jens Christensen Valsted, f. 25. April 1906, gift med Jenny Mosgaard, f. 25. Dec. 1904, Datter af Gdr. Peter Mosgaard, Salling. Gaardmandsfolk i Salling. 5 Børn: Peter, f. 26. Juni 1932, død 22. Jan. 1933, Henning, f. 22. Okt. 1933, Landbrugsmedhjælper, Peter, f. 22. Febr. 1936. I Handelslære, Arne, f. 28. April 1941, Kirsten, f. 12. Aug. 1948.
- e. [side 96] Marie Valsted, f. 1. Jan. 1908, gift med Bagermester Johannes Andersen, Odense, f. 4. Juni 1902. En Søn Knud, f. 10. Juli 1941.
- f. Niels Christensen Valsted, f. 17. Sept. 1910. Ugift. Har overtaget Ejendommen i Salling efter Forældrene.
- g. Ejnar Valsted, f. 7. Sept. 1912, gift med Ingeborg Marie Høj, f. 21. Nov. 1911, Datter af Gdr. Jens Høj og Hustru Maren i Vindblæs. Ægteparret har siden 1946 været Ejer af Tingdamgaard i Vindblæs.

1.5.b.1.c.2. *Johan Johnsen Overgaard*, f. 31. Maj 1882, gift med Margrethe Laursen, f. 3. Jan. 1886, Datter af Højskoleforstander Anders Laursen, Lundby. Ægteparret var Gaardmandsfolk i Lundby. Johnsen Overgaard døde, efter flere Aars Svaghed, 6. Aug. 1940 og Hustruen, den 1. Aug. 1948. Der er 3 Børn i deres Ægteskab:

- a. Anker Overgaard, f. 24. Maj 1907, gift med Sørine Kirstine Pedersen Beltoft, f. 11. Okt. 1909 i Lundby. Ægteparret bor i Lundby og har 5 Børn: Johannes, Kristian, Kaj, Karl Otto og Karen.
- b. Laursen Overgaard, f. 6. Maj 1912, gift med Johanne Gregersen, Kølby, f. 9. April 1917. De har Børnene: Kirsten, Berring, Aase, Jonna, Jørgen og Ulrik.
- c. Thomas Overgaard, f. 4. April 1920. Ugift. Er Chauffør.

1.5.b.1.c.3. *Christen. Gregersen Overgaard*, f. 4. Aug. 1885. Gift første Gang med Bertine Jepsen, Datter af Bagermester Jepsen, Næsby, døde 1931, og anden Gang med Laura Overgaard. Fra 1922 Ejer af Forældrenes Gaard i Salling By. 2 Børn: Thomas, f. 18. April 1937, og Sonja, f. 18. Juni 1941.

1.5.b.1.d. *Gregers Christensen*, f. 23. April 1857, gift 7. Maj 1886 med sit Søskendebarn Ane Katrine Skriver, f. 14. Febr. 1865 i Oudrup, Datter af Gdr. Niels Sørensen Skriver. Ægteparret boede først i Bjørumslet, hvilken Ejendom afhændedes til Svogeren Jørgen Markussen. I 1894 købte han Mathias Pedersens Gaard i Søttrup, Ulstrup Sogn. Med Aarene blev han plaget af Sygdom, saa han maatte sælge Gaarden, og Ægteparret købte et Hus i Hornum Stationsby. Gregers døde den 12. Maj 1924. Ane Katrine overlevede [side 97] ham i mange Aar, hun døde den 8. Juli 1940. Ægteparret ligger begravet paa Ulstrup Kirkegaard.

Ane Katrine Skriver [g.m. 1.5.b.1.d. Gregers Christensen,].

1.5.b.1.e. *Sørine Christensen*, f. 17. Jan. 1859 i Hornbæk. Hun kom i 1884 som Husholderske til Gdr., Enkemand Peter Nielsen Krogh i Engelstrup, dennes Hustru Ane Marie Sørensen, Datter af Søren Jensen Præst, var død 9. April dette Aar, og den 24. Okt. samme Aar holdt Peter Krogh og Sørine Bryllup. Han stammede fra Barmer, hvor han var født 29. Aug. 1851. Helt igennem var han en fremmelig Landmand, ligesom han var en af de første her paa Egnen, der interesserede sig for pænt Havebrug. Den 6. Juni 1894 nedbrændte hele Gaarden, forårsaget ved at den 8-aarige Søn vilde afbrænde nogle Græsrodder, der laa en Snes Alen fra Bygningerne. Assurancesummen var for lille, saa Branden forvoldte et stort Tab. Peter Krogh var kørende til Løgstør; det eneste, der reddedes, var foruden Kreaturerne den Vogn, han var kørende i. Sørine var ham hele Livet igennem en dygtig og trofast Medhjælp. En stor Sorg var det, da den ældste af Børnene, Christen, en kvik og dygtig Karl, blev syg og afgik ved Døden 22 Aar gl. Gaarden afstodes til Sønnen af første Ægteskab, Niels Krogh, mens de to gamle forbeholdt sig Ophold.

1.5.b.1.e. *Sørine [Christensen] og Peter Krogh*

Peter Krogh døde 11. Maj 1927 og Sørine den 15. Juli 1933. Et Par herlige gamle Mennesker, men meget forskellige. De hviler ved hinandens Side paa Vindblæs Kirkegaard. 3 Børn:

1.5.b.1.e.1. *Christen Gregersen Krogh*, f. 12. Juli 1885, død 31. Jan. 1908. [side 98]

1.5.b.1.e.2. *Ane Marie Krogh*, f. 24. juli 1886, gift med Gdr. Søren Kollerup Madsen, Oudrup, f. 19. Dec. 1883, Søn af Gdr. Jens Peter Madsen og Hustru Ane. Fra 1911-18 Ejer af Risgaarden, 1918-45 af Oudrup Vestergaard. Ægteparret bebor nu en mindre Ejendom i Oudrup. S. Kollerup Madsen var Medlem af Næsborg-Salling-Oudrup Sogneraad 1943-1950. Ingen Børn.

1.5.b.1.e.2. Ane Marie og 1.5.b.3.b.2.Søren Kollerup Madsen

1.5.b.1.e.3. Elsinie Marie Krogh. Se Side 80.

1.5.b.1.f. Larsine Kristine Christensen, f. 12. Okt. 1860, blev gift med Gdr. Niels Chr. Nielsen Nørgaard, Tolstrup Nørgaard. Efter sin første Barnefødsel afgik den unge Kone ved Døden, kun 25 Aar gl., den 5. Aug. 1887. Senere afgik ogsaa det lille Barn ved Døden.

1.5.b.1.g. Mette Kirstine Christensen, f. 11. Sept. 1862. Under Søsterens og det lille Barns Sygdom var hun kommen til Nørgaard for at pleje disse. Efter deres Død forblev hun hos Niels Nørgaard som Husbestyrerinde, og de indgik senere Ægteskab. Stine i Nørgaard, som blev hendes Kendingsnavn i hendes lange Enkestand, mistede allerede Manden efter et meget kort Ægteskab. Han døde den 29. Maj 1893 og blev kun 36 Aar gl. Af de to Børn hun sad tilbage med, blev Datteren

1.5.b.1.g.1. Kristine [Nørgaard] gift med Gaardbestyrer Kristian Møller, f. 3. April 1879 i Løvhøjgaard i Tolstrup. Det unge Par blev paa Nørgaard i 5 Aar indtil 1910, da der paa Gaardens halve Areal blev bygget en ny firelænget Gaard, "Ny Nørgaard", som de overtog. I Ægteskabet er 6 Børn. Kristine Møller døde 8. jan. 1952. [side 99]

1.5.b.1.g.1 Kristine og Kristian Møller, Ny Nørgaard

- a. Jens Peter Møller, f. 7. Aug. 1905, gift med Inger Marie Klitgaard, Plejedatter af Gdr. Niels Hansen, Tolstrup. Ægteparret ejer Krogaarden i Sdr. Aggersund. Børn: Eva Møller, f. 30. Jan. 1929, gift med Tarmsliber Johannes Sørensen, Løgstør, Kristian Møller, f. 25. Sept. 1930. Landmand, Niels Møller, f. 28. Marts 1937. Realskoleelev i Fjerritslev.
- b. Ebba Methea Møller, f. 4. Nov. 1907. Hjemmевærende som Husbestyrerinde hos Faderen. Har været Elev paa Nr. Nisum Højskole.
- c. Niels Nørgaard Møller, f. 9. Okt. 1911, gift med Dagny Jensen, Datter af Chr. Jensen, Borredige. 5 Børn: Signe, Emmy, Tove, Erik og Doris. Bor i Haugaard, Næsborg Sogn.
- d. Oskar Møller, f. 5. Okt. 1915. Elev paa Nr. Nisum. Landmand. Medhjælper hos Faderen.

- e. Ejnar Møller, f. 20. Dec. 1916, gift med Marie Højgaard, Datter af Gdr. og Sognefoged Jens Chr. Højgaard, Mejlstedgaard pr. Hvorupgaard. Ægteparret er Ejer af Hovenggaard, Aabybro. Ingen Børn.
- f. Kirstine Nørgaard Møller, f. 20. Dec. 1919, Syerske. Bor i Aasted pr. Durup.

1.5.b.1.g.2. Sønnen *Christen Gregersen Nielsen Nørgaard*, f. 19. Maj 1892, gift med Anna Kjærsgaard Jørgensen, f. 10. Sept. 1894, Datter af Gdr. Niels Kjærsgaard Jørgensen, Løgsted. Christen Nørgaard [side 100] overtog efter Moderens Død den 14. Sept. 1918 den gamle Gaard. Han havde i mange Aar lidt af en Hjertelidelse, saa han kun kunde udføre lettere Arbejde. Han levede kun i faa Aar; han døde den 9. Sept. 1923, 31 Aar gl., og efterlod sig det smukkeste Minde. Tilbage stod den unge Enke med fire smaa Børn:

1.5.b.1.g.2 Gdr. *Christen Nørgaard*, Tolstrup Nørgaard

- a. Niels Kjærsgaard Nielsen Nørgaard, f. 23. Juli 1918, gift med Gerda Pedersen, Datter af Gdr. Peder Pedersen, Ranum (forhen Krøldrup, Hanherred). Overtog 1949 Gaarden efter Moderen: En Søn Egon Christen Nørgaard, f. 16. Okt. 1951.
- b. Meta Kristine Nørgaard, f. 24. Sept. 1919, gift med Gdr. Tage Møller, Søn af Gdr. Johan Møller. Ægteparret ejer Mandens Hjem, Løvhøjgaard i Tolstrup. 2 Børn: Leif Nørgaard Møller, f. 2. Januar 1944, og Børge Nørgaard Møller, f. 3. April 1948.
- c. Egon Nørgaard, f. 18. Maj 1921, gift med Marie Rudebech. Ægteparret er bosat som Landbrugere i Skrydstrup pr. Vojens, Sønderjylland. 1 Barn: Anna Margrethe Nørgaard, f. 24. Dec. 1946.
- d. Emma Dorthea Nørgaard, f. 18. Aug. 1923, gift med Gdr. Svend Aage Fredsgaard, Brøndum, Søn af Gdr: Johan Fredsgaard, Frejstrup. 2 Børn. Kurt Leon Fredsgaard, f. 26. Aug. 1944, og Ole Jørn Fredsgaard, f. 8. April 1949.

1.5.b.1.h. *Søren Kollerup Christensen* f. 24. Juni 1864, død 28. April 1865.

1.5.b.1.i. *Søren Kollerup Christensen*, f. 18. Jan. 1867, gift med Hedevig Kristine Christiansen Bro, Brodshave. (Se Side 51).

1.5.b.1.j. *Jens Chr. Christensen*, f. 25. Sept. 1869, gift med Mette Katrine Hansen af Nørgaardslægten, f. i Salling den 7. Jan. 1874. Mette, der ikke var stærk af Helbred, døde i en ung Alder 5. Maj 1908. Jens Kristian giftede sig senere med Sypige Kirstine Christensen, f. 21. Juli 1865 i Tolstrup. [side 101]

Mette og **1.5.b.1.j.** Jens Chr. Christensen, Tolstrup.

Hun døde 15. Febr. 1926. Jens Chr. Christensen, der ved Begyndelsen af sit første Ægteskab havde købt Anders Krogstrups Gaard i Tolstrup, vil mindes for sit rolige og jævne Væsen. Han boede sine sidste Aar i Møllehuset i Tolstrup og døde den 18. Nov. 1936. 6 Børn:

1.5.b.1.j.1. Nielsine Christensen, f. 26. Okt. 1894. Husbestyrerinde. Død 25. Febr. 1919.

1.5.b.1.j.2. Christen Gregersen Christensen, f. 15. Febr. 1897, gift med Valborg Bundgaard, f. 28. Maj 1903, datter af Bagermester Chr. Bundgaard, Aarstrup. Efter at have holdt Bryllup i 1926 boede Ægteparret paa Vaar Mark i en af de ved Gaardens Udstykning oprettede Statsejendomme, indtil de i 1930 overtog hans Hjem i Tolstrup: De har 3 Børn:

Valborg og **1.5.b.1.j.2.** Chr. G. Christensen, Tolstrup

- a. Jens Chr. Christensen, f. 28. Jan. 1929. Landbrugsmedhjælper hos Forældrene.
- b. Ester Methea Christensen, f. 6. Sept. 1943.
- c. Gunhild Marie Christensen, f. 6. Sept. 1943.

1.5.b.1.j.3. Pouline Katrine Christensen, f. 2. Nov. 1899. Ugift. Husbestyrerinde hos Rentier P. Veggerby, Løgstør.

1.5.b.1.j.3. Husbestyrerinde Katrine Christensen, Løgstør

1.5.b.1.j.4. *Else Marie Christensen*, f. 26. Okt. 1902, gift med Slakteriarbejder Anæus Christensen, Løgstør, f. 24. Sept. 1901, Søn af Markus P. Christensen, Krogstrup. Der er 3 Børn. [side 102]

- a. Jens Chr. Christensen, f. 27. Okt. 1927. Chauffør.
- b. Meta Elisabeth Christensen, f. 14. Marts 1930, Defektrice.
- c. Minna Hedevig Christensen, f. 1. Febr. 1934. Boghandlerlærling.

Anæus Christensen [g.m. 1.5.b.1.j.4. Else Marie Christensen] og Familie, Løgstør

1.5.b.1.j.5. *Niels Pedersen Christensen*, f. 21. Marts 1905, gift med Elna Kollerup, Datter af Gdr. Søren Kollerup, Hornbæk. Ægteparret købte 1929 Anders Eriksens Gaard i Vindblæs. (Se Side 55).

1.5.b.1.j.6. *Meta Christensen*, f. 1908, død samme Aar.

Christen Gregersen og Else Marie fik ved Gaardens Overtagelse hans Forældre paa Aftægt; det skal have været et Par arbejdsdygtige Mennesker næsten lige til deres Død. Gregers havde vist aldrig kendt til Sygdom, men Aftenen til den 4. Febr. 1869 følte han sig utilpas; der var jo dengang aldrig Tale om at hente Doktor til en syg, den nærmeste Læge boede i Nibe, saa det var jo næsten umulig at hente Læge, man vilde dengang altid se Tiden an. Om Natten kom han op i Sovekammeret til Christen og Else Marie, da var han blevet meget syg. Han sagde, at naar de ikke kom til ham, maatte han jo gaa til dem, der prøvedes forskellige Husraad uden at noget hjalp. Det blev stadig ringere med ham, og om Morgenens Kl. 6 afgik han ved Døden 67 1/2 Aar gl. Kristiane overlevede ham i 21 1/2 Aar. Hun, den gamle gennem hele sit Liv pligtopfyldende og for alle opofrende Kvinde, udaandede efter kort Tids Sygdom den 31. Okt. 1872, 77 Aar gl.

Der kom i de Tider mange omstrejfende Folk til Gaardene. [side 103] Det var ikke alene de af Komunalbestyrelserne udsendte fattige, der skulde spise paa Omgang, et Sted i Dag og et andet i Morgen.⁹ Flere Folk fra Egnen gik rundt og tiggede Føden og undertiden ogsaa Klæder; en af disse,

⁹) En sand Plage havde gennem Aarene Rakkerfolkene været, disse havde altid holdt meget til her paa Egnen, de store Hedestrækninger og de fiskerige Vandløb var et sandt Eldorado for de løse Fugle, de var et dovent Folkefærd, der holdt af at ligge og drive paa et Dige eller en Høj; men alligevel havde de et Haandværk, saasom Skorstensfejning, Glarmesterarbejde, Flaaning af Heste og Undlivning af alle Slags Dyr. Rakkerne Anders og Christen Eliassen var meget dygtige Aalestangere, de færdedes meget i Hornbæk Kær, dog ikke til Glæde for Beboerne. Rakker-Elias kunde flaa og slagte en Hest paa en Time, man stak Hesten i Brystet med en Kniv, og det kunde undertiden være grovt Dyrplageri. Rakker-Morten slagtede en Hest i Tolstrup, men stak forkert, og Hesten løb efter ham ud paa Marken, saa han maatte søge Redning i en Rævegrav indtil Dyret var forblødt. En anden Gang stak han en Hest i Løgsted, den løb med Kniven i Brystet indtil den faldt oppe ved Vansted. Birthe Ryssing, der var et svært Kvindemenneske, kom Kattene i en Sæk og satte sig paa dem indtil de var kvalt. Rakkernes Pris for Arbejdet var 4 Skilling for en Kat aa kræng, 8 Skilling for en Hund at flaa, og 1 Mark for en Helms og ta aa.

Else Hornum fra Humlehaven i Oudrup i Følge med sin Dreng Christen¹⁰, levede udelukkende af at tigge og synge for Folk og bjergede sig saa paa den Maade baade Føde og Klæder; de kom meget til Christen Gregersen, der efter [side 104] Sigende var meget gode ved dem. Else døde 5. Sept. 1880 ; men Sønnen, den senere saa bekendte Original, Digter og Hulebeboer i Vindblæs Skovbakke, vedblev at komme i Gaarden gennem hele sit lange Liv, baade paa Arbejde og til andre Tider. En Sommerdag i 1884 sad han i Christen Gregersens Stue medbringende en Bibel, hvori han, dybt taknemmelig som han var til enhver Tid, havde skrevet følgende:

Denne kostelige Perle, som indeholder Bibelens gamle og ny Testamente, foræres til Tak for udvist Godhed herved Gdr. Christen Gregersen og Familie i Hornbæk den 15. Juni 1884.

*Tak for Godhed jeg nu siger
Fra min Moder da inu,
Nu min Bøn til Gud opstiger,
Kommer eder da ihu.
Læs i denne Bog nu saa
Visdom ville I da faa,
Jer til Gavn og Gud til Ære,
Tak, I for vor Frelser kære.*

Den berømteste af de Originaler, der kom paa Besøg i Slægtens Gaarde, var Tordenkalven. Dette besynderlige Menneske var født i Aars Sogn 1816 af fattige Husmandsfolk. Hans Navn var Christen Christensen Larsen. Fra 7 Aars Alderen kom han ud at tjene, han blev 16 Aar inden han blev konfirmeret; han kunde da kun 2 Skriftsteder i Lærebogen. Der kom til at gaa megen Ry af hans Styrke, men en træg og langsom Natur var han. I Soldatertjenesten var han saa tykhovedet, at han hverken forstod højre eller venstre om. Det var ham, der fik bundet Hø om det ene Ben og Halm om det andet; men han blev straks kasseret. Paa Lundbæk kom han til Skade ved at gaa bag ned paa en ustyrlig Hest, han brækkede det ene Laarben, og da han ikke kom til Læge, groede det forkert sammen, saa Benet blev et Kvarter kortere end det ,andet. Han fik Krykke og Stok at gaa med og var Invalid for Livstid.

1 30 Aar gik han isamme Dragt fra Morgen til Aften: Bindetrøje, Vest og Bukser lappet tommetykt med Garn og Klude i [side 105] alle Farver. Paa Hovedet bar han en høj Hat, han var langagtig af Ansigt, rynket og furet, lang, krum Næse, smaa Øjne og meget buskede Øjenbryn. Han havde altid med sig en stor Oppakning af Sygarn og Bødeklude, og i smaa Poser forskellige Slags Søm, Messingsager og gamle Skillinger, alle Jernsager fløj paa ham, som paa en Magnet. Ved sin store Sparsommelighed samlede han sig en Formue, som han tilbød hos Christen Gregersen som flere andre Steder, hvis han kunde faa Ophold sine sidste Levedage. Han søgte mest de større Bøndergaarde, han spøjte gerne og sagde: "Her kommer Fylseplagen, har I et Stolstaj a ka' sto i". Han gjorde sig rigtig til Bajads, fortalte Historier og sang for at faa godt med Ragelse med derfra. Det var Farbror Jens Kristian, der mest holdt ham efter sig i Hornbæk; den sidste Gang han kom var noget før jul 1890. Gaardmand Peder Glerup fra Øster Falde kom kørende med ham, syg og ussel som han var, døjede han med at gaa fra Vognen ind i Stuen, hvor han blev lagt til Sengs i Dagligstuens Alkove, spise noget kunde han ikke. Hver Gang Moder, der dette Efteraar var kommet der i Gaarden som ung Kone, gik gennem Stuen, sagde han: "Aa, gi' mæ en Dram". Den fik han saa fra Flasken i Bænkekrogen. Han blev i 8 Dage og blev nærmest svagere. Fader kørte ham hen til hans næste Tilholdssted, og saadan flyttedes han, til han kom til Søren Veggerby i Nr. Tranders. Denne havde tidligere boet i Engelstrup. Her døde han 5. Febr. 1891.

Christen Gregersen og Else Marie afstod Gaarden i 1890 til [side 106] Sønnen *Søren Christensen* og kom paa Aftægt; der blev indrettet Lejlighed til dem i den nordre Ende af Stuehuset. Alle Børnene var nu bortgiftede med Undtagelse af den yngste Søn, Jens Kristian. Deres Helbred havde efter Alderen været godt. Det var for de to gamle store Dage, naar de mange gifte Børn kom hjem og havde Børnebørnene med. Paa Else Maries Fødselsdag den 27. Marts, var der altid, naar Vejret tillod det, et Familiekomsammen. Ved saadanne Lejligheder var jo foruden Sønnerne ogsaa Svigersønnerne Peter Krogh, Thomas Overgaard, Niels Nørgaard, Jens Snedker og Jørgen Markussen samlede. Da kunde Diskussionen undertiden gaa højt; man drøftede de Spørgsmaal, der dengang var fremme, foruden Politik, Oprettelse af Brugsforeninger og Andelsmejeri, Brug af Kunstgødning, Plantning, Roedyrkning o. lign.

¹⁰ Christen Hornum, der næsten hele sit Liv levede som Hulebeboer i Vindblæs Skovbakke, var, næst Tordenkalven, Vesthimmerlands største Original. Han døde 1. Aug. 1931, 78 Aar gl.

Den 28: Juni 1894 var der fremmede fra Oudrup i Anledning af, at der fire Dage før var kommen en lille Dreng til Verden. Efter at have spist Aftensmad sammen med de fremmede vilde Christen Gregersen hjælpe Tjenestedrengen at trække nogle Kreaturer i Kæret, og just som han stod og bandt Hegnsledet, faldt han om og var død med det samme.

Drengen løb hjem til Gaarden og fortalte det passerede, og Fader løb alt hvad han kunde til Kæret; men Døden var forlængst indtraadt, han læssedes paa en Vogn og kørt hjem, og saa hurtig det lod sig gøre, kørt efter Doktor Bergh i Løgstør. Christen Gregersen skildredes af flere som en meget retsindig og vellidt Mand, der altid havde været driftig i sin Landmandsgerning. Dødsannoncen i Løgstør Avis:

At min kære trofaste Mand, vore Børns kærlige Fader, Kristen Gregersen idag pludselig er indgaaet til den evige Hvile 68 Aar gl., meddeles herved deltagende Slægt og Venner.

Hornbæk, den 28. Juni 1894.

Paa egen og Svigerbørns Vegne:

Else Marie Gregersen, f. Sørensdatte.

Begravelsen foregaar fra Hjemmet førstkommande Onsdag den 4. Juli, Formiddag Kl. 9

[side 107] Else Marie levede som Aftægtskone i Gaarden til hendes Død indtraf 10. Febr. 1905 efter at have ligget til Sengs i halvandet Aar af en Lammelse i højre Side. Et langt og virksomt Liv var afsluttet.

1.5.b.2. Gregers Christensen og Kristiane Jensdatters ældste Datter *Bodil Marie [Gregersdatter]* blev gift med Ungkarl Jens Kristian Jensen, han var f. 6. Marts 1818 og Søn af Gaardejer Jens Haldrupgaard og Marie Elisabeth Mathiasdatter, Oudrup Mark. Jens Chr. Jensen var indkaldt alle tre Krigsaar 1848-50, men kom velbeholden hjem, og deres Bryllup stod i den lille ærværdige Sognekirke. Den 10. Juni 1851 døde en af Jens Kristians Slægtninge, Anneksgaardfæster Jesper Jensen, 53 Aar gl., og da han ikke efterlod sig Børn, blev det ordnet saadan, at de to unge overtog Gaarden, der var Fæstegaard til Aarupgaard, til Selveje. Men Jens Kristian Jensens Livsdag skulde ikke blive lang. Som han en Dag den 10. Juni 1862 gik og pløjede paa sine Agre ved Oudrup Kirke, faldt han pludselig død om i Plovfuren ramt af et Hjerteslag. Han blev kun 43 Aar gl. Nu sad Bodil Marie tilbage med de smaa Børn, 5 Dreng og 1 Pige, men med en god Indsigt i Landbrugsforhold reddede hun sig igennem til Børnene blev voksne, og de blev alle dygtige til at hjælpe hende.

1.5.b.2.a. *Jens Jensen*, f. 16. Jan. 1851, blev som den ældste hjemme og hjalp Moderen, ligesom det blev ham, der fik overdraget Ejendomsretten til Gaarden efter at have giftet sig med Inger Marie Porsborg fra Hvorvarp. Men baade Jens Jensen og et Par af hans Brødre havde arvet Faderens Hjertesvaghed. Torsdag Aften den 5. Febr. 1891 afgik han ved Døden uden forudgaaende Sygdom. Han havde følt sig noget utilpas hele Dagen, men passede dog sin Dagsgerning som sædvanlig, men da han om Aftenen traadte ind i sin Stue; faldt han om og var død med det samme, man sagde dengang, det var et Blodkar, der var sprunget i ham.

I Jens Jensen og Inger Maries Ægteskab var der 1 Datter og 2 Sønner.

1.5.b.2.a.1. Datteren, *Katrine Jensen*, f. 8. Juni 1885, blev gift med Landmand Jens Peter Nielsen, født i Torslev Sogn i Hanherred 19. Dec. 1882, Søn af Gdr. Peder Chr. Nielsen. Ægteparret overtog 1906 den af dem besiddende Gaard i Braarup. Der er 9 Børn [side 108] levende i Ægteskabet. Jens Peter Nielsen havde den store Sorg at miste sin Hustru; hun døde den 22. Marts 1927, knap 42 Aar gl. Børnene er:

Gdr. Jens Peter Nielsen og Hustru [1.5.b.2.a.1. Katrine Jensen], Braarup.

- a. Jensine Nielsen, f. 27. April 1907, gift med Gdr. Peter Overgaard Petersen, Braarup, Søn af Gdr. Jens Petersen, Ellidshøj. 3 Børn: Jens Kjær Overgaard Petersen, Henning Overgaard Petersen og Bent Overgaard Petersen.
- b. Jenny Ester Nielsen, f. 24. Maj 1908, gift med Vognmand Laurids Ramsing Lund, Bording, Søn af Købmand Chr. Lund, Herning. 5 Børn: Kristian Ramsing Lund, Karen Ramsing Lund, Inga Ramsing Lund, Niels Erik Ramsing Lund og Jens Ramsing Lund.
- c. Peder Kristian Lundgaard Nielsen, f. 8. Sept. 1909, gift med Ingrid Jensen, Datter af Gdr. Valdemar Jensen, Bjerre. Landbrugere, Kirke Stillinge pr. Slagelse. Børn: Jens Lundgaard Nielsen, Kirsten Lundgaard Nielsen og Ruth Lundgaard Nielsen.
- d. Inga Krista Olga Nielsen, f. 23. Maj 1911, gift med Gdr. Harald Jørgensen, Røgildhuse. 1 Barn: Elly Katrine Jørgensen.
- e. Holger Nielsen, f. 30. Nov. 1913 gift med Marie Hedegaard, Datter af Gdr. Karl Hedegaard og Hustru Kaja, Salling. Ægteparret bor i Bjørumslet. 2 Børn: Gunnar Hedegaard Nielsen og Erling Hedegaard Nielsen.
- f. [side 109] Niels Peter Nielsen, f. 25. Febr. 1915, gift med Tekla Jørgensen, Datter af Gdr. Anton Jørgensen, Oudrup. 1 Barn: Evan Overgaard Nielsen. Ægteparret ejer Gaarden Frederiksminde ved Vindblæs.
- g. Karl Lundgaard Nielsen, f. 26. Maj 1921. Medhjælper ved Landbruget hos Faderen. Ugift.
- h. Kristian Lundgaard Nielsen, f. 6. Juni 1922. Landmand. Ugift.
- i. Svend Aage Nielsen, f. 18. Sept. 1925. Landmand. Ugift.

1.5.b.2.a.2. Af Jens Jensen og Inger Maries to Sønner var *Jens Chr. Jensen*, f. 19. April 1887, blevet svagelig og døde af Tuberkulose 12 Aar gl., og

1.5.b.2.a.3. *Jens Porsborg Jensen*, f. 11. Juli 1889, gift med Anna Simonsen, f. 8. Juni 1894, Datter af Gdr. Jens Simonsen og Hustru, Riborg i Vilsted. Boede fra 1918 til 1946 som Landbrugere paa Gaardsted Mark. Siden 1946 boede Ægteparret i Vilsted. Jens Porsborg Jensen afgik ved en pludselig Død den 2. Dec. 1950. Han havde vel arvet noget af sine Forfædres Hjertesvaghed. Han, der var en rolig og besindig Mand, efterlod sig det bedste Eftermæle. I Ægteskabet var 2 Døtre:

- a. Ellen Marie Jensen, f. 23. Juli 1920, gift med Johannes Mortensen, Auning, f. 5. Marts 1915, Søn af Landmand Niels Mortensen, Gjesing, Auning. 3 Børn: Svenning Porsborg Mortensen, f. 4. Nov. 1941, Elli Porsborg Mortensen, f. 3. Okt. 1943, Bjarne Porsborg Mortensen, f. 31. Juli 1949.
- b. Rigmor Porsborg Jensen, f. 2. April 1922, gift med Handelsrejsende Alf Pedersen, Silkeborg, Søn af Smedemester Alfred Pedersen, København.

Inger Marie, der var f. 25. Aug. 1863, giftede sig 6. Juni 1891 med Ungkarl Kristian Olesen, f. paa Braarupholm 20. Okt. 1864. I deres Ægteskab var flere Børn, hvoraf kun 2 levede, en Søn og en Datter. Sønnen Julius Fr. Olesen (se Side 54) og Datteren Helga, gift med Købmand Kristian Madsen, Aalborg. Kristian Olesen døde 7. Nov. 1931 og Inger Marie, der var Datter af Jens Nielsen Porsborg i Hvorvarp, den 4. Maj 1938.

1.5.b.2.b. Jesper Jensen, f. 13. Okt. 1852, blev først gift i en sen Alder med Enke Martha Pedersen fra Haugaard, hendes Mand var druknet [side 110] i Fjorden ved Løgstør. Jesper Jensen købte Jord og byggede et Husmandssted i Salling, hvor Ægteparret boede til Jesper døde i 1926.

1.5.b.2.c. Gregers Jensen, f. 23. Marts 1854. Han tjente paa en Gaard i Lundby og var den 19. Okt. 1889 behjælpelig ved en vanskelig Kalvefødsel, hvor han blev overanstrengt og sank død om paa Gulvet i Kostalden, 35 1/2 Aar gl. Ved Begravelsen i Hjemmet i Oudrup kom nogle af de tilstedeværende Mænd til at sige, at Gregers las og smilede i Kisten, som om, han næsten ikke var rigtig død; dette hørte Præsten, Formann fra Næsborg. Han nægtede da at foretage Jordpaakastelsen, før der var Vished for, at Døden virkelig var indtraadt. Gaardmand Søren Frederiksen fra Lundby, hvor Gregers havde tjent, tilbød straks at køre til Løgstør efter Doktor Bergh. Inden han kom til Stede og havde konstateret, at Døden virkelig var indtraadt, var Tiden saa fremskreden, at Begravelsen maatte foretages ved tændte Lygter.

1.5.b.2.d. Mathias Jensen, f. 15. April 1856, der ogsaa havde Slægtens svage Hjerte, indlod sig i Kapløb med nogle andre Karle ved Vindblæs Stationsby. Han vandt Løbet, men faldt i næste Øjeblik om og var død, ramt af Hjerteslag. Som Broderen Gregers var han et roligt og afholdt Menneske. Død 29. Nov. 1893

1.5.b.2.e. Niels Jensen, f. 28. Maj 1858, gift med Thomasine Nielsen, f. 7. Juli 1869, Datter af Niels Andreassen, Lundby. Ægteparret overtog 1. April 1892 en Gaard i Bjørnstrup, dens Areal var ca. 60 Tdr. Ld., hvoraf kun 18 var opdyrket, Resten var Hede. Prisen var 7000 Kr. og en ret stor Aftægt til Gaardens tidligere Ejer. Ved megen Flid og Økonomi stred Ægteparret sig frem, Heden blev opdyrket og Bygningerne fornyet efterhaanden, som der blev Raad dertil. I Thomasine og Niels Jensens Ægteskab er 2 Børn.

Gdr. **1.5.b.2.e. Niels Jensen og Familie, Bjørnstrup**

1.5.b.2.e.1. Kristian Jensen, f. 23. April 1894, gift med Stinne Skipper, f. 11. Marts 1915, Datter af Gdr. Karl Skipper, Søttrup. Der er 4 Børn

- a. Anna Jensen, f. 28. Aug. 1936.
- b. Gunnar Jensen, f. 16. Dec. 1938.
- c. [side 111] Karl Jensen, f. 21. Dec. 1939.
- d. Ellen Jensen, f. 10. Dec. 1943.

1.5.b.2.e.2. Jensine Jensen, f. 25. Juni 1896, gift med Arthur Nørgaard, f. 29. Dec. 1893, Søn af Peder Nørgaard, Hornum. Ægteparret er Gaardmandsfolk i Borup pr. Halkær. Der er 4 Børn i Ægteskabet:

- a. Niels Jensen Nørgaard, f. 15. Febr. 1922. Landmand.
- b. Alfred Nørgaard, f. 22. Marts 1925. Købmand i Ejdrup.
- c. Ejnar Nørgaard, f. 26. Febr. 1929. Landmand.
- d. Thomas Nørgaard, f. 17. Okt. 1936. Landmand.

Niels Jensen og Hustru blev i deres Egn meget agtede og afholdte Mennesker: Thomasine døde 19. Okt. 1936. Niels Jensen overlevede hende en halv Snes Aar, han døde 30. Maj 1946, 88 Aar gl.

1.5.b.2.f. *Ane Elisabeth Jensen*, f. 8. Juli 1860, gift med Møllerkarl Andreas Nielsen, Lundby, f. 21. Aug. 1858 i Lundby, Søn af Niels Andreassen og Hustru. Ægteparret købte efter Indgaaelse af deres Giftermaal Landejendom i Oudrup. Ægteparret var meget stræbsomme og afholdte Mennesker, der arbejdede sig frem og blev betroet Opdragelsen af en ret stor Flok Børn. Den ældste af Børnene,

1.5.b.2.f.1. *Anna Nielsen*, f. 30. Aug. 1886, blev gift med Gdr. Niels Peter Søndergaard i Vilsted, f. 7. Jan. 1879, Søn af Gdr. Anders [side 112] Søndergaard, Vilsted. Ægteparret overtog Gaarden i Vilsted 1911. De har 6 Børn:

- a. Kristine Cecilie Søndergaard, f. 2. April 1911, gift med Landmand Marius Davidsen, Brøttrup, f. 23. Maj 1911, Søn af Fr. Davidsen, Ranum. 1 Barn: Anna Søndergaard Davidsen, f. 4. Maj 1942.
- b. Agnes Elisabeth Søndergaard, f. 9. April 1912, gift med Købmand Viggo Madsen, Vannerup, Søn af Murermeister Madsen, Rønbjerg. Agnes Søndergaard døde pludselig uden forudgaaende Sygdom 4. Juni 1945. Der er ingen Børn.
- c. Asta Jenny Søndergaard, f. 16. Sept. 1913, gift med Gdr. Arnold Myrup, Vindblæs, f. 5. Jan. 1909, Søn af Gdr. Bertel Myrup. Ægteparret overtog 1936 Mandens Fødegård i Vindblæs. 4 Børn: Niels Peter Myrup, f. 8. Juni 1939, Thorkild Myrup, f. 24. Nov. 1940, Agnes Myrup, f. 18. Nov. 1945 og Anna Kirstine Myrup, f. 27. Febr. 1947.
- d. Gudrun Søndergaard, f. 23. Marts 1917, gift med Gdr. Kristian Jeppesen, f. 24. Sept. 1914 i Engelstrup, Søn af Gdr. Karl Jeppesen og Hustru. 1 Barn: Karl Erik f. 1. Jan. 1940. Ægteparret boede fra 1939 til 1944 paa Gaardstedgaards Mark. Overtog 1944 Mandens Hjem i Engelstrup.
- e. Elly Krista Søndergaard, f. 9. April 1920, gift med Vognmand Eigil Skaarup, Sjelle, Aarhus, Søn af Rentier Konstantin Skaarup, Stjær. 1 Barn: Ilse Skaarup, f. 8. Maj 1947.
- f. Kristian Højer Søndergaard, f. 7. Dec. 1926. Hjemmевærende hos Faderen som Arbejdsleder paa Gaarden.

Den 3. Dec. 1933 døde Anna Søndergaard fra Mand og Børn, et uerstatteligt Tab og Savn for de Efterladte. Tilbage hos Dem staar Mindet om en god og trofast Moder og Ægtefælle.

1.5.b.2.f.2. *Bodil Marie Nielsen*, f. 22. Febr. 1888, gift med Uddeler og senere Købmand Ove Væver, Søn af Gdr. Chr. Væver, Næsby. Bodil Marie Nielsen mistede Manden først i Trediveerne. Hun købte Hus i Løgstør og er Syerske. En Søn, Erik Væver, f. 30. Juli 1929, er ansat i en Støbegodsforretning.

1.5.b.2.f.3. *Gregers Nielsen*, f. 5. Febr. 1890. Han udvandrede i Aaret 1921 til Amerika. Han opholder sig i Sion City i Staten Iowa. [side 113]

1.5.b.2.f.4. *Kristine Nielsen*, f. 25. Juli 1892, gift med Cyklehandler Gothard Pedersen, Dybvad, Vendsyssel. Her er 4 Børn:

- a. Gudrun Pedersen, gift med Lærer Thøgersen, Nørre Aaby
- b. Ester Pedersen, gift med Forpagter Henning Sandermark, Marsiliesborg ved Mariager.
- c. Viggo Pedersen, Elev paa Odense Seminarium.
- d. Edith Pedersen, Husassistent.

1.5.b.2.f.5. *Niels Nielsen*, f. 14. Sept. 1894, gift med Mary Busk, Datter af Træhandler Poul Busk, Vilsted. 4 Børn:

- a. Gunnar Busk Nielsen, f. 1917, gift med en Datter af Landmand Jørgensen, Sjøstrup, Aars. Gdr. i Pisselhøj. De har 2 Børn.

- b. Karen Busk Nielsen, f. 1920, gift med Repræsentant Ejnar Stieper, Aalborg, Søn af Enkefru Stieper, Farsø. 2 Børn.
- c. Anna Lise Busk Nielsen, f. 1924, gift med Uddeler Hugo Hansen, Østrup Brugsforening. De har 2 Børn.
- d. Birthe Busk Nielsen, f. 1927, gift med Vognmand Jens Peter Nielsen, Nr. Sundby. Her er 2 Børn.

Niels Nielsen, der var Murer, døde pludselig af et Hjerteslag under et Kursusophold paa Hadsten Højskole. Den sørgelige Begivenhed indtraf allerede Morgenen efter hans Ankomst til Skolen. Hans Hustru har taget Bopæl i Aars.

1.5.b.2.f.6. Jens Chr. Nielsen, f. 24. April 1896, gift med Marie Pedersen, f. 5. Juli 1904, Datter af Gdr. Anders Larsen Pedersen, Haldrup. Ægteparret købte 1926 Ejendom i Rønbjerg og har følgende Børn:

- a. Verner Nielsen, f. 21. Jan. 1927. Bestyrer af det til Korinth Landbrugsskole hørende Landbrug. Ugift.
- b. Erling Nielsen, f. 29. Okt. 1929, død 27. Sept. 1948.
- c. Lis Nielsen, f. 19. Maj 1934. Husassistent.
- d. Gerda Andrea Nielsen, f. 7. Juli 1938. Opholder sig hjemme.
- e. Niels Jørgen Nielsen, f. 12. Okt. 1941.

Om Erling Nielsens sørgelige Død ved Motorcykleulykke ved Hornumbro Mølle, oplyses følgende: Han, der tjente hos Gdr. Niels Gregersen, Vannerup, havde lejet en Motorcykle for sammen med en Kammerat at køre til [side 114] Ranum Vestergaard, hvor de begge to havde tjent Aaret i Forvejen. Lige før Hornumbro Mølle mistede han Herredømmet over Motorcyklen, der for over Rabatten og væltede i Grøften. Erling var bevidstløs og slemt tilredt i Hovedet. Kammeraten, der sad paa Bagsædet, slap med nogle Skrammer. Erling Nielsen blev straks i Ambulance ført til Farsø Sygehus, men Døden indtraf straks efter Indlæggelsen. Han var vellidt i de Pladser, han havde haft, og i Hjemmet var det et uerstatteligt Savn for Forældre og Søskende.

1.5.b.2.f.6.b Erling Nielsen

1.5.b.2.f.7. Mathias Nielsen, f. 17. Maj 1898. Han overtog Ejendommen i Oudrup efter Forældrene i 1927, ogsaa han havde arvet Slægtens Svaghed. I Foraaret 1946 blev han gift med Jenny Jensen fra Borup; men allerede den 26. Okt. døde han af et Hjerteslag, 48 Aar gl. Mathias Nielsen var en dygtig Landmand, og han gik op i hvad der rørte sig i Tiden; han havde et varmt og medfølelsefuldt Hjerte og vandt sig mange Venner ved sin store Hjælpsomhed. Konen solgte straks efter Ejendommen til Mathias' Søster Petra og hendes Mand.

1.5.b.2.f.8. Jensine Nielsen, f. 31. Jan. 1901, gift med Indehaveren af Løgstør Rørvævsfabrik, Fabrikant Jens Jensen, Søn af Kristoffer Jensen, Aggersund. Ægteparret har et Barn Tove Jensen, f. 1937.

1.5.b.2.f.9. Petrea Nielsen, f. 27. Dec. 1903, gift med Landmand Poul Jensen, Søn af Kristian Jensen, Borup. Ægteparret havde en Tid, efter Mathias Nielsens Død, Gaarden i Oudrup. Den er nu afhændet til fremmede. Petrea og Poul Jensen, har overtaget en Gaard i Borup pr. Halkær. De har ingen Børn.

Den dygtige gamle Kone, Bodil Marie Gregersdatter i Oudrup, sad i Gaarden som Enke i snart 40 Aar. Efter at [svigerdatteren] Inger Marie var blevet gift med Kristian Olesen, blev der bygget et Aftægts hus til hende, men da hun saa siden blev sengeliggende og ikke, kunde passe sig selv, flyttedes hun hen til Datteren Lise, gift med Andreas Nielsen, her døde hun 1898. Andreas og Lise boede i deres Gaard [side 115] i Oudrup i næsten 50 Aar. Alle, der kendte dem, vil mindes deres venlige Færd og Hjælpsomhed. Med dem gik et Par af den gamle stoute Bondetype bort. Lise, eller Ane Elisabeth som hun var døbt, døde 22. Maj 1934. Andreas overlevede hende i 4 Aar; hans Død indtraf efter et kort Sygeleje den 15. Maj 1938. Han blev næsten 80 Aar gl.

1.5.b.3. Gregers Christensen og Kristiane Jensdatters yngste Datter *Inger Katrine [Gregersdatter]* i Hornbæk blev bortgiftet til Gdr. Kr. Sørensen Kollerup i Oudrup. Det blev noget af en Byttehandel, idet hans Søster Else Marie i Forvejen jo var kommet til Hornbæk og blevet gift med Christen Gregersen.

Kristian Kollerup havde overtaget Gaarden efter Faderen, Gdr. og Skolelærer Søren Christensen Kollerup; denne stammede fra Hanherred, hvor han var født i Kollerup 1780. Faderen var Gaardmand og hed Christen Jensen Bach. I sine unge Aar uddannedes han til Skolelærer, men under Napoleonskrigene blev han indkaldt som Soldat 1801 og forblev hermed i 14 Aar¹¹. Ved Hjemkomsten blev han 1814 gift med Ane Mikkelsdatter fra Skagen. Han fik saa Ansættelse som Hjælpe lærer i Næsborg i fire Aar. Herefter var han fra 1818 til 1823 Lærer og Kirkesanger i Salling. I 1820 havde han købt en Gaard i Oudrup for 600 Rigsdaler. Den lille Skolelod i Salling var for lidt for den virkelystne Mand. I Oudrup Sogn var der dengang ingen rigtig Skoleordning. Børnene søgte Salling Skole eller blev undervist af en Løbedegn, nu bød der sig Lejlighed til at faa en Skole oprettet, man enedes med Lærer Kollerup om, at han skulde undervise Børnene i sin Storstue i sin Gaard, som han havde flyttede op til Vejen Vest for Dirken, da dens Bygninger var meget gamle. Planen blev anerkendt af Skoleautoriteterne og [side 116] traadte i Kraft 1823. Her fra Toftegaard udfoldede han saa sin Virksomhed, overvandt Landbrugskrisen og gjorde god økonomisk Fremgang med Aarene. Han blev Vejlederen for Sognets Folk baade i Landbrugsforhold og kommunale Sager, og som Lærer og Kirkesanger fik han det smukkeste Eftermæle. Han var agtet og afholdt baade i og udenfor sit Sogn. Han holdt op med Lærergerningen i 1855, der byggedes saa en Kommuneskole i Sognet. Lærer Søren Kollerup døde 22. Jan. 1859, 79 Aar gl. Hustruen var død 9. Juni 1855.

Sønnen Kristian Kollerup var født 9. Dec. 1821, hans Tvillingbroder Ole døde 6 Uger gl. Den 3. Jan. 1851 holdtes Brylluppet med den 22-aarige Inger Katrine fra Hornbæk. De to unge overtog Gaarden efter Faderen. Med sin gode Lærdom blev Kristian Kollerup hurtig en anset Mand blandt sine Sognefæller, som Kommunalmand blev han kendt viden om og søgt af mange i forskellige vanskelige Spørgsmaal. Det var jo i de Tider da Bønderne afløste Præsterne og Proprietærene som Ledere af det kommunale Styre, og mange stod famlende over for det nye, men hos Kristian Kollerup gik ingen forgæves; han vilde og kunde hjælpe baade store og smaa. Ved hans tidlige Død, 8. Juli 1884 kun 62 1/2 Aar gl., blev der i "Løgstør Avis" for 17. Juli skrevet følgende Mindeartikel efter Begravelsen:

Tirsdag den 15. Juli jordedes Gdr. Kristian Kollerup paa Oudrup Kirkegaard. Han, der var født i Oudrup den 9. Dec. 1821 og døde den 8. Juli 1884. Der er faa af vore ældre Bondemænd, der ved eget Studium har erhvervet sig saa mange Kundskaber og sat sig saa grundig ind i saa at sige alle Forhold som han; thi paa de fleste Omraader kunde han næsten betragtes som en Vismænd. Det havde ogsaa været meget almindelige, at ikke alene Sognets, men ogsaa mange af Egnens Beboere skulde op til Kristian [side 117] Kollerup for at faa Vejledning baade om dette og hint, for de gik aldrig forgæves, men fik altid god Underretning; thi han kunde snart sætte sig ind i Forholdene og kendte de forskellige Love saa at sige paa en Prik, saa hans Vejledning var ikke bygget paa løst, men paa selve Loven. At han havde nydt sine Medborgeres Tillid, viser de mange Bestillinger han havde været betroet i Kommunen, saaledes havde han været Medlem af Sogneraadet i 21 Aar og dets Formand i 6 Aar, været

¹¹ Hans Broder Jens blev indkaldt 1804 som Dragon. I en blodig Træfning nede i det tyske fik han flere Sabellhug og et Skud i Brystet, og var henkastet blandt de døde; men da disse senere skulde læsses paa Vogne, opdagedes det, at der var Liv i Manden, og han bragtes frygtelig tilredt til et Sygehus og blev med Tiden nogenlunde helbredet. Han var gift med Else Marie Mikkelsdatter, en Søster til Lærer Kollerups Kone. Fra 1816 til sin død 1842 var han Gaardmand i Salling. Han var af Frederik VI dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Mindetavle paa Museet i Aars. Se Historisk Samfunds Aarbog 1950.

Medlem af Skolekommissionen, Fattigbestyrelsen, Vandsynsmand, Forligsmægler og meget andet, men uagtet hans mange Bestillinger havde han altid Tid at møde paa de forskellige Pladser, at give sit Ord med i Laget, mange Gange til stort Tab for hans egen store Bedrift. Og hvor han saaledes mødte, gav han, veltalende som han var, et roligt og fornuftigt Bidrag til Løsningen af de foreliggende Spørgsmaal, og hvad han lagde for, var ikke let at rokke ved, da han ved Hjælp af sin stærke Hukommelse kunde føre grundige Beviser saavel fra fjern og nær, fra Fortid som fra Nutid. At der var mange, der skønnede paa, hvad han havde været baade for Kommunen, Sognet og den enkelte, kunde ses af det ualmindeligt store Følge, som ledsagede ham til hans sidste Hvilested, det største Følge, der nogensinde var set paa Oudrup Kirkegaard. - Tilbage sad nu Inger Katrine med Gaarden og fire voksne Døtre.

1.5.b.3.a. *Søren Kollerup*, den eneste Søn, var død Aaret i Forvejen den 11. Jan. 1883, 31 Aar gl. Han var syg et Aars Tid, men ingen vidste rigtig, hvad han fejlede.

1.5.b.3.a. *Søren Kollerup, Oudrup, Søn af Gdr. Kr. Kollerup*

1.5.b.3.b. Den ældste Datter *Ane Kollerup*, f. 11. Marts 1856 var i 1881 blevet gift med Ungkarl Jens Peter Madsen, f. 1. Febr. 1853 i Ørbæk, Løgsted Sogn, Søn af Husmand Mads Christiansen. Det første Aarstid var de to unge hjemme i Gaarden, men i 1882 købte de et Husmandssted i Trælborgvad ved Borup, Gundersted Sogn. Her gjorde Ægteparret sig straks bemærket ved, at de som Landbrugere var langt forud for den øvrige Befolkning paa Egnen. De begyndte at dyrke Rodfrugt, Turnips og Kaalrabi, noget der ikke før var præsteret der, de skulde være saa gode til at faa Køerne til at give mere Mælk; men Folk rystede blot paa Hovedet, opnaaedes der ikke andet, fik de jo Jorden saa udpint og ødelagt, [side 118] at der intet andet kunde gro bagefter. Med Tiden kom det alligevel til at gaa op for Folk, at Jens og Ane saa ret, og andre begyndte ogsaa saa smaat at prøve med nogle Rækker og fik ligeledes tilfredsstillende Resultater saa da Jens i 1890 solgte Stedet og skulde hjem til Oudrup for at overtage Gaarden, rejste de derfra anerkendt som virkelige Foregangsfolk paa Landbrugets Omraade.

Gaardejer J. P. Madsen og Hustru 1.5.b.3.b. Ane [Kollerup].

I Jens og Anes Ægteskab opfostredes efternævnte Børn:

1.5.b.3.b.1 *Mads Marinus Madsen*, f. 10. Dec. 1881. Lærereksamen fra Ranum Seminarium, var derefter Lærer forskellige Steder: Andenlærer i Hjerm 1905-07, Lærer i Sønderup

1907-11 og i Rørbæk 1911-22, da han paa Grund af Sygdom maatte søge sin Afsked. M. M. Madsen, er gift med Nina Christensen, f. 1880, Datter af Møllermester Christensen, Sundby paa Mors. Ægteparret bor nu i Vanløse ved København. Børn:

- a. Svend Børge Madsen, f. 25. Nov. 1910. Landbrugskandidat. Ansat ved Statens Frøkontrol i København, gift med Gerda. 1 Barn, Anna Madsen, f. 1944.
- b. Jens Ove Madsen, f. 9. Dec. 1914. Lærer i Valby. Ugift.
- c. Anna Madsen, f. 1912, død 1936.

1.5.b.3.b.2. *Søren Kollerup Madsen*, f. 19. Dec. 1883, gift med Ane Marie Krogh, Engelstrup. (Se Side 98).

1.5.b.3.b.3. *Kristian Kollerup Madsen*, f. 7. Okt. 1885, gift med Mette [side 119] Nielsen, f. 14. Sept. 1892 i Rise, V. Hornum Sogn, Datter af Gaardmand Poul Nielsen. Kristian Kollerup Madsen købte Gaard i Oudrup 1913. Foruden at drive et pænt Landbrug har han været meget optaget af Tidens Spørgsmaal. Han har været Medlem af Sogneraadet og Skolekommissionen, Formand for Kommunens Venstrevælgerforening, Frimenighedskredsen og Formand og Regnskabsfører for Vindblæs Brugsforening. En indsigtfuld Mand, der ogsaa har ladet andre nyde godt af sine Erfaringer.

1.5.b.3.b.3. *Gdr. Kristian Kollerup Madsen og Hustru*

Den 25. Nov. 1925 havde han den store Sorg at miste sin Hustru. I dette første Ægteskab var 5 Børn:

- a. Jenny Kollerup Madsen, f. 8. Sept. 1914, gift med Sigfred Poulsen, Statshusmand paa Østrupgaards Mark, Suldrup. 2 Børn: Lilly, f. 25. Aug. 1935 og Kaj, f. 11. Febr. 1948.
- b. Erna Poulina Kollerup Madsen, f. 16. Jan. 1919, gift med landbrugsfaglig Konsulent i Aalborg Amts Husmandsforeninger Rudolf Jensen, hvor han ansattes 1942 ; han er f. 30. Marts 1914 i Oustrup Bjergager, Søn af Husmand Johannes Jensen. Han tog Landbrugseksamen 1940. Ægte parret bor i Suldrup og har 3 Børn: Bent f. 12. Jan. 1945, Ruth, f. 7. Okt. 1948 og Minna, f. 10. Sept. 1950.
- c. Astrid Kollerup Madsen, f. 7. Marts 1920, gift med Slakteriarbejder Melgaard Svendsen, Grenaa. 3 Børn: Svend [side 120] Aage, f. 12. Okt. 1946, Anna Marie, f. 28. Dec. 1948 og Villy, f. 2. Dec. 1949.
- d. Aage Kollerup Madsen, f. 12. Okt. 1922. Var Elev paa Vraa Højskole og Tune Landbrugs skole. Herefter kom han paa Landbohøjskolen, hvor han naaede at tage 1. og 2. Del af Landbrugseksamen med godt Resultat. Han ramtes saa af en snigende Sygdom, som en Operation paa Rigshospitalet i September 1948 ikke kunde standse, senere laa han paa Sygehus i Løgstør, men der var intet at gøre. Rolig bar han sin tunge Skæbne, og han var nem at passe under hele Sygdommen. Han døde i sit Hjem den 13. Maj 1949. 26 Aar gl.

1.5.b.3.b.3.d. *Aage Kollerup Madsen, Oudrup.*

- e. Ejvind Kollerup Madsen, f. 12. Marts 1925. Landmand.

Kristian Kollerup indgik senere paany Ægteskab med Elisabeth Byrialsen, f. 21. Aug. 1901, Datter af Gdr. Jacob Byrialsen, Svoldrup, Farsø. I dette Ægteskab er der ligeledes 5 Børn:

- f. Anna Mette Kollerup Madsen, f. 24. Sept. 1933. Husassistent.
- g. Betty Kollerup Madsen, f. 29. April 1935.
- h. Søren Byrial Kollerup Madsen, f. 23. Okt. 1937.
- i. Ingrid Kollerup Madsen, f. 23. April 1941.
- j. Jens Kollerup Madsen, f. 13. April 1947.

1.5.b.3.b.4. *Martin Madsen*, f. 25. Sept. 1887, gift med Ane Marie Pedersen, f. 13. Sept. 1888, Datter af Gdr. Peder Pedersen, Oudrup. Ægteparret overtog 1912 Konens Fødegaard, og denne er gennem Aarene blevet drevet mønsterværdig og tillige er Arealet udvidet ved Jordkøb. Martin Madsen beklædte tillige flere Tillidshverv, han var Medlem af Næsborg-Salling-Oudrup Sogneraad i flere Aar. Fra 1917 til 1935 var han Sognefoged for Oudrup Sogn. Den før saa kraftige Mand blev angrebet af et [side 121] Hjerteonde og døde efter nogen Tids Svaghed den 9. Aug. 1935, 48 Aar gl. Hans dygtige Hustru drev Gaarden videre ved Hjælp af Børneflokket, der med Aarene var blevet stor.

1.5.b.3.b.4. *Gdr. Sognefoged Martin Madsen og Hustru, Oudrup*

- a. Arne Kollerup Madsen, f. 25. Jan. 1913, gift med Anna Christensen, f. 15. Juni 1918, Datter af Gdr. Chr. Christensen, Brøttrup. Var først Ejer af en Gaard i Brøttrup. Senere Gdr. i Fandrup, Farsø Sogn. 2 Børn: Anna Grete, f. 1945 og Birthe, f. 31. Aug. 1947.
- b. Peter Kollerup Madsen, f. 29. Sept. 1914, gift med Anna Andersen, f. 19. Maj 1916, Datter af Julius Andersen, Lundby. Ejer af Gaard i Viderupkær. Børn: Børge, f. 25. Sept. 1943, Bodil, f. 16. Nov. 1945 og Hilmar, f. 24. Okt. 1948.
- c. Jens Kollerup Madsen, f. 14. Marts 1916, gift med Inga Pedersen, f. 25. Okt. 1919. Købte Avlsgaarden til Hovedgaarden Kyø ved Halkjær, som han overtog i April 1944. Børn: Martin, f. 6. Juli 1945 og Tove, f. 25. Okt. 1946.
- d. Hilmar Kollerup Madsen, f. 22. Juni 1917. Bestyrer paa Gaarden hos Moderen.

- e. Grete Kollerup Madsen, f. 24. Jan. 1919, gift med Gdr. Kristian Strøm, Vindblæs, f. 16. Febr. 1918. Børn: Svend Erik, f. 23. Maj 1941, Harry, f. 24. Okt. 1943 og Anna Marie, f. 15. April 1946.
- f. Ellen Kollerup Madsen, f. 16. Aug. 1923, gift med Mekaniker [side 122] Hans Nygaard Andersen, Vindblæs St., f. 1. jan. 1918. Børn: Margit, f. 13. April 1943, Ejgild, f. 8. Dec. 1945 og Anny, f. 25. Aug. 1947.
- g. Gerda Kollerup Madsen, f. 16. Febr. 1925. Husassistent hjemme paa Gaarden hos Moderen.
- h. Ninna Kollerup Madsen, f. 30. April 1926, gift med Lars Nielsen, f. 1917. Ægteparret købte Ejendom i Aale pr. Ranum. 1 Barn: Elsa Marie, f. 15. April 1950.
- i. Vagn Kollerup Madsen, f. 28. Dec. 1927. 9 Mdr.s Kursus paa Tune Landbrugsskole.
- j. Erik Kollerup Madsen, Medhjælper ved Landbruget hos Moderen.

1.5.b.3.b.5. *Inger Katrine Madsen*, f. 17. juli 1890. Ugift. Gaardejerske i Oudrup. Overtog Fødegaarden efter Faderen ved dennes Død i 1935. Alle Gaardens Udbygninger blev solidt og tidssvarende ombygget midt i Trediveerne og fremtræder nu som en smuk og veldrevet Gaard.

1.5.b.3.b.6. *Kirstine Madsen*, f. 16. Aug. 1892, gift med Alfred Pedersen Østergaard, f. 22. juli 1891 i Hvejsel, Vejle Amt. Gdr. i Ammesbøl ved Vejle 1929-39. Fra 1940 Gdr. i Engelstrup. Ægteparret har antaget en Plejedatter Inger Østergaard, f. 27. Aug. 1936 i Hovedgaard ved Horsens. Østergaard er stærkt interesseret i Hønseavl, med Salg af Kyllinger o. s. v.

1.5.b.3.b.7. [side 123] *Bodil Marie Madsen*, f. 31. Dec. 1893, gift med Gdr. Kristian Nielsen, Krogstrup, Søn af Gdr. Poul Nielsen, Rise. Han, der var f. 3. Jan. 1895, døde i en tidlig Alder 4. April 1930. Gaarden solgtes nogle Aar efter. Bodil Marie døde ogsaa tidligt, 26. Juni 1945. De havde ingen Børn.

1.5.b.3.b.5. *Inger Katrine* og **1.5.b.3.b.7.** *Bodil Marie Madsen*

I 1890 deltes den gamle Slægtsgaard i Oudrup i 2 Ejendomme. Jens Peter Madsen og Ane overtog efter at have solgt i Borup den gamle Gaard, mens Søsteren Kristiane og hendes Mand Kristen Justesen fik bygget en ny Gaard paa den nordre Del af Marken. Jens og Ane fik Lov at drive Fædrenehjemmet i mange Aar, de var fremdeles dygtige og stræbsomme Folk, der forstod at faa noget ud af deres Bedrift og give deres Børn en saadan Opdragelse, saa de blev dygtige Mennesker. De havde Interesser langt ud over det daglige Slid med Gaarden, var stærkt interesseret i Kirke og Skolepørgsmaal og havde hele Livet igennem nær Tilknytning til Frimenighederne i Vest-Himmerland.

Jens Peter Madsen havde ogsaa Interesse i Kommunens Styrelse, han var i en Aarrække Medlem af Næsborg-Salling-Oudrup Sogneraad og beklædte ogsaa flere andre Tillidshverv.

Den 10. Marts 1922 døde Ane, Manden levede endnu en Aarrække, han havde altid haft godt Helbred og vedblev i sin høje Alderdom at tage Del i Arbejdet. Hans Død indtraf den 19. Febr. 1935, og han opnaaede en Alder af 82 Aar. De to dygtige Mennesker efterlod sig det bedste Minde for Efterslægten. Gaardens Udhuse blev som nævnt i Trediveerne helt ombygget, den gamle Lade, var den Lærer Kollerup byggede i 1821. De tre andre Længer var bygget i Kristian Kollerups Tid.

1.5.b.3.c. Kristiane Kollerup, f. 22. Marts 1858, gift med Kristen Justesen, Søn af Gdr. Jens Peter Justesen, Braarup. Han var f. 22. Febr. 1859. - Ægteparret [side 124] overtog 1890, som nævnt i det foregaaende, da. 50 Tdr. Ld. af Kristianes Hjem, og herpaa blev der opført solide og anseelige Bygninger, højt beliggende med en milevid Udsigt over baade Vesthimmerland og Hanherred. Kristen Justesen og Kristiane var jævne og afholdte Mennesker i Sognet, rigtig saadan nogle Hjemmets Folk, trofaste mod deres Landmandsgerning. Han tog ikke videre Del i det offentlige Liv, det havde ikke hans Interesse; men han var en Mand, der var i Besiddelse af stor Ordenssans, og var en af de første, der fik anskaffet sig Landbrugsmaskiner der paa Egnen. Kristen Justesen døde 4. Okt. 1920, 61 Aar gl., og Kristiane efterfulgte ham 11. Juni 1923, hun blev 65 Aar gl. I deres Ægteskab fødtes følgende Børn:

1.5.b.3.c. Kristiane [Kollerup] og Kristen Justesen, Oudrup.

1.5.b.3.c.1. Kristian Kollerup Justesen, f. 11. Sept. 1890, gift med Inger Katrine Pedersen, f. 5. Marts 1904, Datter af Gdr. Mathias Pedersen, Alstrup. Overtog Gaarden 1923, da begge Forældre var døde. Gaardens 3 Udhuse brændte ved Lynnedslag den 8. Juli 1942. Ved 10-Tiden om Aftenen drog et heftigt Tordenvejr over Egnen, og Lynet slog ned i Laden, Besætningen reddedes; men alle Redskaber og Maskiner brændte. Det lykkedes at redde Stuehuset, der var tækket med Tegltag. Trods Materiale manglen paa Grund af Krigen, blev Gaarden tidssvarende og solidt opbygget igen. Kristian Kollerup Justesen havde desuden et slemt Uheld; idet en af de store transportable Katoffelkogere under Transporten væltede over ham, hvorefter, han fik nogle [side 125] lange Sygehusophold, uden dog at have Held til at vinde Førligheden helt tilbage. Børn:

1.5.b.3.c.1. Gdr. Kristian Kollerup Justesen og Hustru

- a. Tove Kollerup Justesen, f. 6. Juni 1934, død 10. Sept. 1936.
- b. Leif Kollerup Justesen, f. 10. Okt. 1937.
- c. Bent Kollerup Justesen, f. 29. Aug. 1939.

1.5.b.3.c.2. Johanne Kirstine Justesen, f. 27. April 1892, død 22. Marts 1938.

1.5.b.3.c.3. Søren Holm Justesen, f. 11. Febr. 1894, gift med Petra Andersen, Datter af Gdr. Peder Andersen, Vindblæs. Ægteparret købte Gaard i Løgsted. Efter faa Aars Forløb blev Søren H. Justesen syg og døde 2. Maj 1926. Enken solgte Gaarden samme Efteraar og har siden drevet Modehandlerforretning, først i Ranum, nu i Løgstør. 3. Børn

- a. Krista Holm Justesen, f. 7. Aug. 1921, gift med Politibetjent Verner Madsen. Ægteparret udvandrede til Ny Zealand. 1 Datter: Doris f. 15. Nov. 1944.

- b. Karen Holm Justesen, f. 7. Aug. 1921. Husbestyrerinde hos Lærer Lund, Jellinge. Ugift.
- c. Anna Holm Justesen, f. 25. Jan. 1926, gift med Lokomotiv fyrbøder Egon Jensen, Helsingør. 1 Søn: Søren Holm Jensen, f. 10. Okt. 1951.

1.5.b.3.c.4. Jens Peter Justesen, f. 3. Okt. 1896. Har i mange Aar haft daarligt Helbred.

1.5.b.3.c.5. Ingvar Justesen, f. 12. Sept. 1900, gift med Anna Jensen, f. 1. Marts 1905, Datter af Gdr. Jørgen Jensen, Vindblæs. Ægteparret købte 1927 Gaard i Hornbæk, Oudrup Sogn. Der er 2 Døtre i Ægteskabet:

- a. Dora Justesen, f. 18. Febr. 1929, gift med Landmand Harry Nielsen. Ægteparret bor i Søttrup. De har en lille Pige.
- b. Krista Justesen, f. 9. Dec. 1931. Husassistent. Ugift.

1.5.b.3.d. Karen Marie Kollerup, f. 5. April 1861, gift med Gdr. Karl Justesen, Braarup, f. 11. Maj 1867, Søn af Jens Peter Justesen, dersteds. Han var Vinteren 1885-86 Elev paa Lundby Højskole, hvor han blev stærkt paavirket af Anders Laursens Forkyndelse. Denne betydelige Lægprædikant var 1866 af Vilh. Bech sendt her til Vest-Himmerland for at virke baade som Kolportør og Taler for [side 126] Indre Mission. Han boede en Tid, før han kom til Lundby, i et lille Hus i Braarup. Men efter et 3 Dages Ophold i 1870 hos Pastor I. L. Knudsen i Aggersborg forandrede han sit Livssyn og gik over til Grundtvigianerne.

1.5.b.3.d. Karen Marie og Karl Justesen, Braarup

Karl Justesen blev gift med Karen Marie Kollerup, og de overtog 1892 hans Fødegård i Braarup, og sammen stiftede de her et meget godt, kristeligt Hjem for den Børneflokk, der voksede op her. Han læste daglig et Andagtsstykke i Hjemmet, særlig af Pastor Hoff's Andagtsbog. Det var et Ægtepar, der var vaagne for det gode, der rørte sig i Tiden. Karl Justesen var i flere Aar Medlem af Næsborg-Salling-Oudrup Sogneraad, Menighedsraadet og Hjælpekassen. Virksom ved Oprettelse af Oudrup Afholdsforening 1896 og var med ved Oprettelsen af flere Andelsforetagender.

Den 23. Jan. 1922 døde Karen Marie, knap 61 Aar gl. Børnene havde da alle naaet den voksne Alder. Karl Justesen afstod 1933 Gaarden til sin Datter og Svigersøn, og hos dem nød han en kærlig Pleje til sin Død den 12. Febr. 1945. I 1906 fik Familien Navneforandring fra Jensen til Justesen. Børnene er:

1.5.b.3.d.1. Kristoffer Kollerup, f. 18. Maj 1886. Lærereksamen fra Ranum Seminarium 1908. Lærer i Sønderup 1909. Fra 1909 til 1951 Lærer i Roerslev paa Fyn. Lærer Kollerup var i sine yngre Aar virksom i Venstres Ungdoms Landsorganisaton og en Tid Medlem af Hovedbestyrelsen, valgt for Fyn; han er gift med Mathilde Jørgensen, Datter af Frugtavlser Jørgensen, Brænderup. Kristoffer Kollerup er en dygtig Lærer. Undervisningsminister Hartling [side 127] udtalte sig engang meget rosende om hans Skole i Roerslev. Han tog sin Afsked fra Skolegerningen 1951. 2 Børn:

Førstelærer 1.5.b.3.d.1. Kristoffer Kollerup og Familie.

- a. Vagn Kollerup, f. 5. Juni 1919. Ingeniør.
- b. Anna Lise Kollerup, f. 13. Maj 1923, gift med Købmand Stig Andersen, København.

1.5.b.3.d.2. Frede Justesen, f. 28. Juli 1893, gift med Elvine Bang Nielsen, Ranum, Datter af Husejer Bang Nielsen. Frede Justesen har Lærereksamen fra Ranum Seminarium og har tillige militær Uddannelse med Rang af Løjtnant. I Ægteskabet er der 2 Børn:

- a. Aase Bang Justesen, f. 22. Marts 1918, gift med Kontorist Eigil Barth. I Deres Ægteskabet er 3 Børn: Søren, Kirsten og en mindreaarig. Ægteparret bor i Aalborg.
- b. Karen Marie Justesen, f. 26. Jan. 1922, gift med Kontorist i Aalborg Lufthavn André van de Putte Frandsen. 1 Barn: Elisabeth.

Frede Justesen bor i København, hvor han er Indehaver af en Parfumefabrik.

1.5.b.3.d.3. [side 128] Johanne Justesen, f. 13. Juni 1895, gift med Gdr. Jørgen Jensen, Braarup, f. 16. Nov. 1891, Søn af Gdr. Jens P. Jensen, Halbjerggaard, Oudrup. De overtog ved Giftermaalet en Nabogaard til, Hustruens Hjem i Braarup, og hvor de, som de dygtige Folk de er, driver et pænt Landbrug. I kirkelig Henseende slutter Ægteparret sig til Indre Mission, ligesom de er Venner af Afholdssagen. Jørgen Jensen er Formand for det stedlige "Blaa Kors", og han har i flere Perioder haft Sæde i Menighedsraadet og Næsborg-Salling-Oudrup Sogneraad. Der er 8 Børn:

1.5.b.3.d.3. Johanne og Jørgen Jensen, Braarup

- a. Rigmor Katrine Jensen, f. 8. Jan. 1919, gift med Gartner Arne Sørensen, Braarup pr. Skive. 2 Børn: Jørgen Bent Sørensen, f. 9. Nov. 1942 og Niels Steen Sørensen, f. 2. April 1946.
- b. Karl Ernst Jensen, f. 14. Jan. 1921. Statshusmand paa Gunderupgaards Mark, gift med Meta Nielsen, f. 19. Jan. 1926, Datter af Niels P. Nielsen, Hvirring. 1 Søn Gunner Jensen, f. 15. Dec. 1950:

- c. Karen Marie Jensen, f. 6. Sept. 1922, gift med Købmand Harald Andersen, Løgstør.
1 Barn: Peter Alfred Andersen.
- d. Else Jensen, f. 25. Aug. 1924, gift med Landmand Jens Jacob Jensen, Østrup. 3 Børn: Hanna Solveig Jensen, Anna Lise Myrhøj Jensen og Kristian Myrhøj Jensen.
- e. Jens Ove Jensen, f. 15. Dec. 1926. Ugift. Landmand.
- f. Dagny Dorethe Jensen, f. 17. Aug. 1929. Husassistent.
- g. [side 129] Ester Margrete Jensen, f. 22. Okt. 1932. g. Aksel Brun Jensen, f. 8. Juli 1936.

1.5.b.3.d.4. *Gerda Justesen*, f. 7. April 1897, gift med Lars Peter Larsen, f. 28. Juni 1900, Søn af Maskinhandler Anders Larsen og Hustru, Oudrup. Ægteparret blev gift 1924 og købte samme Aar den Gaard i Oudrup de boede i; de var dygtige Folk og alt saa lyst og godt ud for dem, men saa kom Ulykken. Under Besættelsen havde Tyskerne flere Gange holdt Skarpskydning og Øvelser omkring Oudrup Hede. Den 8. Nov. 1944 holdt de Skydning ud over Plantagen. Peter Larsen var denne Dag beskæftiget med Sammenkørsel af Roer, og var paa Vej hjem med et Læs, da han kom faa Skridt fra Hjemmet blev han ramt i Hovedet af en Strejfkugle og segnede om, han kunde dog ved Karlens Hjælp gaa til Døren, men kunde saa ikke mere. Hans Hustru og Karlen bar ham ind paa en Divan, hvor han gav sin Hustru et sidste Afskedslys, som han sammenknyttede med Bibelordet: "Den, der bliver i Kærlighed, bliver i mig". De havde levet et kærligt Liv sammen, og deres eneste Haab var at mødes hos Jesus i Himmelen lyse Sale. Han kom straks paa Sygehuset i Løgstør, hvor han døde samme Eftermiddag, 44 Aar gl. Der er 3 Børn:

- a. Arne Larsen, f. 6. Okt. 1925. Han var paa Højskole 1944, men kom hjem for at bestyre Gaarden for Moderen.
- b. Karen Larsen, f. 27. Okt. 1928. Sygeplejeelev.
- c. Ella Larsen, f. 23. Sept. 1932.

1.5.b.3.d.4. *Gerda [Justesen] og Peter Larsen, Oudrup*

1.5.b.3.d.5. [side 130] *Inger Justesen*, f. 22. Dec. 1900, gift med Snedker Peter L. Pedersen i Aars, f. 21. Okt. 1903, Søn af Gdr. Jens Mathias Pedersen, Vilsted. Ægteparret har 7 Børn: Jenny, f. 19. Nov. 1933, Agnes, f. 3. Marts 1935, Børge, f. 4. Maj 1936, Birgit, f. 22. Dec. 1938, Aage, f. 30. Juli 1940, Jørn, f. 14. Aug. 1941, og Jens, f. 27. Okt. 1946.

1.5.b.3.d.6. *Petra Justesen*, f. 5. Maj 1903, gift med Kristian Larsen, f. 30. Nov. 1907, Søn af Husmand Th. Larsen, Overlade. Ægteparret overtog Hustruens Fødegaard i Braarup 1933; de er begge stærkt kirkelig interesseret og slutter sig til Indre Mission, hvor ved Møderne Kr. Larsen jævnligt tager Ordet. Han er Sogneraadsmlem fra 1950 og tillige Medlem af Oudrup Menighedsraad. Der byggedes nyt Stuehus 1951. Børn:

- a. Arne Thomas Larsen, f. 29. Marts 1932.
- b. Britha Marie Larsen, f. 20. Maj 1933.
- c. Karen Marie Larsen, f. 1. April 1935.
- d. Karl Aage Larsen, f. 6. Juni 1936.
- e. Ellen Magrethe Larsen, f. 13. Okt. 1937.
- f. Eva Gudrun Larsen, f. 20. Jan. 1939.
- g. Niels Jørgen Larsen, f. 6. Aug. 1943.
- h. Olaf Lykke Larsen, f. 16. Juni 1945.

1.5.b.3.e. *Kirstine Kollerup*, f. 22. Aug. 1865. Blev som 16-aarig ung Pige angrebet af en af den Tids farlige Epidemisygdomme, en ondartet Halsbetændelse. Hun døde 1881.

1.5.b.3.f. [side 131] *Ane Kirstine Kollerup*, f. 2. Marts 1869, gift med Anders Myrhøj, f. 18. April 1867, Søn af Gdr. Jens Christensen Myrhøj i Vindblæs. Han havde i sin Ungdom aftjent sin Værnepligt ved Livgarden i Aarene 1888-90.

Gdr. Anders Myrhøj og Hustru 1.5.b.3.f. [Ane Kirstine Kollerup]

I 1895 blev han og Ane Kirstine gift, og Aaret efter købtes der Gaard til dem i Krogstrup, og her faldt det unge Ægtepar rigtig til. Anders Myrhøj kom hurtig med i det offentlige Liv i Sognet, det gik snart op for Folk, at her var en Mand, man kunde stole paa og have Tillid til, han har da ogsaa i Aarenes Løb været betroet næsten alle de Tillidshverv, der findes i en Landkommune. Fra 1900.-1921 var han næsten uafbrudt Medlem af V. Hornum-Hyllebjerg-Flejsborg Sogneraad, og i denne lange Periode var han Formand 2 Gange, først fra 1900 til 1904 og senere fra 1913 til 1917. Men ogsaa udadtil har han varetaget mange Tillidshverv. Han har været Vurderingsmand til Kreditforeningen i Viborg i 30 Aar, Medlem af Landboforeningens Bestyrelse, Formand for Repræsentantskaberne, først i Løgstør og senere i Aars Andelsslagteri. I Bestyrelsen for Aarskredsens Venstre. Han var medvirkende ved Oprettelsen af alle Andelsforetagender i sin Hjemegn og i Ledelsen af samme. Med ved Oprettelsen af Brandkassen "Himmerland" og var her først Formand for Repræsentantskabet og senere i mange Aar Formand for Brandkassen. Mange flere end disse her nævnte er de Hverv, der har været lagt paa Anders Myrhøjs Skuldre. Gennem alt dette og ved Gaardens Drift blev han trofast støttet af Ane Kirstine og de dygtige Børn, der voksede op i Hjemmet. Børnene er:

1.5.b.3.f.1. *Jens Christian Myrhøj*, f. 1. Okt. 1896. Overtog 1942 sammen med Broderen Christian Kollerup Myrhøj deres Fædrenegaard i Krogstrup, V. Hornum Sogn. Jens Chr. Myrhøj, der er ugift, er en Hjemmets Mand og kendt som en dygtig Landmand.

1.5.b.3.f.2. *Hansine Myrhøj*, f. 1. Okt. 1896, gift med Bankkasserer Søren Byrjalsen, Aars, f. 21. Febr. 1896, Søn af Gdr. Niels Peter Byrjalsen, Søkbæk pr. Ullits. S. Byrjalsen blev 1917 ansat i Andelsbankens Aars-Afdeling, hvor han siden forfremmedes til Bestyrer. Da Banken for Aars og Omegn overtog Andels bankens Afdeling i 1925, blev han her ansat som Kasserer. [side 132] Ved Siden af Bankvirksomheden har han deltaget meget i Byens Foreningsarbejde, i Tiden som Kasserer i Musæumsforeningen og Turistforeningen.

Bankkasserer S. Byrjalsen og Hustru [1.5.b.3.f.2. Hansine Myrhøj], Aars.

I Hansine og S. Byrjalsens Ægteskab er 2 Børn:

- a. Niels Byrjalsen, f. 28. Sept. 1924. Har taget Eksamen som Dyr læge.
- b. Kirstine Byrjalsen, f. 5. Nov. 1928. Kontorassistent, gift med Manufakturist K. E. Faurskov Nielsen.

1.5.b.3.f.3. *Inger Myrhøj*, f. 8. Dec. 1897, gift med Førstelærer Carl Dam, Flarup Skole, Ydby, Thy, f. 11. April 1896, Søn af Gdr. Sognefoged Laurids Dam, Boddum, Thy. Lærer Dam, der havde Lærereksamen fra Gedved Seminarium, var først Lærer ved Elbæk Højskole og fra 1922 til 1926 Friskolelærer i Vørslev, derfra gik han over i Folkeskolen og har siden 1926 virket som Lærer ved Flarup Skole, og saavel han som Hustruen blev i denne Tid meget afholdt af Befolkningen. Ogsaa udadtil i det offentlige Tjeneste blev Lærer Dam stærk benyttet, saa det var med Vemod hos Slægt og Venner, at man erfarede, at den virksomme Mand var angrebet af en snigende Sygdom, der paa et Aarstid lagde ham i Graven. Han døde den 10. Febr. 1952, og af de Ord, der blev talt ved en Mindesammenkomst efter hans Begravelse, fremgik det, hvor stort Tabet var af denne ikke helt almindelige Lærer. Tilbage staar Hustruen og en voksen Søn Egon Dam, f. 18. Marts 1923. [side 133]

Førstelærer Carl Dam og Hustru [1.5.b.3.f.3. Inger Myrhøj].

1.5.b.3.f.4. *Kristian Kollerup Myrhøj*, f. 3. Juni 1903. Ejer sammen med Broderen Jens Chr. Myrhøj Fødegården i Krogstrup, som de overtog i 1942. Han er ugift, men lige som Broderen en virksom Landmand, der tillige har afset sig Tid til at beklæde en Det Tillidshverv.

1.5.b.3.f.5. *Kirstine Myrhøj*, f. 4. Febr. 1905, gift med Overlærer ved Aalborg Skolevæsen Thorvald Anker Johansen, f. 11. Okt. 1905. Johansen er tillige Forstander for Aalborg Aftenskole fra 1. Aug. 1949. Der er 2 Børn i Ægteskabet: Birgit, f. 18. Juni 1932 og Knud, f. 11. Febr. 1942.

1.5.b.3.f.6. *Anna Myrhøj*, f. 13. Nov. 1906, gift med Cyklehandler Emil Sørensen, Nibe, f. 27. Dec. 1903 i Rinkenæs Sogn, Sønderjylland. Udlært som Kleinsmed i Flensborg. Ægteparret har boet i Nibe siden 1936. 2 Børn: Hanne, f. 26. Juni 1930, Grethe, f. 9. Juni 1933.

Anders Myrhøj, der i en sjælden Grad havde haft sine Standsfællers Tillid, døde paa Sygehuset i Farsø den 7. Jan. 1937. Ved Begravelsen, der fandt Sted paa Vester Hornum Kirke gaard, varder mødt et ualmindelig stort Følge. I Kirken holdt Sognepræsten, Larsen, Vester Hornum, en stærk personlig præget Tale. Der er Mennesker, der mere end andre efterlader sig et Indtryk paa os. Et saadant Menneske var Anders Myr høj. I hans Hjem var der godt at være. Han har betydet meget for Eggen, for Slægten og Vennekredsen. Derfor er der mange i Dag, der føler et Savn, men

haardst føles det i Hjemmet. Alle hans offentlige Hverv [side 134] viser, at han var en Mand, man havde ubetinget Tillid til. I Guds Hus samles vi ikke til menneskelig Ros, men samles i Tak til Gud, søger Trøst til dem, der søger.

Gaardejerne 1.5.b.3.f.4. Kristian Myrhøj og 1.5.b.3.f.1. Jens Chr. Myrhøj, Krogstrup.

Baade Garderforeningen og Afholdsforeningen var mødt med deres Faner. I Hjemmet havde Svigersønnen Bankkasserer Byrjalsen, Aars, talt, ved Graven talte nu en anden Svigersøn Lærer Dam og rettede et sidste Farvel til den afdøde.

Paa Kafeen i Vester Hornum samledes Følget efter Begravelsen, og der blev talt mange smukke Mindeord. Der var Brug for Anders Myrhøj, han passede, hvad der blev ham betroet. Han var ridderlig og ærlig i sit Arbejde. Der var altid Raad at faa hos ham. Folk nærede Tillid til ham og blev aldrig skuffet. For Brandkassen var han en god Mand, ogsaa for Medlemmerne, naar han var ude at gøre Brandskader op. I hans Hjem var der godt at være. Det, der skal bære Sorgen, er de mange gode og lyse Minder, der er om ham. Det største, han har gjort, er det, han har vist som Menneske baade i sit Hjem og udadtil i det offentlige Tjeneste. Hans Hustru Ane Kirstine, der gennem hele sit Liv var en pligtlofsfrende og afholdt Kvinde, levede endnu i fem Aar. Døtrene var jo alle gifte og Sønnerne havde overtaget Gaarden. Ane Kirstine døde den 7. April 1942, 73 Aar gl.

1.5.c. Troels Jensen Bro og Anna Birgitte Simonsdatter

Da Jens Christensen Bro og Inger Troelsdatter fødte Alderen nærmede sig, afstod de i Aaret 1828 Gaarden i Flejsborg Svenstrup til Sønnen Troels Jensen; han havde 8. Nov. samme Aar holdt Bryllup med Pigen Anna Birgitte Simonsdatter fra Højsletgaard i Vindblæs Sogn. Hun, der var født i Aaret 1800, var Datter af afgangne Fæstegaardmand Simon Christensen og Hustru Karen Poulsdatter.

Anna Birgitte, hvis Fader var død allerede 24. Au 1816, 57 Aar gl., var kendt viden om som en særdeles dygtig Pige, i al sin Gerning baade Inden- og Udendørs, og da hun var eneste Datter i Gaarden, blev hun betragtet som et godt Gifteemne. I Aaret 1824 var hun forlovet med en ung Enkemand den 27-aarige Gaardfæster Ole Jensen fra Brøttrup¹²; alt var i Orden til Ægteskabets Indgaaelse. Tillysning var forrettet i Kirken, Bryllupsdagen fastsat, Bryllupsmaden var tilberedt og Stadstøjet i Orden.

Nogle Dage før Bryllupsdagen blev der sendt Bud til Pastor Blicher i Vilsted, at Anna Birgitte havde ombestemt sig, og at der ikke blev noget Bryllupsgilde dengang. (Vindblæs Sogns Kirkebog).

Nu var Anna Birgitte saa i 1828 flyttet ind som Kone i Gaarden i Flejsborg Svenstrup. Tiden siden Statsbankerotten havde været saa uendelig sløj; men nu saa det ud til, at der kom en Forandring til det bedre. Om ved Aaret 1830 kom Prisopgangen, og det gav Folk mere Mod paa at tage fat, man begyndte at indvinde nyt Land, Heder og Moser blev flere Steder opdyrkede, og man begyndte at tilføre Marken det vidunderlige fede Ler eller Kalkjord, [side 136] som fandtes dybt nede i Jorden, og som man kaldte Mergel, og som man snart opdagede havde en heldig Indvirkning paa Markernes Ydeevne. Men de gamle sagde om det, "at det vilde give en rig Fader, men en fattig Søn". Der kom med Tiden nye og bedre Kulturplanter ind til Dyrkning, man kunde fodre Kreaturerne bedre, og Fremgangen for Landbruget mærkedes snart. Troels og Anna Birgitte har været med i alt dette, og har sikkert af al deres Energi arbejdet fremefter og har ogsaa haft Udbytte deraf i deres Bedrift.

Den 27. April 1832 døde Jens Christensen Bro, 74 Aar gl. (Hans Broder Christen i Vilsted var død 7 Dage i Forvejen).

Inger Marie Troelsdatter levede til 6. April 1837, hun opnaaede en Alder af 71 Aar. De havde begge haft Ophold i Gaarden hos Sønnen og Svigerdatteren.

Troels Jensen og Anna Birgitte havde i deres Ægteskab 6 Børn

1. *Jens Chr. Troelsen*, f. 20. Juli 1829, død 12. Dec. 1895.
2. *Karen Troelsdatter*, f. 27. Maj 1830, død 23. Sept. 1830.
3. *Simon Troelsen*, f. 27. Maj 1830, død 28. Maj 1830.
4. *Inger Kirstine Troelsdatter*, f. 29. Juli 1832, død 27. Okt. 1832.
5. *Simon Troelsen*, f. 29. Juli 1832, død 22. Sept. 1832.
6. *Dorthe Marie Troelsdatter*, f. 22. Maj 1834, død 13. Juni 1903.

Som det vil ses levede kun 2 af Børnene Sønnen Jens Christian og Datteren Dorthe Marie, de andre fire var 2 Hold Tvillinger. Ved Troels Jensens Daab i Vilsted Kirke var følgende mødt som Faddere: Ungkarl Christen Jensen i Svenstrup, Gaardfæster Gregers Christensen i Hornbæk, Ungkarl Jens Christensen Bro i Vilsted. Barnet blev frembaaret af Gregers Christensens Kone Kristiane Jensdatter.

Ved Dorthe Marie Troelsdatters Daab var Fadderne: Gaardmand Poul Simonsen i Højsletgaard, Tjenestekarl Jens Simonsen i Svenstrup og Gaardmand Christen Jensen i Ulstrup, Kristiane Jensdatter fra Hornbæk bar Barnet. Troels Jensen og hans Kone har vistnok efter Tidens Forhold været nogenlunde oplyste Folk. Pastor Hvass i Vilsted giver ham ved hans Konfirmation 18 Aar gl. i 1815 følgende Skudsmaal i Kirkebogen: "Gode Kundskaber og anstændig Opførsel".

¹² En Datter af Ole Jensen, Karen Kirstine Olesdatter, f. i Brøttrup 1827, blev senere gift med Gdr. Niels Chr. Nielsen, Vadgaarden i Vilsted. Hun døde her som Aftægtskone 2. Jan. 1912, 84 Aar gl.

[side137] Konfirmationen indførtes i Danmark 1736. Den var en Eksamen i Kristendomskundskab, og for at de unge kunde bekræfte deres Daabspagt. Var de unge for uoplyste, kunde Konfirmationen udsættes i flere Aar.

I Gaarden døde den 1. Juli 1837 Dorthe Poulsdatter 63 Aar gl., vistnok Anna Birgittes Moster. Hun havde været der et Aarstid og var Enke efter Jens Glarmester i Nibe.

1.5.c.1. Sønneren Jens Chr. Troelsen blev gift med Karen Marie Akselsdatter, f. 3. Juni 1826, Datter af Gdr. Aksel Jensen i Gatten. Det unge Ægtepar overtog Gaarden 1858, godt et Par Aar efter de var bleven gift, Arealet var den Gang 176 Td. Ld. Mark, Kær og Hede, saa der var noget at rykke i for dem. Der tiltrængtes jo yderligere Mergling og Afvanding, men med forbedrede Redskaber kunde Jorden tillige gives en bedre Behandling og blev mere yderig. Tiderne havde været ret gode, man var i Gaarden som flere andre Steder slaaet an paa Fedning af Stude, og Studene fra Flejsborg Svenstrup havde godt Lov paa sig; idet de var færdige til at gaa til de store Markeder sydpaa. Det gik godt til ind i Firserne, da kom Omslaget, og der maatte en Driftsomlægning til. I Stedet for Kød og Korn skulde der nu produceres Flæsk og Smør, men for at gøre dette, maatte der oprettes Mejerier og Slagterier, Svinene blev indtil den Tid købt af private Opkøbere og Smørret kærnet i Hjemmet og solgt til Købmændene.

Jens Chr. Troelsen og hans Kone havde Interesser langt ud over hvad der var almindelig i de Tider; hele deres Liv igennem fulgte de med i, hvad der var fremme baade i aandelig og timelig Henseende. Han var en af de første, der anskaffede Landbrugsmaskiner og brugte Vinden til Trækkraft, idet han allerede 1892 fik rejst en Vindmotor ved Gaarden.

Midt i Tredserne kom de aandelige Strømninger ind over Vest Himmerland og mange blev grebne af den nye Forkyndelse, saaledes ogsaa Jens Chr. Troelsen og Karen Marie.

*Staaende: Gdr. 1.5.c.1.b. Troels Troelsen, Gdr. 1.5.c.1.f. Aksel Troelsen og Gdr. 1.5.c.1. Jens Troelsen.
Siddende: 1.5.c.1.c. Karen Marie Troelsen, Moderen Karen Marie Akselsdatter, 1.5.c.1.g. Maren
Troelsen, gift med Sognefoged Chr. Nielsen, Krogstrup. Alle af Fl. Svenstrup.*

En ung Prædikant og Kolportør var som tidligere nævnt sendt herop for at berede Jordbunden for Indre Mission, der var stiftet 1861 af Vilhelm Beck. Denne unge Mand hed Anders Laursen og var født i Stjær ved Aarhus 18. Juli 1842. Han gik fra Sogn [side 138] til Sogn og vandt de fleste Steder mange Venner. Han havde kun en ringe Uddannelse, en kort Tid paa en Højskole, var saaledes helt igennem en selvhjulpne Mand, der var i Besiddelse af en stor Veltalenshed. Efter at have arbejdet for Indre Mission i 5 Aar, gik han over til Grundtvigianerne. Han havde bygget sig et Hus i den afsides beliggende Landsby Lundby, Øst for Løgstør, og her fik han saa Lyst til at oprette en Højskole. Dette lykkedes ved gode Venners Hjælp, og Skolen, der var beregnet til 30 Elever, begyndte 1. Maj 1873, og gik til den holdt op i 1889, da Statstilskuddet blev taget fra den. Grunden skulde være, at den tilsynsførende, Seminarieførstanderen i Ranum, kom til at gennemlæse en Stil, der berørte den

uhyggelege Gendarmaffære i Aars¹³. Jens Chr. Troelsen var med til sidst i Firserne at stifte en Foredragsforening i Flejsborg Sogn. Blandt dem der tiest førte Ordet ogsaa i Jens Chr. Troelsens [side 139] Stuer var foruden ovennævnte Anders Laursen, Højskoleforstander Aksel Akselsen, Jebjerg.

Jens Chr. Troelsen havde ikke alene Sans for Markbruget og Besætningens Forbedring; men han sørgede ogsaa i høj Grad for sine Børns Opdragelse og Oplæring, idet han sendte dem paa Højskole, noget der ikke var almindelig den Gang. Den ældste Søn Troels var paa Lundby Højskole og Døtrene Karen Marie og Maren paa Askov og Vallekilde. Anna. Birgittes yngste Broder Peder var, da den ældre Broder Poul Simonsen i 1851 havde solgt Fædrenehjemmet i Vindblæs, flyttet op til Søsteren og fik gennem mange Aar Ophold i Gaarden; han forblev ugift, af og til var han en kortere Tid i Haldrup hos Søsterdatteren. Han døde i Flejsborg Svenstrup 1886.

I Halvfemserne foretoges Udstykning af Gaarden. Sønnen Aksel Troelsen fik, da han blev gift 1890, 47 Td. Ld. af Østermarken, hvorpaa der opførtes en ny Gaard, og i 1897 fik den yngste Søn Jens Troelsen et Areal af 50 Td. Ld. af den sydligste Mark, her opførtes ligeledes gode og tidssvarende Bygninger. Hovedparcellen med 77 Td. Ld. overtoges af den ældste Søn Troels Troelsen.

Jens Chr. Troelsen døde den 12. Dec. 1895, og hans Hustru Karen Marie Akselsdatters Død indtraf den 22. Dec. 1901. De to virksomme agtværdige gamle Mennesker efterlod sig ved deres Færd et smukt Minde for Efterslægten.

I Jens Chr. Troelsens og Karen Maries Ægteskab var der følgende Børn:

- a. Ane Birgitte Troelsen, f. 15. Marts 1856, død 15. Dec. 1881.
- b. Troels Troelsen, f. 17. Dec. 1857, død 3. Jan. 1934.
- c. Karen Marie Troelsen, f. 6. Sept. 1860, død 25. Juni 1864.
- d. Aksel Troelsen, f. 1. Juni 1862, død som lille.
- e. Karen Marie Troelsen, f. 1. Juli 1864, død 19. Aug. 1918.
- f. Aksel Troelsen, f. 13. Juni 1866, død 9. Marts 1926.
- g. Maren Troelsen, f. 14. Marts 1868, død 19. Febr. 1947.
- h. Jens Troelsen, f. 20 Juli 1871, død 13. Sept. 1921.

1.5.c.1.a. Den ældste af Børnene, Datteren *Anna Birgitte Troelsen [Bro]* var i sin Ungdom forlovet med en ung Lærer, der da var ansat ved Skolen i Flejsborg. Hans Navn var N. 1. Jensen, og alt saa lyst [side 140] og lykkeligt ud for det unge Par, da hun pludselig blev angrebet af Tuberkulose og afgik ved Døden i 1881 kun 25 Aar gl. Jensen blev kort efter ansat som Lærer i Salling.

1.5.c.1.b. *Troels Troelsen [Bro]* var i sin Ungdom paa Højskole i Lundby hos Anders Laursen. Om ved Aarhundredskiftet overtog han den gamle Slægtsgaard. Troels, der alle sine Dage forblev ugift, havde sin Søster Karen Marie til at styre Husholdningen for sig. Han var en grundsolid Bondetype, der rigtig havde arvet Slægtens mange gode Egenskaber. Han interesserede sig meget for Handel og var en sikker Mand paa alle Omegnens Markeder, der var jo i Gaarden slaaet stærk ind paa Fedning af Stude, og aarlig kunde der sælges ca. 25 fuldt fedede voksne Kreaturer. Ved sin store Hjælpssomhed over for Naboer og Venner blev han en afholdt Mand, og trængtes der i Sygdomstilfælde til en hjælpende Haand, kunde man trøstigt henvende sig til ham. Han modtog altid Folk med ægte jydsk Gæstfrihed og kunde altid fortælle paa sin lune Maade, saa man befandt sig vel hos ham. Offentlige Tillidshverv brød -han sig ikke om, dog var han en Tid Medlem af Sogneraadet. Han døde den 3. Jan. 1934; som han stod midt i en Telefonsamtale, sank han sammen og var død med det samme. Gaarden gik saa over til Plejesønnen Arne Nielsen.

1.5.c.1.e. *Karen Marie Troelsen [Bro]* var født den 1. Juli 1864. I sin Ungdom var hun paa Askov Højskole, hvorfra hun medbragte aandelig Paavirkning. Hun sluttede sig til Vest Himmerlands Frimenighed, hvis Præst dengang var S. Anker Møller. I mange Aar var hun Husbestyrerinde hos sin Broder Troels Troelsen i den gamle Slægtsgaard i Flejsborg Svenstrup, saa det var en tro og paalidelig Husholder der gik bort, da hun døde den 19. Aug. 1918 efter at være bleven ramt af en Hjerneblødning.

¹³ Den 2. Marts 1887 fandt der paa Aars Kro et Sammenstød Sted mellem Markedsgæster og Gendarmene, hvorved 2 Husmænd blev haardt saarede ved Revolverskud.

1.5.c.1.f. Aksel Troelsen [Bro], f. 13. Juni 1866, gift med Else Katrine Sørensen Pedersen, f. 6. Jan. 1866, Datter af Gdr. Søren M. Pedersen, Munksjørup. Ægteparret overtog efter deres Giftemaal 1890 en Parcel paa 47 Td. Ld. Mark og Hede fra hans Fædrenegaard i Flejsborg-Svenstrup, -og herpaa opførtes saa solide og tidssvarende Bygninger. [side 141] Som Landbrugere fik Ægteparret ved fælles Flid den delvis uopdyrkede Jord sat i Kultur og efterhaanden købtes mere Jord til. Foruden at drive Gaarden mønsterværdig, fik Aksel Troelsen Tid til at drive en ret omfattende Handel med Heste og Kreaturer. Hans stadige Ønske var at faa en større Bedrift.

I Aaret 1913 solgtes Gaarden, og Ægteparret købte saa den betydelig større Gaard "Sommerlyst" i Krogstrup. Aksel Troelsen døde pludselig den 9. Marts 1926 kun 60 Aar gl., hans Hustru var død 27. Maj 1919. Et Par Aar efter giftede han sig med den afdøde Kones Søster Kristiane Sørensen fra Munksjørup.

Aksel Troelsen og hans Hustru havde i deres Ægteskab en stor Børneflokk, ialt 12. Børnene er:

1.5.c.1.f.1. Aksel Chr. Troelsen [Bro], f. 30. Juli 1891, gift med Abelone Frederiksen, f. 3. Aug. 1898, Datter af Gdr. Anders Frederiksen, Stensgaard, Blære. Ægteparret overtog Gaarden i Krogstrup 1920. Troelsen har været Medlem af V. Hornum-Hyllebjerg-Flejsborg Sogneraad og V. Hornum Menighedsraad samt i Bestyrelsen for flere Andelsforetagender. 6 Børn:

- a. Else Katrine Frederiksen Troelsen, f. 18. Sept. 1921, gift med Bagermester Valdemar Fisker, Gedsted. 1 Søn Tommy Fisker, f. 29. Jan. 1948.
- b. Anders Frederiksen Troelsen, f. 18. Sept. 1921. Medhjælper hjemme hos Forældrene. Har været Elev paa Skals Højskole. [side 142]
- c. Arne Aksel Troelsen, f. 11. Jan. 1927, død 4. Nov. 1929.
- d. Annalise Troelsen, f. 31. Juli 1934, Husassistent i Aalborg.
- e. Birthe Troelsen, f. 7. April 1937, Husassistent hos Forældrene.
- f. Arne Aksel Troelsen, f. 17. Juli 1939.

1.5.c.1.f.2. Jens Chr. Troelsen [Bro], f. 1892, død kun faa Uger gl.

1.5.c.1.f.3. Jens Chr. Troelsen [Bro], f. 16. Nov. 1893. Elev paa Ry Højskole 1911-12, Gdr. i Krogstrup 1917.-20, Købmand og Repræsentant forskellige. Steder, for Tiden Kørelærer i Ry, gift med Petrea Larsen fra Ramløse pr. Helsing. Ægteparret har 1 Søn Egon Juhl Troelsen, der har Barberforretning i Ry Stationsby.

1.5.c.1.f.4. Karen Marie Troelsen [Bro], f. 7. Juli 1895, gift med fhv. Købmand Niels Chr. Christensen, Løgstør, f. 29. Jan. 1893, Søn af Husmand Marco Lorenzo Christensen, Skivum. Børn:

Niels Chr. Christensen og Hustru [1.5.c.1.f.4. Karen Marie Troelsen], Løgstør

- a. Else Katrine Troelsen Christensen, f. 17. Marts 1920, gift med Gdr. Evald Have, Træden pr. Brædstrup. 3 Børn: Gunhild Have, f. 21. Febr. 1941, Niels Chr. Have, f. 18. Marts 1944 og Lisbeth Have, f. 1. Dec. 1950.

- b. Aksel Marco Troelsen Christensen, f. 19. Okt. 1924, forhen Sergent paa Karup Flyveplads, nu Taxachauffør i Randers, gift med Betty f. Christensen. 2 Børn: Preben og Ena.
- c. Marco Lorenzo Troelsen Christensen, f. 28. Febr. 1928. Mejerist. Ansat paa Fjerritslev Mejeri. Søger Optagelse paa Ranum Statsseminarium.
- d. Grete Troelsen Christensen, f. 26. Dec. 1930. Assistent i Diskontobanken, Løgstør.

1.5.c.1.f.4.d. Bankassistent Grethe Christensen, Løgstør

1.5.c.1.f.5. Kirstine Troelsen [Bro], f. 7. April 1897, gift med Jacob Lyngsøe, f. 17. Juni 1898, Søn af Gdr. Søren Jensen Lyngsøe, Refshalegaard, Aars. Ægteparret har siden 1919 været Uddelerfolk i Blære Brugsforening. Der er 3 Børn i deres Ægteskab

Uddeler J. Lyngsøe [g.m. **1.5.c.1.f.5.** Kirstine Troelsen] og Familie, Blære.

- a. Søren Lyngsøe, f. 4. April 1921. Civilingeniør, gift med Edith Buus, f. 17. Maj 1929, Datter af Gdr. Stig Buus, Molbjerg [og Marie Laursen].
- b. Else Lyngsøe, f. 7. Dec. 1923, gift med Gdr. Andreas Knudsen, Gelstrup, Nibe. [side 143]
- c. Jens Lyngsøe, f. 20. Maj 1925. Cand. theol., studerer ved Universitetet i Aarhus.

1.5.c.1.f.6. Søren Troelsen [Bro], f. 4. Jan. 1899, gift med Martha Nielsen, f. 8. Okt. 1902, Datter af Gdr. Christen Nielsen, Munksjørup. Efter at have indgaaet Ægteskab i 1928, købte de en Gaard i St. Rostrup pr. Sønderholm, da saa denne blev solgt købtes og overtoges i Aaret 1940 Laurids Hyllesteds Gaard i Vansted. Søren Troelsen har været Medlem af Menighedsraadet og Skolekommissionen. Der er 4 Børn:

- a. Bodil Troelsen, f. 21. Dec. 1929. Elev paa Husholdningsseminariet i Sorø.
- b. Børge Troelsen, f. 5. April 1931
- c. Bent Troelsen, f. 16. Juni 1935.
- d. Inga Troelsen, f. 26. Dec. 1937.

1.5.c.1.f.7. Anne Birgitte Troelsen [Bro], f. 15. Nov. 1900, gift med Gdr. Ejnar Dahl Laursen, f. 15. Maj 1899, Søn af Gdr. Mathias Laursen og Hustru [Nielsine Marie Sørensen Bach], Risegaard, V. Hornum. Ægteparret overtog 1930 Risegaard efter Laursens Forældre; men

afhændede den 1945, og samme Aar købtes Vanggaarden ved Ranum. Ejnar Laursen har været Medlem af Menighedsraadet og er for Tiden Medlem af Provstiudvalget for Slet Herreds Provsti. 4 Børn:

Gdr. Ejnar Laursen [g.m. 1.5.c.1.f. 7. Anne Birgitte Troelsen] og Familie, Vanggaarden, Ranum

- a. Birgit Laursen, f. 25. Juni 1932 i Risegaard. 1 16 Aars Alderen kom Birgit i Huset hos sin Faster, der er gift [side 144] med Pastor Buus, Gjellerup Præstegaard. Efter i 1949 at have haft et Kursus paa Haslev Højskole, blev hun optaget paa Ranum Seminarium som Nr. 2 af 50 Elever. Sammen med sin Forlovede, Seminarist Arne Josefsen, Søn af Sognefoged Arent Josefsen, Sejerslev, Mors, var hun Sommeren 1950 taget paa Ferietur til Norge.

Den 19. Juli var de taget ud paa Fisketur ved Østerbø. I den stærke Strøm paa Fjorden kæntrade Baaden paa dybt Vand og Birgit gik straks tilbunds, saa Redning var umulig. Det lykkedes Arne Josefsen med stort Besvær at komme i Land. Den sørgelige Ulykke, der skulde ende en lys Sommerferie, vakte den største Medfølelse. Birgit blev først funden den 21. Aug. Hun skildredes som en af de dygtigste Elever, en god Pige, der havde rige Evner og kunde have drevet det til meget. Alle Ord bliver saa fattige for dem, der ønsker at trøste i Sorgen. Gud alene kan give den rigtige Trøst. - Birgit var lige udnævnt til Tropsfører af K. F. U. K. Spejderne i Ranum, hvis Motto er: "Vær beredt!", Birgit var trods sin Ungdom beredt. [side 145]

1.5.c.1.f. 7.a. Birgit Laursen.

- b. Karen Marie Laursen, f. 21. Sept. 1934. Husassistent.
- c. Astrid Laursen, f. 24. Dec. 1937.
- d. Carsten Laursen, f. 28. Jan. 1940.

1.5.c.1.f.8. Ester Emilie Troelsen [Bro], f. 8. Juni 1902, gift med Niels Nielsen, f. 21. Sept. 1898, Søn af Gdr. Chr. Nielsen, Munksjørup. Ægteparret overtog Hustruens Hjem" Sommerlyst" i Krogstrup 1928. Han havde aftjent sin Værnepligt ved Livgarden og var med i det stolte Øjeblik, da et udvalgt Hold af danske Gardister ved Genforeningsfesten paa Dybbøl, med faste Skridt gik den mindere Vej fra Sønderborg op i Skanserne, tiljuble af tusindtallige Skarer af danske Mænd og Kvinder. Niels Nielsens faglige Dygtighed bragte ham hurtigt til en Førerstilling i Sognet, og han indvalgte i Sogneraadet. Efter faa Aars Forløb blev han angrebet af en uheldbredelig Sygdom og efter tunge Lidelser og svære aandelige Kampe, som bragte ham Hvile i Troen paa Kristi fuldbagte Forsoningsværk, døde han den 7. April 1936.

Ester Nielsen solgte 1947 Gaarden i Krogstrup, drev derefter Manufakturhandel i Ranum i 2 Aar og har siden 1949 været Manufakturhandler i Aalestrup. 2 Børn:

- a. Flemming Nielsen, f. 3. Aug. 1930. Mekaniker.
- b. Tove Nielsen, f. 11. Maj 1932. Manufakturekspeditrice.

1.5.c.1.f.9. Ida Troelsen [Bro], f. 8. Dec. 1903. Ugift. Ophold hos Søsteren i Aalestrup.

1.5.c.1.f.10. Dan Sigurd Troelsen [Bro], f. 5. Marts 1905, gift med Elfrida Ottosen, Skovsgaard, f. 1904. Repræsentant med Bopæl i Aalborg. Ingen Børn.

1.5.c.1.f.11. Eigil Troelsen [Bro], f. 6. Aug. 1907, gift med Elly Smed, f. 25. juni 1914, Datter af afdøde Gdr. Niels Smed, Binderup. Ægteparret boede efter deres Giftermaal først 10 1/2 Aar i Aalborg, [side 146] var derefter fra 1944 til 1946 Ejer af Dalgaard i Rise. Troelsen har siden været Handelsmand og bosat i Hornum. Der er 5 Børn:

- a. Erik Troelsen, f. 17. Jan. 1944.
- b. Jørgen Troelsen, f. 15. Aug. 1946.
- c. Kirsten Troelsen, f. 14. April 1948.
- d. Bjarne Troelsen, f. 19. Marts 1949.
- e. Margit Troelsen, f. 19. Marts 1949.

1.5.c.1.f.12. Elise Troelsen [Bro], f. 27. Maj 1910, gift med Gdr. Harald Jacobsen, f. 29. Aug. 1909, Søn af Gdr. Kr. Jacobsen, Næsborg. Efter Ægteskabet 1931 købte de en Statsejendom i Grynderup ved Hobro. Efter at have solgt denne, købtes 1949 en lille Gaard i Hvam ved Aalestrup. 4 Børn:

- a. Aksel Jacobsen, f. 29. Aug. 1932. Elektriker.
- b. Hans Jørgen Jacobsen, f. 14. April 1934.
- c. Egon Jacobsen, f. 7. Febr. 1939.
- d. Else Jacobsen, f. 10. Marts 1941.

1.5.c.1.g. Maren Troelsen [Bro], f. 14. Marts 1868, gift med Gdr. Christen Nielsen, Krogstrup, f. 23. Maj 1866, Søn af Gdr. Chr. Nielsen og Hustru Maren, Flejsborg-Svenstrup. Ægteparret begyndte 1890 med et Husmandssted i Ejstrup, senere købte og overtog de 1896 en Gaard i Krogstrup, den sidste Fæstegaard der var tilbage her paa Egnen. Gaarden var meget forfalden, men det dygtige Ægtepar fik snart Gang i Bedriften, og Bygningerne blev ogsaa i Tidens Løb fornyet. Christen Nielsen havde i sin Ungdom forberedt sig til at ville have været Skolelærer, hvilket han imidlertid opgav og tog fat paa Landbruget. Hans gode Evner blev med Tiden taget meget i Brug. 1. 1914 udnævntes han til Sognefoged for V. Hornum Sogn; desuden har han været Formand for Hornum og Omegns Mergelselskab og Tyendesporeforeningen, Medlem af Menighedsraadet m. m. I 1932 kom han alvorligt til Skade ved at falde af en flest. Han indlagdes paa Løgstør Sygehus, men 14 Dage efter, 29. Aug., afgik han ved Døden, 66 Aar. Hustruen overlevede ham i 15. Aar hun døde den 19. Febr. 1947. Ægteskabet er 10 Børn: .

1.5.c.1.g.1. Arne Nielsen, f. i Flejsborg-Svenstrup den 31. Okt. 1890, gift 16. Juli 1940 med Astrid Anna Marie Nielsen, f. 3. Dec. 1910, Datter af Skomager Jens Chr. Nielsen, Hvilshøj, Øster [side 147] Brønderslev Sogn. Arne Nielsen overtog Slægtsgaarden i Flejsborg-Svenstrup 1. jan. 1934 efter sin Morbroder Troels Troelsen; hos denne havde han opholdt sig siden han var 2 Aar gl. Arne Nielsen er en Mand, der udelukkende helliger sig sit Hjem og sin Bedrift. Hans Interesser

rækker dog ud over det almindelige for en Landmand at være. Han har gjort sig bekendt som Forsker i sine gamle Slægtsregistre og nærer en sand Kærlighed til sin Gaard og dens Historie. Børn:

Gdr. 1.5.c.1.g.1. Arne Nielsen og Familie, Flejsborg-Svenstrup

- a. Rita Søholt Nielsen, f. 29. Sept. 1942.
- b. Henny Karoline Søholt Nielsen, f. 8. Febr. 1944.
- c. Ulla Anette Søholt Nielsen, f. 14. Aug. 1949.

1.5.c.1.g.2. *Karen Marie Nielsen*, f. 31. Jan. i Ejstrup, gift med Førstelærer Laurids Gjalbæk, f. 17. Nov. 1886. Lærer ved Stationsskolen Tim St. En Datter Birthe, f. 28. jan. 1933, er Latinskoleelev.

1.5.c.1.g.3. *Maren Kristine Nielsen*, f. i Ejstrup 9. Okt. 1894. Er ugift, Lærerindeeksamen fra Odense Seminarium. Er Lærerinde i Louns Skole ved Hvalpsund. [side 148]

1.5.c.1.g.4. *Jenny Kristine Troelsen Nielsen*, f. 21. Juli 1896 i Krogstrup. Modehandlerinde ved Hornum St. fra 1933.

1.5.c.1.g.5. *Sigrid Nielsen*, f. 14. Juni 1898, gift med Gdr. Anders Hove Nielsen, Hingelbjerg, Fjerritslev. Der er 8 Børn:

- a. Ellen Margrethe Hove Nielsen, f. 19. Nov. 1923.
- b. Kristen Hove Nielsen, f. 5. Dec. 1924.
- c. Aase Hove Nielsen, f. 7. Aug. 1926.
- d. Gudrun Hove Nielsen, f. 9. Maj 1928.
- e. Verner Hove Nielsen, f. 6. Febr. 1930.
- f. Krista Hove Nielsen, f. 9. Aug. 1932.
- g. Lis Hove Nielsen, f. 8. April 1934.
- h. Maren Hove Nielsen, f. 7. Marts 1937.

1.5.c.1.g.6. *Øjvind Christian Nielsen*, f. 29. Aug. 1900 i Krogstrup, gift med Anna Olesen, Datter af Gdr. Christen Olesen og Hustru Johanne, Krogstrupgaard. Ø. C. Nielsen gik først Militærvejen og opnaede Rang som Løjtnant. I 126 ansattes han som Politibetjent i Nr. Sundby, og herfra forflyttedes han 1933 til Løgstør, og her forfremmedes han 1. April 1949 til Politiasistent og forestaar den daglige Ledelse af Løgstør Politistation. Han er Formand for Ligningskommissionen og Foreningen Norden. Der er 3 Børn:

- a. Vagn Nielsen, f. 19. Juli 1926. Studerer til Læge.
- b. Bent Nielsen, f. 4. Nov. 1928. Flyverløjtnant. I U. S. A. for at søge videre Uddannelse.
- c. Svend Nielsen, f. 8. Febr. 1934. Kontorist paa Løgstør Kommunekontor.

1.5.c.1.g.7. *Thyra Nielsen*, f. 9. Jan. 1903 i Krogstrup. Lærerindeeksamen fra Odense Seminarium. Er Lærerinde ved Koed Skole paa Djursland. Ugift.

1.5.c.1.g.8. *Gunnar Nielsen*, f. i Krogstrup den 7. Januar 1906. Overtog 1945 sammen med Broderen Herluf Fædrenegaarden i Krogstrup. Kendt som en indsigtfuld Mand, der driver et godt Landbrug. Er ugift.

1.5.c.1.g.9. *Herluf Nielsen*, f. 29. Okt. 1907 i Krogstrup. Ejer af Fødegaarden sammen med fornævnte. Som denne kendt som en dygtig Landmand paa sin Egn. Er ugift.

[side 149]

1.5.c.1.g.10. *Marie Nielsen*, f. 19. Jan. 1910, gift med Snedkermester Aage Broni Christensen, f. 8. Juli 1904. Ægteparret bor i Trustrup Stationsby paa Djursland. Der er 3 Sønner.

- a. Niels Broni Christensen, f. 5. Aug. 1939.
- b. Jørgen Broni Christensen, f. 14. Juli 1942.
- c. Henrik Broni Christensen, f. 27. Aug. 1946.

1.5.c.1.h. *Jens Troelsen [Bro]* var den yngste af Børneflokket [f. 1871]. Som ung var han Elev paa Jebjerg Højskole. Den 2. Nov. 1906 blev han viet til Helena Elisabeth Nørberg Nielsen, f. 2. Nov. 1876, Datter af Niels Nørberg Nielsen, Bislev. Jens Troelsen fik som nævnt i 1897 et Areal af 50 Tdr. Ld. Mark og Kær af Gaardens tilliggende jorder, og herpaa opførtes saa en ny Gaard.

Jens Troelsen var foruden at være en dygtig Landmand kendt viden om som Husflidsmand; han lavede selv alle sine Møbler, og for den da opdukkende Afholdsbevægelse var han en tro Forkæmper. Flejsborg Afholdsforening blev stiftet 1886 som den første her paa Egnen, og i flere Aar var Jens Troelsen Formand for denne. Senere kom der Foreninger i alle V. Himmerlands Sogne. Det var gaaet op for Folk, hvor ødelæggende Spiritussen var, mange af Egnens Kroer blev nedstemt.

Mange af vor Slægts Medlemmer var med i Kampen mod Drikkeriet, og man prøvede at faa Spiritus væk fra alle Fester og lignende. Ved Grundlovsfesten i Løgstør var Misbruget taget stærk til, og man prøvede at faa dette ændret, men man mente, der ikke kunde holdes Fest uden Spiritus. Afholdsfolkene bestemte sig saa til i 1902 at holde en Grundlovsfest i Kornum Østergaards Have.

Denne Fest fik en saa overvældende Tilslutning, idet der deltog 5000 Mænd og Kvinder, hvoraf mange fra fjerne Egne i Himmerland. Fra V. Hornum og Omegn kom et sluttet Vogntog paa 77 Hestekøretøjer, der kørte gennem Løgstør til Festpladsen, og ved Vindblæs Station holdt 62 Vogne for at bringe Rejsende med Toget til Festen. Her blev der talt af Folketingsmændene: L. Kvist og Nielsen Grøn, Pastor K. Bjerre, Forstander Nielsen, Svinning, A. Laursen, Lundby, og Lærer Jensen, Salling. Fra Løgstør sendtes [side 150] en Deputation til Kornum der bad om, at det gode Forhold mellem Land og By maatte bevares. Dette lovede man.

Spiritussen holdtes saa i flere Aar borte fra Festen i Løgstør. Jens Troelsen døde i sin bedste Manddomstid den 13. Sept. 1919, han blev kun 50 Aar gl. I hans og Hustruens Ægteskab var der 3 Børn:

1.5.c.1.h.1. *Julie Marie Troelsen [Bro]*, f. 28. April 1911, gift i Maj 1952 med Gdr. Jørgen Christoffersen, Vindinge pr. Roskilde.

1.5.c.1.h.2. *Troels Troelsen [Bro]*, f. 26. Aug. 1913. Bestyrer hos Moderen.

1.5.c.1.h.3. *Karen Marie Troelsen [Bro]*, f. 17. Maj 1919. Husassistent.

* * *

Flejsborg Sogn var i ældre Tid meget lille baade i Folketal og Udstrækning, hele Sognet havde i 1801 kun 78 Indbyggere. De to Svenstrupgaarde, der hørte til Vilsted Sogn, blev derfor i 1818 med Ejernes Tilslutning tillagt Flejsborg Sogn. Gaardenes jorder strakte sig jo dybt ind i Sognet, man havde jo ogsaa langt til Kirken i Vilsted, men efter Tilslutningen vedblev man alligevel at benytte Kirkegaarden der som Begravelsesplads helt hen til Midten af forrige Aarhundrede.

[side 151]

Haldrup: Niels Chr. Christensen og [1.5.c.6.] Dorthea Marie Troelsdatter Bro

Troels Jensen og Anna Birgitte Simonsdatters efterlevende Datter Dorthea Marie Troelsdatter, f. 22. Maj 1834, blev i Aaret 1856 gift med Niels Christensen af Haldrupgaard, f. 14. Marts 1828, Søn af afgangne Gaardmd. Christen Christensen Tolstrup og Hustru Mariane Jørgensdatter. Lige før jul 1856 holdt den unge 22-aarige Kone sit Indtog i Gaarden, der skulde blive hendes Hjem i mange Aar. Og hun fik en god Mand i Niels Tolstrup, som han kaldtes i sine yngre Aar, senere gik det over til, at han blev kaldt Niels Haldrup. Faderen Christen Tolstrup var død tidlig. Den 1. Juli 1844 var han under Arbejde i Laden saa uheldig, at et Træ faldt ned fra Bjælkerne og ramte ham i Hovedet med en saadan Kraft, at Døden indtraadte. Af den Grund kom den unge Niels Haldrup tidlig til at tage fat og sætte sig ind i Gaardens Drift, og med Aarene blev han en dygtig og indsigtfuld Landmand, der jævnlig blev spurgt til Raads af sine Standsfæller. Men med en Kone som Dorthe Marie havde han ogsaa alle Betingelser for at drive det til noget. Som Gaardmandsfolk var Ægteparret nemlig efter den Tids Forhold i Dygtighed langt over Jævnmaalet; de interesserede sig begge for det nye, der var ved at komme frem i Tiden, baade ved ind- og udvendig Driftsmaade. Jordens Forbedring ved Mergling og Udgrøftning og et forbedret Husdyrbrug havde deres allerhøjeste Interesse.

Gaardejer Niels Haldrup og Hustru 1.5.c.6. Dorthea Marie Troelsdatter

Men ogsaa udadtil i Sognets Tjeneste fik Niels Haldrup Betydning. I 1864 var han blevet valgt ind i Sogneforstanderskabet, og den 5. Okt. 1866 blev han sendt som Kommunens Valgmand til Landstingsvalget i Aalborg.

[side 152] Lige siden Ægteparret overtog Gaarden havde de haft Niels Haldrups Moder Mariane Jørgensdatter som Aftægtskone, hun har jo sikkert været en gammel dygtig Kone og har selvfølgelig i sin Alderdom nydt en god og kærlig Pleje hos de to unge. Hun døde den 17. Juni 1870 og blev 73 Aar gl. I Aaret 1871 købte han Nabogaarden, der tidligere havde tilhørt Jens Christensen kaldet Rævehale, og med denne Handel udvidedes Gaardens Areal betydeligt.

Efter at have været ude i nogle Aar kom Niels Haldrup atter i 1883 ind i Sogneraadet. Sammen med de øvrige Sogneraadsmænd fra Vilsted gik han stærkt ind i Arbejdet for at faa den paatænkte Bane fra Hobro til Løgstør gennem Sognet, hvad Regeringens Forslag ogsaa gik ud paa, nemlig en Linie fra Ørndrup over Vilsted Hede og Gaardstedgaards jorder til Vilsted med Station Nord for Byen; men det er muligvis Vanskelighederne med Brobygning og det betydelige jordarbejde over Kæret, der er bleven det afgørende. Niels Haldrup var en Mand af Middelhøjde, stærk bygget og ikke let at bringe ud af Ligevægt, han var i Besiddelse af Himmerboens rolige Maade at tage Livet paa. Den kristelige Vækkelse, der sidst i Tredserne gik hen over Vest Himmerland, var han ikke uberørt af. Han sendte sine Sønner paa Højskolen i Lundby, noget der ikke var helt almindelig dengang blandt Egnens Folk.

Sidst i juni Maaned 1883 var han og mange af Egnens Bønderfolk taget til Aalborg til den store Landmandsforsamling, der afholdtes dette Aar. Kong Kristian den Niende, Dronningen, Konsejlspræsident Estrup og flere Ministre var til Stede. Det var Vendelboernes Hensigt ved denne Lejlighed at gøre det slemme ved Estrup. Fra den tusindtallige Forsamling, der trængtes om Kongeparret, lød Raabene: "Ned med Estrup! Leve det danske Folketing!" Man kunde jo aldrig vide, hvad Vendelboerne kunde hitte paa, de havde jo før taget sig selv til Rette, men Folkene fra Vilsted, Vindblæs, Salling og Næsborg holdt sig sammen og fraraadede ethvert Overgreb. De sagde, at hvis de lavede Dumheder, og var med til at gøre Ulykker, saa kom Venstre aldrig til Magten. Vi har jo med

vore Stemmer sagt Kongen, at vi vil af med Estrup [side 153] og Provisorerne. Vi er alene kommen her for at deltage i Dyrskuet og saa se Kongen og Estrup, forholder vi os i Ro, tror vi, at vi snarest naar Maalet.

Haldrupgaard, Vilsted Sogn.

I Aaret 1885 afstodes Gaarden til Sønnen Troels, og de to aldrende Mennesker Niels Haldrup og Dorthe Marie byggede saa en ny stor firlænget Gaard oppe paa Hedebakkerne ved HobroLøgstør Landevej, men hans travle Færden skulde ikke vare ved, i længere Tid gik han og følte sig syg og blev tilsidst sengeliggende. Han døde i Rughøstens Tid den 14. Aug. 1889. Dødsannonce i Løgstør Avis:

Min kære Mand

NIELS CHRISTIAN CHRISTENSEN

er i Dag afgaaet ved Døden efter længere Tids Svaghed og fire Ugers haarde Lidelser i en Alder af 61 Aar. 10 Børn modtager ham hisset og 4 staar med mig tilbage og begræde Tabet af en from og kærlig Ægtefælle og god Fader. Dette Sorgens Budskab meddeles Slægt og Venner.

Haldrup, den 14. Aug. 1889.

Paa egne og Børns Vegne

Dorthea Marie Nielsen, f. Troelsen.

Begravelsen finder Sted fra Hjemmet Tirsdag den 21. August, Middag Kl. 12.

[side 154] Dorthea Marie var Enke i den nye Gaard, der kaldtes Ny Haldrupgaard, i 14 Aar; hun havde hos sig Datteren Karen, der blev gift med en af Gaardens Bestyrere Kristian Nielsen fra Hemdrup. Gaarden gik saa over til de to unge.

Dorthea Marie var som sin Mand ved mange Lejligheder meget godgørende; mens hun var Enke, hjalp hun tit Folk, der var i Nød. Tiderne var jo meget daarlige dengang, og mange kom i Betyrk for Hjælp, hun laante af og til Penge ud til Folk, selv om der mange Gange ingen Udsigt var til, at de kunde betale tilbage. Hun fik en lykkelig Livsaften blandt sine Børn og Børnebørn; hun og Manden havde jo tidligere haft megen Sorg ved de mange Dødsfald blandt Børnene. I deres Ægteskab havde de haft 14 Børn. Hun døde den 13. Juni 1903, 69 Aar gl. Børnene:

- a. Jørgen Nielsen, f. 14. Jan. 1858, død 14. Marts 1858.
- b. Christen Tolstrup Nielsen, f. 6. Aug. 1859, død 1911.
- c. Troels Nielsen, f. 12. Aug. 1860, død 27. Dec. 1928.
- d. Jørgen Nielsen, f. 23. Jan. 1862, død 31. Juli 1862.
- e. Jørgen Chr. Nielsen, f. 31. Juli 1863, død 31. Juli 1863.
- f. Niels Nielsen, f. 29. Aug. 1864, død 1937.
- g. Dødfødt Dregebarn, f. 4. Aug. 1867.
- h. Kristian Nielsen, f. 14. Maj 1869. Tvilling, død.
- i. Peter Nielsen, f. 15. Maj 1869. Tvilling, død.
- j. Peter Nielsen, f. 30. April 1871. Tvilling, død.
- k. Ane Marie Nielsen, f. 1. Maj 1871. Tvilling, død.
- l. Dødfødt Dregebarn, f. 4. Nov. 1872.
- m. Karen Kirstine Nielsen, f. 21. Aug. 1874, død.

n. Poul Simonsen Nielsen, f. 26. Aug. 1876, død som lille.

Der skete her det enestaaende, at der i et Ægteskab blev født 12 Drengbørn; men de mange Epidemier i Halvfjerdsene og Firserne bortrev langt Størstedelen af dem. Der levede 3 Sønner og 1 Datter.

1.5.c.6.b. Den ældste af Sønnerne var *Christen Tolstrup Nielsen*; han kom i sine unge Aar paa Højskolen i Lundby, hvor han blev saa greben af Forstander Laursens kristelige Forkyndelse i grundtvigsk Aand, at han, da han skulde købe Gaard, købte denne i Lundby; de to Mænd knyttede Venskab for Livet. Den 1. August 1882 [side 155] overtog Christen Tolstrup Erkildstrupgaard i Lundby Sogn, efter at han kort forinden var bleven gift med Ane Marie Pedersen, Datter af Gdr. Peder Andreas Pedersen, Drejer i Vilsted.

Gaarden kostede 24000 Kr. og havde mange Aar tilhørt Sognefoged Laust Nielsen. I ca. 30 Aar levede han som Gaardmand her og blev en agtet Mand i Sognet, sine sidste Leveaar led han meget af Leddegigt, og han maatte til Stadighed holde Sengen plaget af haarde Lidelser. Her skal gengives et Brev, han sendte til sin Broder Troels til dennes Fødselsdag.

Erkildstrupgaard, Lundby, den 11. Aug. 1911.

Kære Broder!

Hermed hjertelig Tak for Besøget paa min Fødselsdag, jeg var saa glad ved at se alle I Søkende kom herved. jeg kan ikke huske, om jeg sagde Eder, det var den sidste Fødselsdag jeg holder her paa Jorden; men nu faar I saa Bevis derfor, for jeg mener, det var den sidste, eftersom alle Ting tager af med mig. I kan nok forstaa, det er noget trættende for en Mand at ligge syg hele Tiden Nat og Dag. Det er allerstrængest om Natten med Sygdommen, jeg er næsten vaagen i hver Time, og er mange Gange saa syg at jeg ikke kender mig selv. jeg ligger og hører paa mine sovende Folk, de snorker stærkt. Drømmer og taler saa højt i Søvn, at det kan høres over hele Huset, men jeg kan ikke forstaa deres Tale om Natten. [side 156]

Kære Broder Troels nu vil jeg hermed ønske Dig hjertelig til Lykke paa din Fødselsdag den 12. Aug. Men jeg vilde rigtig gerne været hos Eder i mit gamle Fødehjem til Fødselsdagen, hvor jeg har saa mange skønne Minder fra, langt flere end fra Hvilegaarden. Nu ligger jeg i Sengen og skriver med min nye Pen til 10 Kroner. jeg havde endda begyndt at skrive i Byen med min en halv Alen lang Blyant. Men jeg skriver helt godt med Pennen og kommer ikke i Blækhuset, Blækket skal jo i Penneskaftet og gaar saa til Pennen som jeg skriver. Hvor mange Dage der saa kan skrives, ved jeg ikke inu, det vilde jeg gerne vide. Kære Broder og Svigerinde. Der staar at læse i Skriften. At uden I bliver som Børn kommer I ikke i Himmeriges Rige. Dette ligger jeg og tænker paa. Nu er jeg næsten ved at ligge og blive behandlet som et Barn. jeg kan godt skønne det tager af baade paa Sjæl og Legeme, og mine Folk skal næsten behandle mig som et lille Barn. jeg ligger nu og beder til Vorherre og Frelser om at komme op i Himlens lyse Sale til Fader og Moder, Søster og Broder, ja mange kære Venner. Dermed være i alle kærligt Hilset fra os i Lundby. Og hjertelig til Lykke paa Fødselsdagen.

Christen Tolstrup.

Christen Tolstrup Nielsen døde samme Efteraar. Ægteparret havde ingen Børn, men de havde antaget en Plejedatter, Konens Broderdatter, som blev gift og bosat i Gaarden.

1.5.c.6.c. Den næstældste Søn *Troels Nielsen*, f. 12. Aug. 1860, blev gift med Helene Kirstine Nielsen, f. d. 5. Maj 1860, Datter af Gdr. Niels Chr. Nielsen, Vadgaarden, Vilsted. Efter at Niels Haldrup og Dorthen var flyttet op i den nye Gaard ved Landevejen, overtog det unge Ægtepar 1885 den gamle Slægtsgaard, hvor de fik en travl Livsdag. Der blev taget fat paa Gaardens Forbedring med Mergling og Dræning, og efterhaanden kom baade Mark og Kær ved Anvendelse af de nyopdukkende, kunstige Gødninger til at give langt større Afgrøder, saa en betydelig Forøgelse af Besætningen kunde finde Sted. Troels Haldrup havde som flere af Slægten Lyst til at drive Handel og drev Fedning af Stude, [side 157]. han var en kendt Mand paa Egnens Markeder. Han ledede sin Bedrift med Dygtighed. Landbrugsmaskinerne var ved at komme frem, og han indsaa straks, hvilken Hjælp disse kunde blive for Landbrugets Udøvere. Han var ogsaa en af de første, der

benyttede Vinden som Trækraft. Troels Haldrup tragede ikke efter offentlige Tillidshverv, men der blev dog af og til kaldt paa ham, i 1889 valgtes han ind i Sogneraadet, hvor han sad i to Perioder, ogsaa her fulgte han med i Udviklingen og var forstaaende i det nye, der i de Aar dukkede frem, saasom Fattigvæsenets og Skolevæsenets Forbedring. For hans egen store Børneflokk, der voksede op, blev der gjort alt for at give en god Opdragelse, de kom tidligt til at tage Del i Arbejdet, noget, der har stor Betydning siden hen i Livet.

Gdr. 1.5.c.6.c. Troels Haldrup og Hustru

I 1916 oplevede han den tunge Sorg at miste sin dygtige og pligtopfyldende Hustru, der trofast havde staaet ved hans Side og hjulpet med Børneflokkens Opdragelse. Som sine Brødre havde Troels Haldrup aandelige Interesser, som udvikledes mere og mere med Alderen, dette var vist en Slægtsarv, der stammede fra Flejsborg-Svenstrup.

Som Nabo besøgte jeg ham, da han laa paa det sidste, ramt af en Sygdom, han var klar over han ikke overvandt. Han udtalte da Haabet om, at Vorherre ikke vilde være haardere ved ham nu [side 158] paa det sidste, end han kunde holde det ud, og samtidig udtrykte han sin Glæde over, at han til i. Nov. i Gaarden havde faaet en ung Landmand fra Sønderlunde som Bestyrer, og som han troede var Stillingen voksen. Han døde 3. Juledag 1928, 68 1/2 Aar gl.

I 1905 søgte Familien Navneforandring fra Nielsen til Haldrup. I Ægteskabet var der 12 Børn:

1.5.c.6.b.1. Niels Haldrup, f. 23. Juni 1884 i Haldrupgaard, gift med Anna Krogh, f. 12. Sept. 1886, Datter af Gdr. Niels Peter Jensen (Degn), Riesminde, V. Hornum Sogn. Efter Giftermaalet købtes 1911 Hestbækgaard, Alstrup Sogn, og her boede Ægteparret til 1918, da de solgte og købte Malle Hedegaard ved Ranum. Da alle Børnene blev gift udenfor Landbostanden, solgtes i 1944 ogsaa denne Gaard, og siden har Ægteparret boet i Ranum, hvor der drives Pensionat for Seminarister. Der er 8 Børn

Anna og 1.5.c.6.b.1. Niels Haldrup, Ranum

- a. Ester Haldrup, f. 14. Aug. 1912, gift med Landsretssagfører, Hovedrevisor i Finansministeriet, Kontorchef Otto Recoke. Ingen Børn.
- b. Edith Haldrup, f. 22. Dec. 1913, gift med Politibetjent Journalist Poul Pedersen, København. 2 Børn: Anna Lise, f. 16. Okt. 1945. Jørgen, f. 26. Maj 1948.

- c. Karen Marie Haldrup, f. 30. April 1916, gift med Grosserer Gustav Bentsen, København. Ingen Børn. [side 159]
- d. Anker Haldrup, f. 22. Febr. 1919. Skræddermester i Ranum, gift 1951 med Nanny Larsen, Datter af Fabrikant Alfred Larsen, Løgstør.
- e. Helene Kirstine Haldrup, f. 2. Febr. 1921, død 25. April 1945.
- f. Grete Haldrup, f. 30. Aug. 1924. Lærerinde i Randers, gift med Niels Chr. Bertelsen, Randers, (p. T. Afrika). 2 Børn: Niels Frede, f. 22. Dec. 1948. Peter, f. 8. April 1950.
- g. Inger Dorthea Haldrup, f. 14. Febr. 1926, gift med Kommunelærer Thorkild Gandrup, København. Ingen Børn.
- h. Lis Krogh Haldrup, f. 25. Maj 1929. Tandtekniker i Aars. Ugift.

1.5.c.6.b.2. *Dorthea Haldrup*, f. paa Haldrupgaard 14. Febr. 1886, viet 1 Vilsted Kirke 4. Marts 1910 til Gdr. Carl Marinus Larsen, f. 16. Aug. 1879 paa Tandrupgaard, Søn af Gdr. Christen Larsen. Den gamle Slægtsgaard blev overtaget af Carl Larsen i 1905. I Gaarden har der fra gl. Tid været en god Besætning af Heste og Kreaturer, som Carl Larsen forbedrede betydelig, saa det blev den bedste Besætning i vid Omkreds, og det er et stort Tal af 1ste- og Ærespræmier, der er bragt hjem fra Landets Dyrskuer, ligesom der har været et stort Salg af Avlsdyr. Carl Larsen og Hustru drev Gaarden op til at være et 1. Klasses Landbrug, og efter Ombygning fremtræder den som en af Egnens smukkeste Gaarde. Carl Larsen døde i 60 Aars Alderen den 3. juli 1939. [side 160]

1.5.c.6.b.2. *Dorthea [Haldrup] og Carl Larsen, Tandrupgaard*

Efter et langt og lykkeligt Virke paa Gaarden overlod Dorthea Larsen i 1945 denne til Sønnen og bosatte sig i Aars. Ægteparret har haft 2 Børn:

- a. Christen Haldrup Larsen, der døde 3 Mdr. gl.
- b. Juel Haldrup Larsen, f. 24. Dec. 1912, viet i Aars Kirke 8. Marts 1947 til Lillian Bech, f. 19. Dec. 1920, Datter af Teglværksejer Carl Bech, Smedie Teglværk. I dette Ægteskab er der 2 Børn: Dorte Juel Larsen, f. 25. Dec. 1947 og Carl Juel Larsen, f. 25. April 1949.

1.5.c.6.b.3. *Karen Kirstine Haldrup*, f. 22. Maj 1887, gift med fhv. Gdr. Salgsleder i Løgstør Jens Jørgen Pedersen Bjerre, f. 15. April 1887 i Kettrup i Hanherred, Søn af Gdr. Søren Pedersen Bjerre, Nyborg. Ægteparret købte efter deres Giftermaal en Gaard i Grynnerup ved Nørager og boede her fra 1911 til 1918, derefter boede de i Bouet ved Nørresundby i 5 Aar, hvor Bjerre drev Handelsvirksomhed med Kreaturer.

1.5.c.6.b.3 Karen [Haldrup] og Jens Bjerre

I 1923 købtes Falde Vestergaard, som det dygtige Ægtepar drev frem til et helt Mønsterbrug. I 1934 overtog Jens Bjerre Stillingen som Salgsleder for D. L. K, men under Mandens megen Fraværelse stod Hustruen dygtig for Styret, saa inret blev forsømt. 1942 overdroges Gaarden til Sønnen Erling Bjerre og Ægteparret flyttede til Løgstør. Der har været 3 Børn:

- a. Svend Haldrup Bjerre, f. 13. Sept. 1911, omkom ved et Ulykkestilfælde i Munksjørup Kalkgrav den 26. Marts 1928, 17 Aar gl. [side 161]
- b. Erling Haldrup Bjerre, f. 25. Dec. 1913, Ejer af Falde Vestergaard, gift 12. Juli 1940 med Kirstine Søndergaard Jensen, f. 14. Juli 1918, Datter af Gdr. Søren Jensen, Vilsted. 3 Børn: Jens Jørgen Bjerre, f. 12. Maj 1941. Karen Marie Bjerre, f. 5. Okt. 1943 og Søren Kristian Bjerre, f. 9. Aug. 1947.
- c. Ove Haldrup Bjerre, f. 31. Okt. 1926, død i Marts 1927.

1.5.c.6.b.4 Niels Christian Haldrup, f. 21. Juli 1888 i Haldrupgaard, gift med Nielsine Christensen, Klostergaarden, Munksjørup. Efter Indgaaelse af deres Giftermaal købte og overtog Ægteparret i 1915 Bjørnkærgaard i Borregaard, Overlade Sogn. Kristian Haldrup og Hustru blev ikke alene kendt for deres Virksomhed som dygtige Landbrugere, men ogsaa i offentligt Arbejde i Sognet kom han til at tage Del, af hans Tillidshverv skal nævnes, at han fra 1933 til 1940 var Medlem af Overlade Sogneraad og beklædte Stillingen som Kommunekasserer. I 1934 blev han udnævnt til Sognefoged, men i 1940 maatte han nedlægge sine Hverv paa Grund af Sygdom. I Ægteskabet har der været 10 Børn

1.5.c.6.b.4 [Niels] Christian Haldrup og Hustru.

- a. Ejnar Haldrup, f. 28. Juli 1916, gift med Nina Jørgensen, Datter af Gdr. Anton Jørgensen, Vilsted. 1 Barn: Elin Haldrup, f. 8. Maj 1949.
- b. Helena Haldrup, f. 20. Sept. 1917, død 1919. [side 162]
- c. Helene Haldrup, f. 16. Maj 1919, gift med Sporvognskonduktør Svend Sørensen, København. 2 Børn: Niels Christian, f. 17. Maj 1946 og Aase, f. 5. Maj 1950.
- d. Troels Villy Haldrup, f. 24. Dec. 1920. Landbrugskandidat, Bestyrer af Forsøgsstationen "Abildgaard", Lyby, Salling, gift med Else Ravn fra Vejleegnen. 1 Søn, Jens Ravn Haldrup, f. 28. Okt. 1949.
- e. Johanne Haldrup, f. 2. Feb. 1922, gift med Dyr læge Niels Giversen, København, Søn af Mejeribestyrer Giversen, Ranum.
- f. Ellen Haldrup, f. 14. Marts 1923, gift med Skræddermester Folmer Rosenskjold, Løgstør.

- g. Martha Haldrup, f. 19. Aug. 1924, gift med Gdr. Jørgen Velling, Vormstrupgaard, Løgstør. 4 Børn: Holger, Kristian, Hans Vilhelm og Harald.
- h. Jenny Haldrup, f. 4. Sept 1925, gift med Ingeniør H. P. Jacobsen, København, Søn af afdøde Gdr. Jacob J. Jacobsen, Brøndum.
- i. Lisbeth Haldrup, f. 26. Nov. 1926. Sygeplejerske paa Aarhus Kommunehospital. Ugift.
- j. Jens Poulsen Haldrup, f. 27. Feb. 1928. Medhjælper hos Forældrene.

1.5.c.6.b.5. Ane Marie Haldrup, f. 30. Jan. 1890, død 30. Marts samme Aar.

1.5.c.6.b.6. Marie Haldrup, f. 1. Nov. 1891 paa Haldrupgaard, gift 1918 i Vilsted Kirke med Anders Ørndrup, f. 4. Nov. 1892, Søn af Gdr. Christen Ørndrup, V. Hornum.

Ægteparret boede fra 1918 til 1927 paa en Gaard i Fredbjerg, Farsø Sogn. Efter Salg af denne Ejendom købtes Fadestrupgaard i Hornum, der igen afhændedes 1933, hvorefter Ørndrup, der havde Lyst til Handel, nedsatte sig som Handelsmand ved Hornum St., og i dette Fag var han virksom og dygtig, som han ogsaa havde været som Landmand.

Anders Ørndrup døde den 2. Marts 1950 efter kun faa Dages Sygdom. Han var en Hjemmets Mand, der blev savnet haardt [side 163] af Hustru og Børn. Ingen havde tænkt, at hans Livsbane skulde ende saa brat, han blev 57 Aar gl. Der er fire Børn i Ægteskabet:

- a. Mette Kirstine Ørndrup, f. 25. jan. 1919. Køkkenchef i København. Ugift.
- b. Helene Kirstine Ørndrup, f. 16. April 1921, gift med Chauffør Jens Ech, Suldrup. Ægteparret har. 3 Børn: Anni, f. 3. Maj 1942, Jørgen, f. 25. Feb. 1945 og Birthe, f. 9. Sept. 1948.
- c. Aksel Ørndrup, f. 17. juni 1922, gift med Kamma Qvist, f. 26. Aug. 1921, Datter af Gdr. Sognefoged Niels Qvist, Sønderholm. En Søn, Anders Ørndrup, f. 10. juli 1950. Aksel Ørndrup har siden 8. April 1946 drevet Slagterforretning i Ranum.
- d. Else Ørndrup, f. 20. Juli 1925, gift med Proprietær Søren Dybro Sanden, Sdr. Ravnstrup, Hjallerup, Søn af Niels Sanden, Sdr. Ravnstrup. En Datter: Elsebeth, f. 1949.

1.5.c.6.b.7. Laurids Haldrup, f. 6. Maj 1893, gift 15. jan. 1924 med Nielda Kristine Christensen, f. 19. juli 1898, Datter af Gæstgiver Anton Christensen og Hustru, Vindblæs.

1.5.c.6.b.7. Laurids Haldrup og Hustru

Ægteparret drev Ekviperingsforretning i Aars til 1927, var fra 1927 til 1933 Ejer af Svenstrupgaard i Hyllebjerg, købte 1933 Snehøjgaard ved Hobro. Laurids Haldrup har siden April 1945 været Sognefoged i Øls Sogn. En Datter:

- a. Bodil Haldrup, f. 25. Aug. 1927, er eksam. pharm. [side 164]

1.5.c.6.b.8. Anna Haldrup, f. 17. Febr. 1895, gift med Oscar Jensen, f. 24. Sept. 1904 i Borregaard, Søn af Gdr. Peder Kr. Jensen og Hustru Ane Kirstine. Oscar Jensen har faaet en god landbrugsfaglig Uddannelse paa flere større Gaarde. 1926-27 var han paa Malling Landbrugsskole. Kom som Bestyrer til Haldrupgaard 1. Nov. 1928, og efter Giftermaalet med Anna Haldrup overtog han 1929 Gaarden. Han har varetaget en Del Tillidshverv.

Formand for Vilsted Andelsmejeri og Lokalforening. Blev 1946 valgt ind i Sogneraadet, hvor han nogle Maaneder var Formand. For Tiden er han i Bestyrelsen for Ranum Sparekasse. Anna Haldrup er kendt som en dygtig Husmoder, der ogsaa har været meget for Hjemmet og Slægten. Hun er for Tiden Medlem af Vilsted Menighedsraad. Der er 4 Børn

1.5.c.6.b.8. Anna og Oscar Jensen, Haldrupgaard

- a. Troels Haldrup Jensen, f. 17. Marts 1930. Uddannet som Landmand. Paa Haslev Landbrugsskole 1949-50.
- b. Bent Haldrup Jensen, f. 24. Juni 1931. Landmand. Elev paa Tjele Hovedgaard 1950-51. Har været paa Haubro Ungdomsskole.
- c. Svend Haldrup Jensen, f. 24. Juni 1931. Har været paa Haubro Ungdomsskole og Uldum Højskole. Landbrugsuddannet.
- d. Ane Kirstine Haldrup Jensen, f. 1. Maj 1935. Husassistent. Elev paa Haubro Ungdomsskole Sommeren 1951. [side 165]

1.5.c.6.b.9. Holger Haldrup, f. 4. Juni 1897, gift med Else Marie Larsen, f. 28. Sept. 1892, Datter af Herskabskusk Anders Larsen, Rørdal. Holger Haldrup begyndte med Forpagtning af Ranum Præstegaard og boede her fra 1922 til 1933. Havde derefter Vilsted Nørgaard i Forpagtning i 2 Aar. 1935 købtes Steensgaard i Blære, hvor Ægteparret har boet siden. Der er 5 Børn:

- a. Maren Kirstine Haldrup, f. 28. Dec. 1922, gift 1945 med Gdr. Kristian Østergaard, f. 15. Febr. 1914, boende Tandrug pr. Farsø, Søn af Karetmager Østergaard, Ullits. Børn: Ruth, f. 1. Juli 1946, Inger, f. 19. Juni 1947, Else, f. 14. Nov. 1948, Jens Holger, f. 5. Maj 1950, død 17. Okt. 1950, og Martha, f. 29. Sept. 1951.
- b. Anna Haldrup, f. 18. Maj 1925, gift 1949 med Jens Laursen, Gdr. i Vestrup pr. Østrup. 1 Barn: Signe, f. 30. Okt. 1950.
- c. Troels Haldrup, f. 25. Juni 1926, gift 1951 med Ellen Larsen, f. 31. Maj 1926, Datter af Gdr. Kr. Larsen, Frejlev. Ægteparret bor i Brøndum ved Hobro.
- d. Laura Haldrup, f. 29. Aug. 1927. Sygeplejerske i Roskilde. Ugift.
- e. Else Haldrup, f. i. April 1930. Husassistent i Silkeborg.

1.5.c.6.b.10. Rigmor Haldrup, f. 23. Jan. 1899, gift med Gdr. Jens Jensen, f. 12. Aug. 1893, Søn af Gdr. Andreas Jensen, Hundeslev, Hjørring. Ægteparret boede efter Giftermaalet 1 Aar i Vindblæs. Købte i 1922 en Gaard i Borregaard, Overlade Sogn [side 166] og her gjorde Jens Jensen sig gældende som en dygtig og indsigtfuld Landmand, ligesom han kom med i kommunalt Arbejde. Han var Medlem af Ranum-Overlade Sogneraad 1925-1929 og efter Adskillelsen af Overlade Sogn Medlem her fra 1943 til 1948.

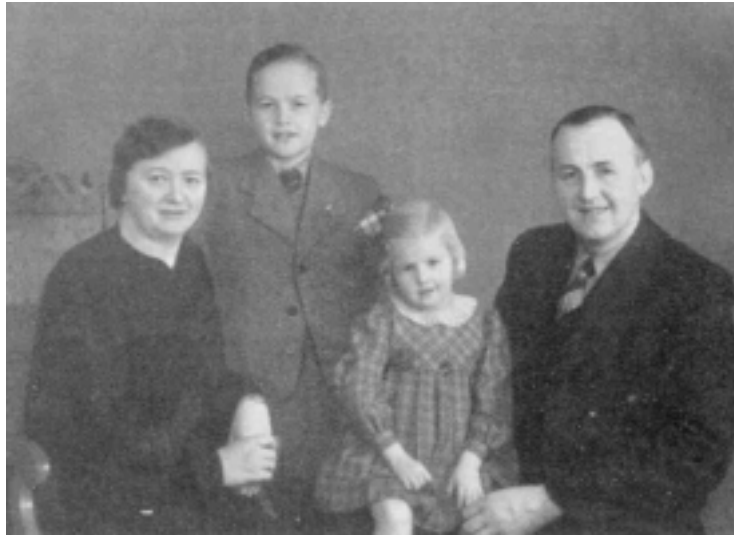
1.5.c.6.b.10. *Rigmor [Haldrup] og Jens Jensen, Borregaard*

Jens Jensen døde 5. Nov. 1948, et uerstatteligt Tab for den store Familie, men den dygtige. Hustru driver ved Børnenes Hjælp Gaarden videre i det samme gode Spor som forhen. 12 Børn

- a. Ruth Haldrup Jensen, f. 7. Aug. 1921, død 8. Febr. 1922.
- b. Aage Haldrup Jensen, f. 21. Aug. 1922, Bestyrer af Gaarden for Moderen.
- c. Jørgen Haldrup Jensen, f. 24. Sept. 1923. Forvalter paa Frammerslevgaard i Salling.
- d. Erik Haldrup Jensen, f. 22. Nov. 1925, død 4. Dec. 1925.
- e. Karen Margrethe Haldrup Jensen, f. 27. Marts 1929. Syge plejerske paa St. Hans Hospital i København.
- f. Gerda Haldrup Jensen, f. 18. April 1931. Husassistent.
- g. Herdis Haldrup Jensen, f. 18. April 1931, død 14. Maj 1931.
- h. Aksel Andreas Haldrup Jensen, f. 24. Nov. 1933. Med hjælper paa Gaarden hos Moderen.
- i. Erik Haldrup Jensen, f. 15. Okt. 1934. Landmand.
- j. Elise Haldrup Jensen, f. 13. Juli 1938, død 19. Okt. 1938.
- k. Ellen Haldrup Jensen, f. 19. Juli 1940.
- l. Carl Johan Haldrup Jensen, f. 12. April 1944.

1.5.c.6.b.11. *Poul Haldrup*, f. 23. Juli 1900 i Haldrupgaard, gift med Karen Nielsine Julie Nielsen, f. 4. Jan. 1905, Datter af Gaardejer Thideman Nielsen, Sønderlade, senere Ranum. Poul Haldrup, der har været Gaardejer i Ranum siden 1933, har af sine Medborgere været betroet en Del Tillidshverv bl. a. som Formand for. Ranum Andelsmejeri og som Medlem af Tilsynsraadet i Landbosparekassen i Løgstør, samt Kredsformand for Bygningsbrandkassen "Himmerland". Ægteparret har 2 Børn:

- a. Niels Thideman Haldrup, f. 18. Juli 1931. Studenter eksamen fra Birkerød. Læser til Ingeniør.
- b. Kirsten Thideman Haldrup, f. 9. Dec. 1938. [side 167]

1.5.c.6.b.11. *Gdr. Poul Haldrup og Familie, Ranum.*

1.5.c.6.b.12. *Amalie Haldrup*, f. 27. April 1903, gift med Gdr. Chr Mouridsen f. 14. Sept. 1897 i Vellev Sogn. Ægteparret boede i Troelstrup ved Blære til de den 29. Mart 1947 overtog den større Gaard Vormstrupgaard ligeledes ved Blære. Der er 4 Børn i Ægteskabet:

- a. Dorethe, f. 3. Marts 1926, gift med Jens Laursen, f. 6 Aug. 1920, Søn af [Jens] Bach Laursen, Lundgaarden, Overlade 1 Barn: Jens Bach Laursen, f. 28. Febr. 1950.
- b. Vagn, f. 6. April 1928.
- c. Lene, f. 3. Maj 1931.
- d. Birgit, f. 12. Marts 1939.

1.5.c.6.f. *Niels Haldrup*, f. 29. Aug. 1864 i Haldrupgaard, Vilsted Sogn, gift 9. Nov. 1889 med Hedevig Poulsen, f. 19. Maj 1867; Datter af Gdr. Poul Chr. Poulsen, Engelstrup. Ægteparret købte efter deres Bryllup Birkegaard i Sønderlade. Det var nærmest en forfalden Gaard, de to unge Mennesker overtog; men det varede ikke længe, inden det hele var i Orden. Der byggedes et nyt Stuehus og en Hestestald og de andre Bygninger blev omforandrede. [side 168] Der plantedes Læbælter rundt i Marken og anlagdes en ny Have, der blev en af Egnens smukkeste. Marken blev sat i god Kultur, og de store Kærstrækninger, der hørte til Gaarden, blev gennemdrænede, saa der med Tiden kunde avles store Afgrøder. Men det var ikke alene det udvendige, der kom i Orden. Niels Haldrup og Hedevig der tidlig sluttede sig til Indre Mission, fik Lov at bygge et smukt Hjem, hvor Tak og Lovsang lød til Herren i det Høje, for alt det gode, han havde skænket dem. Børnene fik en god og kristelig Opdragelse og gik ud fra deres Hjem med de bedste Minder.

Niels Haldrup var altid en Hjemmets Mand, men har dog deltaget ikke saa lidt i det offentlige Liv i Sognet, i mange Aar sad han i Menighedsraad og Skolekommission, og fik til sidst Sæde i Provstiudvalget. Han var virksom ved Opførelsen af Missionshuset i Overlade. I 1934 afstodes Gaarden til den yngste af Sønnerne, og Niels Haldrup og Hedevig flyttede ind i en Villa i Overlade, og her døde han et par Aar efter den 9. April 1936. Hedevig flyttede saa til Datteren og Svigersønnen paa Fadestrupgaard, hvor hun kom til at nyde en velfortjent Pleje. Hun var en sjælden Kvinde, der stillede smaa Fordringer til andre, men store til sig selv. I de sidste Aaringer satte Alderen sit Præg paa hende, men hun var aandsfrisk til det sidste. Stille og rolig sov hun hen den 9. jan. 1952 i Overbevisning om, at hun gik ind til den evige Hvile hos den Frelser, hun fuldt og fast troede paa. [side 169]

1.5.c.6.f. Gaardejer Niels Haldrup og Hustru, Sønderlade

Der var 5 Sønner og 3 Døtre i Ægteskabet:

1.5.c.6.f.1. Niels Haldrup, f. 21. Marts 1891, gift 20. Febr. 1917 med Emma Andrea Laursen, f. 30. juli 1892, Datter af Gaardejer Mathias Laursen, Risegaard [og søster til Ejner Dahl Laursen g.m. **1.5.c.1.f. 7.**], V. Hornum Sogn. Ægteparret boede indtil 1945 paa Vanggaarden ved Ranum. Niels Haldrup var her i flere Aar Medlem af Sogneraad, Skolekommission og Menighedsraad. Efter Salget af Vanggaarden boede Ægteparret en kort Tid paa Gaarden Nørre Ingstrup ved Viborg, og er nu Ejer af Sindinggaard ved Ulstrup. Der er 8 Børn:

- a. Gerlach Haldrup, f. 1. April 1918, gift med Gerda Kjær Andersen. De har 3 Børn: Torben, f. 13. juli 1944, Mogens, f. 26. Okt. 1946 og Vibeke, f. 16. Juli 1949. Ægteparret driver Købmandsforretning i Aarhus.
- b. Lea Haldrup, f. 10. juni 1920. Sygeplejerske og Sundhedsplejerske. Er for Tiden i Amerika og søger Videreuddannelse.
- c. Else Haldrup, f. 6. Marts 1922. Er uddannet, som Sygeplejerske. Paa Rigshospitalet og søger Videreuddannelse til Jordemoder.
- d. Erik Haldrup, f. 24. Dec. 1924, gift med Inger Petersen. 1 Barn: Niels Otto Haldrup, f. 9. Sept. 1950. Erik Haldrup ejer en Gaard i Hald, Østjylland, og er Indehaver af en Grønthandel i Aarhus.
- e. Ove Haldrup, f. 17. Dec. 1926. Handelsuddannet i Kolonial. Overtager Forretning i Aarhus 1. Okt. 1952.
- f. Sinne Haldrup, f. 1. April 1928. Uddannet som Barneplejerske. Gift 17. Marts 1951 med Lærer Bent Hovgaard, Fredericia.
- g. Bent Haldrup, f. 29. Jan. 1930. Uddannet ved Landbruget, er for Tiden Soldat.
- h. Kirstine Elisabeth Haldrup, f. 20. Dec. 1931. Præliminæreksamen. Er for Tiden Elev paa Ranum Seminarium.

1.5.c.6.f.2. Dorteia Haldrup, f. 3. Marts 1892, gift med Grosserer i Kolonialvarer Jens Chr. Andersen, Aarhus, Søn af Gdr. Andersen, Nejst, Sindal. Ægteparret har 3 Børn: [side 170]

- a. Elin Andersen, gift med Lærer Skovmose Hansen, Diakonhøjskolen, Aarhus. Ingen Børn.
- b. Grethe Andersen, gift med Dommerfuldmægtig Per Malchow, Sæby. 2 Børn: Birgitte og Henrik Malchow.
- c. Poul Haldrup Andersen. Uddannet ved Handelen.

1.5.c.6.f.3. Poul Haldrup, f. 8. Febr. 1894 i Birkegaard, Sønderlade, gift med Karen Nielsen, f. 3. Maj 1898, Datter af Gdr. Morten Nielsen, Vadgaarden, Vilsted. Poul Haldrup var i sin Ungdom Elev paa Rønde Højskole, efter sit Giftermaal overtog han Svigerfaderens Gaard i Vilsted. Han var her kendt som en dygtig Landmand baade paa Planteavlen og Husdyrbrugets Omraade. I mange Aar var han Medlem af Vilsted Menighedsraad. Ægteparret solgte 1946 Vadgaarden og har bosat sig i Løgstør. 1 Datter: Marie Haldrup, f. 22. Okt. 1923.

1.5.c.6.f.3. *Fhv. Gdr Poul Haldrup og Hustru, Løgstør*

1.5.c.6.f.4. *Marie Haldrup*, f. 28. Aug. 1895, gift 26. Okt. 1924 med N. Hansen, Søn af Gdr. J. P. Hansen og Hustru Karoline. Hansen har været Indremissionær flere Steder i Nordjylland, for Tiden med Bopæl i Støvring. Ægteparret har 3 Børn:

- a. Hedevig Haldrup Hansen, f. 1. Okt. 1925. Har Præliminæreksamen. Læser for Tiden i København til Studentereksamen.
- b. Karen Haldrup Hansen, f. 19. Febr. 1928. Har Plads som Ekspeditrice i Aalborg.
- c. Bodil Haldrup Hansen, f. 26. Febr. 1929. Ekspeditrice i Aalborg. [side 171]

Gdr. Hans Pedersen [g.m. 1.5.c.6.f.4. Marie Haldrup] og Familie, Fadestrupgaard, Hornum.

1.5.c.6.f.5. *Sigurd Haldrup*, f. 12. Maj 1898, gift med Margaret Andersen, Datter af Kontorassistent Andersen, Sæby. Ægteparret har bosat sig i Amerika, hvor Haldrup er Farmer i Harham, Dierfeld, Illinois. Der er 3 Børn i Ægteskabet:

- a. Eva Haldrup er uddannet som Ekspeditrice.
- b. Jach Haldrup stud. polyt.
- c. Jea Haldrup, Lærerinde.

1.5.c.6.f.6. *Jens Haldrup*, f. 26. Marts 1900, gift med Alma Jørgine Haldrup, f. 7. Juni 1901, Datter af Gdr. Christen Haldrup, Gøttrup, Farsø. Ægteparret overtog 1928 en nybygget Gaard oprettet paa Jord dels fra Nabogaarden Klovsholm og fra Haldrups Fødegård Birkegaarden, et Areal af 40 Tdr. Ld. 4 Børn:

- a. Niels Haldrup, f. 8. Juni 1930. Elev paa Handelsskolen i Aalborg.
- b. Britta Haldrup, f. 7. Jan. 1932. Sygeplejeelev paa Centralsygehuset i Hjørring.
- c. Jørgen Haldrup, f. 22. Juni 1933, er hjemme ved Landbruget.
- d. Ida Haldrup, f. 9. Jan. 1939. [side 172]

1.5.c.6.f.7. Frederik Haldrup, f. 14. Nov. 1904, gift med Sigrid Haldrup, f. 18. Maj 1905, Datter af Gdr. Christen Haldrup, Gøttrup, Farsø. Ægteparret overtog 1934 Fr. Haldrups Hjem Birkegaard i Sønderlade. Der er 3 Børn i Ægteskabet:

- a. Ejnar Haldrup, f. 22. Marts 1935. Elektrikerlærling.
- b. Ingrid Haldrup, f. 4. Maj 1938.
- c. Egon Haldrup, f. 5. Maj 1941.

1.5.c.6.f.8. Signe Haldrup, f. 13. Jan. 1911, gift med Gdr. Hans Chr. Pedersen, Fadestrupgaard ved Hornum, f. 8. Sept. 1906, Søn af Gdr. Villads Pedersen, Teglagergaard, Frejlev. Ægteparret overtog 8. Sept. 1933 Fadestrupgaard. 5 Børn:

- a. Villads Haldrup Pedersen, f. 17. Aug. 1934.
- b. Aksa Pedersen, f. 11. April 1937.
- c. Arne Haldrup Pedersen, f. 3. April 1942.
- d. Kirsten Haldrup Pedersen, f. 20. April 1943.
- e. Anna Marie Haldrup Pedersen, f. 31. Maj 1947.

1.5.c.6.m. Karen Kirstine Nielsen, f. 21. Aug. 1874. Karen Kirstine flyttede som ung Pige med Forældrene ind i den nybyggede Gaard oppe ved Hobro-Løgstør Landevej. Hun blev 14. April 1899 gift med Jørgen Kristian Nielsen fra Hemdrup, denne var født den 23. Sept. 1870, og var Søn af Gdr. Niels Christensen og Hustru Maren Kirstine Jørgensdatter. Kristian Nielsen var efter at have aftjent sin Værnepligt ved Livgarden i 1896 kommen til Gaarden som Bestyrer for Niels Haldrups Enke.

Efter Indgaaelse af Ægteskabet overtog de to unge Gaarden, og ved fælles Flid drev de den af Bonitet ikke særlig gode Gaard frem til en virkelig god Ejendom med Avl af store Afgrøder og, en yderig Besætning. Kristian Nielsen, der hele sit Liv var i Besiddelse af en stor Arbejdskraft, som han udelukkende ofrede paa sin Bedrift, havde ikke nogen særlig Lyst til at beskæftige sig med andres Sager. Dog var han i en lang Periode Bestyrelsesmedlem i Ranum Sparekasse og i Bestyrelsen for Vest Himmerlands Garderforening. Ved deres Flid og stor Paapasselighed drev det dygtige Ægtepar med Aarene det til at sidde i meget gode Kaar, saa; de da Tiden kom kunde hjælpe deres Børn til nogle af Egnens bedste Gaarde. [side 173]

1.5.c.6.m. Karen [Kirstine Nielsen] og Kristian Nielsen, Ny Haldrupgaard

Ægteparret havde ogsaa gennem Tiden altid forstaaet at bevare et godt Forhold til de Tjenestefolk, der havde opholdt sig hos dem. Den 11. Marts 1935 døde Karen, og Kristian Nielsen afstod saa 1938 Gaarden til den yngste af Sønnerne Tolstrup Nielsen. Fire Aar efter døde Kristian Nielsen efter ca. 2 Aars tiltagende Svaghed. Hans Død indtraf den 26. Aug. 1940. Begge hviler de nu i Familiegravstedet paa Vilsted Kirkegaard. Der har været 5 Børn i Ægteskabet

1.5.c.6.m.1. Kirstine Nielsen, f. 22. Jan. 1900, gift med Carl Jacobsen, f. 24. Febr. 1901 i Sønderlund, Skivum Sogn, Søn af Gdr. Anders Jacobsen. Ægteparret købte 1. Marts 1926 Klostergaarden i Munksjørup. Carl Jacobsen viste straks fremragende Evner som Landmand og tillige betroede hans Standsfæller ham mange Tillidshverv, hvoraf skal nævnes: Formand for Vilsted Andelsmejeri, i Tilsynsraadet for Ranum Sparekasse, kommunal Revisor, Bestyrelsesmedlem i Løgstør Andelsslagteri, m. m. 15. Jan. 1945 mistede han efter en

haabløs Sygdom sin dygtige Hustru. I deres Ægteskab er der en Søn, Anders Aggerbo Jacobsen, f. den 8. Okt. 1927, som er uddannet ved Landbruget og har haft 9 Mdr. Kursus paa Landbrugsskole. Siden har Jacobsen atter den 31. Okt. 1947 indgaaet nyt Ægteskab med tidligere Husholdningskonsulent Henny Sophie Kreilgaard, f. 26. Juni 1915, Datter af Husmand P. Kreilgaard, Sir ved Holstebro. 1 Søn: Poul Steen Jacobsen, f. 7. Febr. 1950. [side 174]

1.5.c.6.m.2. *Dorthea Nielsen*, f. 27. Nov. 1901. Afgik ved Døden ca. 9 Aar gl. den 4. Sept. 1910.

1.5.c.6.m.3. *Niels Haldrup Nielsen*, f. i. Sept. 1903. Efter at have søgt og faaet en fortrinlig Uddannelse som Landmand hos en kendt fynsk Foregangsmand, Sognefoged Jørgen Ovesen, Lombjerge pr. Ringe, og efter et Skoleophold paa Haslev, købte han 5. Nov. 1930 Anders Myrups Gaard Nørgaard i Vindblæs, og her har han virket siden og gjort sig bekendt som en fremadstræbende Landbruger. Nogle Aar efter Gaardens Overtagelse indgik han Ægteskab med Anna Amalie Pedersen, f. 30. Nov. 1904, Datter af Gdr. Kristian Pedersen, Binderup ved Aars. I deres Ægteskab er der 5 Børn:

- a. Anna Marie, f. 27. Juni 1940.
- b. Dorthea, f. 14. Juni 1941.
- c. Else, f. 2. Juli 1943.
- d. Kristian, f. 29. Juli 1944.
- e. Ove, f. 8. Nov. 1945.

1.5.c.6.m.4. *Aksel Brix Nielsen*, f. 8. Nov. 1905. Han har ligesom sine Brødre en god landbrugsfaglig Uddannelse baade fra sit Hjem og i Pladser paa Fyn. Desuden har han været Elev paa Børkop Højskole og Korinth Landbrugsskole. Og saaledes veludrustet til at paatage sig en Landmandsgerning købte han i 1934 Gaard i Brøndum og blev gift med en Datter af Gaardejer Peter Jacobsen, Brøndumgaard, hendes Navn var Anna Jacobsen og hun var født 25. Okt. 1909. Ægteparret har en Datter:

- a. Karen Haldrup Nielsen, f. 31. Jan. 1940.

1.5.c.6.m.5. *Christen Tolstrup Nielsen*, f. 23. Nov. 1907, gift med Kristine Holm, f. 14. April 1910, Datter af Gdr. Christen Pedersen Holm, Salling Nørgaard. Tolstrup Nielsen har ogsaa faaet en god Uddannelse til Landmandsgerningen. Han har været Elev paa Haubro Ungdomsskole, Tommerup Højskole og Asmildkloster Landbrugsskole. Desuden har han lige som sine Brødre været hos Sognefoged Ovesen, Lombjerge. Ved Faderens begyndende Sygdom i August 1938 overtog han Gaarden. Der er 6 Børn i Ægteskabet:

- a. Karen Holm Nielsen, f. 6. Dec. 1936.
- b. Jørgen Holm Nielsen, f. 18. Dec. 1937.
- c. Christen Holm Nielsen, f. 17. Sept. 1939.
- d. Gerda Kirstine Holm Nielsen, f. 23. Juli 1943.
- e. Jens Erik Holm Nielsen, f. 11. Juni 1944.
- f. Kirstine Holm Nielsen, f. 3. Dec. 1947.

[side 175]

1.5.d. Selvejergaardmand Christen Jensen [Bro], Ulstrup

Den yngste af Jens Christensen Bro og Inger Troelsdatters tre efterlevende Børn i Flejsborg-Svenstrup var Sønnen Christen Jensen. I sin Ungdomstid har han vel holdt sig hjemme og arbejdet ved Forældrenes Landbrug. Da Broderen Troels Jensen i 1828 blev gift og overtog Gaarden, fik Christen Jensen en ret god Arvelod udbetalt, og denne satte ham i Stand til i 1834 at kunne købe en god Gaard i Ulstrup Sogn, der tilhørte Thomas Ajstrup. Gaarden var i Hartkorn sat til 4 Td. 2 Skp., og i de første Aar købtes jævnlig en Parcel, der lagdes til. Tiderne begyndte i de Aaringer at blive opadgaende efter den langvarige Landbrugskrise efter Statsbankerotten.

Christen Jensen var samme Aar, som han købte Gaarden, den 18. April bleven gift med Karen Marie Christensdatter fra Hornbæk, hun var født 1804 og var Datter af Gaardfæster Christen Christensen Møller og dennes Hustru Bodil Marie Jensdatter. I dette Ægteskab, der kun blev af kort Varighed, idet den unge Kone afgik ved Døden den 3. Maj 1839, blev der født 2 Pigebørn.

1.5.d.1. Den ældste *Inger Katrine Christensdatter*, f. 26. Marts 1835, blev sidenhen gift med Anders Peter Nielsen, f. 30. Sept. 1839, Søn af Gdr. Niels Nielsen, Myrhøj i Broshave. Inger Katrine tjente ved den Tid hos Gdr. Lars Andreasen i Braarup, og deres Bryllup stod i Oudrup Kirke. De to nygifte købte Ejendom, en forsømt Hedejeendom i Brusaa, og her boede de i en længere Aarrække; saavidt det kan skønnes, har de ikke efterladt sig Livsarvinger.

1.5.d.2. Den yngste Datter *Bodil Marie Christensdatter*, f. 11. Okt. 1837, blev gift med Gaardmand Anders Peter Christensen, (kaldet Thomsen) i Oudrup, f. 11. Marts 1841, Søn af Gaardmand Christen Thomsen [side 176] og dennes Hustru Maren Andersdatter, Datter af Gdr. Anders Hedegaard i Hemdrup, (den Gaard Søren Brun nu ejer). Anders Thomsens Forældre boede i Hemdrupgaarden til han blev 10 Aar gl., hvorefter de flyttede til Oudrup. Efter sit Giftermaal 1868 med Bodil Marie overtog Anders Thomsen Forældrenes Gaard, der ligger ude i den sydøstlige Del af Sognet paa Skellet mellem Marken og den store Hede, der var kun lidt dyrket Areal, Størstedelen var Hede; men med Tiden fik de dog dyrket et halv Hundrede Td. Ld., dog ikke af særlig god Kvalitet.

1.5.d.2.b. Der kom 2 Sønner i Ægteskabet, den yngste *Carl Chr. Christensen*, f. 17. Dec. 1872, døde da han var 15 Aar gl. den 30. Dec. 1887, efter nogle Aars Svaghed, men til stor Sorg for Forældrene.

1.5.d.2.a. Den ældste Søn *Thomas Christensen*, der var født 22. Dec. 1868, lærte i sin Ungdom Karetmagerhaandværket, men da han jo var eneste Arving, blev han nødt til at overtage Gaarden. Han havde indgaaet Ægteskab med Hulda Marie Pedersen, f. 17. Sept. 1874, Datter af Husmand Niels Peter Pedersen (Overgaard) og dennes Hustru Ane Kirstine Pedersen, Braarup [9 børn, se nedenfor].

Bodil Marie døde i en tidlig Alder den 28. April 1889, kun 51 1/2 gl., og Anders Thomsen sørgede meget ved, at han saa tidligt skulde miste sin trofaste og dygtige Hustru. Dødsannonce i Løgstør Avis:

Min elskede Hustru
BODIL MARIE CHRISTENSEN

51 1/2 Aar gl. er i Dag rolig og stille hensovet i Evigheden, hvortil hendes kære Søn for 2 1/2 Aar siden er hengaaet og modtager hende. Nu staar der tilbage foruden en sørgende Ægtefælle en sørgende Søn og hendes sørgende Svigerfader, der føler savnet af en kærlig Hustru og øm Moder.

Oudrup, den 28. April 1889.
Anders Peter Christensen (Thomsen).

Begraves Søndag den 5. Maj Kl. 8 1/2 Fm.

Anders Thomsen levede som Enkemand i en meget lang Aarrække. Da i 1909 Thomas og Hulda solgte Gaarden og flyttede [side 177] til Vindblæs Stationsby, hvor Thomas vilde drive

Karetmagerhaandværket, fulgte han med hertil og fik Resten af sit lange Livs Ophold i deres nye Hjem. Anders Thomsen døde den 25. Jan. 1925 og blev begravet paa Oudrup Kirkegaard.

Som Medlem af et Udvalg, der var nedsat for at arbejde for Oprettelse af en Andelsplantage i Oudrup Sogn, var Anders Thomsen virksom. Den 26. Maj 1899 holdt Hedeselskabet Møde i Vindblæs Kro, hvor 120 Lodsejere var mødt; der vedtoges her Love for Andelsplantagen i Oudrup, der kom til at omfatte 286 Td. Ld., mens ca. 850 Td. Ld. overlodes Hedeselskabet for Arbejdets Udførelse. Ogsaa i Forarbejderne for hele Hedesagen her paa Egnen var Anders Thomsen med. Den 21. Dec. 1894 holdtes et Møde paa Gatten Station, hvor alle, der havde Hede, var indbudt, og der blev gjort Forsøg paa at oprette flere Plantager paa de store Hedestrækninger i Flejsborg og Oudrup Sogne. Paa Mødet var der Enighed om at gaa til det danske Hedeselskab¹⁴ for at faa Sagen fremmet. Det blev her vedtaget at holde et nyt Møde paa Brøndum Mejeri Torsdag den 3. Januar 1895, og her blev Herredsfoged Rosenørn og Hedeselskabets Repræsentant Jens Juel, Løgstør, indbudt. Efter dette Møde fremmedes Sagen saa meget, at det ved Hedeselskabets Repræsentantmøde i Aarhus 14. Juli 1896 kunde vedtages at købe 1200 Td. Ld. af Oudrup og Gatten Heder til Beplantning.

I Hulda og 1.5.d.2.a. Thomas Christensens Ægteskab fødtes følgende Børn [1. - 5.]

1.5.d.2.a.1. *Karl Kristian Kristensen*, f. 25. Dec. 1893, død 7. Maj 1894.

1.5.d.2.a.2. *Karla Marie Kristensen*, f. 3. Marts 1895, død 3. Sept 1897.

1.5.d.2.a.3. *Margrethe Kristence Kristensen*, f. 21. Marts 1897. Konfirmeret i Næsborg Kirke 1911. Hun kom paa Restrup Højskole, da den blev oprettet 1915 og læste saa videre til Lærerinde. Paa Krabbesholm Højskole var hun Lærerinde for Forstanderens Børn. Senere Lærerinde i flere Aar i Bjørnstrup og Ejdrup, gift 14. Aug. 1927 med Købmand P. Kr. Nielsen, Aalborg, [side 178] Søn af Gdr. Thøger Nielsen, Hvilsom. 1930 solgtes Forretningen i Aalborg, og Ægteparret flyttede til Aalum Brugsforening. 1 Søn: Bent Overgaard Nielsen, f. 12. Okt. 1931, er Kommis hos Forældrene.

1.5.d.2.a.4. *Agnes Bothilde Marie Kristensen*, f. 18. Febr. 1899. Kom i sin Ungdom paa Krabbesholm Højskole for at forberede sig til Seminariet. Dimitteret fra Ranum i juni 1922, hvorpaa hun fik Ansættelse som Lærerinde i Hvilsom, gift 22. Dec. 1924 med Lærer Angelund Svendsen i Hvam, Plejesøn af Jens Peter Nielsen, Øster Vraa. Ægteparret flyttede 1928 til Aalum Skole, hvor Svendsen blev kaldet til Lærer og Kirkesanger. 1 Datter: Inger Svendsen, f. 11. April 1930. Student fra Statsskolen i Randers. Studerer for Tiden Fransk i Geneve i Schweiz for at uddannes til Korrespondent, skal dertil have mindst to Aar paa Universitetet.

1.5.d.2.a.5. Benjamin Franklin Kristensen, f. 5. Juli 1901. Kom efter Konfirmationen paa Galtrup Ungdomsskole og var ved Landbruget nogle Aar. Efter et Ophold paa Krabbesholm Højskole kom han paa Ranum Seminarium men bestod ikke, derimod bestod han paa Tønder Seminarium; han blev ked af Læsningen og gav sig til at lære Frisørfaget. Købte Forretning i Aarhus og blev gift 1927 med Kamilla Kristensen, Datter af Enkefru Kristensen, Næstbækgaard, Balling. 1928 flyttede Ægteparret til Aalborg. Der var 3 Børn i Ægteskabet:

- a. Karsten Overgaard Kristensen, f. 19. jan. 1928,
- b. Evald Overgaard Kristensen, f. 29. Juni 1930,
- c. Ester Overgaard Kristensen, f. 18. Sept. 1931. Ægteskabet blev opløst, og Kamilla

Kristensen er død siden. Frisør B. F. Kristensen indgik 1937 atter Ægteskab med Mary Elvine Kirstine Obel, f. i Aalborg d. 28. April 1911, Datter af Kusk Obel, Aalborg. 4 Børn:

- d. Leo Kristensen, f. 7. Juni 1938,
- e. Eva Kristensen, f. 30. Okt. 1942,
- f. Aase Kristensen, f. 15. Juni 1947,
- g. Tom Kristensen, f. 17. Febr. 1949, død 29. Juni 1949. [side 179]

¹⁴ Det danske Hedeselskab stiftet i Aarhus den 28. Marts 1866.

1.5.d.2.a.6. *Karl Kristian Kristensen*, f. 9. Nov. 1903. Som ungt Menneske kom han i Lære paa Rørbæk Mejeri og var en Del Aar ogsaa paa andre Mejerier, fik Eksamen fra Ladelund og blev Bestyrer paa et Mejeri i København, som han senere købte; men maatte sælge igen grundet paa en ny Mælkeordning. Købte sig saa ind i et Entreprenørfirma; gift med Ebba Bergstrøm fra Gøteborg, f. 16. Marts 1908. Viet i København 24. Jan. 1939. Ingen Børn. Ægteskabet opløst 1942. Gift 2. Gang 23. Aug. 1947 med Dagny Jørgensen, f. 6. Marts 1917, Datter af Enkefru Jørgensen, Skælskør. Ingen Børn. For Tiden ejer af Non Mølle ved Viborg med tilhørende Markbrug og Skov ialt 70 Td. Ld. samt Aalefiskeriet, der er Aalekiste ved Møllen.

1.5.d.2.a.7. *Kirstine Marie Kristensen*, f. 25. Juli 1905. Dimitteret fra Vejle Statsseminarium i April 1928. Lærerinde i Aadum ved Tarm i 2 Aar. Gift 27. Juli 1930 med Lærer Mosegaard, Thistrup Skole, f. 23. Juli 1905, Søn af Gdr. Kr. Mosegaard, Engebæk, Sdr. Omme. Børn:

- a. Ernst Mosegaard, f. 24. Maj 1931. Student fra Rønde 1949. Studerer til Læge,
- b. Emmy Bodil Mosegaard, f. 17. Aug. 1937. Gaar i Skole i Vejle.

1.5.d.2.a.8. *Nielda Petra Kristensen*, f. 15. Okt. 1909. Dimitteret fra Statsseminariet i Vejle 1926. Lærerinde ved Hilnæs og Harre Skoler. Gift 27. Juli 1930 med Lærer Aage Petersen, Minstrup Skole, f. 8. Nov. 1901, Søn af Fabrikant Petersen, Jellinge. Børn:

- a. Knud Overgaard Pedersen, f. 19. Okt. 1931. Realeksamen fra Randers. Kommis,
- b. Else Pedersen, f. 19. April 1933. Barneplejerske.

Lærer Aage Pedersen blev kaldet som Førstelærer og Kirkesanger i Bjerregrav ved Randers 1. Juni 1935.

1.5.d.2.a.9. *Herman Kristensen*, f. 8. April 1908. Var hjemme til Vinteren 1929. Blev uddannet som Kommis og blev ansat 1. Okt. 1937 som Uddeler i Tange Brugsforening. Gift med Anna Hejberg Mortensen, f. 13. Maj 1916, Datter af Smedemester H. Mortensen, Sjørslev. Fra 1. Juni 1943 er Herman Kristensen Uddeler [side 180] i Funder Brugsforening. 1 Barn: Jørgen H. Kristensen, f. 10. Maj 1945.

Den 1. Febr. 1944 købte Sønnen [**1.5.d.2.a.6.** *Karl Kristian Kristensen*] i København, der var Entreprenør, den gamle historiske Herregaard Hald ved Viborg og lod Faderen faa Skøde paa Gaarden. En Handel der den Gang vakte stor Opsigt, og som endte med, at Staten tilsidst gjorde Krav paa Godset, men, som det viste sig, at den ikke saadan uden videre kunde overtage. Efter langvarige Forhandlinger gik Thomas Kristensen ind paa en forligsmæssig Ordning, der gik ud paa, at han afleverede Skødet paa Hovedgaarden med alle dens Privilegier, mod, at han fik Erstatning paa anden Maade. Foruden en kontant Pengesum fik han overdraget den gamle Ejendom Non Vandmølle med tilhørende Areal 70 Td. Ld. og Aalekiste ved Møllen.

Thomas Kristensen og Hustru boede i 41/2 Aar i den gamle, minderige Hovedbygning paa Hald, derefter fik de sig bygget en Villa, "Birkemose", ved Møllen, hvor det saa var Planen, at de vilde henleve deres sidste Dage. Thomas Kristensen døde sidst i juni 1951, og Begravelsen fandt Sted paa Oudrup Kirkegaard.

Det var i Nærheden af Thomas Kristensens Fødegård i Oudrup, at den svenske Stenhugger Olav Bengtsson, nu Løgstør, i en Høj hvor man udgravede Sten til Banebygningen i 1891, stødte paa et Gravkammer, hvori der henstod et 4000 Aar gl. Lerkar af usædvanlig Skønhed. Den 23. Juni 1936 rejstes der paa Højen i Plantagen en Mindesten med følgende Indskrifter: Her fandtes Skarpsallingkarret, Nordens skønneste Stenalderkar. Og paa den modsatte Side: Fundet 1891 af Stenhuggermester O. Bengtsson, Løgstør.

Christen Jensen i Ulstrup giftede sig atter straks efter sin første Kones Død med en ung 19-aarig Pige, der var Plejedatter hos Gregers Christensen i Hornbæk, hendes Navn var Hedevig Sørensdatter, og deres Vielse fandt Sted i Farstrup Kirke den 21. Febr. 1840. I dette Ægteskab har der været 8 Børn [3. - 10.]:

1.5.d.3. *Karen Marie Christensen*, f. 9. Nov. 1840, død 5. Juni. 1841.

1.5.d.4. *Jensine Karoline Christensen*, f. 5. Nov. 1842, død 3. Maj 1843. [side 181]

1.5.d.5. *Jensine Karoline Christensen*, f. 20. Jan. 1844, gift med Jens Sørensen (Thaudal) fra Havbro. Ægteparret boede i en Ejendom i Ulstrup og havde 3 Børn

1.5.d.5.a. *Søren Sørensen Thaudal*. Førte hele sit Liv en omflakkende Tilværelse.

1.5.d.5.b. *Kristine Sørensen Thaudal*. Var i 40 Aar Husbestyrerinde hos Løjtnant Mikkelsen paa Gaarden Jarlsminde ved Aarhus.

1.5.d.5.c. *Niels Sørensen Thaudal*. Boede i mange Aar i Horsens som Karetmager.

1.5.d.6. *Jens Christensen [Svenstrup]*, f. 10. Dec. 1846. Ved hans Daab i Ulstrup Kirke var følgende af Familien mødt som Faddere: Troels Jensen, Flejsborg-Svenstrup, Gregers Christensen, Hornbæk, og Thomas Sørensen fra Kjølby. Troels Jensens Kone bar Barnet og Birgitte Kirstine Sørensdatter fra Kjølby medfulgte.

1.5.d.6. *Afdøde Gdr. Jens Svenstrup i Ulstrup*

Jens Christensen Svenstrup, der overtog Gaarden efter Faderen, giftede sig med Nielsine Pedersen fra Lille Beltoft i Lundby Sogn: Ved Gaardens Overtagelse sidst i Halvfjerdserne fik Jens Svenstrup, som han almindelig kaldtes, Forældrene paa Aftægt. Faderen Christen Jensen Svenstrup døde 14. Marts 1883 i en Alder af 82 Aar.

Jens Svenstrups Hustru Nielsine Pedersen.

Jens Svenstrup holdt meget af at færdes til Hest, han var en flot Rytter, i sine senere Aar red han pas en gammel brun Hoppe, som han mente sig særlig fortroligt med. Paa en af disse Rideture hjem fra Besøg hos Familien i Hornbæk, spillede den ham alligevel et slemt Puds. Da der var et meget snavset Føre, vilde han ride ud i Sjørup Sø, for [side 182] at faa Hestens Ben skyllet rene; da han var kommet et godt Stykke ud, lagde Hesten sig ned i Vandet, og den aldrende Mand fik sig et ufrivilligt Bad i det kolde Vand; han naaede hjem, men i en meget forfrossen Tilstand.

Familien fik 11. Nov. 1905 Navneforandring fra Christensen til Svenstrup. Jens Svenstrup døde den 15. Jan. 1918. 71 Aar gl., og hans Hustru døde 10. Marts 1939. I dette Ægteskab blev der ogsaa en stor Børneflokk.

1.5.d.6.a. *Hedevig Svenstrup*, f. 15. Marts 1879. Ugift. Død 1927.

1.5.d.6.b. *Kristian Svenstrup*, f. 13. Marts 1880. Død 1888.

1.5.d.6.c. *Jens Svenstrup*, f. 10. Okt. 1881, gift med Dorthea Risgaard, f. 28. Okt. 1887, Datter af Gdr. Carl Risgaard, Bjørumslet. Jens Svenstrup der havde overtaget Gaarden solgte i 1914 Hoved parcellen til Staten, da denne havde udtaget Jorden som det mest ensartede, der kunde findes, til Anlæg af en Havebrugs forsøgsstation for Nordjylland. Der fratoges en Hedeparcel paa 50 Tdr. Ld., hvorpaa der saa opførtes en ny Gaard. Med Aarene lykkedes det Jens Svenstrup og hans dygtige Hustru at drive ogsaa denne Ejendom frem til et 1. Klasses Landbrug. Ægteparret beboer nu en mindre Gaard i Nærheden af Hornum St.

1.5.d.6.c. *Gdr. Jens Svenstrup og Familie, Ulstrup.*

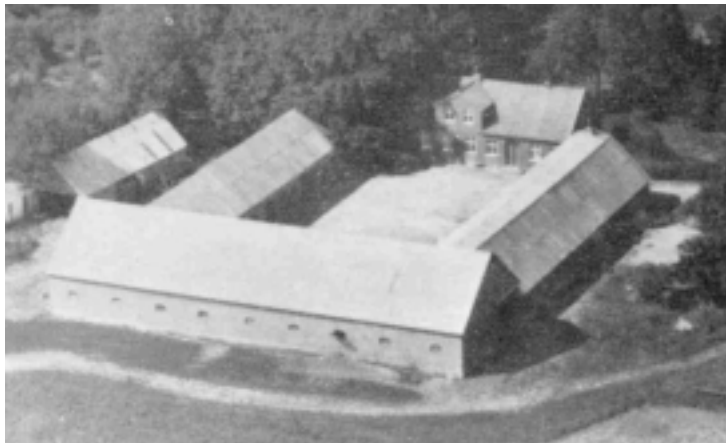
Jens Svenstrups Interesse har altid været samlet om det daglige Arbejde paa Gaarden, dog har han ikke helt kunnet undslaa sig for at beklæde Tillidshverv. Han har i en meget lang Aarrække været Formand for Hornum [side 183] Eksportslagteri og var ogsaa en Tid Formand for Hvorvarp Transformatorforening. Ægteparret har 3 Børn:.

1.5.d.6.c.1 *Marie Svenstrup*, f. 21. Dec. 1911, gift med Gdr. Niels Thorup, Ejer af Engebjerggaard pr. Nørre Snede, en Gaard med et stort Jordtilliggende ca. 200 Td. Ld. middelgod Jord. Ægteskabet er barnløst, men der er antaget et Plejebarn, Anna Thorup, f. i Marts 1948.

"Engebjerggaard"

1.5.d.6.c.2 *Carl Svenstrup*, f. 9. Maj 1915, gift med Anna Pedersen, Datter af Gdr. Peder Pedersen, Søttrup. De to unge overtog hans Fødegaard i 1936, men solgte den 1948 og købte Knud Kristensens Gaard i Hvorvarp med tilhørende Areal af 84 Td. Ld. og med en god, højt præmieret og yderig Besætning. I Ægteskabet har der været 1 Barn, Kristian, der døde 4 Dage gl. i juli Maaned 1950.

Carl Svenstrups Gaard [ad 1.5.d.6.c.2.]

1.5.d.6.c.3. *Holger Svenstrup*, f. 22. Juli 1931. Medhjælper hjemme paa Gaarden hos Forældrene.

1.5.d.6.c.3. *Gdr. Holger Svenstrup, Ulstrup*

1.5.d.6.d. *Anna Svenstrup*, f. 1882, død 2 Aar gl.

1.5.d.6.e. *Anna Svenstrup*, f. 29. Maj 1884. Ugift, død 1930.

1.5.d.6.f. Adolf Svenstrup, f. 24. Jan. 1886, gift med Stinna Poulsen, Datter af Gdr. Anders Poulsen i Kjølbj. Ægteparret var [side 184] Gaardmandsfolk i Kølby indtil Manden døde i sin bedste Alder i 1945. Hustruen bosatte sig saa i Aalborg. I Ægteskabet er en Søn Arnold Svenstrup, f. 1920, der er Bogholder i Kjellerup.

1.5.d.6.g. Kristian Svenstrup, f. 14. Juni 1889, gift med Marthilde Christensen, Datter af Gdr. Anders Christensen, Kølby. Ægteparret købte 1919 Gaard i Kølby af Gdr. Kristian Sondrup. I Ægteskabet er en

1.5.d.6.g.1. Sorvad Svenstrup, f. 12. Okt. 1919, gift med Elisabeth Christensen, Datter af August Christensen, Løgstør. 2 Børn: *Bjarne Svenstrup*, f. 22. Marts 1949, *Frank Svenstrup*, f. 4. Maj 1950.

Kristian Svenstrup, solgte Gaarden i Kølby 1942. Siden 1945 har han drevet Købmandsforretning i Bredgade 74, Løgstør.

1.5.d.6.h. Peder Svenstrup, f. 22. Marts 1891. Er ugift. Blev bosat som Husmand i Ulstrup. Solgte Ejendommen i 1951 og bor nu i Hornum Stationsby.

1.5.d.6.i. Johanne Svenstrup, f. 22. April 1893, gift med Uddeler Christian Carlsen, Vrinders Brugsforening paa Mols. Carlsen stammer fra Vendsyssel. 2 Børn:

1.5.d.6.i.1. Svend Carlsen, f. 1922.

1.5.d.6.i.2. Karen Carlsen, f. 1931. Husassistent, tjente 1950 paa Gaarden Holchasminde, Vilsted. [side 185]

Uddeler Carlsen og Hustru [1.5.d.6.i. Johanne Svenstrup,], Vrinders Brug forening, Mols.

1.5.d.6.j. Thomas Svenstrup, f. 8. Aug. 1895, gift med Sine Fandrup, Datter af Husmand Niels Fandrup, Aale, Ranum. Thomas Svenstrup og Hustru blev bosat som Landbrugere i Hvorvarp i 1930. Han har - boet i Søttrup-Ulstrup Sogn siden 1948. - Deres eneste Barn **1.5.d.6.j.1. Jens Svenstrup**, f. 24. Juni 1930, var Elev i Diskontobanken i Løgstør. Han blev angrebet af Gigtfeber, der siden udartede sig til Hjertesygdom af alvorlig Art; han døde 19. Okt. 1949 kun 19 Aar gl. Ved hans Begravelse paa Ulstrup Kirkegaard var der mødt et meget stort Følge, da han skulle føres til hans sidste Hvilested. Pastor Fibiger, Dagnæs, talte i Kirken ud fra Ordene: Mine Tanker er ikke eders Tanker. Disse Ord bliver vi mindet om ved en saadan Begravelse, hvor et Par Forældre maa følge deres eneste Barn til Graven. Gud er ikke alene den der giver, men ogsaa den der tager. Ved en Mindesammenkomst bagefter paa Afholdshotellet i Hornum blev der talt af Lærer Andersen, Hvorvarp, hvor den unge Mand havde gaaet i Skole hele sin Tid. Desuden havde flere Ordet bl. a. Gdr. Jens Svenstrup, Ulstrup, Lærer Klingbæk, Fru Marie Thorup, Engebjerggaard, og Murermeister Jens Juul, Aars. En god Søn og et bravt ung Menneske var ikke mere.

1.5.d.6.j.1. Bankelev Jens Svenstrup, Løgstør

1.5.d.6.k. Jensine Marie Svenstrup, f. 13. Febr. 1897, gift med Købmand A. V. Christensen, Vegger. Jensine Marie døde 22. Juli 1945. Der er 2 Børn:

1.5.d.6.k.1. Edith Christensen, f. 22. Okt. 1920, gift med Bager Binderup i Byrsted. 1 Barn: Lotte, f. 1948.

1.5.d.6.k.2. Ellen Christensen, f. 7. Maj 1922, gift med Chauffør Børge Nielsen, Vegger. 1 Barn: Lone, f. 1950.

1.5.d.7. Søren Chr. Christensen, f. 18. Juli 1849, død den 31. Dec. 1857, 8 1/2 Aar gl. [side 186]

1.5.d.8. Troels Christensen, f. 2. April 1854. 1 sine yngre Aar, mens han gik hjemme hos Forældrene i Ulstrup, handlede han en Del med Faar og Lam undertiden ogsaa med Kreaturer, af og til gik han en Del af Tiden hos sit Søkendebarn, Gdr. Christen Gregersen i Hornbæk.

Efter at han var bleven gift med Mette Pouline Kristine Jensen, f. 2. Febr. 1866, Datter af Gdr. Jens Peder Jensen og Hustru Ingeborg i Brusgaard, Gundersted Sogn, overtog han 1885 Gaarden og fik Svigerforældrene paa Aftægt. Brusgaard var en meget forsømt Hedegaard med et saa stort Areal som 465 Td. Ld., hvoraf kun 30 Td. Ld. var opdyrket, Resten var Hede og Mose. Der var smaa Kaar de første mange Aar, men som Aarene gik og Børnene voksede til, gik det støt fremad med Opdyrkningen, Bygningerne var gamle, de brændte i 1887, men af Sparsommelighedshensyn lod man Murene blive staaende som de stod efter Branden og satte nye Bjælker, Spær og Tag paa, men det viste sig snart, at Murene var for ringe, saa det var Meningen der skulde være bygget nye Udhuse i Sommeren 1914, men Troels Christensen fik det ikke udført, idet han blev syg og døde dette Aar.

Enken fortsatte Gaardens Drift ved Hjælp af Børnene og i 1915 blev Udhusene fornyede, men det viste sig snart, at de blev for smaa, da der opdyrkedes noget hvert Aar. I 1938 overdrog Pouline Christensen Gaarden til en af Sønnerne Ankjær, Christensen, denne byggede saa i 1939 en moderne Kostald med Plads til 100 Kreaturer, og der er ogsaa siden foretaget Udvidelser af de andre Huse undtagen Stuehuset, der er fra 1846.

Ankjær Christensen forestaar et stort Opdyrkningsarbejde ved Gaarden; han har i de senere Aar merglet og kultiveret Hede og drænet Mosejord ialt 200 Td. Ld. For nogle Aar siden købtes til Gaarden et større Hedeareal, der forhen har tilhørt Herregaarden Krastrup, og i 1950 frasolgtes 1,75 Td. Ld. af Heden til Aalborg Amt til Beplantning.

Paa Brusgaards jorder findes mange Kæmpehøje, men de fleste er dog bleven sløjfede med Tiden; der findes 3 store Høje, som er velbevarede og fredede. Der fortælles, at Gaarden tidligere har [side 187] ligget 1 km længere mod Vest, i en Dalsænkning, der munder ud til Brusaa, og som man endnu kalder Gl. Brusgaard. Børn:

1.5.d.8. *Gdr. Troels Christensen og Hustru, Brusgaard*

1.5.d.8.a. *Christian Christensen*, f. 1. Aug. 1884. Overtog ved Gunderstedgaards Udstykning et Statshusmandsbrug herfra. Han forblev hele sit Liv ugift. Han døde 20. Jan. 1944 knap 60 Aar gl.

1.5.d.8.b. *Hedevig Ingeborg Christensen*, f. 18. Nov. 1886, gift med Martinus Sørensen Finnerup, f. 12. Febr. 1889. Hedevig døde fra Mand og Børn 18. Jan. 1933. Ægteparret beboede en Statsejendom paa Gunderstedgaards Mark og havde 4 Børn:

1.5.d.8.b.1. *Olga Helene Sørensen Finnerup*, f. 22. Jan. 1910, gift med Husmand Jens Nielsen. Ægteparret boede i mange Aar i Bislev. I deres Ægteskab er der 7 Børn.

1.5.d.8.b.2. *Oskar Georg Sørensen Finnerup*, f. 19. Nov. 1912. Er gift og bor i Hornum Stationsby.

1.5.d.8.b.3. *Thora Sørensen Finnerup*, f. 21. Maj 1915, gift med Anker Laustsen, der er bosat som Arbejdsmand i Gatten. I Ægteskabet er der 8 Børn.

1.5.d.8.b.4. *Sørine Ingeborg Sørensen Finnerup*, f. 1. Sept. 1919. Gift og bor i Hvalpsund. Der er 4 Børn.

1.5.d.8.c. *Jens Peter Christensen*, f. 11. April 1890, gift 1917 med Inga Tolstrup, Datter af Gdr. Rasmus Tolstrup, Hald ved. Randers. Ægteparret overtog Hustruens Fødegård i Hald. Jens P. Christensen døde i en ung Alder 3. April 1924. Der er 2 Børn: [side 188]

1.5.d.8.c.1. *Anna Tolstrup Christensen*, f. 6. Jan. 1918. Gift og vistnok boende i Gaarden i Hald.

1.5.d.8.c.2. *Troels Tolstrup Christensen*, f. 19. Dec. 1919, gift med Dagny Rold fra Meilby. Overtog 1946 Christen Kjeldsens Ejendom paa Gunderstedgaards Mark. Der er 3 Børn.

1.5.d.8.d. *Mikkel Christian Ankjær Christensen*, f. 2. Febr. 1896 paa Brusgaard, gift med Krista Møllergaard, f. 20. Febr. 1905, Datter af Gdr. Laurids Møllergaard, Ørsø, Vendsyssel. Ankjær Christensen overtog 1938 Brusgaard. Ægteparret har haft 7 Børn

1.5.d.8.d.1. *Gerda Brusgaard Christensen*, f. 15. Okt. 1927, død 28. Maj 1928.

1.5.d.8.d.2. *Verner Brusgaard Christensen*, f. 28. Marts 1929. Medhjælper paa Gaarden hos Forældrene.

1.5.d.8.d.3. *Dagny Brusgaard Christensen*, f. 29. Dec. 1930. Husassistent hjemme.

1.5.d.8.d.4. *Margith Brusgaard Christensen*, f. 18. Marts 1934. Husassistent hjemme.

1.5.d.8.d.5. *Poul Brusgaard Christensen*, f. 24. Sept. 1938. Medhjælper hjemme.

1.5.d.8.d.6. *Tove Brusgaard Christensen*, f. 22. Dec. 1942.

1.5.d.8.d.7. *Jørgen Brusgaard Christensen*, f. 11. April 1946.

1.5.d.8.e. *Ingemann Christensen*, f. 21. Aug. 1897 paa Brusgaard, gift med Karen Marie Pedersen, f. 5. Febr. 1886. Ingemann Christensen er Gaardejer i Holmgårdene, Hyllebjerg Sogn. Den 17. Nov. 1934 mistede han sin dygtige Hustru, hun blev 48 Aar gl. I deres Ægteskab er der 3 Piger:

1.5.d.8.e.1. *Kamma Brusgaard Christensen*, f. 17. Aug. 1925, gift 1950 med Kristian Pedersen, f. 5. Marts 1925, Søn af Gdr. Peder Chr. Pedersen, Holmgårdene. De to unge overtog efter Brylluppet Gaarden Kjeldgaard pr. Ullits.

1.5.d.8.e.2. *Annalise Brusgaard Christensen*, f. 26. April 1927. Uddannet som Damefrisørinde. Gift 1952 og er flyttet til Aarhussegnen.

1.5.d.8.e.3. *Stella Herdis Brusgaard Christensen*, f. 2. Sept. 1928. Husassistent paa Gaarden hos Faderen. [side 189]

Brusgaard, Gundersted Sogn.

1.5.d.8.f. *Jensine Christensen*, f. paa Brusgaard 10. Maj 1900. Er ugift. Har i 22 Aar været Husbestyrerinde hos Gdr. Søren Elkær i Alstrup. Er nu hos Skatteraadsformand Christen Fisker, Bonderup, Hanherred, som Husbestyrerinde.

1.5.d.8.g. *Ingeborg Christensen*, f. 11. Maj 1903, gift 11. Nov. 1927 med Christen Kjeldsen, Søn af Vejmand Kjeldsen, Klim. Ægteparret boede først paa Gunderstedgaards Mark i et Statshusmandsbrug, men de ønskede et større Brug at arbejde med og solgte saa 1946 Ejendommen og købte samme Aar Støtterupgaard i Farsø Sogn. Der er 2 Børn i deres Ægteskab:

1.5.d.8.g.1. *Troels Kjeldsen*, f. 1. Sept. 1928. Medhjælper ved Forældrenes Landbrug.

1.5.d.8.g.2. *Lilly Kjeldsen*, f. 25. April 1930. Husassistent hjemme.

1.5.d.8.h. *Anine Christensen*, f. 29. Dec. 1906, gift med Husmand Anders Chr. Larsen, Mjallerup, ved Løgstør, f. 19. Aug. 1905, Søn af Gdr. Jens Larsen, Trælborgvad. Ægteparret overtog Ejendommen den 20. Jan. 1930. Der er 4 Døtre i deres Ægteskab:

1.5.d.8.h.1. *Ester Larsen*, f. 20. Sept. 1927. Husassistent hos Gdr. Jens Chr. Larsen, Trælborgvad.

1.5.d.8.h.2. *Poula Kristine Larsen*, f. 7. Marts 1930. Har tjent som Husassistent hos Gdr. Bjerre i Falde i flere Aar [side 190]

1.5.d.8.h.3. *Mary Larsen*, f. 6. Juni 1933. Hjemme hos Forældrene.

1.5.d.8.h.4. *Ella Elisabeth Larsen*, f. 21. Nov. 1934. Er ogsaa hjemme.

1.5.d.9. *Søren Chr. Christensen*, f. 15. Maj 1858. 1 sin tidligste Ungdom opholdt han sig paa Gaarden hos Forældrene, men han havde Lyst til at sejle. Han druknede under en Sejlads paa Nissum Bredning. Ulykken fandt Sted i Aaret 1878.

1.5.d.10. *Kristiane Christensen*, f. 20. Juni 1861; hun blev 19 Aar gammel gift med Chr. Adolf Andersen, f. 1852. Ægteparret boede først nogle Aar i Flegum, fra 1880 til 1884, flyttede derefter til Aarup Hede ogsaa i Hanherred og boede her fra 1884 til 1910. De købte saa et Hus i Torslev By, hvor de saa var boende til Kristiane afgik ved Døden den 30. Juli 1929, 68 Aar gl. Derefter flyttede Manden til sin Søn i Brovst og var her til sin Død den 13. Dec. 1939; han blev 87 Aar gl. I Ægteskabet var der 12 Børn, hvoraf de tre døde som smaa. De efterlevende er:

1.5.d.10.a. *Christen Jensen Andersen*, f. 6. Maj 1881, gift med Katrine Nielsen. Konen døde i Nov. 1945, og Chr. Jensen tog Ophold hos sin Datter i Struer. I Ægteskabet er der 4 Døtre:

1.5.d.10.a.1. *Carla Andersen*. Gift, men har ingen Børn.

1.5.d.10.a.2. *Agnes Andersen*. Gift med Tage Lydholm, Struer. Her er 2 Sønner.

1.5.d.10.a.3. *Maren Andersen*. Gift med Elektriker Mikkelsen i Aarhus. De har 3 Børn.

1.5.d.10.a.4. *Grethe Andersen*. Gift med Gdr. Christensen, Spøttrup. I deres Ægteskab er 2 Børn.

1.5.d.10.b. *Marie Andersen*, f. 1883, gift med Murer Anker Holm, Østermarie, Bornholm. Marie Andersen døde 1948. I deres Ægteskab er 1 Søn og 3 Døtre. En af Døtrene er gift med Hønseriejer Jens Mortensen, Bodilsker.

1.5.d.10.c. *Anders Andersen*, f. 1885. Han rejste 18 Aar gl. til Amerika. Han var flink til at skrive hjem de første Aaringer, men saa forsvandt ethvert Spor af ham trods forskellige Efterlysninger. Der er ikke hørt fra ham siden 1910, da han opgav, at han rejste til Kalifornien. [side 191]

1.5.d.10.d. *Johanne Andersen*, f. 4. Aug. 1889, gift med Gdr. Jens Peter Nielsen, Stovorde, Østerenge pr. Sejlflod. I dette Ægteskab er 7 Børn:

1.5.d.10.d.1. *Anna Nielsen*, f. 5. Febr. 1912.

1.5.d.10.d.2. *Signe Kristence Nielsen*, f. 13. Aug. 1913.

1.5.d.10.d.3. *Christian Nielsen*, f. 9: Febr. 1915.

1.5.d.10.d.4. *Sigurd Nielsen*, f. 27. Sept. 1918.

1.5.d.10.d.5. *Lydia Elisabeth Nielsen*, f. 26. Jan. 1920.

1.5.d.10.d.6. *Poul Nielsen*, f. 13. Febr. 1923.

1.5.d.10.d.7g. *Marius Emil Nielsen*, f. 24. Sept. 1928.

1.5.d.10.e. *Alfred Elenius Andersen*, gift med Mary Andersen. Ægteparret bor i Torslev By og har en Søn, Børge Andersen, og en Datter, Helga Andersen.

1.5.d.10.f. *Jensine Andersen*, f. 15. Marts 1896, gift med Landmand Otto Dahl, Knøsgaard. Jensine døde 1938. 1 Ægteskabet var der 4 Døtre: Grethe, Inger, Anny og Margit, der alle er gifte.

1.5.d.10.g. *Helga Emilie Andersen*, f. 1898, gift med Fodermester Jacob Christensen, Bratskov. Helga Emilie døde 1925. Der er 3 Børn:

1.5.d.10.g.1. *Jensine Marie Christensen*, f. 16. Jan. 1918, gift med Gdr. Anker Madsen, Torslev pr. Skovsgaard.

1.5.d.10.g.2. *Johanne Martine Christensen*, f. 3. Maj 1920, gift med Arbejdsmand Svend Poulsen, Sennels pr. Thisted.

1.5.d.10.g.3. *Kristian Adolf Christensen*, f. 3. Okt. 1921. Landbrugsmedhjælper.

1.5.d.10.h. *Andreas Johannes Andersen*, f. 8. April 1899. Ambulancefører, Vinkelvej, Brovst, gift med Jane Kiil, Datter af Anders Kiil, Ullerup, Hurup, Thy. En Søn og 2 Døtre i Ægteskabet:

1.5.d.10.h.1. *Adolf Heine Andersen*, f. 1926. Maskinmester i Ø. K., København.

1.5.d.10.h.2. *Marna Andersen*, f. 1927. Lærerinde i Aarhus.

1.5.d.10.h.3. *Christa Andersen*, f. 1930. Opholder sig i København.

1.5.d.10.i. *Sørine Andersen*, den yngste af Børnene, er gift med Landmand, Enkemand Alfred Nielsen, Gammelmark, Hals. 1 dette Ægteskab er der 12 Børn: Den ældste Søn, Henry er Elektriker, den næstældste Hilmar, er udlært Maskinarbejder ved "De Smithske" i Aalborg, de andre er: Gerda, Dagny, Marie, Anton, Kaj, Villy, Henning og Aage.

1.6. Karen Christensdatter Bro

[døbt 1761, vist død som Barn]

1.7. Poul Christensen Bro

[døbt 1763, kaldt Vilsted, død som yngre? - blev gift 1786 med Karen Margrete Nielsdatter]

[side 192]

1.8. Peder Laurids Christensen (Bro)

Den yngste af Sønnerne i Ægteskabet mellem Husfæster Christen Jensen Bro og Hustru Anna Mikkelsdatter var *Peder Laurids Christensen*, der var født i 1765 i Vilsted. Mens de andre af hans Søkende havde faaet deres Skolegang hos Studenten Søren Mogensen, der var Lærer i Vilsted fra 1740 til 1776, fik Peder Laurids sin Skoleundervisning hos Efterfølgeren Kristian Sinding, der var født 1745¹⁵.

Som sine andre Brødre maatte Peder Laurids ud at tjene, han fik som voksen Karl Plads hos Gaardbrugerenken Maren Nielsdatter i Vilsted, og det endte med Giftermaal. Deres Bryllup stod i Vilsted Kirke den 11. Okt. 1793.

Efter 10 Aars Ægteskab, afgik Maren Nielsdatter ved Døden 1803, og Peder Laurids kunde jo ikke sidde som Enkemand i den ret store Gaard. Han maatte som Skik og Brug var dengang se sig om efter en anden Kone; der maa vel ikke i hans Nabolag eller Omgangskreds have været nogen, han vilde binde sig til, men han har vel faaet opspurgt, at der ovre i Ullerup i Aggersborg Sogn boede en Gaardmand ved Navn Søren Toft, der havde flere giftefærdige Døtre gaaende hjemme hos sig. Peder Laurids rejste saa nordenfjords og havde Heldet med sig, Forældrene har vel glædet sig til, at deres Datter kunde rykke ind som Kone i den gode Gaard ovre paa Himmerland og har straks givet sit Samtykke. Det blev Datteren Else, der blev den fortrukne, og hun flyttede straks over til Vilsted, hvor Brylluppet holdtes kort Tid efter. Ægteskabet blev af meget kort Varighed, idet Else døde efter sin [side 193] første Fødsel den 25. Aug. 1804, og Barnet, en lille Dreng, der i Daaben havde faaet Navnet Jens, fulgte hende i Døden en Maaned senere. Peder Laurids var nu lige vidt, men Elses 17-aarige Søster Mette Kirstine var kommen over for at holde Hus og passe den lille Dreng, og hvad var nu mere rimeligt end at det blev hende, der blev Kone i Gaarden, og deres Bryllup stod det samme Efteraar. I dette Peder Laurids Christensens tredie Ægteskab fødtes der 7 Børn, nemlig [1.8.a.-g.]:

- 1.1.a. *Else Marie Pedersdatter*, f. 2. Aug. 1806.
- 1.1.b. *Ane Marie Pedersdatter*, f. 24. Aug. 1807.
- 1.1.c. *Kirsten Pedersdatter*, f. 29. Marts 1810.
- 1.1.d. *Karen Marie Pedersdatter*, f. 21. Maj 1814.
- 1.1.e. *Maren Pedersdatter*, f. 5. Sept. 1816.
- 1.1.f. *Søren Chr. Pedersen*, f. 7. Juli 1819.
- 1.1.g. *Ane Marie Pedersdatter*, f. 2. Maj 1822.

Peder Laurids Christensen førte ikke i Almindelighed Bro-Navnet, selv om han blev kaldet det i daglig Samtale; han var sikkert en dygtig Landbruger og blev vist ogsaa en velstillet Mand; inden han døde, kom den haarde Landbrugskrise, som grundet paa den jævne Velstand lod sig overvinde.

Han levede ikke til Børnene blev voksne, han døde den 26. Okt. 1822 og opnaaede kun en Alder af 58 Aar. Mette Kirstine sad nu tilbage med Gaarden og de syv smaa Børn, hvoraf den yngste kun var 5 Maaneder gl.

I Flejsborg-Svenstrup hos Jens Bro tjente der paa den Tid en paalidelig Karl, den 38-aarige Hans Pedersen, ham sendte Jens Bro til Vilsted for at han skulde bestyre Gaarden for Broderens Enke. Der har hurtig udviklet sig et Kærlighedsforhold mellem de to, Hans Pedersen og Mette Kirstine, for allerede 2 Maaneders Dagen efter Mandens Død den 26. Dec. stod deres Bryllup. I dette Ægteskab fødtes 1824 saa Sønnen Peder Hansen, der sidenhen fik Gaarden og først døde i Løgstør 1916, 91 Aar gl., og en Datter Ane Hansdatter, der blev gift med Søren Chr. Pedersen, Thorup i Hanherred. [side 194]

¹⁵ Kristian Sinding, der havde Studentereksamen, var Lærer i Vilsted fra 1776 til sin Død den 13. April 1811. Han giftede sig først 1801, men blev ulykkelig i sin Ægtestand. Han var en meget høj Mand, han brugte til daglig rød Hue og Paryk. Var desuden en meget lærd Mand og dygtig Lærer, prædikede tit i Kirken. Hans Prædikener var meget lange. Fra 1806 var Chr. Gravlev hans Hjælpelærer, Gravlev blev 1811 Lærer i Vindblæs.

1.8.f. Søren Christian Pedersen

Det har ikke været muligt med Bestemthed at følge alle Peder Laurids Børn fremad paa deres Vandring gennem Livet og konstatere, hvor de er blevet af, undtagen for 3 Vedkommende. *Sønnen Søren Chr. Pedersen* blev 26 Aar gl. den 28. April 1846 viet i Vilsted Kirke til den 25-aarige Pige Ane Jensdatter, Datter af Gdr. Jens Jensen Aarup af Hulegaard.

De to unge overtog Gaarden efter Svigerforældrene. Søren Chr. Pedersen blev gennem mange Aar en kendt Mand i Sognet, idet han fik meget med offentlige Sager at gøre, ikke mindre end 3 Gange var han Medlem af Sogneforstanderskab og Sogneraad valgt 1856, 1868 og 1877. Han havde meget at gøre baade med Fattigvæsnet og Skolevæsnet i Kommunen, men med sit milde og venlige Væsen kunde han altid faa enhver Sag til at gaa i Orden. Hans Ægteskab med Ane Jensdatter blev barnløst, men der antoges en Plejedatter Ane Marie Christensen, f. 1848, hendes Moder var ugift Ane Andersdatter, f. 18. Juni 1819, Datter af Gdr. Anders Christensen, Skomager i Vilsted. Ane Andersdatter blev 20. Okt. 1860 gift med Ungkarl Peder Jensen Nøhr, hun havde da nedsat sig som Væverske i Vilsted.

Søren Chr. Pedersen byggede sig ved Vejen til Holchasmind et Hus, hvor han boede i sin Alderdom.

1.8.f.1. Plejedatteren [*Ane Marie Christensen*] blev 1872 gift med Ungkarl Jens Chr. Sørensen fra Løgsted, og de overtog Hulegaarden. I deres Ægteskab blev der født følgende Børn:

1.8.f.1.a. *Anne Mette Kirstine Sørensen*, f. 2. April 1873, død 5. Jan. 1903, gift med Forpagter, senere Skovfoged Jacob Christensen, Overlade. 3 Børn: En Søn, Carl Christensen, er gift og bor paa Melhøjgaard Mark, Løgsted Sogn.

1.8.f.2.b. *Jensine Sørensen*, f. 22. April 1874, død 1936, gift med Gdr. Søren Chr. Andersen, Vilsted. Manden døde 1930. Der er 4 Børn:

1.8.f.2.b.1. *Alfred Andersen*, f. 10. Juni 1904, gift med Asta Nøjgaard, Datter af Gdr. Søren Højgaard, Ørbæk. 2 Børn.

1.8.f.2.b.2. *Anna Andersen*, f. 11. Marts 1906, gift med Chr. Nielsen, Østergaards Mark. Her er 4 Børn.

1.8.f.2.b.3. *Kristian Andersen*, f. 8. Okt. 1908. Gift og bosat som Snedker i Aalborg. 2 Børn. [side 195]

1.8.f.2.b.4. *Jens Andersen*, f. 24. Sept. 1914. Ugift. I flere Aar Assistent i Vilsted og Omegns Kontrolforening.

1.8.f.1.c. *Kristine Sørensen*, f. 1875, død 1909. Var gift med Banearbejder Peder Pedersen, Petersborg, Løgstør. 3 Børn: Marius Pedersen, Anna Pedersen og Vagner Pedersen.

1.8.f.1.d. *Søren Sørensen*, f. 28. Aug. 1876. Død 3 Aar gl. 1879.

1.8.f.1.e. *Petra Sørensen*, f. 30. Maj 1878, gift med Gdr. Kristen Hansen, Ørsnæs. Ægteparret begyndte som Forpagterfolk i Vilsted Præstegaard 1908. Købte senere Gaarden i Ørsnæs, Farstrup Sogn. Her døde Kristen Hansen i Trediveerne. Der var 5 Børn: Alvilda, Alfred, Jens, Anna og Henning Hansen.

1.8.f.1.f. *Sørine Sørensen*, f. 6. Aug. 1881, gift med Gdr. Jens Peter Poulsen (Porsborg). Ægteparret har boet i Løgsted, Vilsted og sidst i Løgstør. Sørine døde 1945. 3 Børn: Rigmor, Henry og Holger Porsborg.

1.8.f.1.g. *Otilie Amalie Sørensen*, f. 27. Dec. 1884, gift med Landmand Kristian Hansen, Vilsted, f. 13. juli 1882, Søn af Gdr. Anders Hansen, Engelstrup. I Ægteskabet har der været 4 Børn:

1.8.f.1.g.1 *Aage Hansen*, f. 23. Jan. 1907, gift med Ellen Vestergaard, Datter af Vognmand Valdemar Vestergaard, Aasted. Aage Hansen er Lærer i Aasted og dimitteret fra Statseminariet i Ranum 1929. Der er ingen Børn i Ægteskabet.

1.8.f.1.g.2. Kjeld Hansen, f. 8. Juli 1909. Som ung Menneske var han ved Landbruget. Under hans Militærtjeneste blev han angrebet af en Nyresygdom, der med Aarene udviklede sig i kronisk Art, saa han kun kunde udføre lettere Arbejde. Han opholdt sig hjemme og hjalp Forældrene med deres Landbrug i Vilsted By og drev ved Siden af Udlejningskørsel med Lillebil. Sygdommen tog tilsidst Overhaand og den afholdte unge Mand afgik ved Døden den 29. Juni 1939 til stor Sorg for Forældre og Søskende.

1.8.f.1.g.3. Dagny Hansen, f. 31. Maj 1911, gift med Evan Nielsen, Søn af Ekviperingshandler Anton Nielsen, Tøjhuset, Ranum. Her er tre Børn: [side 196]

- a. *Helge Nielsen*, f. 23. Sept. 1933. Blev 1952 optaget som Elev paa Statsseminariet i Ranum.
- b. *Elsa Nielsen*, f. 13. Aug. 1937. Elev i Løgstør Mellemsskole.
- c. *Kjeld Nielsen*, f. 28. Febr. 1940.

1.8.f.1.g.4. Erna Hansen, f. 10. Sept. 1912, gift med Peter M. Madsen, Søn af Gdr. Christen Nielsen Madsen, Engelstrup. Ægteparret har haft Landejendomme i Engelstrup, Vilsted og Ranum og har siden 1948 drevet Købmandsforretning i Aalborg. 3 Børn

- a. *Eli Nygaard Madsen*, f. 7. Sept. 1933. Kommis i Næsby Brugsforening.
- b. *Svend Aage Madsen*, f. 10. Okt. 1936.1 Handelslære hos Uddeler Stentoft, Brøndum.
- c. *Tage Madsen*, f. 29. Nov. 1938.

1.8.a. Else Marie Pedersdatter

Den ældste af Peder Laurids Christensens Børn var *Else Marie Pedersdatter*, f. 2. Aug. 1806. Hun var Tjenestepige hos Gdr. Niels Sørensen i Vilsted og blev den 15. Juli 1831 gift med Enkemand, Fæstegaardmand Niels Jensen Nøhr i Malle. En Datter af dette Ægteskab blev gift med Hans Madsen (Snedker Hans), og dette unge Par overtog Gaarden, da Else Maries Mand var død, men den unge Kone døde efter faa Aars Ægteskab, og Hans Madsen giftede sig atter med en Datter fra Ranum Vestergaard og her blev en Børneflokk, hvoraf nogle endnu lever og leder Gaarden.

Else Marie Pedersdatter, der skulde have Aftægt fra Gaarden i Malle, flyttede saa til Vilsted og tog Ophold hos en anden Datter, der var gift med Husmand Hans Peter Christensen (kaldet Malle), og her døde hun som en meget gammel Kone i Aaret 1891.

1.8.c. Kirsten Pedersdatter

Den anden af Peder Laurids' Døtre, om hvem der kan gives lidt Oplysning, var Kirsten Pedersdatter, f. 29. Marts 1810 i Vilsted. Hun blev gift den 30. April 1830 med Husmand, Enkemand Jens Madsen i Vilsted, Kirsten var lige fyldt 20 Aar, mens Jens Madsen var 62 Aar, en Aldersforskel, der ikke var ualmindelig den Gang. Den 6. Sept. 1841 døde Manden, og Kirsten giftede sig 17. Dec. samme Aar med den 35-aarige Ungkarl og Gaardmand Jens Moustén af Ranum.

[side 197] I dette Ægteskab blev født følgende Børn [1.8.c.1. - 5.]

1. *Karen Jensdatter*, f. 19. Dec. 1842, død som lille.
2. *Mourids Jensen*, f. 8. Juli 1844, død 1 Md. gl.
3. *Karen Kirstine Jensdatter*, f. 25. Jan. 1846.
4. *Niels Jensen (Mouritsen)*, f. 16. Maj 1847.
5. *Jensine Karoline Jensdatter*, f. 9. Dec. 1851.

Den 12. Nov. 1852 døde Kirsten Pedersdatter i en Alder af 42 Aar, men Jens Moustén giftede sig atter den 12. Febr. 1853 med en 20-aarig Pige Ane Christensdatter fra Ranum.

1.8.c.4. Sønner Niels Mouritsen, der fik Gaarden, blev gift med Ane Marie Christensen fra Borregaard, hun var født 1856. I dette Ægteskab fødtes der 2 Sønner:

1.8.c.4.a. *Mourits Chr. Mouritsen*, f. 13. Aug. 1886, fik sin Læreruddannelse paa Ranum Seminarium. Gift 13. Maj 1910 med Anna Marie Nielsen, f. 13. Jan. 1888, Datter af Proprietær Anders Nielsen, Mølgaard, Langholt, Vendsyssel. Mourits Chr. Mouritsen var Lærer i Storvorde, blev pensioneret 1. Okt. 1951 og bor nu i Horsens. Hustruen døde 3. Okt. 1950. Børn:

1.8.c.4.a.1. *Anna Marie*, f. 6. Okt. 1912 i Nr. Esterbølle, Fyn. Gift 4. Dec. 1943 med Pastor Hans Ejnar Dahl-Hansen, f. 3. Jan. 1912 i Skanderup, Sognepræst i Skjoldborg, Thy. De har 5 Børn: Johannes, Elisabeth, Anders, Mourits og Anna.

1.8.c.4.a.1. *Ingeborg Harriet*, f. 12. Jan. 1919 i Storvorde. Gift 9. Juni 1945 med Ingeniør Hans Chr. Jensen, Horsens, f. 9. Juni 1920. Ingen Børn.

1.8.c.4.b. *Kristian Martin Mouritsen*, f. 25. Aug. 1888, gift med Marie Jensen, f. 11. Juli 1892, Datter af Husmand Jens P. Jensen, Borregaard. Ægteparret overtog Fødegaarden i Ranum. Efter Gaardens Salg flyttede Familien til Staun, hvor Manden døde den 5. Jan. 1945. Der er 7 Børn i Ægteskabet:

1.8.c.4.b.1. *Niels Peter Mouritsen*, f. 8. Jan. 1917, gift med Ida Just, f. 6. April 1916 i Junget paa Salling, Datter af Rentier Søren Just, Skive. Mouritsen har siden, 1939 været ansat som Politibetjent i Thisted. Der er 3 Børn i Ægteskabet: Kristian, Ruth og Inger. [side 198]

1.8.c.4.b.2. *Inga Mouritsen*, f. 16. Maj 1920, er Sygeplejerske ved Løgstør Sygehus og gift med Landmand Arne Andersen boende i Søntrup, Gatten. De har 4 Børn: Jørgen, Henrik, Bertha og Verner.

1.8.c.4.b.3. *Martha Mouritsen*, f. 25. Okt. 1923, er Kontorist og gift med Afdelingsleder Poul Lund, boende i København. En Datter: Anette.

1.8.c.4.b.4. *Erik Mouritsen*, f. 29. April 1925. Mejerist paa Maaløv Mejeri paa Sjælland. Ugift.

1.8.c.4.b.5. *Johannes Mouritsen*, f. 29. April 1925. Chauffør med Bopæl i Staun hos Moderen. Ugift.

1.8.c.4.b.6. *Gertrud Mouritsen*, f. 21. Juli 1928. Kontorist. Bopæl i København, ugift.

1.8.c.4.b.7. *Klara Mouritsen*, f. 23. Juli 1930. Sygeplejerske paa Løgstør Sygehus.

Ved kongelig Anordning af 27. Febr. 1905 fik Familien Tilladelse til at føre Navnet Mouritsen i Stedet for Jensen.

[side 199]

HVAD DE GAMLE OPLEVEDE OG FORTALTE

Naar de gamle kom sammen i de lange Vinteraftener og sad og hyggede sig i de lavloftede Stuer ved Bilæggerovnen, havde de altid et eller andet at fortælle fra fordums Dage. Snakken kunde dreje sig om Oplevelser i deres Ungdom eller Familiebegivenheder, der var hændt mange Aar .forud. Man heftede sig aldrig ret meget ved det, der passerede langt borte, og som man vel aldrig hørte noget om, men saa meget mere ved de hjemlige Begivenheder, det, der passerede i ens egen By eller i Nabosognene. Der blev jo læst op ved Kirkestævne hver Søndag efter Prædikenen, eller ogsaa kunde der spørges et eller andet hos Smeden eller ved Vandmøllerne. Selvfølgelig kunde Præst og Degn tit vide noget, men det var vel ikke altid, det kom til Bøndernes Kundskab. Bøger var næsten ukendte, man ejede højst en Bibel eller Postil og en Salmebog. Aviserne var dengang om ved 1750 ikke begyndt at udkomme, men kom først nogle Aar senere. Størstedelen af Befolkningen kunde jo heller ikke læse og kun enkelte kunde dengang skrive deres Navn.

Det meste Nyt, der kom til Almuens Kundskab, fik man tit ved, at der kom en vandrende Kræmmer til Gaarden, det var jo altid i hans .Interesse at gøre sig interessant ved at fortælle alt muligt baade løst og fast, man vilde gerne høre paa saadan en Mand, der kom fra fjerne Egne og altid oplevede meget, og det hjalp jo ogsaa til, at der lettere kom en Handel i Stand, og var det en, man kendte, fik han baade Traktement og Nattelogi.

Det kan vel i nogen Grad have Interesse at vide lidt om, hvordan de har levet til daglig, disse vore Forfædre, i de gamle lave, lerklinede og straatækte Gaarde og Huse. Som det fremgaar af det over 200 Aar gamle Skifte Side 13-16, har Jens Christensen [side 200] Bro's Gaard i Vilsted været godt besat med Datidens Bohave, Besætning og Redskaber, og man kan vel gaa ud fra, at Familien har levet under nogenlunde trygge Kaar, selv om det har været i den strengeste Tid, danske Bønder har gennemlevet. Priserne baade paa Korn og Besætning var de laveste, der vel nogensinde er kendt, og naar Landgilde og Skat skulde svares, blev der næsten intet at købe for, saa det var strengt nødvendigt at indstille sig paa at være selvforsynende baade med Mad og Klæder.

Om Morgenstunden stod man op Kl. 3 eller 4. Dagens første Maaltid, som Regel Øllebrød med Spegesild, indtoges Kl. 6. Ved 9-tiden fik man Formiddagsmelmad med hjemmelavet Ost eller Faarekød som Paalæg. Kl. 12 fik man Unden, først Søbemad af et stort Stenfad, som alle langede til. Søbemaden kunde være Melgrød, Øllebrød, Klumpemælk, Kærnemælksvælling, Grønkaal eller gule Ærter. Som anden Ret fik man lidt Kød eller Flæsk, Saltmad og Brød. Kartofler blev ikke almindelig Spise før efter Aar 1800.

Efter Middag sov Mandfolkene en Time eller halvanden, mens Kvindfolkene vaskede op. Kl. ca. 4 1/2 spistes Mellemmad ligesom om Formiddagen. Dagens sidste Maaltid var Mælkegrød, der indtoges ved 9-Tiden om Aftenen.

Skeerne anbragtes, efter at de var slikket tilstrækkelig rene, ved Loftsbjælken. Pander og Gryder sattes mange Steder ned til Hunden, at den kunde slikke dem rene, hvorefter de fik en Afvaskning. Husmoderen lavede saa godt som alle Steder selv Maden, og hun betragtede det daglige Brød som noget helligt; der blev aldrig [side 201] skaaret Hul paa et Brød, uden at hun slog Kors for det. Det hændte ikke saa sjældent, at der var Misvækst ; særlig galt var det, naar Rugen slog fejl, der var Tilfælde, hvor den maatte blandes med andre Kornsorter, Ærter, Vikker eller Hejre, et enkelt Aar maatte man endda blande med Brummen og Lyng. Mange Tider om Aaret kunde det være knap med Mælk og Smør, man dypede saa Brødet i Meldyppelse. I saadanne Aar var Kreaturerne jo meget magre om Foraaret, og naar Besætningerne saa skrumpede ind paa Grund af Kvægsyger, kan man forstaa, det blev galt med Folks Ernæring, og Sundhedstilstanden blev ringe. Mange døde allerede i 40-50 Aars Alderen, blev de 70, blev de regnet for ældgamle. Aarsagen kunde være forskellige, Manden drak jo meget af den ikke altid lige godt lavede hjemmeproducerede Brændevin. Der var jo ogsaa Mangel paa Fedtstoffer, naar Kreaturerne var saa magre, og Svin havde man næsten ingen af, i Gris eller højst 2.

Brændslet, man anvendte i de gamle Vilsted-Gaarde, var udelukkende Hedetørv, som blev hentet ude paa den store Falde Hede, en Ret, der var hævdvunden fra gammel Tid, og som varede helt til, man kom til at anvende anden Brændsel.

Møblerne bestod udelukkende af Kister, først med fladt Laag, senere, efter 1750, med buet Laag, og efter Aar 1800 blev det almindelig med Dragkister og enkelte Chatoller. Klædeskabe blev først taget i Brug i Midten af forrige Aarhundrede. I Opholdsstuen havde man det lange Bord omgivet af faste Bænke ved Bordenden og Vinduerne og en løs Skammel mod Stuen. Stolene var af Træ med flettede Halmsæder. For Bordenden sad Manden og ved Vinduerne Karlene efter Rang og nederst Tjenestedrengen eller Børnene, Konen og Pigerne havde saa Bænken, Pigerne stod næsten altid op og spiste; rundt paa Væggene hang saa Manglebrættet og andre udskaaene Nyttegenstande, et enkelt kristeligt Billede og gamle Mindeskrifter over afdøde Slægtsmedlemmer, som Regel forfattede af Degnen i Sognet. Det hændte ogsaa til Tider, at et Fattiglem, der spiste paa Omgang hos Gaardbeboerne, var til Stede, han blev altid sat for sig selv ved den nederste Bordende. Det var Flid og Nøjsomhed, der bar de gamle over [side 202] Vanskelighederne, en kendt Kone af Familien sagde altid til Døtrene eller Pigerne, at de aldrig maatte sætte sig hen om Aftenen uden, at de havde et Arbejde for, og saa kom dengang Karterne frem og Rokkerne igang, indtil Tiden kom, at Konen og Pigen skulde ud at malke Køerne, og Manden eller Karlen at fodre Hestene. Det daglige Arbejde for Mandfolkene i Vinterhalvaaret, naar Pløjearbejdet var til Ende, bestod særlig for Mandens Vedkommende i Fodringen af Heste og Kreaturer, mens Karlen stod i Loen og skulde tærskes Avlen med Plejl, et Arbejde, der tog hele Vinteren, dog skulde man helst være færdig til 1ste April, for at man nogenlunde rettidig kunde komme i Gang med Markarbejdet. Plejltærskningen kunde være et trivielt Arbejde, og Karlen skulde nok gennem Lolemmen følge med i alt, hvad der foregik i Gaarden.

Naar Dagsgerningen saa var endt, kom i Vinterhalvaaret det lange Aftensæde. Det kunde jo saa hænde sig, at der indfandt sig et Par fremmede Naboer eller Familiemedlemmer, og maaske havde de deres Koner med, saa var det, at det gik løs med allehaande Beretninger. Det kunde være Spøgelseshistorier og Gengangere, det aktuelle at møde Ligfølger paa Vejene ved Nattetid. Der kunde fortælles saadan, at Haarene rejste sig paa Hovedet af Tilhørerne. Ogsaa andre Ting drøftedes. Der var megen Stude- og Hestesnak mellem Bønderfolk dengang, langt mere end i Nutiden. Men man omtalte ogsaa Begivenheder, der var hændt i Fortiden, og Sagn, der var gaaet fra Slægt til Slægt.

En Kone, der døde i Oudrup i en meget høj Alder, har fortalt om, at hun kunde huske, at hun i hendes Barndomstid havde hørt sin Bedstemoder fortælle om Ulvene ude i den store Oudrup Hede, naar hun drev der med Faareflokkene for hendes Husbond; om hvordan der skulde passes paa, at Faar og Lam ikke blev overfalden af Ulve, og om Natten kunde der ogsaa være den største Fare for, at Ulvene kunde gennembryde de lerklinede Mure paa Datidens simple Faarestier. Samme gamle Kone berettede ogsaa, at hendes Bedstemoder havde fortalt, at hun tit havde hørt Ulvene tude om Aftenen, naar de kom ned til Kildedammen i Oudrup Hede for at drikke Vand. [side 203]

En gammel Mand har fortalt, at der gennem Tiderne i mange Slægtled tilbage i hans Familie var fortalt en Historie om, at en sølle Stympet var bleven henrettet ude ved Hornbæk Høje, og at alle Oudrup Bymænd var tilsagt og mødt, for at slaa Kreds om Delinkventen og Retterstedet, men hvilken Forbrydelse, han havde begaaet, er der intet opbevaret om.

* * *

Mens Jens Christensen Bro boede i Vilsted som Gaardfæster, var Jens Nielsen Iversen Sognepræst til Vilsted og Vindblæs. Det er vist med Sikkerhed denne Præst, der gaar det Rygte om, at han skulde havde slaaet en af sine Karle ihjel. Men der er vist intet at finde i Herredets Retsprotokoller om Sagen, det er vel heller ikke sikkert, der er rejst nogen Sag mod Præsten i den Anledning, der skulde dengang gode Beviser til for at faa noget ud af Sagsanlæg mod højerestående Personer.

* * *

Da Jens Christensen Bro og hans Kone Karen Christensdatter døde, var Hans Obenhansen Præst. Han var gift fire Gange og havde mange Børn. Han blev ulykkelig i sit sidste Ægteskab med Præstedatteren Jane Bonne fra Hillerslev i Thy. Obenhansen ofrede [side 204] sig meget for sit Embede, men levede mest tilbagetrukket i sit eget Værelse, hvor han havde et Drejelod at arbejde med. En af hans Døtre,

den lille Vilbretton Obenhansen, druknede nede ved Vilsted Vandmølle. Fire Aar efter Præstens Død fødte hans Enke en lille Dreng.

* * *

Ved Midten af 1700erne blev Løgstør By hjemsøgt af to store Ildebrande. Den første Brand udbrød den 3. Okt. 1747 ved, at en Pige i Fjordgadekvarteret havde tændt op i Køkkenet og saa løb ud i Byen og lod Ilden passe sig selv. Resultatet blev, at Huset antændtes, og i den stærke Søndenvind bredte Ilden sig hurtigt til de omliggende Gaarde og Huse, saa 1/3 Del af Byen blev lagt i Aske. En stor Del af de voksne Beboere var rejst til Klostermarkedet ved Bjørnsholm denne Dag, saa der var kun faa hjemme til at deltage i Redningsarbejdet. Alle de brandlidte blev ruinerede, og man enedes om at søge Kongen om Hjælp; dette resulterede i, at der blev bevilget 875 Rigsdaler til Hjælp til at lade de brændte Bygninger opføre paany.

Var denne Brand en haard Prøvelse for Byens Beboere, blev det dog meget værre ved Branden fire Aar efter. Det var Natten til den 1. Juni 1751, at et uhyggeligt Brandskær oplyste Himlen over Løgstør, og Dagen efter rygtedes det ud over Egnen, at Halvdelen af Byen var brændt i Nattens Løb, og at der denne Gang gik 3 Menneskeliv tabt. Af Byens 78 Gaarde og Huse brændte de 40 ned til Grunden.

Det uhyggelige ved denne Brand var, at det var en Mordbrand. En af Byens Købmænd Niels Knudsen Drøstrup laa i stadig Strid med en anden af Byens Købmænd Christen Ravnstrup, og han antændte Branden i Ravnstrups Gaard, der laa ud mod Fjorden, hen imod Midnat, og da det blæste stærkt, bredte Ilden sig og fik den uhyggelige Udbredelse paa utrolig kort Tid. Købmand Christen Ravnstrup og hans gamle Moder indebrændte, mens hans Kone og Børnene blev reddet i sidste Øjeblik. Det tredie Offer var en gammel Mand Mikkell Jensen Høgh. Mistanken for Ildens Opstaaen faldt straks paa Købmand Drøstrup og efter flere Forhør med stor Vidneafhøring maatte han give op og tilstod, efter først [side 205] at have aflagt falsk Ed. For den store materielle Skade, han havde forvoldt hos sine Medborgere og for at foraarsage de 3 Menneskers Død, blev han dømt til Døden. - Den 2. Maj 1752 blev Delinkventen og Mordbrænderen Niels Knudsen Drøstrup af Løgstør henrettet og hans Legeme lagt paa et Baal og brændt vesten for Byen for Mordbrand, som han gjorde paa Løgstør Natten mellem den 31. Maj og 1. juni 1751, da han afbrændte 40 Gaarde og Huse og 3 Mennesker i samme Mordbrand blev omkomne. (Løgsted Sogns Kirkebog).

* * *

For langt over hundrede Aar siden døde i Løgstør Herredsfoged Scharling, og han bar tillige saa fin en Titel som Kancelliraad, han blev 91 Aar gl. Skønt han opnaaede denne høje Titel, skal han have været Egnen en ualmindelig slet Politimester. Uagtet Fattigforordningen gik der endnu i hans Tid mange rundt og tiggede overalt i Vesthimmerland. Og kom man saa til Hr. Scharling og beklagede sig, hvad enten det nu var Tyveri eller andre mindre Forbrydelser, sagde han altid: "I kan ikke faa nogen Revanche, der er intet at gøre. I kan fratage dem det stjaalne Gods". Og med den Besked maatte Folk saa gaa dengang. I de Tider brændte baade Præster og Bønder overalt i Slet Herred Brændevin, de betalte saa med et Par Sække Byg eller et Par Læs Tørv, og Herredsfogden saa igennem Fingre med det.

Men saa begyndte Befolkningen selv at tage sig af Forbryderne. Hos Gaardmand Mikkell Kuk i Tolstrup brød et Par Tyve ind [side 206] en Nat og stjal ikke saa fan af Mikkells rare Rigsdalere, der henstod i en Lærredspose under Gaardmandens Seng, men Sønnerne, der var stærke og modige Karle, havde opdaget, at der var noget paa Færde, og de forfulgte Tyvene til Hest og paagreb dem oppe i Nærheden af Salling By. De fratog dem Pengene efter Herredsfogdens Anvisning, og førte dem til Løgstør til Hr. Scharling, men denne undskyldte sig som sædvanlig med, at han ikke kunde tage imod dem. Sønnerne var nu kommen ind paa, at Forbryderne skulde straffes og fortsatte med dem til Hobro; nu traf det sig saa uheldig, at Hobro Arrest var overfyldt, man gav dem der den Besked, at de skulde prøve i Mariager, og da man kom hertil, lykkedes det ogsaa at fan dem indsat.

* * *

Paa Pladsen mellem Forsamlingshuset og Lokalforeningen i Vilsted By laa i gamle Dage en stor Kæmpehøj, og heri boede Bjergmanden Svarri og hans Folk. Højen laa lige ved Siden af Anders Skomagars Gaard, saa det kunde ikke undgaas, at de fik noget med Bjergmanden og hans Familie at

gøre. Anders. Skomagers Kone Bodil har fortalt, det hændte ikke saa sjældent, at Bjergmanden om Aftenen kom ind til Anders, krøb hen under Bilæggerovnen og laa der og gottede sig ved Varmen til langt ud paa Aftenen; naar saa Anders rejste sig og trak Klokken og jog Katten ud, traskede Bjergmanden med.

Som han nu laa der en Aften, mumlede han noget, de kunde jo ikke forstaa ham, men Bodil mente, at hun havde opfattet det som, at han sagde noget om, at hans Kone var død. Bodil kendte godt Konen, hun var bjergtagen, og hun havde været hentet til hende to Gange, naar hun skulde føde. Det sidste hun var der, havde den syge Kone efter at have takket hende meget, sagt til hende: Naar Svarri har fulgt dig ud, skal du vare dig for, at han ikke godvillig faar dig til at følge sig ind igen, for saa gaar det dig, som det er gaaet mig. Bjergmandens Kone var kommen i Tanke om, at hendes Mand var ved at blive ked af hende og saa sig om efter en anden. Da Bodil gik, fulgte Svarri hende ud som sædvanlig, lige uden for Højen sagde han: Du glemte dit Strømpebaand inde; men Bodil svarede ham uden at vende sig, [side 207] at det kunde hans Kone beholde, og saa gik hun. Men Bjergmanden svarede ærgerlig: "Hvem har lært dig det?"

Bodil Skomagers var næppe kommen hjem, inden hun hørte Skrig og Spektakel fra Højen; det var Svarri, der hævnedes sig paa den syge Kone for Raadet, hun havde givet fra sig.

Saa var det, at Anders Skomager en Dag hentede et Par børfulde Jord henne i Højen og kørte det hen i sin Mødding. Da blev Svarri for Alvor vred. Og næste Nat var der en, der raabte ved Anders' Sovekammervindue, at Jorden skulde køres tilbage, ellers vilde Gaarden brænde. Dagen efter tog Anders en Hest og red til Vaar. Gaarden var Fæstegaard hertil, og Anders beklagede sig over Svarri. Herremanden fandt Sagen meget betænkelig, og i Hast sendte han Bud til samtlige Fæstere under Vaar, at de skulde køre Svarrishøj ud i Vejrmose Syd for Engelstrup, og de gjorde det saa grundig, saa at der, hvor der før var en Kæmpehøj, nu blev et stort Hul, som siden blev kaldet Svarrishul. Nogle hørte senere Flyttespektakel ved Vejrhøj i Engelstrup, man mente saa, at Svarri flyttede ind dér.

* * *

Ogsaa om Højene i Malle gaar der mange Sagn om Bjergmænd og Nisser. I Vansted boede en Gaardmand, der hed Peter Mortensen, og han var saa uendelig rig, vist dengang at regne for [side 208] Egnens rigeste Mand; til at begynde med kunde Folk ikke forstaa, hvor han fik al den Rigdom fra, men saa opdagede man, at han havde meget Samkvem med Dværgene i den østre Høj, og det blev han ved med hele sit Liv, han besøgte Højen ved Nattetid. Der skal ihvertfald i gamle Dage have været meget baade Guld og Sølv i Højen.

Den gamle Peder Svenstrup i Malle Svenstrup har fortalt, at en juleaften i fordums Tid fik Folkene i Svenstrup at se, at en af Højene aabnede sig. Dværgene havde stor Belysning derinde, dansede og holdt sig lystige. Der tjente dengang en modig Karl i Gaarden, han gik op til Højen, og en af Dværgene forærede ham et Bæger af ægte Sølv. Men næste juleaften kom en gammel Mand til, Gaarden og spiste Juleaftensmaden sammen med Folkene, men da han skulde drikke af Sølvbægeret forsvandt han sporløst og Bægeret med. Man mente, at det var Dværgen, der havde hentet sit Bæger igen.

* * *

En af de ældste kendte Herredsfogder i Slet Herred, Peder Selgensen, har boet i en Gaard i Vilsted. Hans Mindesten staar i Taarnet ved Vilsted Kirke, han skal have levet og virket i Vilsted omved 1625-1645, altsaa paa samme Tid som vore ældste kendte Forfædre. Den næste Herredsfoged Byrial Thamissen boede i Mjallerup 1646, Niels Sørensen 1648 boede i Vindblæs og Jacob Christensen boede ogsaa i Vindblæs indtil 1688. Der blev 1686 til de jydskes Landsdommere indsendt Forslag om at lægge Aars og Slet Herreder samt Løgstør Birk sammen, saa det kunde betjenes af en Herredsfoged og en Skriver, dog kunde det ikke anbefales, at de gamle Herredsfogder og Skrivere fortsatte. Herredsfogden i Slet Herred Jacob Christensen som ogsaa er Birkefoged i Løgstør er ikke alene uvederheftig og ganske udygtig, men ogsaa fordrunken, og det synes ikke, han har sin fulde Fornuft.

Lige saa galt er det med Skrивeren Christen Sørensen, der boede i Gaarden Mellemstræth, (nu Holchasminde), han var en Mand paa 60 Aar, hans Haandskrift er helt ulæselig, og han har kun skrevet lidt hist og her i sin Tingbog og har ladet hele Sider staa ubeskrevet. [side 209] Samtidig foresloges, at Tinget skulde holdes om Onsdagen ved Hornbæk i Oudrup Sogn, som er det sønderste i Slet Herred.

Reskriptet angaaende Sammenlægningen findes i Løgstør Kommunearkiv. Da det er et interessant lokalhistorisk Aktstykke gengives noget af det her:

Vi Christian den 5. af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken, Greve udi Lauenberg og Delmenhorst, gøre alle vitterligt, at efter som vi af Landsdommerne i vort Land Nørrejylland deres aller underdanigst indgivne Erklæring allernaadigst fornemme, at Aars og Slet Herreder, samt Løgstør Birk i Viborg Stift udi bemeldte vor Land Nørrejylland skal være hinanden saa nær beliggende, at de af en Herredsfoged og Herredsskriver kan betjenes. Da har vi allernaadigst for godt befundet, at bevilge og anordne at forskrevne Herreder og Birk herefter skal sammenlægges og at Tinget holdes om Onsdagen ved Hornbæk udi Oudrup Sogn og at Christen Jensen Solberg som Herredsfoged beskikkes. (Her udelades Resten af Reskriptet, da det ikke har nogen Betydning i denne Forbindelse).

Christen Jensen Solberg var Herredsfoged med Bopæl i Hornbæk fra 1688 til 1717, hvilket Aar han døde under et Besøg i Løgstør, 67 Aar gl. Ifølge nyt kgl. Reskript af 15. April 1719 skulde Tinget vedblivende afholdes ved Hornbæk. Hvornaar det er flyttet herfra til Løgstør vides ikke med Bestemthed. 1782 blev det bevilget, at Tingstedet skulde flyttes hertil, men det havde allerede været holdt her i mange Aar, sandsynligvis har Jens Toftebjerg, der var Herredsfoged fra 1717 til 1738 flyttet det hertil, da han boede paa Toftebjerg. De to næste Fogder Jacob Højer og Peder Bisgaard boede begge i Løgstør. Af senere Herredsfogder boede Th. Fr. Vestenholtz i Vilsted fra 1825 til sin Død 1830. Hans H. Møller boede paa Thinggaarden i Næsborg 1830 til 1835. Siden har de alle boet i Løgstør.

* * *

Den gamle Slægtsgaard i Flejsborg Svenstrup var Fæstegaard til Herregaarden Aggersborg Nord for Fjorden. I Troels Madsens Tid var Kancelliraad Christian Speitzer Ejer af Aggersborg, og værre [side 210] Bondeplager fandtes vist ikke, utrolige er de Historier, der gaar om ham; han skal efter Sagnet være nedmanet ved Ørnshøj i Nærheden af Aggersund. Det vides ikke, om der fra Flejsborg Svenstrup er gjort Hoveriarbejde paa Aggersborg, derimod ligger det nær at antage, at det er bleven gjort til Ørndrup, da Sønnen fra Aggersborg Mads Speitzer i 1773 købte denne Gaard. Han var ligesom Faderen en haard Hund og gjorde sig straks ved sin brutale og haardhændede Optræden meget upopulær blandt Hovbønderne. Det hændte ikke saa sjældent, at han lod Bønder mishandle og værre blev det, da han opdagede en Sammensværgelse mod sig. Han blev ogsaa beskyldt for at flytte Skelstenene for paa den Maade at udvide sine Arealer.

Der fortælles, at han en sen Aften udenfor sin Gaard blev overfaldet af Mænd med Masker paa; de bandt ham og slæbte ham hen til en stor Sten, og paa denne knuste de hans højre Haand, der saa ofte, som de mente, uretfærdig havde slaaet dem. I Aaret 1776 solgte han atter Ørndrup.

* * *

En endnu værre Medfart fik ogsaa en anden af Egnens Herremænd Hans Hansen paa Krastrup. Han havde under Høstarbejdet paa Krastrup slaaet en Pige med sin Pisk, fordi hun, der var -syg af Tæring, ikke kunde følge med i Opbindingen. Pigen, der fik en Besvimelse af Slagene, blev lagt til Side paa Stubmarken, mens Blodet løb hende ud af Munden, og Døden indtraf i Løbet af en halv Timestid. Høstfolkene var rasende over Tildragelsen, men turde ikke andet end forsætte Arbejdet indtil Middag. I Middagspausen blev hendes Lig saa kørt til hendes Hjem i Næsborg.

Der gik saa et Stykke Tid efter at Pigen var bleven begravet, og der herskede paa Gaarden en ildevarslende Spænding; Hansen gik aldrig ud uden i Følge med et Par glubske Hunde.

I al Stilhed havde Pigens Familie udlovte en Belønning af 100 Rigsdaler til dem, der rigtig vilde gennemptrygle Hansen.

En Dag hen ad Efteraaret kom en stor og kraftig, men pjaltet gammel Tigger humpende gennem Hemdrup By, han havde en gammel Kurv i den venstre Haand og en tyk Egeknippel i den [side 211] højre; han spurgte ud for Peder Gades Gaard et Par Dreng om Vej til Lundby, og om det kunde lade sig gøre at gaa ind over Krastrup Mark. Drengene svarede, at Stien var afløst, og at det var meget

farligt, da Hansen lige var kommen ridende til Ny Mølle. Dette maa Tiggeren have vidst, for han humpede straks afsted, og Drengene, der skulde samme Vej, lagde Mærke til, at han, da han var kommen et Stykke ud paa Hemdrup Vase, rettede sig op og stak i Løb, alt hvad han kunde. Da han nærmede sig Møllen, var han atter en krumbøjlet Tigger, og han humpede ind paa den aflyste Sti. Hansen, der straks saa det, kom ud og raabte ham an; men Tiggeren lod som ingenting og fortsatte. Hansen løb nu bagefter og pudsede Hundene paa ham, men med sin Knippel holdt han dem fra sig, og straks efter var begge Mænd og Hundene forsvundet i en Lavning østen for Ny Mølle.

Da Godsejeren udeblev om Aftenen, blev man ængstelig for hans Skæbne. Fru Edele Hansen sendte straks alle Folkene ud for at lede i Marken; i Ny Mølle fandt man Hesten, og her oplyste man, at Hansen var løbet ad Stien efter en gammel Bisser.

Ud paa Natten vendte Folkene tilbage med uforrettet Sag, men Eftersøgningen blev fortsat, og ud paa Morgenstunden fandt man Hansen blodig og forslaaet og med knust Brystkasse i en anden Lavning et Par Hundrede Alen fra den omtalte Sti; han var saa medtaget, at han slet intet kunde fortælle om Overfaldet. Doktoren fra Nibe blev hentet, men der var intet at udrette. Hansen døde et Par Dage efter og maatte udstaa de grusomste Pinsler.

Der blev efter Begravelsen af Fruen udsat ed stor Belønning, 500 Rigsdaler, til den, der kunde give Oplysninger om, hvem der havde forøvet Drabet; men det gav intet Resultat. Først mange Aar efter kom Rygtet ud om, at det skulde være en Mand fra Tolstrup, der var Gerningsmanden, en der var i Familie med Pigen.

* * *

Helligtrekongersdag 1812 var Gaardmand Jens Poulsen fra Øster Stræth gaaet over for at besøge nogle af sine Slægtninge i Engelstrup. Da han om Aftenen begav sig paa Hjemvejen begyndte et forfærdeligt Snevejr, og Manden er straks faret vild. [side 112] Efter at være faldet i Engelstrup Bæk er han drivvaad gaaet rundt i den stærke Kulde, og er saa til sidst bukket under. Efter at samtlige Beboere i Vilsted og Engelstrup havde søgt efter ham i tre Dage, fandtes han ihjelfrossen den 9. januar under en Snedrive paa Hulegaardens Mark ved Vilsted. Den forulykkede blev 50 Aar gl.

* * *

Samme Vinter døde i Vilsted en gammel, fattig omvandrende Person, der hed Thomas Vester, vist en fjern Slægtning af Brofamilien. Han var en ussel Laserus, var delvis lammet i den højre Side og havde i en Menneskealder slæbt sig rundt paa Sognets Veje og tigget Føden rundt paa Gaardene. Pastor Hvass skriver til Slut i Kirkebogen: Den 8. Febr. 1812 endte Gud hans Dage, 79 Aar gl.

* * *

Den 26. Febr. samme Aar døde paa sin Vandring paa Landevejen i Engelstrup den tidlige Gaardmand Christen Christensen Aarup, ogsaa en fjern Slægtning og Kending af Familien. Han havde prøvet verdensomtumlende Forandringer, forhen i god Velstand, men nu i nogle Aar tilsidst i Vestand betlende sit Brød rundt hos gamle Venner og Bekendte. Han blev 72 Aar gl.

* * *

Den 5. Jan. 1813 erklærede Staten sig fallit, og det blev en Fallit, der betød noget. Den udenlandske Gæld blev betalt hver Øre, men den indenlandske blev nedskrevet til en Tiendedel. De store og langvarige Krige var afsluttet i 1814, men det varede nogle Aar, inden Produktionen kom op i Landene, saa det var først i 1818, at Krisen for Alvor begyndte; men saa kom den ogsaa med stor Voldsomhed. Mange Landboere ogsaa her i Vest-Himmerland maatte gaa fra Hus og Hjem og var henvist til Betlerstaven. Skatterne var jo bleven for store. Arbejdslønningerne ligeledes. Gælden paa de for dyrt købte Ejendomme var vokset for stærkt, saa Renter og Afdrag ikke kunde svares. Da var det, at Kongen havde udstedt en Forordning om, "at alle skulde spare". Regeringen laante en stor Sum Penge i Hamborg til Hjælp til de [side 213] kriseramte Landmænd, og Staten maatte overtage en stor Del af Landets Jord, særligt de større Ejendomme, da man her døjede med at svare Forpligtelserne. Priserne for Korn var i 1823-24 helt nede paa 4 Kr. pr. Tønde for Rug, Byg kostede 3 Kr. 25 Øre og Havre 2 Kr. 50 Øre pr. Tønde. Naar man saa tager i Betragtning, at Foldudbyttet var saa ringe dengang, kan man

forstaa Stillingen. Under disse Forhold faldt Priserne voldsomt paa Landejendomme. I 1823 købte Kristian Bro Mølgaard i Vindblæs for nogle faa Hundrede Rigsdaler, skønt Arealet var 150 Td. Land, og der maa vel ogsaa have været nogen Besætning og en Del Redskaber.

Folk vænnede sig dengang til en utrolig Nøjsomhed og Flid. Landbruget var jo som nu Hovederhvervet, men den samlede Udførsel udgjorde saa lille en Del som 6 à 7 Mill. Kr. aarlig.

Det var en Lykke for den Slægt, der voksede op i de Aar, at de daglig havde for Øje, hvordan Forældrene hjalp hinanden med at overvinde Vanskelighederne og bevare Hjemmet, saa de omved 1830, da Bedringen kom, atter saa smaat kunde begynde at arbejde sig fremad til bedre Kaar.

* * *

I forrige Aarhundredes første Halvdel huserede den saakaldte Mestertyv Jens Bager her paa Egnen. De gamle kunde fortælle de utroligste Historier om denne Karls Frækhed, og selv om han i sit Liv har været i Konflikt med Øvrigheden -det siges 108 Gange - var han en saa haard Benægter, at det kun lykkedes at faa ham straffet een Gang, nemlig med 2 Aar i Viborg Tugthus. Han havde en enestaaende Evne til at skaffe sig medskyldige og saa faa Hovedansvaret lagt paa dem. I Aaret 1839 tjente han som Avlskarl paa Aarupgaard; han havde da faaet Færten af, at [side 214] en Husmand paa Oudrup Mark - kaldet Bitte Niels - havde faaet saa meget sparet sammen, at det var blevet til en stor Pengeseddel; det var den, Jens Bager var ude efter, og nu gjaldt det om at finde et Par Medhjælpere, og dertil udvalgte han den skikkelige Niels Hornum i Humlehaven i Oudrup og en Mand, der boede i Hvorvarp, han hed Anders Huus og var af tysk Afstamning. Komplottet skulde mødes en Aften ved Halvbjerg, og her foregav. Jens Bager saa, at de skulde op til Bitte Niels og smage Førstedraaber, han havde lige brændt Brændevin; disse var meget eftertragtede for deres store Indhold af Alkohol; dette kunde Niels Hornum til Nød gaa med til, men da han hørte om Røveriplanerne, vægrede han sig; men de to Banditter truede ham, tog hver i en Arm og slæbte ham afsted. Ved Bitte Nielses Hus blev han anbragt ved Døren for at holde Vagt, mens de to andre rumsterede inde i Huset, og sloges med Manden, Konen og Datteren. Anders holdt Manden og Datteren fast, efter at Jens Bager havde truet dem paa Livet, hvis de rørte sig, derefter gav han sig til at gennemrode alle Skuffer efter Pengesedlen. Konen var imidlertid undsluppen og løb i Skyndingen en af Fyldningerne i det gamle Bindingsværkshus ud, hvorved hun fik Næsen slaaet til Blods. Udenfor rendte hun paa Niels Hornum, der greb hende for at holde hende fast, og derved fik han Blod paa sit Tøj. Konen raabte til ham: "Er det dig, Niels", hvorpaa hun rev sig løs og stak i Rend hen over Agrene. Den godmodige Niels lod hende løbe, men Jens Bager blev rasende, da han hørte det, nu kunde der jo ventes Undsætning hvert Øjeblik, og Pengesedlen vær ikke til at finde, skønt han søgte allevegne. Saa løb Slynglerne, Jens efter Salling til og de to andre sydpaa.

Ved Dag gry meldte Bitte Niels Sagen til Lærer Kollerup i Oudrup, og denne sendte sin Søn Kristian afsted til Hest for at se, om Niels Hornum var hjemme. Da han ankom til Huset, stod Konen og vaskede Niels' Tøj; han var selv om Morgen trukket i sit nye Tøj og gaaet til Hemdrup Kær, og her blev han fanget uden at gøre Modstand og førtes til Arresten i Nibe. Han bekendte det hele med det samme og fortalte, at han var narret med; han havde jo Blodet paa Tøjet, og Bitte Niel's Kone opgav, [side 215] at han havde slaaet hende til Blods, da de sloges uden for Huset. De to andre blev ogsaa arresteret, men de holdt paa, at Niels Hornum var Hovedmanden, og at de kun var gaaet efter at smage Førstedraaberne. Saa utroligt det end lyder blev de frikendt, mens Niels Hornum fik 7 Aar i Tugthuset i Rendsborg.

* * *

En af de Begivenheder, der har vakt størst Opsigt og Forfærdelse i Befolkningen her paa Egnen og overalt i Jylland, var Meddelelsen om Rendsborg-Slavernes Udbrud.

Det var den 31. Marts 1848, at den urovækkende Melding naaede her op til Vesthimmerland. Fra Herredsfogderne var der sendt Ordre ud til Sognefogderne, og disse maatte da ved ridende Stafetter sørge for, at saa store Styrker som mulig blev sammenkaldt rundt i Sognene for at værne Hjem og Arne. Der blev megen Travlhed, særlig kneb det med at skaffe de fornødne Vaaben til Mandskabet, da kun enkelte var i Besiddelse af en gammel Muskedonner, disse blev fundet frem fra Lofterne, eftersete og afprøvede.

Egnens Smedeværksteder blev helt omdannet til Vaabenfabrikker, man maatte jo have noget at forsvare sig med, Forke, Møggrebe og Høtyve paa lange Stager, man maatte hjælpe sig, som man bedst kunde.

Tidligere Gaardejer i Vester Falde, Sparekassedirektør i Ranum Jens Sørensen Bach, der døde i Ranum 1940 i den høje Alder af 99 Aar, har for Aar tilbage fortalt enkelte Træk om det Røre, Meddelelsen vakte i hans Hjemby, Braarup i Oudrup Sogn, hvor hans Fader dengang var Sognefoged, og ejede den nu udstykkede Bakkegaard. Jens Bach har fortalt, at han dengang var 7 Aar og godt huskede, da Meldingen kom.

Der kom en Rytter vestfra i stærk Fart ned mod Byen. Det var Sognefoged Simon Pedersens Karl fra Vilsted, der nervøs fremstammede sit Ærinde og afleverede Herredsfogdens Brevskab, der gik ud paa, at flere Hundrede Slaver var brudt ud af Rendsborg Tugthus, og nu var paa Vej op gennem Jylland, hvor de afbrændte Gaardene og slog Folk ihjel, og hvor de kom frem, sluttede alskens Pak sig til dem, saa Hæren voksede for hver Time. Det forlød, at Slaverne allerede var paa Viborgeggen og maaske kunde være [side 216] her allerede om Aftenen. Brevet gik ogsaa ud paa, at Søren Bach straks skulde lade Meldingen gaa videre til Sognefogderne i Lundby og Gundersted, saa der ogsaa der kunde træffes de fornødne Foranstaltninger. Vel vidste alle, at Krigen stod for Døren, men ligefrem Overfald af Slaver eller Tugthusranger maatte da være meget værre, saa her gjaldt det om at vise Snarraadighed. Søren, - Bach blev rystet ved det forfærdelige Budskab; han fik Karlen sendt afsted til de omtalte Sogne, selv løb han over til Naboen, Gaardmand Christen Overgaard, denne var saadan en rask Mand, der tit vidste Raad i en snæver Vending. Denne raadede ham til at tage op til Skolelæreren Søren Kollerup, der boede i Toftegaarden Vest for Oudrup Kirke. Skolelæreren var en ældre Mand i Midten af Tresserne, han havde i sin Ungdom i Napoleonskrigene været indkaldt som Korporal i fjorten Aar og deltaget i mangan haard Dyst nede i det tyske. Han havde jo saaledes alle mulige Betingelser for at være en god Raadgiver under den foreliggende Situation.

Læreren syntes at tage Sagen med Ro, dog kunde han ikke tage Afstand fra Øjeblikkets Alvor. Han havde den Dag i sin Tærskelo en Arbejdsmand, Niels Hornum, der Aaret i Forvejen var kommen hjem fra Tugthuset i Rendsborg, hvor han havde siddet i syv Aar for Overfaldet paa Bitte Niels. Tærskemanden mente, det var helt utænkeligt, at de stakkels Slaver, hvoraf flere var lænkede baade paa Hænder og Fødder, kunde fuldføre en saadan Bedrift, som det var at bryde ud af den stærkt bevogtede Straffeanstalt. Da det interesserede Søren Bach at vide, hvordan man tog Sagen i Nabsognene, blev Skolelæreren Søn sendt til Engelstrup til Hest for at forhøre, hvad Sognefogden der, Jacob Borup, agtede at foretage. Han kom tilbage med den Melding, at Jacob Borup ikke mente, at man kunde sidde Herredsfogdens Ordre overhørig, og at man som Sognefoged i Embeds Medfør maatte gøre, hvad der kunde gøres, naar Faren truede i et Tilfælde som her. - Da Skolelæreren paa Grund af sin høje Alder og noget svigtende Helbred ikke mente at kunne stille sig i Spidsen for Hæren og lede Forsvaret, og da der ikke i Sognet fandtes nogen, der havde været Korporal eller havde Militæruddannelse, bestemte Søren Bach sig til selv at overtage Ledelsen. [side 217]

Ved Naboers Hjælp fik han hurtig sendt ridende Bud ud til alle Beboerne i det tyndt befolkede Sogn. Alle Mandspersonerne skulde møde bevæbnede Kl. 4 om Eftermiddagen ved Oudrup Kirke; men ogsaa Kvinderne og Ungdommen fik travle Timer med at bære Lyng og Rafter op paa den store Tinghøj oven for Byen, saa Bavnen kunde tændes, saa snart Fjenden var i Sigte. Men ogsaa de ældre Kvinder fik noget at forrette, man skrev Breve og Formularer, der, naar de blev baaret paa Brystet, skulde gøre Fædrelandsforsvarerne usaarlige for Fjendens Kugler. Enkelte havde ogsaa gamle Himmelbreve, der havde været med i Krig flere Gange. Kun Kugler af Sølv skulde saa kunde bide paa. Der gik ogsaa fra mange Hjem Bud til den kloge Kone Maren Haaning i Vindblæs om Medikamenter og Trylleord. Det var en ret - anselig Styrke, Anføreren kunde mønstre, da alle var samlet, og man drog afsted fra Kirken op paa Tinghøjen, der var Egnens højeste Punkt, og hvorfra der var milevid Udsigt. Man var bevæbnet med alle Slags Vaaben. Man lejrede sig paa Højen, og mens Mørket hurtig faldt paa, havde man stadig Udkig mod Syd. Sent paa Aftenen mente nogle, at de havde hørt Skud, og da saa andre paastod at have set Ildglimt, troede man, at nu var Slaverne ikke langt borte, og man skyndte sig at antænde Bavnen, der snart blussede mod Himlen i Foraarsnatten. Dette blev Signalet til, at der flere Steder antændtes Bavner, ogsaa helt ovre i Hanherred. Man troede Angrebet var begyndt. Men Natten gik og Morgenen kom, og Sognets Koner og Piger kom med Øllebrød til Mandfolkene, der var udvaagede [side 218] efter den lange, spændende Nat. Der viste sig stadigvæk ingen Slaver, heller ikke da den lyse Dag kom frem. Op ad Formiddagen kom saa Herredsfogdens Bud, at det hele var Løgn og Opspind, opstaaet i nogles Fantasi sammen med den Uro, der var over den rigtige Krig, som man vidste vilde komme. Hæren opløstes, og enhver drog til sit.

Der forefaldt mange Begivenheder, som vor Tid har moret sig over. En Husmandsenke østpaa, der var overtroisk, og hendes eneste Søn var kommen af Sted mod Slaverne, havde bagt en tyk Pandekage,

som hun saa sendte med Sognets Lærer, da denne afgik med sin Afdeling den 1. April om Morgen. Da han naaede Stedet, hvor Karlen skulde være at træffe, var denne allerede afgaaet med Fortroppen, og da Læreren blev ked af at slæbe rundt med Pandekagen hele Dagen, og han op ad Formiddagen blev sulten, spiste han den. Straks efter kom Karlen tilbage, og Læreren fortalte ham hele Sammenhængen og tilbød at betale Kagen. Det lod til, at Karlen blev meget nedtrykt, og da Læreren trængte nærmere ind paa ham, forklarede han, at hans Moder havde indbagt 25 store Lus i Pandekagen. Det havde de fra Maren Haaning, at naar Lusene blev anvendt, skulde der ikke være nogen Fare for hans Liv. Det fortæltes, at Læreren fik svære Opkastninger ved Meddelelsen.

Den vesthimmerlandske "Slavekrig" varede kun 1 Døgn. Bagefter gik der flere Steder det Rygte, at det var Kong Frederik den Syvende, der havde udspremt Historien om Slaverne for at se, hvad Folket duede til. Ialt regnede man med, at der alene i Aalborg Amt var kaldt 16000 Mand under Vaaben foruden Soldater, der rykkede ud fra Aalborg By.

Vore Forfædre greb til Vaaben, ikke blot de yngre. I Rækkerne fandtes ogsaa ældre Mænd, helt op over de tres, og halvvoksne Dreng. De var rede til at ofre Livet for Fædrelandet.

* * *

Blandt de Begivenheder, der i ældste Tid imødesaas med Spænding her i Vest-Himmerland, var Afholdelsen af Navnsø Marked. Det holdtes hvert Aar som Regel først i juli Maaned ved en lille [side 219] Hedesø ca. en lille halv Mil Øst for Gatten. Det var helt fra Foraaret af Ungdommens Ønske, at det maatte blive godt Vejr til Navnsø Marked. Det var Sommerens største Fest og eneste Forlystelse. Der var stor Travlhed og mange Forberedelser, naar Dagen oprandt. Den to-stolede Stadsvogn skulde vaskes og smøres godt, det bedste Seletøj skulde efterses, indsmøres og pudses. Hestene skulde have Manker og Haler studsede, flettet eller opbundet, og der skulde strigles og børstes, saa Køretøjet kunde tage sig godt ud, naar man svingede af Gaarde.

Husmandsstedet Møllebakken, Vilsted [1.3.b.4.b.1. Chr. Kollerup, forfatterens hjem]

Aftenen i Forvejen havde Konen travlt med at smøre Mellemmader til hele Dagen. Tejnen blev pakket med Smørrebrød med ekstra Faarekød og Ost som Paalæg, Æbleskiver eller Pandekager. Et Par Dunke blev fyldt med Øl eller Sødsmælk. Og ikke saa sjælden havde Konen en Flaske Kirsebærvin og Manden en Flaske Brændevin med, ogsaa for at skænke for gode Venner og Bekendte paa Markedet. Der blev ogsaa sørget godt for Hestene. Bagenden af Vognen blev fyldt med slaet Græs, og heri pakkedes Mad- og Drikkevarerne.

Man skulde tidlig op Markedsdagen for at gøre alt klar til Turen. De, der skulde blive hjemme, skulde have deres Ordre for hele Dagen, hvad der angik Kreaturerne Pasning o.s.v.

Naar man saa endelig var klar til at køre, slog Manden Skrald med Pisken for at gøre Hestene vaagne, og Konen sagde: "Vi har da vel ikke glemt noget. Lad os saa køre i Guds Navn." Til at begynde med kunde Hestene være kaade og vilde slaa over [side 220] Skaglerne, men Vejene, der førte ud over Oudrup og Gatten Heder, var meget sandede, og naar saa Læsset var stort, blev de snart tæmmede. Der laa det ene Vejspor ved Siden af det andet, det var de gamle Veje til Tingstederne og til Egnens Vandmøller, der blev benyttede til Markedsfærden. Det sidste Stykke Vej blev Kørselen mere langsom, der var da som Regel et uendeligt langt Vogntog, der bevægede sig af Sted i Retning af Navnsø, og efter nogen Kørsel kunde man snart skimte de hvide Telte paa Hedeskraaningene ned mod Søen. Atter sattes Farten op, saa man flot kunde svinge ind paa Markedspladsen.

Man fandt straks en Plads, hvor der kunde spændes fra, Hestene fik Seletøjet taget af, og Grimer eller Klaptræer paa, blev bundne ved Vognene og fik deres Foder. Man traf straks Bekendte og der gaves Haand. "Goddaw Niels, goddaw Dorthe. Naa I er osse kommen til Marked i Daw. Ja Vælkommen te". Saa gik hver til sit, Mændene søgte hen til Hestene og Kreaturerne, og Konen og Børnene slog Følge med Bekendte. Der var nok at se paa, det var ikke alene Heste og Kreaturer, men tillige var der tilført alle Slags Varer og Masser af Forlystelser. Der var flere Rækker af hvide Lærredstelte med aaben Forside, de mange Varer laa rundt i Teltet eller hang paa Kroge paa Væggene. Der var store Beværtnings- og Gøglertelte, Karuseller, Dansetelte, Tombolaer, Skydetelte, og Telte hvor der optraadte Sangerinder. Der var en Raaben og et Spektakel, saa man snart havde Fornemmelse af, at det laa langt over Dagliglivet, og som man kom dybere ind i Vrimmelen af Mennesker, hørtes Sang og Musik, Latter, glade Samtaler og kaade Udraab, samt skingrende Barnefløjter, og man blev straks beruset af Feststemningen.

Og saa var der Pladsen, hvor Heste, Kreaturer og Faar stod udbudt til Salg. Her mødtes vore Forfædre i mundtlig Samtale og gav hinanden Haandslag paa Handel eller optraadte som Mæglere i andres Handeler. Her saas af Slægten: Christen Svenstrup og Sønnen Jens Svenstrup fra Ulstrup, Jens Chr. Troelsen, Flejsborg Svenstrup, Niels Haldrup, Haldrupgaard, Brødrene Thomas Bro fra Vindblæs og Christen Bro, Brodshave, Christen Gregersen, Hornbæk, Kristian Kollerup fra Oudrup og mange flere.

[side 221] Der krævedes paa Markedet mange Ord, mange Haandslag og Gebærder, fristende Tilbud og haanlige Afslag. Man beundrede de fremmede Heste- og Kreaturhandlere, deres fine Dragter, blanke Støvler, Støvfrakker og vældige Knaldpiske, man var overvældet af deres raske og overlegne Væsen, men ærgrede sig ogsaa, naar de viste Udslag af Raahed overfor Dyr, eller brugte mindre pæne Udtryk overfor tilbageholdne Sælgere.

Af Hestehandlerne var der særlig en - kaldet Store Klaus fra Thy - der vakte Opmærksomhed. ja, her var mange Slags Folk forsamlet. Der var Bønder og Bønderkoner, Ungdom og Børn fra hele Vest-Himmerland, Mænd fra Hanherred, fra Nibe- og Aalborgegnen, ja helt nede fra Viborg og Hobro og enkelte Vendelboere. Der var Heste- og Kreaturhandlere fra Sallingsland og Randerseggen, pæne Bondemænd i blaa Vadmelstrakker, Silketørklæder om Halsen og med Merskumspiber med Sølvbeslag i Munden.

De fleste af Egnens Bønder optraadte i blaa Vadmelstrakker med sorte Kraver, ingen Bønder havde endnu hvidt Kravetøj. Der var ogsaa Husmænd og Hedeboender i graat Vadmel. Saa var der Folk fra Købstæderne, Købmænd, Haandværkere, Proprietærer og deres Sønner og Forvaltere, enkelte Præster og Degne, som jo ogsaa havde Jord og Besætning dengang.

Bønderkvinderne var i hjemmevævede, ensfarvede, sribede eller tærnede Kjoler i flere forskellige Farver og Mønstre, og hertil et hjemmelavet sort eller brunt Sjal med forskellige Slags Broderier og Borter.

Der var fremmødt mange Slags Forretninger paa Navnsø Marked, der var særlig et stort Antal Beværtninger, der skulde jo serveres Drikkevarer til de mange Lidkøb, der bestod i et eller andet Traktement, Kaffepuncher, Thevandsknægte, Romtoddyer eller lignende. [side 222] Da var det jo det kunde hænde, at Selskabet blev for stort, og naar saa alle vilde give en Omgang, kunde det ende med megen Lystighed og højroset Samtale.

Men Mændene, der havde Konen med, passede dog saa nogenlunde at holde Maade. Der var dengang ingen Bajersk-Øl, de mere forsigtige drak Hobro Hvidtøl eller Kaffe med Brød; man blev jo tørstig en saadan varm Dag ved at gaa i alt det Støv, og varmt paaklædt var jo alle dengang i de tykke Vadmelstrakker. Folk forsynede sig paa Markedet med forskelligt Manufaktur, Hovedtørklæder, Sjaler, Forklæder, Bomuldstøjer, Lærred og andre Hvidevarer. Mandfolkene fik Silketørklæder, sorte Kraver og meget andet.

Der var Buntmagere med laadne Huer af Sølveskind. Gaardmænd, der agtede sig selv, var alle Indehaver af en saadan, som brugtes baade til Kirkegang, Rejser og Markedsture; naar den saa blev slidt, blev den til daglig Hovedbeklædning baade Vinter og Sommer og baade i fri Luft og inden Døre. Hovedbeklædningen paa Markedet bestod iøvrigt af Tøjkasketter, sorte stive Filthatte og Straahatte. Enkelte Mænd havde dog en høj sort Hat, som brugtes mest til Begravelser, men disse kunde ikke købes paa Navnsø Marked.

Rokkedrejere havde et stort Hjørne paa Markedet, de havde Spinderokker og Karter, alle mulige Slags Tobakspiber, Etuier, Hæklenaale, Stokke, Vindepinde, Pølsehorn og meget andet.

Et Par Urmagere fandtes altid, der kunde godt købes baade Stueure, Lommeure, Urkæder, Guld- og Sølvbrocher og Øreringe. Forlovelsesringe begyndte først nogle Aar senere at blive almindelige paa Landet.

Hos Sadelmagerne kunde der faas Seletøj, Sadler, Tømmer, Bidsler, Lædergrimer, Køre- og Ridepiske samt smaa Piske, der stak de smaa Bønderdrengene slemt i Øjnene. Skomagere og Tøffelmagere havde Læderfodtøj baade til Mænd og Kvinder, Skaftestøvler af Fedtlæder, Blanklæder og Snøresko. Kvinderne var Skomagerens bedste Kunder, de forsynede sig altid med Læderfodtøj paa Markedet. Men Landboernes almindelige Fodbeklædning var Træsko. Der var Træskohandlere fra Egnene ved Nørlund og Rold. Der var flere Slags Træsko; der var nogle, som kaldtes Skovbotræsko, [side 223] sorte med indsnittede hvide Forsiringer, og der var Basartræsko, der straaled af nyt Lak. Hvor kunde en Tjenestepige være lykkelig, om hun kunde samle saa mange Skillinger, at hun kunde købe sig et Par Basartræsko paa Navnsø Marked, og hvor bevæget og taknemlig kunde hun blive, om Husbond og Madmoder gav hende saadan et Par i Markedsgave. Træskomageren havde ogsaa mange andre Trævarer med: Mejered, River, Skovlskafter, Enspænderstænger, Malkestole, Træskeer, Grydelaag, Tejner, Trillebøre, Vognkæppe, Hasselkæppe og Egestokke med krumbøjet Haandtag m. m.

Der var Hornarbejdere med Hornskeer, Pølsehorn og Pibespids. Legetøjsboder lokkede med Bliktrompeter, Fløjter, Bolde, Trommer, Dyr af Pap, Perlekranse, Snore, Bakker, Kopper, Tallerkener og andre Glasvarer. Legetøj til Børn havde altid god Afsætning paa Markedet.

Saa var der Kagebutikker fra alle Byer i Aalborg Amt, og disse havde især Børn og Kvinders Søgning. Der var Jødekager, Brunsvigerkager, Smørkager, Sukkerkringler, Kranse, Tvebakker, Hjerter, Honningkager med Billeder, Kagemænd, Kagekoner og Kagegrise. Kagehjerter med Billeder og Vers var en flot Markedsgave fra en Karl til den Pige, han holdt af. Brystsukker forhandlede dels fra Kagebutikkerne og af Koner, der gik rundt paa Markedet og solgte. Der var Uldvarer fra Egnen Syd for Viborg, og Masser af Lervarer, Fade, Potter og lignende.

[side 224] Fra Limfjordsegnene var der Folk med tørrede og røgede Fisk. For Ungdommen var Karrusellerne en stor Fornøjelse saavel som Kraftprøverne og de forskellige Slags Spil, som paa Markeder nu om Dage, Lykkehjul, Rouletter o. s. v. Der var Præmier at vinde, men der var vist aldrig nogen, der vandt noget af Værdi; der lokkedes altid med et Sølvur eller en flot Tobakspibe.

Af Gøglertelte var der adskillige, oftest tarvelige Ting. Der var Menneskeædere, vilde Indianere; Havfruer, Linedansere, Kæmpedamer og Folk, der aad forskellige Ting. Der var altid god Tilstrømning til disse Forestillinger. En stor Forlystelse var ogsaa de omvandrende Visesangere med Krigsviser, Kærlighedsviser eller andre sensationelle Begivenheder, mange Gange af et meget tarveligt Indhold. Hvert Aar optraadte Tordenkalven paa Markedet, han samlede altid stort Opløb om sig, naar han fortalte Historier og sang sine Viser; det var dog mest Ungdommen, der flokkedes om ham, de ældre havde altid nok at varetage med at hilse paa Kendinge og bese Kreaturerne og Markedskrammet.

Om Aftenen kunde der paa Markedet være vildt Leben af de mere Forlystelsessyge, men det var mest Byfolk, da Bønderne helst tog hjem til Aften. Der var aldrig andet Politi end Herredsfogden fra Løgstør, men han tog altid et Par haandfaste Haandværkere med, og disse fungerede saa som Betjente. Det var dog sjældent, der hændte alvorlige Ting. Dog kom der af og til Lommebøse paa Markedet, og Slagsmaal fandt ogsaa tit Sted, men mest mellem Egnens Herregaardskarle.

Den Del af Markedsfornøjelsen, det var at gaa til Vognen og spise, var ikke den ringeste. Hele Husstanden mødte paa et aftalt Tidspunkt og lagde sig i Lyngen. Mellemmader, Æbleskiver, Øldunke og Snavsflaske blev taget frem, og saa fik man sig et godt Maaltid under Spøg og Snak. Mellemmaderne var jo altid lidt bedre belagt end til daglig. Men Dagen skred, og før man vidste af det forestod Hjemturen, man skulde jo hjem og have Sagerne eftersat til Natten.

Paa Hjemturen var der jo saa enkelte, der havde faaet for meget Spiritus paa Markedet; det kunde foranstalte en Slags Kapkørsel, og de var ikke altid ufarlige for Fodgængerne, der jo ogsaa [side 225]

skulde være paa Vejen. Men de fleste kørte pænt, og nød rigtig Solnedgangen i Vest. Det var en sindig Befolkning disse Bønder i Vest-Himmerland.

Det sagdes om Navnsø, at den havde underjordisk Forbindelse med Sjørup Sø saaledes, at Vandet stod lavt i den ene, naar det stod højt i den anden.

Det sidste Marked ved Navnsø holdtes 1876. Det flyttedes saa op til Landevejen ved Ulstrup, hvor det har været holdt siden.

* * *

Som det vil ses i det over 200 Aar gl. Skifte efter Jens Christensen Bro er blandt Køkkeninventaret nævnt hans Brændevinstøj. Vi kan være overbevist om, at vore Forfædre alle har brændt Brændevin i deres Gaarde. Jens Christensen Bro i Engelstrup har maaske været den sidste, der drev Hjemmebrænding. En gammel Kone, der boede i en af Gaardene i Engelstrup, har engang berettet om, hvordan de mange Gange døjede med at faa Arbejdet udført, det skulde jo gøres om Natten. Det var tit et besværligt Arbejde, og Brændingen lykkedes ikke altid lige godt. Der skulde jo af Konen og Pigen bæres en forfærdelig Mængde Vand, der var ingen den Gang der havde Brønd i Bryggerset. Svaletønden skulde jo hele Tiden holdes kold, og Vandet maatte øses op og bæres ud i Spande, og der skulde jo lige saa meget ind igen. Naar saa Masken var afbrændt, skulde det hele jo gøres rent igen, før Dranken atter kom paa Kedlen.

Der var jo ikke saa megen Fare for at blive opdaget om Natten, men naar det saa begyndte at lyse af Dag, var det nødvendigt, at der kom en paa Udkig; det hændte jo, at Kontrollørerne var tidligt ude, for at se om nogen havde brændt om Natten. Paa Gaarden i Engelstrup gemtes Brændevinstøjet i et Hul i Loen, og for hver Gang, det blev brugt, pikkedes der over det [side 226] med smaa Kampesten. Paa Nabogaarden gemtes det i Havediget. Engang var det nær gaaet rent galt. Der var lige før Aften gjort klar til at brænde om Natten. Da Konen kom ud, saa hun en Vogn komme kørende ad Vejen fra Vilsted. Hun styrtede ind og fortalte dette og ganske rigtigt, et Par Minutter efter svingede et helt Læs Karlfolk ind i Gaarden, man saa straks, at det var Kontrollørerne fra Løgstør. Karlen havde grebet Brændevinstøjet og løb bagud og ind ad Ladelemmen, og saa hurtig, det kunde lade sig gøre; dyngede han en Mængde Halm over det. Manden havde snuppet en Sæk Avner og løb bagind i Bryggerset og hældte hele Indholdet paa Karret og rørte rundt, saa Avnerne blev noget blandet med Masken. Kontrollørerne var nu allerede i Bryggerset, og de fandt det straks noget mistænkeligt med Karret. De stod længe og rørte rundt i Avnerne og tilsidst spurgte en af dem, om det var til at brænde af. Men saa sagde Manden, om de ikke vilde lære ham den Kunst at brænde Brændevin af Avner, det forstod han ikke; det, der stod i Karret, var Svineæde, vilde de ikke tro det, kunde de jo smage paa det. Konen sagde, at hun aldrig nogen Tid i sit Liv havde været saa bange som den Dag, men de slap med Forskrækkelsen.

* * *

Om en Begivenhed paa Aarupgaard, der er Nabogaard til mit Hjem, gaar der et Sagn, som jeg ikke tror ret mange nulevende kender.

I gamle Dage laa der en Herregaard i Løgsted Sogn, kaldet Ravnstrup, ikke den nuværende Ravnstrupgaard, men den laa snarere der, hvor Tollerupgaard nu ligger. Den beboedes dengang af en Herremand, der hed Peder Ulfstand, ogsaa kaldet Peder Puger. Han var vidt bekendt for sin Gerrighed og store Rigdom. Han havde en eneste Søn, og denne var meget ødsel. Han skaffede Faderen megen Ærgrelse, og Folk saa paa Sønnen med megen Mistillid. Ulfstand havde antaget en Plejedatter af Familien, en ung smuk Pige, der havde et godt Hjerte. Hende havde den gamle udset til at være Sønnens Brud; men hun afskyede ham.

[side 227] En Dag fik Peder Puger et Brevskab tilsendt af sin gode Ven Herredsfogden i Nibe, og til sin Forfærdelse saa han, at Herredsfogden skrev, det var kommen til hans Kundskab, at Ravnstrup den følgende Nat vilde blive udplyndret, og at han skulde med alle sine Pengeposer og Værdigenstande søge til hans Søster, Fru Mette Bille paa Aarupgaard, og saa sende alle hendes Karle bevæbnede til Ravnstrup.

Et Par Timer efter Meddelelsen var gamle Ulfstand og jomfru Karen paa Vej til Aarup i den gamle, tunge lukkede Karosse forspændt med fire stærke Heste; der var dengang kun sandede Hulveje gennem Mjallerup og Vindblæs. Mette Billes Gaard laa godt gemt under høje Bakker ved den blanke Aa, der snoede sig i sære Bugtninger gennem de vandsure Kær, indtil den udmundede i Vilsted Sø. Fru Mette, der ikke tit fik Besøg af sin karrige Broder, blev meget forundret, da Vognen holdt for Døren, og helt bestyrtet, da hun hørte, hvordan Stillingen var.

I en Fart blev Gaardens seks Karle anført af Ridefogden og bevæbnet med Høtyve og Møggrebe sendt til Ravnstrup. Gamle Ulfstand, der rystede som et Espeløv, kom tidlig i Seng i Søsterens Soveværelse, efter dog først at have anbragt sine Skatte paa de bedste Gemmesteder. Stuehuset, der var bygget i to Stokværk, laa i Sydsiden af Gaarden.

Jomfru Karen fik anvist et Loftsværelse med Vindue ud mod Haven, i Værelset havde der nylig været Haandværkere, og deres Redskaber laa smidt rundt om. Vinduerne ved Jorden var tilgitret med stærke Jernstænger, derimod var Vinduerne ovenpaa ikke stængede. Der var jo ikke dengang den Sikkerhed for Røvere som nu om Dage i Slet Herred. Ved Midnatstid hørte jomfru Karen nogen pusle i Haven og krasse mod Muren. Hun rejste sig straks op og lyttede, Maanen lyste ind, men der var intet at se, og hun lagde sig atter til Ro, men straks efter hørtes en Lyd, som om der rejstes [side 228] en Stige ved Vinduet. Jomfru Karen var en modig Pige, forsigtig stod hun op og klædte sig halvt paa, satte sig ned paa Knæene og lyttede ved Vinduet, der var skjult af et langt Gardin. Gennem en Sprække saa hun, at der nede paa Jorden stod fire Mand og lagde Planer. Det maa være Tyveknægte, tænkte jomfruen. I det samme kravlede en af dem op ad Stigen, trykkede en Rude ind og satte Haanden ind paa Karmen for at lette Hasperne. Den modige Pige greb i det samme en af Haandværkernes Hamre, og da Haanden atter kom igen og laa i Karmen, tog hun et Søm, satte det oven over Haanden og slog til.

Tyven udstødte et skrækkeligt Brøl over den ubehagelige Modtagelse og raabte om Hjælp. Stemmen syntes jomfruen noget bekendt, og da hun lettede Gardinet, saa hun det var den unge Esben Ulfstand. "Din Røver, naa du vil udplyndre din egen gamle Far", og i sin Harme slog hun Sømmet endnu længere ned, saa hendes Elskers Nerver rystede, og hans Skrig hørtes endnu længere bort.

Alle Husets Kvinder og den gamle Ulfstand kom nu til rystende over hele Kroppen, han troede Røverne havde taget Ravnstrup og nu løb Storm mod Aarup. De tre Røvere nede i Haven fandt det ikke raadeligt at komme junkeren til Hjælp og forsvandt i en Skovtykning ved Gaarden. Peder Ulfstand fik et Slagtilfælde og døde paa Gaarden samme Nat. Fru Mette besvimed, men kom snart til sig selv igen; hun vilde nødig, at hendes adelige Brodersøn, der endelig var bleven befriet af Gaardens gamle Smed, var en slet Røver, og hun fik det lavet til, at det var junker Esben, der vilde aflægge jomfru Karen et natligt Besøg. Dagen efter blev alle Røverne paagrebet, og den ene paastod, at det var ham, der i Ledtog med junkeren, havde skrevet Brevet fra Herredsfogden for at narre den gamle til Aarupgaard med Pengene, for saa, naar alle Karlene var draget til Ravnstrup, at have let Spil med Udplyndringen. Røverne slap fri for Straf, og junkeren forsvandt fra Egnen, man mente han drog udenlands.

* * *

I gamle Dage var Landsbyernes Beboere næsten allesammen beslægtede med hinanden. Det var sjældent, at nogen blev gift med en udenbys fra. Forældrene, der jo vilde det bedste for deres [side 229] Børn, ordnede den Gang de fleste Giftermaal. Man regnede med, at naar først de to unge kom sammen, skulde de nok komme til at holde af hinanden, og det slog ogsaa til i langt de fleste Tilfælde. Nu var der i en af Vest-Himmerlands Landsbyer en Karl, der gik hjemme og skulde have Gaarden. Han var kommet til det Resultat, at han ikke regnede Byens Piger for noget og heller ikke den Pige, som Forældrene havde udset til ham.

Der kom dengang alle Slags vandrende Kræmmere, og de var alle i Besiddelse af godt Snakketøj og blandede sig i næsten alt; de kunde rigtig indynde sig paa Gaardene, naar de havde godt med Nyt at fortælle. En Kræmmer, der kom til Gaarden hvert Aar, snakkede altid med Karlen om Giftermaal, og at han kunne hjælpe ham til at gøre et godt Parti. Hvis han vilde give ham en Tønde Rug, skulde han gøre sit bedste for Sagens Gennemførelse. Hun boede ca. 3 Mil borte, var eneste Datter og var ledig, fordi hendes Broder havde overtaget Gaarden og nu skulde giftes. Der snakkedes frem og tilbage om Sagen, og Enden paa det hele blev, at Kræmmeren, efter at have talt med Pigen, skulde invitere ham derhen. Han syntes ved den Lejlighed ret godt om Pigen, og Resultatet blev, at der, efter at der var gaaet nogle Maaneder, blev holdt Bryllup, og de flyttede sammen.

Da der var gaaet nogen Tid, viste idet sig imidlertid, at de alligevel ikke rigtigt passede sammen. Den unge Mand havde Lyst til at færdes meget ude til Markeder og drive Handel, mens Konen mente, det var bedre, han blev hjemme og passede Bedriften. Han fik det Indtryk, at Giftermaalet var et forfærdeligt Indgreb i hans personlige Frihed og dertil kom, at Konen gik og tværede og saa sur ud hver Dag. Hun længtes ogsaa efter sit gamle Hjem og forstod ikke Svigerforældrene, som jo var kommen Daa Aftægt. Resultatet blev, at Mand og Kone kom længere og længere fra [side 230] hinanden, saa da Kræmmeren et Par Aar efter igen kom til Gaarden, beklagede han sig over Handelen og lod sig forstaa med, at han nu gerne gav 2 Tønder Rug for at det hele var ugjort. Han skulde have ladet Forældrene raade. Kræmmeren gav ham nogle velmente Raad og sagde til ham, at hvis han holdt dem, skulde det nok gaa bedre. Manden prøvede med Kræmmerens Raad, og det viste sig ogsaa at hjælpe; der kom med Aarene flere Børn i Ægteskabet, og hvert Aar var Kræmmeren Gæst der i flere Dage. Det hele endte i Fryd og Gammen.

* * *

Af de mange kloge Mænd og Koner, der har levet i Jylland, har ingen tilnærmelsesvis været saa bekendt som den gamle Maren Haaning i Vindblæs. Hun var født 1782 i Engelstrup, hvor Faderen, der hed Christen Andersen, var Gaardmand. I en ung Alder blev hun gift med Jens Laursen Haaning i Vindblæs, men Skæbnen vilde, at Manden døde faa Aar efter Brylluppet, og Maren sad tilbage med Gaarden, der var i daarlig Drift. Det var jo i Aarene lige efter Statsbankerotten, saa hun døjede meget med at klare sig.

Da var det, at hun i Aaret 1829 hørte, at Kong Frederik den Sjette paa en Rundrejse i Jylland ogsaa kom til Løgstør. Hun opsøgte da Kongen og bad om at blive fritaget for at betale Skat. Kongen blev vred og sagde først nej, men da hun saa fortalte, hvor fattig hun var, fik han Medlidenhed med hende og gav hende et Beløb til at klare Skatten med. Men Maren blev ved med at kæmpe med Fattigdommen; saa var det, hun i sit Hjem fandt nogle gamle Lægebøger, og ved en Broders Hjælp gav hun sig til at kurere paa Folk. Da hun flere Gange var heldig, vandt hun hurtig Beboernes Tillid, og med Tiden blev der et forfærdeligt Rykind i Gaarden ogsaa af Folk langvejs fra. Da hun var kommen rigtig i Ry, kom der langt flere, end hun kunde behandle, og de maatte overnatte i Gaardens Lade eller hos Naboerne. Som Tiden gik lærte hun, at naar hun optraadte meget robust, troede Folk bedre, hvad hun sagde. Hun paatog sig et mandfolkeagtigt Væsen og understregede sine Raad med nogle drøje Eder, ligesom hun til Tider skældte Folk ud og rettede nærgaaende Spørgsmaal til dem.

[side 231] Af Udseende var hun en før, kraftig Kvinde, rødmosset i Ansigtet med bred, hængende Underlæbe og et Par lurende Øjne. Hendes ene Arm blev med Tiden helt lammet. Naboerne blev bange for hende, da det snart spurgtes, at hun kunde baade det ene og det andet Hekseri.

En Mand fra Salling søgte Raad hos hende. Mens hun var inde i Lønkammeret, blev han nysgerrig og kiggede ind ad en Sprække i Døren. Han saa da tydeligt en sort Mand komme op gennem en Lem i Gulvet og talte med hende. Manden blev saa forskrækket, at han skyndsom trak sig tilbage.

Maren Haaning blev ofte hentet langvejs fra for at kurere syge Mennesker og Dyr; der fulgte da altid en stor sort Hund efter Vognen, hun kørte med. Kuskene var bange for Hunden, de troede, det var "den slemme" selv, der viste sig i den Skikkelse, og derfor sagde hun til Kusken: "Den skal du ikke bryde dig om, for det er ikke dig, men mig den vil noget, for naar vi kommer til den første Korsvej, skal den nok forsvinde". Kusken piskede paa Hestene, der løb alt, hvad de kunde, og da de kom til Korsvejen, forsvandt Hunden, og dermed følte Kusken sig altid beroliget.

Pastor Smitt i Vilsted havde en meget stor Slagtegris, der blev syg, og Karlen foreslog, at de skulde sende Bud efter Maren Haaning. Præsten, der lige varkommen til Egnen, svarede kort, at det kunde ikke nytte noget, for han troede ikke paa hendes Hekserier. Ja, saa dør Grisen, sagde Karlen. Præsten var meget ked af at miste Grisen, og da Karlen holdt paa, at hun var den eneste, der kunde redde den, fik han Lov at køre til Vindblæs efter Maren. Hun gav Ordre til, at Grisen skulde slæbes ud paa Græsplænen foran Stuehuset. Og her strøg hun Grisen ad Ryggen saa længe, at hun dryppede af Sved, mens hun [side 232] læste en lang Remse over den, og gav den til sidst en Slurk Medicin af en Flaske, hvorpaa hun sagde, at nu kunde de bære Grisen ind igen, nu var den reddet.

Der gaar i Hundredevis af Historier om Maren Haaning og de mærkelige Slags Medicin og Raad, hun brugte: Kirkebly, Kirkegaardsjord, stegte Hugorme og lignende. De sidste mange Aar, hun levede, havde hun gennemsnitlig ca. 30 Patienter om Dagen. Af og til maatte hun møde i Retten i Løgstør og fik store Bøder for sin Virksomhed. Der blev et spændt Forhold mellem hende og Herredsfogden. Engang han kørte til Vindblæs, forarsagede hun, at hans Vogn væltede flere Gange paa Turen og altid i et skrækkeligt Pløre, saa han naaede frem i en ynkelig Tilstand. En anden Gang tog han hende med til Løgstør til Afhøring, hun fik Plads ved Siden af ham i den bagerste Agerstol. Pludselig rykkede hun stærkt til Siden, han spurgte da, om hun var bange for ham. Hun svarede, at hun var ikke glad før Selskabet. "Er det ikke godt nok?" spurgte Herredsfogden. "Der er vel mange," sagde hun. "Vi er da kun to", mente Fogden. "I er da fuld af Lus", raabte Maren. "Hvad er jeg?", og da han i det samme saa ned ad sin fine Frakke, opdagede han, at den var stærkt befængt. Det hed sig, at Maren altid havde en Pose med de smaa Dyr med paa sine Rejser, saa hun kunde blæse dem over paa Folk, hun ikke syntes om.

Da Maren Haaning blev gammel, svandt Kræfterne hurtig. Den sidste, der søgte Raad hos hende, afviste hun, idet hun sagde, at hun jo nok kunde hjælpe ham, men de skulde dog dø begge to inden jul.

Da hun laa paa det sidste, kaldte hun Svigersønnen Rasmus, der ogsaa havde begyndt at kurere Folk, hen til Sengen og sagde: "Der er tre Ting, du maa love mig, hvis a skal faa Fred. Tag aldrig Synet fra nogen, det er det eneste a har gjort, te a haar fortrudt. Det andet er, du maa ikke sælge Gaarden, uden at min Datter giver Tilladelse dertil. Det sidste er, at du ikke maa lade Tinghøj grave ud". Det lovede han, og det første, han gjorde, var, at han gik ind i Lønkammeret og rev det Blad af Bogen, hvor der var Anvisning paa, hvordan man berøver et Menneske Synet. [side 233] Den 13. December 1853 Kl. 1 om Natten døde Maren Haaning, 72 Aar gl., og nogle Dage efter blev hun begravet paa Vindblæs Kirkegaard. I Vindblæs boede en Mand der hed Lars Tovdal, han havde engang gjort Nar af Maren Haaning, hun havde saa sagt, at han skulde faa noget andet at tænke paa. Han blev pludselig saa syg, at han ikke kunde røre sig og laa i flere Aar. Nu hun var død, blev han rask og fejlede aldrig noget siden.

Saa snart den gamle var død, var Datteren Maren Jensdatter parat til at fortsætte. Hun havde jo alle Lægebøgerne. og Medicamenterne. Hun var gift med Rasmus Sørensen Sahl (Rasmus Haaning).

Manden drev en omfattende Kreaturhandel og gav sig ogsaa til at kurere paa syge Dyr. Han blev hertil meget søgt baade i Vest-Himmerland og Hanherred. Han var en begavet Mand, flink og godgørende og kom til at nyde Anseelse i Sognet, en Tid var han Medlem af Sogneraadet.

Den nye Maren Haaning maatte i Begyndelsen leve en Del paa Moderens Berømmelse, men da hun lignede hende meget og straks optraadte meget myndigt, gav det Respekt, og hun fik snart meget at bestille.

Gamle Jacob Nielsen i Engelstrup, der var nær beslægtet med hende, har fortalt, at han i sine Drengaar har skrevet mange Recepter til hende. Hun døde 1895 og havde i den Tid, hun praktiserede, været søgt af Tusinder af Mennesker fra hele Landet. Datteren Karen, gift med Gaardmand Niels Svenstrup i Vilsted, og en Broderdatter Maren, gift med Søren Hansen, Vindblæs, tog Bestillingen op og havde ogsaa en stor Søgning. Denne sidste døde 1919 af Spansk Syge.

* * *

[side 234] Af kloge Mænd var den mest bekendte i de Tider Christen Sørensen i Farsø, ogsaa kaldet Christen Spillemand, fordi han var Musiker i sine unge Dage. Han blev kendt over det meste af Midt og Vestjylland, særlig for sine Gigtdraaber, der den Dag i Dag forhandles paa Apothekerne. Han tog aldrig Betaling for sine Raad, og Lægerne, der kendte ham som en hæderlig Mand, der ikke gjorde Skade, lod ham kurere, da han virkelig havde Forstand paa mange Sygdomme. Han var Gaardmand i Farsø, hvor han i mange Aar var Sogneraadsmember. Han døde den 28. Maj 1891 og blev 83 Aar gammel.

* * *

Vore Forfædre holdt meget af deres Dyr. Blev Dyrerne syge, hvad der vel tit hændte, var det jo saadan i Overtroens Tid, at man tit mistænkte en eller anden Uven for at have forhekset dem; saadanne Tilfælde ligger maaske kun ca. halvtreds Aar tilbage i Tiden. - Maren Haaning kurerede altid for den Slags med

sine mærkelige Midler og kunde tit udpege den Mand eller Kvinde, der havde foraarsaget Sygdommen. Dyrslæger var der jo ingen af, og da de kom, var der langt til dem, derfor var det, at Hjælpen maatte søges hos en eller anden klog Mand, og af dem var der adskillige her i Vest-Himmerland.

I 1865 søgte Husmand Jens Gravlev i Bjørumslet Sogneforstanderskabet i Vilsted-Vindblæs om Tilladelse til at kurere syge Dyr, baade Heste, Hornkvæg, Faar og Svin, samt om at rejse rundt og vaske Dyrene mod Utøj. Tilladelsen blev beredvillig givet. Af andre, der har givet sig af med at kurere paa Dyr, var Mikkel Buus i Brøttrup ved Ranum. Mikkel var i Besiddelse af Maren Haanings Cypriamus. Denne berømte Bog er senere paa en eller anden Maade havnet hos Dyrslæge Amdisen i Ranum, som igen har foræret den til Aalborg Museum. Gaardmand Jens Clemmensen i Hemdrup var ogsaa meget søgt af Folk i Næsborg, Salling og Oudrup Sogne. I "Løgstør Avis" averterede han i 1884 om, at alle, det hentede ham til et sygt Kreatur, altid maatte regne med, at hans mindste Honorar var 10 Kr. En ret høj Pris i de Tider. [side 235]

* * *

Den smukke røromkransede Sø var Vilstedbeboernes Stolthed. Her havde man gennem alle Tider hentet sit Forbrug af Fisk, og her var den bedste Andejagt, der fandtes ved nogen Sø i hele Landet. Staten ejede Bjørnsholm fra 1828 til 1867 og ejede tillige hele Søndersø og den sydlige Del af Vilsted Sø. Disse Søarealer blev 1860 udbudt til Salg og købt af fire Gaardmænd Christen Nielsen, Søren Nielsen, Peder Andreas Andersen af Vilsted, samt Proprietær P. Bie Lundgaard. Disse købte senere Bjørnsholm Nørremølle, der blev nedlagt, og ved Aaens Oprensning fremkom der saa en Sænkning af Vandstanden, saa at Søndersø næsten tørlagdes, og i Vilsted Sø sank Vandstanden 2 Alen.

Senere nedlagdes ogsaa mod Erstatning Bjørnsholm søndre Mølle, og i Halvfjerdserne foretoges saa den store Uddybning af Kanalen, saa Søndersø helt forsvandt, og Vilsted Sø svandt ind til et Areal af 170 Tdr. Ld. Den sidste Uddybning fandt Sted i 1913-14, og af Vilsted Sø blev der kun ca. 15 Tdr. Ld. tilbageovre ved Sjørupsiden.

Før Afvandingen i Halvfjerdserne var Søerne overdraget et Selskab i Aalborg, Bankdirektør, Godsejer Sass med flere, men Udgifterne med Afvandingen og Købet af Bjørnsholm søndre Mølle var saa store, at det langt oversteg Værdien af Arealerne. Aalborg Diskontobank maatte saa 1898 overtage disse for 66.500 Kr.; men ogsaa dette Beløb maatte nedskrives, og 10. Aug. 1905 solgtes saa Søarealerne til et nyt Konsortium bestaaende af Husmand Lars Peter Jensen, Gdr. Jens Poulsen Christensen, Gdr. Johan Chr. Christensen, alle af Munksjørup, samt Rentier Lars Kr. Sørensen, Vilsted. Prisen var da 50.000 Kr. Efter den sidste Udtørring solgte Konsortiet Arealet ud i Parceller til de omboende Lodsejere.

[side 236] Fra 1895 til 1905 lejede Gdr. Peder Simonsen i Vilsted Fiskeretten i hele Søen for den billige Pris af 75 Kr. pr. Aar. Han maatte lade Beboerne i Vilsted og de tilstødende Lodsejere fiske, men derimod ikke andetsteds boende Folk. I mange Aar var Opsynet med Søarealerne overdraget Peter Jensen Kjølby i Vilsted.

Ved Vilsted Sø færdedes Digteren St. Steensen Blicher, naar han under Besøg hos Fætteren Pastor Laurids Blicher¹⁶ kom hertil. Han deltog da i Andejagten paa Søen sammen med Præsten og Vennen Kaptajn i Infanteriet Hans Helmuth v. Lüttichou, der var ejer af Møllegaarden og gift med Præstens Datter.

En Sommermorgen skal Blicher have staaet ovre paa Højdedraget ved Klostergaarden i Munksjørup og skuet ud over den blikstille Sø over mod Vilsted By. Da blev han inspireret til at skrive det smukke Digt paa 15 Vers "Morgenscene ved Vilsted Sø". Oprindeligt var det skrevet som Trøsteord til Fru v. Liittichou efter Mandens Død 1833.

Ogsaa Forfatteren, cand. phil. Anton Kjølby, der er født i Vilsted 1886, har i sin Digtsamling "Under Dannebrog 1939" hyldet sin Fødeby i en smuk Sang, hvorefter her skal gengives første og sidste Vers.

Vilsted laa ved Søens Vove med dens Krans af Rør og Siv,

¹⁶ Præst i Vilsted-Vindblæs 1816-38. Derefter flyttet til Sønderholm, Frejlev. Han døde i København 1864.

Ternens tusind Reder vugged under Flæg og Fugleliv.
Enges Grøft og bløde Græsser, Humlebi og Sommerhø,
Fugleskrig og svale Dufte om den gamle, skønne Sø; -
over det sig Byen løfter, langstrakt sammenbygget laa,
Kirkens slanke Taarn sig hæver over lave Huses Straa.

Vilsted laa ved Søens Vove med dens Krans af Rør og Siv,
men nu risler ingen Bølge, intet Vandspejls Spil og Liv.
Enges Grøft og bløde Græsser, Humlebi og Sommerhø,
raade ene skal derude, hvor den var den skønne Sø.
Hæse Skrig af slanke Terner, Sommervind fra Fjord og Strand,
hylder vemodsfyldt i Mindet, Vilsted By i Himmerland.

[side 237] Da mange Mennesker i Tidens Løb er færdedes paa Søen, kan det jo ikke undgaas, at den har krævet Menneskeliv. Ved Gennemgang af de ældre Kirkebøger er jeg kommen til det Resultat, at 8 Mennesker har mistet Livet paa Søen og Mølledammen, nemlig som allerede nævnt en af Møllens Karle, Møllerens lille Datter og Præstedatteren samt Sønnen fra Hyllestedgaard og de to Mænd Christen Jensen Bro og Anders Christensen Skomager. (Se Side 20).

Ved en anden Ulykke omkom en Søn fra Grønninggaard Jens Kr. Simonsen, der tjente hos Gdr. Niels Kr. Pedersen i Vilsted. Den 22. Oktober 1855, Kl. 3 Morgen, sejlede et Selskab af nogle Karle og Piger fra Legestue i Klostergaarden, Munksjørup. Det stormede stærkt, og den 16-aarige Karl faldt udenbords og druknede, skønt det mentes, at han kunde have være reddet af en Karl, der ikke maatte udsætte sig for Fare for sin Kæreste, der var med.

Den sidste Ulykke fandt Sted den 22. Januar 1870. Gaardejer Anders Kr. Nielsen og Hustru fra Ranum vilde gaa over den tilfrosne SØ fra et Besøg paa den anden Side. De faldt begge i en Vaage, men paa deres Raab om Hjælp kom der Folk tilstede. Jacob Christensen fra Vilsted (den senere Landpost) krøb med Fare for sit eget Liv ud paa den tynde Is paa nogle Lægter og fik Manden reddet, mens Konen Anna Marie druknede, hun blev kun 41 Aar. Ægteparret havde 7 Børn, deriblandt et spædt Barn.

* * *

I Vindblæs forefaldt der i Aaret 1825 en sørgelig Begivenhed. Hos en af Byens Gaardmænd tjente en Hyrdedreng Peder Vester, der var fra Oudrup, uægte Søn af Ane Vester, der igen var Datter af Byens Heks Inger Vester, som var frygtet af alle Sognets og Egnens Folk. De to Kvinder boede sammen i et gammelt Hus ved Halvbjerg.

Drengen havde ligget hjemme om Natten, men om Morgenens tidlig skyndte han sig til Pladsen i Vindblæs, forbi Brodshave og Højsletgaarden for at naa hjem, før Manden kom og kaldte.

Da man sad ved Davren, opdagede Drengen og Karlen, at Manden saa meget bister ud; hvad der var gaaet ham imod, vidste de ikke, men meget værre blev det, da Døren pludselig [side 238] gik op, og Manden fra Brodshave Niels Nielsen traadte ind, pegede paa Per og udbrød: "Naa, der sidder nok den Fyr, der har stjaalet mine to Jerntøjer. A haar kunnet spore ham lige hertil i det dugvaade Græs".

Manden blev rasende, smed Skeen hen ad Bordet, og raabte: "Er det sandt, Dreng, hvad a hører?" Lille Per Vester blev lamslaaet over den haarde Tiltale, og kunde ikke straks svare, saa hans frygtssomme Benægtelse varede lidt. Dette tog de to Stoddere som en Bestyrkelse af deres Mistanke, saa nu brød Uvejret for Alvor løs over Drengen for at faa ham til at bekende. Men da han fremdeles nægtede at have forøvet Tyveriet, raabte Manden til Karlen Jens om, at han skulde trække Hingsten ud, binde et Reb i dens Hale. Men nu sprang Konen op og grædende søgte hun at faa Manden bort fra det frygtelige Forsæt, han havde nemlig en Gang før ladet en Dreng slæbe halvt til døde bag en Hest.

Imidlertid var Drengen sluppen ud og løb alt, hvad han kunde sønderpaa, indtil han midt paa Marken naaede Rugen, hvor han gemte sig. Lidt efter kom Husbonden i rasende Galop paa Hingsten og forsvandt straks efter over Bakkekammen ud i Heden.

I sin Frygt har Per vel tænkt paa at søge hjem til Oudrup, men det endte med, at han søgte hjem til Gaarden, han har vel stolet paa Hjælp fra Konen og Karlen. Da han naaede Gaardsledet hørte han Forfølgeren nærme sig, og straks fløj Hest og Rytter ind i Gaarden. Rebet slæbte i Halen paa Hingsten, og Manden raabte til Karlen og den ventende Niels: "Fang ham"! Drengen sprang da over Brøndrammen, og inden nogen kunde forhindre det, var han forsvundet i den næsten 40 Alen dybe Brønd.

Ved Hjælp af Reb og Stiger fik man efter en halv Times Forløb Drengens Lig op. De fleste af Byens Folk hjalp hermed, og man stod og saa paa det lille forslaaede Lig, da hans Bedstemoder Inger Vester kom ind i Gaarden. Hun traadte hen til Drengen og stod og saa lidt paa hans Ansigt, der var næsten knust af de haarde Knubs mod Brøndens Kampesten. Saa rettede hun Ryggen og traadte hen til Manden og sagde: "Det skal du komme til at fortryde, saasandt a hedder Inger Vester skal du blive lige saa fattig som a .er. Ingenting skal herefter lykkes i din Gaard. Nu [side 239] henter jeg Herredsfogden"; han boede den Gang i Vilsted, og hun forsvandt ad Vejen til Vilsted. Et Par Timer senere kom hun kørende ind i Gaarden i Herredsfoged Vestenholtz lukkede Vogn.

Herredsfogden var en pligtopfyldende Mand, han satte Retten i Gaardens Dagligstue, og Manden blev for at undgaa videre Tiltale idømt en Bøde saa stor, at alle hans Kontanter gik med i Løbet, og han blev forfulgt af Uheld, saa han, der før var Byens rigeste Mand, tilsidst maatte sælge Gaarden. Han døde i stor Fattigdom i et lille Hus i Blære. De to Jerntøjer fandtes i Gatten; der havde en Gaardmand købt dem af en Rakker.

* * *

Herredsfoged Major Thomas Frederik Vestenholtz, der med megen Dygtighed beklædte Herredsfogedembedet i Slet Herred, var født 4. Februar 1779 i Sejerslev Præstegaard paa Mors, hvor Faderen, den bekendte store Landøkonom og Bondeven Johan Diderik Vilhelm Vestenholtz, var Provst.

Vestenholtz havde Bopæl i Vilsted i det gamle Bindingsværkshus, hvoraf en Del endnu staar. Han var en meget lærd Mand, der gerne vilde hjælpe Befolkningen, naar den blev forurettet i Modsætning til Forgængeren. Han døde i sin bedste Alder kun 51 Aar gl. den 22. Dec. 1830 og ligger begravet under den store, smukt polerede Granitsten Øst for Vaabenhuset ved Vilsted Kirke. Herredsfogden havde en Søn Rolf Krake Vestenholtz, som i en ung Alder kom til Landbruget. Han blev senere Ejer af flere Gaarde. I Aaret 1852 købte han Herregaarden Refsnæs ved Kongerslev i Øst-Himmerland. Han var gift med en Datter af Godsejer Hjorth til Thustrup.

* * *

I Vest-Himmerland har det helt igennem været Folkekirken, der har sat sit Præg paa det aandelige Liv. Det er den gamle Kristelighed, som den har været praktiseret gennem Aarhundreder. Det store Flertal søgte sjældent Kirkerne, men der kom dog enkelte Lyspunkter i det sidste Aarhundrede.

Det var egentlig Baptisterne, der begyndte for knap hundrede Aar siden at forsøge en Vækkelse, men den fik kun ringe Udbredelse [side 240] i Egnen og næsten kun i Salling og Oudrup Sogne. Den før omtalte unge Mand Anders Laursen begyndte sit Missionsarbejde midt i Tredserne, men han gik jo straks over til Grundtvigianerne.

Mange blev stærk grebet af Anders Laursens Forkyndelse; her kan nævnes af de mest kendte: Thomas Svendsen, Laust Barmer, Jens Brams, Kristian Skriver og Poul Kristoffersen, Gatten Hedegaard. Denne sidste og Laursen har tit, naar de kom fra Møder, vandret næsten hele Natten frem og tilbage ad Hedevejene ved Gatten og diskuteret Kristendom. I mange Aar blev der holdt store Efteraarsmøder paa Højskolen i Lundby, hvor Laursen var Forstander, de bredte sig ud ogsaa andre Steder, da der i Halvfemserne. blev oprettet mange Forsamlingshuse rundt i Egnens Landsbyer.

Først i Halvfemserne kom der for Alvor Liv i den aandelige Bevægelse paa Egnen; det skete efter, at Vilhelm Bech havde været her oppe og rusket Folk op. Denne Missionens Førstemand prædikede i Vindblæs Kirke den 27. November 1889. De gamle har fortalt om denne Gudstjeneste, at der var kommen saa mange Mennesker til Stede. at Kirken ikke nær kunde rumme dem. Der var mødt Folk fra alle Vest-Himmerlands Sogne og mindst Halvdelen maatte gaa med uforrettet Sag. Ja, helt ovre fra

Hanherred var der mødt mange, ialt regnede man med, at der var rejst 6 à 700 Mennesker efter at høre den berømte Præst.

Gudstjenesten begyndte Klokken halv to, og i noget over fire Timer talte Vilhelm Bech paa sin stærke og indtrængende Maade udfra Lignelsen om Peters Fiskedræt, saa det blev helt mørk Aften, inden Folk kunde vende hjem. Denne Gudstjeneste gav sikkert Stødet til den Vækkelse, der begyndte i Halvfemserne, da der var kommen nogle nye Præster til Egnen, som f. Eks. M. C. Madsen i Næsborg og Steffensen i Vilsted. Der byggedes nu flere Steder Missionshuse og afholdtes Missionsmøder og Samtalemøder rundt om i Hjemmene. Grundtvigianerne fik aldrig den store Tilslutning; der byggedes Kirker i Løgstør og Hornum, hvor man samles for at høre Pastor Anker Møllers Forkyndelse. [side 241]

* * *

I Aaret 1888 kom Beboerne i Vest-Himmerland ud for noget usædvanlig. Gennem den stedlige Avis blev der underrettet om, at det berømte Vombvells Menageri vilde komme til Løgstør. Noget saadant var ikke før bleven fremvist. Egnens Befolkning havde jo aldrig før set et vildt Dyr, og da Dagen oprandt, det var den 5. og 6. Juli i Sommerens bedste Tid, strømmede Folk til Byen, baade unge og gamle, baade fra Gaard og fra Husmandssteder, alt hvad der kunde krybe og gaa. Dyrene transporteredes paa 18 Vogne, hvoraf nogle var forspændt seks Heste. Desuden var der en .Musikvogn, der blev trukket af 6 Kameler. Der fremvist 8 Løver, 5 Leopard, 3 store Elefanter, 3 Kongetigre samt Bjørne og Hyæner. Dyrene førtes frem af Mr. Cooper, der var den ældste og mest erfarne Dyretæmmer. En Løvetæmmer Miss Schercado, stak under Forestillingen sit Hoved ind i en Løves Gab. Kl. 9 om Aftenen blev Dyrene fodret; der var averteret efter at købe gamle Heste, Køer og Kalve. Den enestaaende Fremvisning blev en Begivenhed, der længe blev Samtaleemne her paa Egnen.

* * *

Naar der tales om Tordenvejr, siger de gamle altid, at den Torden, vi har nu til Dags, ikke er at regne for noget, nej, saa oplevede de anderledes Uvejr i deres Ungdomstid. Et saadant frygteligt Tordenvejr rasede der en Torsdag Aften den 22. August 1895, det skal være det værste Uvejr, nogen kan mindes. Det rasede over Jylland lige fra Skagen til Skanderborg. Vejret var voldsomt ved Midnatstid, det tordnede uden Ophør, og Himmelen var hele Tiden oplyst som et Ildhav. Selv de allerældste havde aldrig set Mage til Vejr. Fra Gatten kunde der tælles 21 Brande, fra Løgstør Bakke 20, og fra Næsborg Kirkebakke helt op til 30, næsten alle i nordlig og særlig i østlig Retning. Der var usædvanlig meget Tordenvejr det Aar. Her paa Egnen brændte der 3 Gaarde, og mange Heste, Kreaturer og Faar blev slaaet ihjel af Lynet.

* * *

Aarene efter den ulykkelige Krig i 1864 blev paa mange Maader en Genrejsnings Tid ogsaa for vor Egn. De kendte Ord om "hvad udad tabes skal indad vindes" blev virkeliggjort [side 242] paa mange Omraader. Egnens Befolkning gik fremad i økonomisk Henseende, derimod kneb det mere med Oplysning. Bønderne var træge til at sende deres Sønner og Døtre paa de opdukkende Højskoler, man mente, man kunde nøjes med den Undervisning, der blev budt paa i Folkeskolen og Aftenskolen.

Men der kom dog nogle enkelte af Sted, og disse kom ogsaa tilbage med et Fond af Kundskaber og blev med Tiden en Slags Foregangsmænd paa forskellige Omraader. I Firserne kom Tanken frem om Oprettelse af Mejerier og Brugsforeninger. Der oprettedes Andelsmejerier i Ranum og Brøndum i 1890, og i 1891 Brugsforeninger i Vilsted, Ranum og Næsby. Først i 1900 oprettedes Andelssvineslagterier i Løgstør, før deri Tid solgtes Grisene til private Opkøbere eller leveredes til Smaaslagterier, hvoraf der fandtes enkelte.

Det, der hjalp Egnen mest, var jo den Gang Banen fra Hobro til Løgstør blev anlagt. Forarbejderne til denne Bane var langvarige. Allerede 1871 var der dannet en Komite, der skulde arbejde herfor, men til at begynde med regnede man Aggersund for Udgangspunktet, senere fremkom der mange Baneplaner, det var jo vanskelig at enes om, hvor den skulde gaa. Først i Rigsdagssamlingen 1889 blev Forslaget vedtaget, og Arbejdet med Anlægget, kunde paabegyndes, det stod paa i 3 Aar, og 14. Juli 1893 blev den indviet. Det var en stor Dag, da det første Tog kom op gennem Himmerland. De fleste havde jo

aldrig set noget saadant før, og mange Mennesker var forsamlede hele Vejen langs Banelinien og ved Stationerne.

Der var heller ikke før 1882 nogen virkelig Presse paa Egnen, dette Aar begyndte en ung Mand, Edvard Jørgensen, Udgivelsen af en Avis i Løgstør. Før den Tid var det jo kun Præsten og Proprietæren i Sognet der fik Avis, nemlig Aalborg Stiftstidende. Løgstør Avis blev vel modtaget af Befolkningen, men hvad stod der nu i et saadant Blad. Det første Nummer udkom Lørdag den 1. April 1882 og var af et Format 29 X 44 cm 4 Sider. Det indeholdt først et Forord, hvor Redaktøren anbefalede Bladet til Løgstøregnens Folk. Derefter var der Nyheder fra Indlandet. En Artikel: "En Præst fra forrige Aarhundrede". Referat fra et Møde [side 242] i Haandværkerforeningen, en Ejendomshandel fra Mjallerup, Gudstjenesten, Døde anmeldt for Skifteretten i Løgstør, og nogle Annoncer, hvoraf de fleste var fra Nibe. Det kneb længe med lokalt Stof. Folk holdt ikke af at komme i Avisen dengang, men straks kom der dog nogle Dødsannoncer og andre Meddelelser. Af Ugeblade var "Ugens Nyheder" det, der vandt Indpis i Bondebefolkningen. Hvor har mangan gammel ensom Kone paa Hedeegnen ventet efter den Dag i Ugen, da dette Blad kom. Senere blev den meget fortrængt af det flottere Blad, "Illustreret Familiejournal". Der oprettedes ogsaa i de Aaringer enkelte -små Bogsamlinger i Skolerne rundt i Sognene, ellers var. Folk ikke forvænt med Læsning, de fleste manglede vel ogsaa Lysten dertil.

* * *

De store Hedestrækninger i Vest-Himmerland spillede i gamle Dage en ikke ringe Rolle for Befolkningen; det var ikke alene, at man brugte Lyngen som Foder, men der var jo næsten ingen anden ildebrændsel dengang end Lyngtørvene, der anvendtes i store Mængder i Gaardene. Tørvejorden i Moserne var jo for vaad, saa der kunde man næsten ikke færdes. Det kan se ud, som Befolkningen dengang havde været ilde faren, hvis man ikke havde haft Heder; der anvendtes jo ikke Lyng alene til Foder og Ildebrændsel, men langt tilbage var den det mest anvendte Tækkemateriale paa Bøndernes Huse i Hedeegnen, og i de faste dybe Sengesteder fyldtes der op med Lyng. Lyngtørvene kunde holde Ild Natten igennem. En gammel Kvinde har fortalt, at hendes Moder sagde, at liden i de 50 Aar, hun var Kone i Gaarden, ikke var gaaet ud mere end fem Gange. Man skulde for Alvor passe paa Ilden dengang. Samme Kone rejste sig hver eneste Nat og saa efter, om det nu var som det skulde være. Der var jo ingen Brandforsikring dengang, skulde Gaarden brænde, var man ruineret. - Det var store Mængder af den Slags Tørv, der skulde bruges, 40 à 60 Læs til en almindelig Gaard til en Vinter, saa det var jo tydeligt, at det tog paa Hedernes Frugtbarhed, naar det, der skulde sætte Muld, forsvandt. Det aflastede Hederne en Del, da Tørvegravningen i Moserne kom igang. Det tog lang Tid, før den afgravede Hede kunde graves paany.

[side 244] Hedebrande var Bondens Rædsel. Den sidste rigtig store Hedebrand her paa Egnen fandt Sted den 19. Juni 1893 paa Oudrup og Gatten Heder; der brændte da et 500 Tdr. Ld. stort Areal. Branden var paasat af et Tipvognstog og varede flere Dage. Det var lige før Baners Aabning. Man fik jo dengang nogen Frygt for, at Toget var meget brandfarligt, men nu 60 Aar efter ses det, at det er ikke gaaet rent galt.

* * *

I Hedeegnen holdt Rakkerfolket mest til, her kunde de færdes mest frit, men Beboerne holdt ikke af dem, selv om der aldrig er fortalt om særlig voldsomme Begivenheder de har forøvet. Den før omtalte Jens Bager kunde i nogen Maade sidestilles med dem og stammede ogsaa fra dem. Der fortaltes, at han engang foraarsagede et Menneskes Død. Han var en lidenskabelig Jæger og drev meget Krybskytteri. En Efteraarsdag ved Aftenstid i Aaret 1844 kom han til Gaardmand Søren Rise i Oudrup sammen med to andre Jægere, og de forlangte Brændevin. Søren nægtede at skænke for dem og bebrejdede dem, at de jagede paa hans Jord; han forsøgte at drive dem ud af Gaarden. I Gaardsledet lød der et Skud, og da Folk kom til, laa Manden dræbt af et Skud i Maven. Jens Bager sagde, at Søren Rise vilde tage Bøssen fra ham og derved kom til at vende den mod sig selv og berøre Aftrækkeren. De to andre sagde det samme, og denne Forklaring maatte Herredsfogden saa nøjes med. Engang havde en stor Flok Rakkere lejret sig ved Bydiget i Nordsiden af Vilsted By. De tiggede Brændevin, Flæsk og Æg i Byen og lavede i laante Gryder de store Flæskepandekager paa helt op til 40 Æg; de opførte sig saa vildt, at Byens Beboere nærede en sand Rædsel. Fra Vilsted rejste hele Flokken nordpaa til de kom til Gaarden Bjørumslet; her kom de op at slaas, Sønnen stod uden for Gaarden med en ladt Bøsse og var færdig til at skyde, hvis de kom nærmere. Efter Slagsmaalet drog hele Flokken af Sted efter Vindblæs til.

Rakkerne tiggede Føden sammen. Engang kom en Rakkerkælling til Rytterkonen i Vilsted og bad: "Haar Do et en bitte Tanning Flæsk, søe Muer, aalle saa lidt", men da hun fik Afslag, [side 245] fik Tonen en anden Lyd. "Aa, ku Do endda kvæls i det fie Flæsk, din gerrige Mær". De tiggede ogsaa gamle Klude og Uld, det blev saa solgt, og der købtes Brændevin for Pengene.

For hundrede Aar siden kom et Par Rakkere ad Vejen ved Vilsted. De foregav, at de skulde til den kloge Kone i Vindblæs med et Barn, som Konen bar paa Ryggen i en Sæk. Natten tilbragte Rakkerfamilien i en Lade. Om Morgen var Konen inde i Stuehuset og bad om Mælk til Barnet; men efter at de var gaaet bort, havde de dræbt Barnet og kastet Barneliget i en Tørvegrav i Trøstrup Kær Øst for Vilsted. Næste Foraar fandt Tørvegraverne Liget, og Moderen blev eftersøgt og kom i Forhør, men Sagens videre Udvikling kendes ikke.

For at komme Uvæsenet til Livs, lod Stiftamtmanden i Viborg paa en bestemt Dag den 11. Febr. 1835, foretage en formelig Klapjagt paa de løse Eksistenser over hele Midtjylland helt til Aalborg. Og Resultatet af denne jagt blev, at der indfangedes 200 pjaltede og af Kulde forkomne Individer.

Til Arresten i Løgstør indbragtes 33 Personer, indfangede af forskellige Sognefogder, men dette Tal stemmer slet ikke med det virkelige Antal her paa Egnen, da mange var flygtet hertil fra Rinds og Gislum Herreder for at undgaa Herredsfoged Jansens hidsige Forfølgelse. Befolkningen havde Medlidenhed med dem. Saaledes var vor Familie ikke uden Skyld i, at den gamle Rakker Elias og hans Kone Bodil laa godt gemt i den lange Lyng paa Heden mellem Flejsborg og Hornbæk.

Sognefogden i Kølby havde faaet indfanget en stor Flok. Da han og et Par andre Mænd vilde drive dem til Løgstør, gav de ved Hemdrup Bro Tegn til hinanden og flygtede ud over Kærene til alle fire Verdenshjørner.

Fangerne blev fordelt i Arresterne, nogle fik Vand og Brød, andre dømtes til Viborg Tugthus og Børnene sattes ud i Pleje.

* * *

[side 246]

Den yngste af Troels Madsens tre Døtre i Flejsborg-Svenstrup var Maren Troelsdatter, der var født 1771. Hun var bleven gift med en Gaardmand i Gatten Østergaard. Ægteparret havde en Søn, der blev kaldt Troels efter Bedstefaderen, og han fik Gaarden efter Forældrene. Hvem der var hans Ægtefælle, er der paa nuværende Tidspunkt ikke Tid til at faa oplyst. Men af hans Børn kendes tre, Jeppe Troelsen, der var Ejer af Vestergaard i Gatten. Han havde Sønnerne: Hans Kryger Troelsen, Gdr. i Søttrup, og Thorvald Troelsen, før Ejer af Gyvelgaard og senere af en Gaard i Tandrup, han døde Sommeren 1952, samt Døtrene Anne, gift med Bertel Myrup, Gdr. i Vindblæs, nu boende Hornum St., og Sigrid, Ejer af Mølgaard i Havbro. Af de andre af Troels' Børn var Maren Troelsdatter gift med Christen Nielsen, de har en stor Efterslægt. Af hans Sønner var Nels Chr. Nielsen Gdr. i Mjallerup. Han har en Søn, Thomas Bruun Nielsen, der er Gaardejer i Vilsted, og en Datter er gift med Gdr. Anton Andersen, Mjallerup. Af de to andre var Troels Nielsen Gaardejer i Flejsborg-Svenstrup og Kristen Nielsen Gaardejer og Sognefoged i Krogstrup, gift med Maren Troelsdatter fra den anden Svenstrupgaard.

* * *

[side 247]

RETTELSER OG TILFØJELSER 1952

Side 37. Overassistent Holger Klitsgaard deltog Søndag den 11. Maj i en Festlighed efter Barnedaab hos Svogeren Peter Aarup Bro i Vindblæs. Efter at have spist om Aftenen, følte han sig utilpas og gik hen for at hvile lidt. Da man senere vilde se til ham, var han afgaaet ved Døden. Den sørgelige Begivenhed gjorde et stærkt Indtryk paa Familien og de tilstedeværende.

Side 40. Tekla Elfrida Bro, Datter af Førstelærer Bro, Ranum, gift med fhv. Lærer Knud Nielsen, Terndrup, døde 2. Jan.

Side 59. Gdr. Magnus Bro's Fødselsdag er fejlagtig sat til 25. Febr., det skal være 4. Dec.

Side 96. Nielta Valsted, Datter af Rs. Valsted, Salling, er gledet helt ud. Hun er f. 9. Nov. 1914 og gift med Snedkermester Harald Hansen, Skelhøje. 1 Barn. Ingolf Glud Hansen, f. 27. Aug. 1944.

Side 114. Jensine Nielsen, gift med Rørvævsfabrikant Jens Jensen, Løgstør, er død i Sommeren 1952.

Side 136. Troels Jensen, Flejsborg-Svenstrup, er død 4. Febr. 1870. Hans Hustru Anna Birgitte døde 24. Sept. 1873.

Side 151. Gdr. Christen Christensen kaldet Tolstrup, Haldrupgaard findes ikke at være født i Tolstrup, Aars Sogn 1796, men har nok opholdt sig der i sine Ungdomsdage, og har saa derved faaet Navnet. Før han ved Giftermaal kom til Haldrupgaard, tjente han i Vollesgaard, Vilsted Sogn.

Side 180. Hedvig Sørensdatte, f. 7. Juli 1820 i Kølby, Datter af Husmand Søren Sahl og Hustru Karen Thomasdatte. Sidstnævnte var fra Vilsted, Datter af Husmand Thomas Pedersen.

Side 186. Pouline Christensen Brusgaard er død 9. Febr. 1946,

[side 248]

NAVNEREGISTER

[Bemærk at registret følger originalen: Der er fejl i den alfabetiske sortering og registret er ikke komplet. Tallene henviser til de originale sidetal, der i den scannede version er markeret i firkantet parentes [side 1], [side 2] osv.]

Aagesen, Jens, Gdr., Ø. Aarupgaard 88
Aagesen, Vilhelm, Gdr., Aarup Østrup 89
Aagesen, Gregers, Gdr., Ø. Aarupgaard 89
Andersen, A. Stoffersen, fhv. Gdr., Hvalpsund 60
Andersen, Chr. Adolf, Rentier, Brovst 190
Andersen, Chr. Bro, Agent, Svendborg 60
Andersen, Agner, Gdr., Fjeldsø 61
Andersen, Peter, Fodermester, Ø. Nejsig 61
Andersen, Aage, Husejer, Flakkebjerg 61
Andersen, Johannes, Slagtermester, Farre 61
Andersen, Andreas J., Ambulancefører, Brovst 1 91
Andersen, Jens Chr., Grosserer, Aarhus 169
Bro, Christen Jensen, Husfæster, Vilsted 19
Bro, Jens Christensen, Gaardfæster, Vilsted 22
Bro, Kristian Nielsen, Lærer, Ranum 39
Bro, Christen Christensen, Husfæster, Vilsted 25
Bro, Otteane Christensdatter, Husejer, Søttrup 28
Bro, Kristen Kristiansen, Gdr., Brodshave 50
Bro, Kristian Kristiansen, Gdr., Brodshave 59
Bro, Emil, Manufakturhandler, Odense 40
Bro, Karl Frederik, Gdr., Mjallerup 66
Bro, Troels Thorvald, Gdr., Sondrup 66
Bro, Jens Christian, Gdr. Mjallerup 63
Bro, Jens Christensen, Gaardfæster, Vilsted 12
Bro, Thomas Kristiansen, Gdr., Vindblæs 29
Bro, Jens Aarup Thomsen, Gdr., Løgstør 34
Bro, Jens Christensen, Gdr., Engelstrup 73
Bro, Ebba, Manufakturkspeditrice, Herning 42
Bro, Anna, Bogholderske, Aarhus 42
Bro, Christen, Gdr., Solvang, Vindblæs 59
Bro, Ejnar, Vin- og Cigarhandler, Aalestrup 59
Bro, Magnus, Gdr., Brodshave 59
Bjerre, Jens, fhv. Gaardejer, Salgsleder, Løgstør 160
Bystrup, Peter, Viceskoleinspektør, Aars 41 [side 249]
Berg, Marinus, Fisker, Glyngøre 48
Byrjalsen, S., Bankkasserer, Aars 131
Christensen, Otto, Fæstebonde, Flejsborg-Svenstrup 82
Christensen, Gregers, Gaardfæster, Hornbæk 84
Christensen, Jens Chr., Gdr., Tolstrup 100
Christensen, Chr. Gregersen, Gdr., Tolstrup 101
Christensen, Niels P., Gdr., Vindblæs 55
Christensen, Peder Laurids, Gaardmand, Vilsted 192
Christensen, Anæus, Slakteriarbejder, Løgstør 101
Christensen, Troels, Gaardmand, Brusgaard 186
Christensen, Niels Chr., Købmand, Løgstør 142
Christensen, Troels, Gdr., Sjøstrup 62
Christensen, Aage B., Snedkermester, Trustrup 149
Christensen, A. V., Købmand, Væggen 185
Christensen, Jens Peter, Gdr., Hald 187
Christensen, Ingeman, Grd., Holmgaarde 188
Christensen, Ankjær, Gdr., Brusgaard 188
Dalsgaard, Jens, Gdr., Mølgaard, Vindblæs 37

Dam, Carl, Lærer, Flarup, Udby 132
 Gandrup, Ricard, Red., Forfatter, Aarhus 40
 Godtfredsen, Godtfred K., Lærer, Vilsted 73
 Gregersen, Peder Janus, Gaardfæster, Vindblæs 23
 Gregersen, Christen, Gaardmand, Hornbæk 87
 Grønning, Bernhard, Bagermester, Aars 61
 Haugaard, Erik, Landbrugslærer, Krabbesholm 44
 Hansen, Kristian, Gdr., Vindblæs 62
 Hansen, Arne, Kreaturhandler, Vindblæs 62
 Hansen, Dagny Elise, Musiker, Vindblæs 62
 Hansen, Kristian, Husmand, Vilsted 195
 Hansen, Christen, Gdr., Ørsnæsgaard 195
 Hansen, Niels, Indremissionær, Støvring 170
 Haldrup, Niels, Rentier, Overlade 167
 Haldrup, Niels Chr, Gdr., Borregaard 161
 Haldrup, Troels, Gdr., Haldrupgaard 156
 Haldrup, Niels Christensen, Gdr., Ny Haldrup 151
 Haldrup, Laurids, Sognefoged, Snehøjgaard, Øls 163 [side 250]
 Haldrup, Holger, Gdr., Stensgaard, Blære 165
 Haldrup, Poul, Gdr., Ranum 166
 Haldrup, Sigurd, Farmer, Illinois 171
 Haldrup, Niels, Gdr., Sindinggaard 169
 Haldrup, Poul, Rentier, Løgstør 170
 Haldrup, Jens, Gdr., Sønderlade 171
 Haldrup, Frederik, Gdr., Sønderlade 172
 Hornbæk, Lars, Gdr., Hyllebjerg 56
 Hornbæk, Kr. Bro, Gdr., Borregaard 57
 Jacobsen, Carl, Gdr., Klostergaarden 173
 Jacobsen, Niels Chr., Gdr., Engelstrup 37
 Jacobsen, Harald, Gdr., Hvam 146
 Johnsen, Harbo Brønnum, Adjunkt, Hjørring 74
 Jensen, Mads, Husejer, Braarup 77
 Jensen, Jens Chr., Gdr., Oudrup 77
 Jensen, Jens Aarup, Husmand, Ø. Falde 80
 Jensen, Niels ved Broen, Vilsted 12
 Jensen, Anders, Gdr., Lemdrup 32
 Jensen, Jens Chr., Gdr., Oudrup, Anneksgaard 107
 Jensen, Jens, Gdr., Oudrup Anneksgaard 107
 Jensen, Jens Posborg, Gdr., Gaardsted 109
 Jensen, Niels, Gdr., Bjørnstrup 110
 Jensen, Troels, Gdr., Flejsborg-Svenstrup 135
 Jensen, Kr. Bro, Bager, Ørsted 79
 Jensen, Martin, Bager, Toronto, Kanada 81
 Jensen, Jørgen, Gdr., Braarup 128
 Jensen, Oscar, Gdr., Haldrupgaard 164
 Jensen, Jens, Gdr., Borregaard 165
 Johansen, Anker, Th., Overlærer, Aalborg 133
 Jeppesen, Vilhelm, Kirkebetjent, Overlade 56
 Justesen, Kristen, Gdr., Oudrup 123
 Justesen, Karl, Gdr., Braarup 125
 Justesen, Kr. Kollerup, Gdr., Oudrup 124
 Justesen, Søren Holm, Gdr., Løgsted 125
 Justesen, Ingvar, Gdr., Hornbæk 125
 Justesen, Frede, Parfumefabrikant, København 127 [side 251]
 Justesen, Jens Jørgen, Gdr., Sondrup 65
 Kollerup, Søren, Gdr., Hornbæk 51
 Kollerup, Kristian Sørensen, Gdr., Oudrup 115
 Kollerup, Chr. Gregersen, fhv. Gdr., Vilsted 52
 Kollerup, Kristoffer, Lærer, Roerslev 126
 Kollerup, Kristian, Gdr., Hornbæk 53

Kollerup, Thomas, Gdr., Hornbæk 55
 Kollerup, Laurids, Gdr., Engelstrup 54
 Krogh, Peter Nielsen, Gdr., Engelstrup 97
 Karlsen, Kr., Uddeler, Vrinders 184
 Kjeldsen, Kristen, Gdr., Støttrupgaard 189
 Kristensen, Thomas, Rentier, Non Mølle 176
 Kristensen, Franklin, Frisør, Aalborg 178
 Kristensen, Karl, Mølleejer, Non Mølle 179
 Kristensen, Herman, Uddeler, Funder 179
 Larsen, Lars Peter, Gdr., Oudrup 129
 Larsen, Kristian, Gdr., Braarup 130
 Larsen, Carl, Gdr., Tandrupgaard 159
 Larsen, Anders Kr., Husmand, Mjallerup 189
 Laursen, Ejnar Dahl, Gdr., Vanggaarden 143
 Lyngsøe, Jacob, Uddeler, Blære 142
 Madsen, Troels, Fæstegaardmand, Flejsborg-Svenstrup 82
 Madsen, Søren Kollerup, Gdr., Oudrup 98
 Madsen, Kr. Kollerup, Gdr., Oudrup 118
 Madsen, Jens Peter, Gdr., Oudrup 117
 Madsen, Martin, Sognefoged, Oudrup 120
 Madsen, Mads M., fhv. Lærer, Vanløse 118
 Maahr, Ejnar, Gdr., Ørsted 49
 Moustén, Jens, Gdr., Ranum 196
 Mikkelsen, M. A., Togfører, Thisted 41
 Myrup, Arnold, Gdr. Vindblæs 113
 Myrhøj, Anders, Gdr., Krogstrup 131
 Myrhøj, Jens Chr., Gdr., Krogstrup 131
 Myrhøj, Kristian Kollerup, Gdr., Krogstrup 133
 Møller, Kristian, Gdr., Tolstrup 98
 Møller, Jens Peter, Gdr., Krogaarden, Aggersund 99 [side 252]
 Mosegaard, C., Førstelærer, Thistrup 179
 Mouritsen, Kristian, Gdr., Vormstrupgaard 167
 Mouritsen, Niels, Gaardmand, Ranum 197
 Mouritsen, Mourits Kr., Lærer, Storvorde 197
 Mouritsen, Kristian, Gdr., Ranum 197
 Markussen, Jørgen Sorvad, Husmand, Tolstrup 93
 Nielsen, Jacob, Gdr., Engelstrup 42
 Nielsen, Jens Snedker, Gdr., Brodshave 88
 Nielsen, Niels, Gdr., Hvorvarp 88
 Nielsen, Kristian Kollerup, fhv. Gdr., Farsø 91
 Nielsen, Jens Peter, Gdr., Braarup 107
 Nielsen, Knud, fhv. Lærer, Terndrup 40
 Nielsen, Jens Kristian, Gdr., Rønbjerg 113
 Nielsen, Niels, Gdr., Krogstrup 145
 Nielsen, Jørgen Kristian, Gdr., Ny Haldrupgaard 172
 Nielsen, Ernst R., Købmand, Holstebro 60
 Nielsen, Kristen, Sognefoged, Krogstrup 146
 Nielsen, Andreas, Gdr., Oudrup 111
 Nielsen, A. Hove, Gdr., Hingelbjerg 148
 Nielsen, Øjvind, Politiassistent, Løgstør 148
 Nielsen, Niels Haldrup, Gdr., Vindblæs 174
 Nielsen, Aksel, Gdr., Brøndum 174
 Nielsen, Kristen Tolstrup, Gdr., Ny Haldrupgaard 174
 Nielsen, Arne, Gdr., Flejsborg-Svenstrup 146
 Nielsen, Peder Kr., Købmand, Aalborg 177
 Nørgaard, Kr. Gregersen, Gdr., Tolstrup 99
 Nøhr, Niels Jensen, Gdr., Malle 196
 Overgaard, Thomas, Gdr., Landpost, Salling 95
 Overgaard, Johan Johnsen, Gdr., Lundby 96
 Overgaard, Chr. Gregersen, Gdr., Salling 96

Olesen, Julius Frederik, Gdr., Braarup 53
 Olesen, Julius Frederik, Gdr., Oudrup 54
 Poulsen, Poul Chr., Gdr., Engelstrup 67
 Poulsen, Troels, Gdr., Engelstrup 71
 Poulsen, Christen, Gdr., Mjallerup 71
 Poulsen, Martin, Husmand, Slemstrup 49 [side 253]
 Poulsen, Anton, Gdr., Bjørumslet 93
 Poulsen, Poul Drejer, Husmand, Vindblæs 94
 Petersen, Peter L., Snedkermester, Aars 130
 Pedersen, Troels, Husmand, Giver 47
 Pedersen, Kristian, Gdr., Giver 47
 Pedersen, Karl, Husmand, Vindblæs 48
 Pedersen, Ejnar, Gdr., Dømmestrup 49
 Pedersen, Søren Chr., Gdr., Hulegaard 194
 Pedersen, Th. Bro, Regnskabskonsulent, Aalborg 49
 Pedersen, Edvard, Kirkebetjent, Almind 60
 Pedersen, N. P., fhv. Lærer, København 74
 Pedersen, Hans, Gdr., Fadestrupgaard 172
 Pedersen, Aage, Lærer, Minstrup 179
 Svendsen, Thomas, Rentier, Ulstrup 43
 Svendsen, A. Lærer, Aalum 178
 Svendsen, Jens, Læge, Jebjerg 43
 Svendsen, Svend, Landbrugskandidat, Tylstrup 44
 Svendsen, N. Borup, Landsretssagfører, København 45
 Sahl, Marius Nielsen, Portland Maine, U. S. A 78
 Svenstrup, Christen Jensen, Gdr., Ulstrup 175
 Svenstrup, Jens Christensen, Gdr., Ulstrup 181
 Svenstrup, Jens, Gdr., Ulstrup 182
 Svenstrup, Adolf, Gdr., Kølby 183
 Svenstrup, Kristian, Købmand, Løgstør 184
 Svenstrup, Thomas, Gdr., Søttrup 185
 Søndergaard, Niels Peter, Gdr., Vilsted 111
 Simonsen, Jens, Gdr., Engelstrup 74
 Simonsen, Peder, Gdr., Vilsted 73
 Sørensen, Emil, Cyklehandler, Nibe 133
 Sørensen, Aage, Gdr., Foulum 56
 Sørensen, Anton, Gdr., Mølgaard Mark 91
 Sørensen, M. Finnerup, Statshusmand, Gundersted 187
 Thorup, Niels, Gdr., Engebjerggaard 183
 Thaudal, Jens Sørensen, Husmand, Ulstrup 181
 Thomsen, Anders, Gdr., Oudrup 175
 Troelsen, Jens Chr, Gdr., Flejsborg-Svenstrup 137 [side 254]
 Troelsen, Aksel, Gdr., Krogstrup 140
 Troelsen, Jens, Gdr., Flejsborg 149
 Troelsen, Troels, Gdr., Flejsborg-Svenstrup 140
 Troelsen, Aksel Chr., Gdr., Krogstrup 141
 Troelsen, Jens Chr., Kørelærer, Ry 142
 Troelsen, Søren, Gdr., Vansted 143
 Troelsen, Ejgil, Gdr., Krogstrup 145
 Valsted, Kristian, Gdr., Salling 67
 Valsted, Rasmus, Husejer, Salling 95
 Valsted, Poul, Gdr., Næsborggaard 68
 Valsted, Jens Christensen, Gdr., Dammergaard 68
 Valsted, Thomas O., Husmand, Vindblæs 54
 Valsted, Kristian, Skomager, Salling 68
 Valsted, Niels Chr., Gdr., St. Ajstrup 67
 Østergaard, Alfred, Gdr., Engelstrup 122
 Ørndrup, Anders, Handelsmand, Hornum 162

BENYTTED KILDER

Slet Herreds Skøde- og Pantebøger. Skifteprotokol for Vaar Gods 1717-75. Skifteprotokol for Aarupgaards Gods. Forskellige Papirer tilhørende Præsteembedet. Historisk Samfunds Aarbøger for Aalborg Amt, særlig Stiftsfysikus Johansens og N. C. Kyøs Afhandlinger. Gamle Aargange af Løgstør Avis. Vilsted-Vindblæs Sogneraads Forhandlingsprotokoller. Ældre Kirkebøger paa Landsarkivet. Vilsted Sogns Kirkebøger. Vindblæs Sogns Kirkebøger. Ulstrup Sogns Kirkebøger. Aars Sogns Kirkebøger. Flejsborg Sogns Kirkebøger. Ranum-Malle Sogns Kirkebøger, Oudrup Sogns Kirkebøger. Forskellige Folks Beretninger.

[side 256]

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	7
Slægtens Hjemsted	9
Christen Jensen Bro og Anna Mikkelsdatter	17
Christen Christensen Bro og Otteane Troelsdatter	25
Jens Christensen Bro og Inger Troelsdatter	82
Troels Jensen og Anna Birgitte Simonsdatter	135
Niels Chr. Christensen og Dorthea Marie Troelsdatter	151
Selvejergaardmand Christen Jensen Ulstrup	175
Peder Laurids Christensen	192
Hvad de gamle oplevede og fortalte	199
Rettelser og Tilføjelser	247
Navneregister	248
Benyttede Kilder	255
Indholdsfortegnelse	256

TILFØJELSER

Tilføjelserne i det følgende er ikke med i Kollerups oprindelige bog om Bro-slægten. De vedrører "Birkegårdsslægten", se sidst i tilføjelserne. Numre i kantes parentes foran personnavne henviser til tavlen med Birkegårdsslægten.

Uddrag: Chr. Kollerup: Vesterhimmerlandske Sognehistorier, Løgstør 1964

Haldrupgaard, S. 76-78

Nr. 1 a, Haldrupgaard. 50,4 ha. Da kong Christian III i 1545 besøgte Vitskøl, gav han abbed Anders Andersen livsbrev på en del gårde, bl. a. Haldrupgaard, Vilsted sogn, hvilken gård abbeden vist selv havde indløst. Så gik der ca. 200 år, inden der kom orden i ejerrækken. Christen Federsen var ejer af gården; han døde 1794, 54 år gammel. Hans enke, Ane Nielsdatter, giftede sig 1798 med Niels Christensen Oustrup, der så blev ejer af gården; han stammede fra Oustrup ved Aars. Ane Nielsdatter døde 12. april 1815. Den 24. november samme år giftede Niels Oustrup (nu 52 år gammel) sig med den 19-årige **[9] Mariane Jørgensdatter, [18] Jørgen Madsens** datter i nabogården [Haldrup Søgaard]. Niels Oustrup døde 3. april 1824, 61 år gammel, og den unge enke giftede sig straks efter med **[8] Christen Christensen**, der tjente i Vollesgaard; han var fra Tolstrup ved Aars og blev straks kaldt Chr. Tolstrup; den 1. juli 1844 blev han under arbejdet i sin lade dræbt af en nedstyrtende bjælke, der ramte ham i hovedet. Sønnen **[4] Niels Chr. Christensen [Tolstrup/Haldrup]** var da kun 16 år gammel, men han forstod tidligt at sætte sig ind i gårdens driftsmåde, og efter giftermål 1856 med **[5] Dorthea**, datter af gårdejer **[10] Troels Jensen [Bro]** i Flejsborg Svenstrup, gik det så godt for ægteparret, at de 1871 af Jens Christensen (kaldet Rævehale) kunne købe nabogården og derved forøge gårdens areal betydeligt. Niels og Dorthea fik en stor børneflokk, 14 ialt, men mange af dem faldt som ofre for de store epidemier, der rasede dengang, så kun fire af børnene nåede skelsår. - Den ældste søn Christen Tolstrup blev gift med en datter af Peter Drejer i Vilsted, og de blev gårdmandsfolk i Lundby. Sønnen Troels, født 1860, gift med Helene Kirstine fra Vadgaarden, fik skøde på fødegården 1885. Ligesom faderen blev han en kendt mand i sognet og fik mange tillidshverv; han havde et betydeligt anlæg for handel med heste og kreaturer. Den store børneflokk spredtes rundt i Vesthimmerland og blev dygtige landmænd. Niels Haldrups tredie søn **[2] Niels [Haldrup]**, født 1864, blev gift med **[3] Hedeveg Poulsen**, datter af **[6] Poul Chr. Poulsen**, Engelstrup; de købte gård [Birkegård] i Sønderlade og kom således uden for Vilsted sogn, men er overalt kendt som dygtige folk. Niels Haldrups datter Karen blev gift med Kristian Nielsen; de fik »Ny Haldrupgaard«, som Niels Haldrup og Dorthea udskiftede fra gården 1884. Troels Haldrup beboede gården i mange år; han døde julen 1928, 68 år gammel. Datteren Anna, gift med gårdejer Oscar Jensen, født 1904, overtog gården, hvortil der er bygget nyt stuehus. Der er købt andre gårde til tre sønner. Oscar Jensen har været i kommunalbestyrelsen og i tilsynsrådet for Ranum Sparekasse.

Nr. 1 b. Ny Haldrupgård. 47,2 ha. Som nævnt ovenfor blev den nye gård, der byggedes ude ved landevejen, overtaget af Karen [Haldrup, datter af **[4] Niels Christensen TOLSTRUP**] og Kristian Nielsen; han var født i Hemdrup 23. september 1870 som søn af gårdmand Niels Christensen. Dette ægtepar blev ved deres dygtighed velhavende folk, så de kunne købe egnens bedste gårde til deres børn. Trods sit stærke udseende (gl. Garder) blev Kristian Nielsen ikke særlig gammel, idet han døde 27. august 1940, knap 70 år gammel. Sønnen Tolstrup Nielsen overtog i 1936 gården; han er gift med Kristine Holm, datter af gårdejer Kristen Holm i Salling,

[...]

Nr. 3 a. Haldrup Søgaard. 40,5 ha. 1801 boede her **[18] Jørgen Madsen**, født 1764, død 1838. På folketællingslisten står, at han var en fattig selvejerhusmand og murermester. En svigersøn, Morten Christensen fik ejendommen 1836; dennes datter, Ane Marie, blev 19 år gammel 1857 gift med Mikkel Kr. Kristensen, søn af fisker og husmand Kristen Mikkelsen i Vilsted, og Morten gik på aftægt, 52 år gammel. Han blev 1847 udlagt som fader til deres tjenestepiges barn. Efter konens død giftede han sig 1860 med pigen, der hed Maren Jeppesdatter og var 44 år. Morten Christensen døde 1869, 64 år gammel. Den unge mand i gården, Mikkel Kristensen, døde allerede 1870, kun 40 år gammel; han

kvaltes i et bid af en roe, der satte sig fast i halsen. Enken Ane Marie Mortensdatter giftede sig 1871 med snedker Anders Pedersen, født 1841 i Bjørnstrup; hun døde 1876, 38 år gammel, og Anders Pedersen giftede sig så samme år med Mette Marie Andersen, født 1849, datter af gårdejer Anders Larsen, Vollesgaard. Deres søn Anders Larsen Pedersen blev gift med Mette, datter af Kristian Hansen (Smed), Engelstrup, og parret overtog 1903 gården, der nu blev udvidet ved jordkøb og søens udtørring. Anders Larsen døde 16. marts 1956, 78 år gammel; han boede da i Raunstrup. Sønnen Arne Pedersen overtog gården i 1942.

Øster Stræth, s. 196 f.

Nr. 1 a. Øster Stræth. 40,3 ha. Ved år 1800 var **[26] Jens Poulsen** ejer af denne gård. Helligtrekongersdag 1812 var han gået til Engelstrup for at besøge sin familie her [datteren **[13] Kirsten Jensdatter** g.m. **[12] Poul Jensen Stræt**]; men på hjemvejen om aftenen satte han livet til i et frygteligt snevejr; han var faldet i Engelstrup bæk og var blevet drivvåd, så han bukkede under i den stærke kulde. Først efter at beboerne i Vilsted og Engelstrup havde søgt i tre dage, fandt man hans lig under en stor snedrive på Hulegaardens mark. Gården gik nu over til sønnen Niels Jensen, født 1805, død 1877, han var gift med Johanne Marie Andersdatter fra Vester Stræth. Deres søn, Jens Nielsen (født 1834) fik derefter gården, som han solgte 1906, da børnene havde giftet sig gårde til andre steder. Køberen var landbrugskandidat N. C. Nielsen, der i 1913 solgte til Søren Bonde Søndergaard, der allerede året efter solgte til Hans Hansen. 1933 overtog dennes søn, Niels Hansen, gården, men videresolgte den samme år til Lars Bjerre, hvis svigersøn Frederik Søgaard nu er ejer.

Slavekrigen i Vesthimmerland, s. 245-49

Godt et århundrede er forløbet siden slavekrigens dage, og det kan vel have sin interesse at opfriske nogle enkeltheder fra den tid, da det forfærdelige rygte om Rendsborg-slavernes udbrud forårsagede en sådan panik i befolkningen, at noget lignende næppe er set hverken før eller siden.

Rygtet lød, at hvor slaverne kom frem, afbrændte de gårde og huse, mishandlede eller ihjelslog befolkningen og røvede dens ejendele, såsom rede penge, sølvtoj og lignende.

Det var den 31. marts 1848, at den urovækkende melding nåede op til Vesthimmerland. Fra herredsfogderne var der sendt ordre ud til sognefogderne om, at disse ved ridende stafetter måtte underrette befolkningen og sørge for, at så store styrker som muligt blev sammenkaldt rundt i sognene for at værne hjem og arne.

Der blev en travlhed uden lige. Særlig kneb det med at fremskaffe de fornødne våben til mandskabet, da det kun var ganske enkelte, der havde gamle muskedonnere. Disse blev fundet frem fra lofterne, eftersete og afprøvede.

Egnens smedeværksteder blev omdannet til hele våbenfabrikker; man måtte jo have noget at forsvare sig med. Alt, hvad der kunne gøre fortræd, blev taget i brug, jernstænger, forke, møggrebe, udrettede høleer og høtyve på en lang stage. Man måtte hjælpe sig, som man bedst kunne.

Af tidligere gårdejer i Vester Falde, sparekassedirektør **Jens Sørensen Bak [Bach]**, der døde i Ranum 1940 i den høje alder af 99 år, har jeg for år tilbage fået fortalt enkelte træk om det røre, meddelelsen om slavernes udbrud vakte i hans hjemby, den lille landsby Braarup i Oudrup sogn, hvor hans far, **Søren [Christensen] Bak**, dengang var sognefoged og ejede den nu udstykkede Bakkegaard.

Jens Bak, der på det tidspunkt var i 7-årsalderen og lige var begyndt at gå i skole, huskede tydeligt, da den urovækkende melding kom til den lille, fredelige landsby. Sognefogden kom midt på formiddagen efter endt fodring af sine kreaturer gående tværs over gårdspladsen, der skrånede mod stuehuset, da han ved at se ud af det venstre gårdsled fik øje på en rytter, der i stærk fart kom vest fra ned ad vejen mod Braarup by. Pludselig holdt rytteren i gården. Det var en ung karl, der hurtigt, men meget nervøs kom frem med sit ærinde.

»Jeg skulle sige fra sognefoged Simon Pedersen i Vilsted, at han fra herredsfogden i Løgstør har fået meddelelse om, at flere hundrede slaver er brudt ud af Rendsborg tugthus og nu er på vej op gennem

Jylland, hvor de på den skammeligste måde afbrænder gårdene og ihjelslår ordentlige folk. Alle vegne, hvor de kommer frem, slutter alskens pak sig til dem, så hæren vokser i størrelse for hver time. Det forlyder, at slaverne allerede er et par mil syd for Viborg og kan ventes at være på egnen allerede i aften eller ud på natten«.

Karlen forsvandt hurtigt efter at have afleveret herredsfogdens brev til Søren Bak, der ved meddelelsen var blevet stærkt rystet. Brevet gik ud på, at han hurtigst muligt skulle lade meldingen gå videre til sognefogderne i Lundby og Gundersted, så der også dér kunne træffes de fornødne foranstaltninger. Vel vidste alle, at krigen stod for døren; men ligefrem overfald af slaver eller tugthusfanger måtte da være meget værre, så her gjaldt det at vise snarrådighed.

Foråret kom tidligt det år, og markarbejdet var allerede begyndt, men Søren Bak fik karlen kaldt hjem og anbragt på ryggen af en hest, for at herredsfogdens budskab hurtigt kunne komme til de før omtalte sogne. Selv løb han over til naboen, gårdmand Kr. Overgaard, der var en rask mand, der tit vidste råd i en snæver vending. Kristen foreslog ham at tage op til skolelærer Kollerup, der dengang boede i Toftegaarden vest for Oudrup kirke; muligvis kunne han få læreren til at lede forsvaret. - Søren Bak mere løb end gik. Hvert øjeblik spild kunne jo forårsage, at man ikke blev beredt til at modtage fjenden.

Skolelæreren var en ældre mand, over midten af tresserne; han havde i sin ungdom under Napoleonskrigene været indkaldt i fjorten år, og deltaget i mangen hård dyst nede i det tyske, så han skulle have alle mulige betingelser for at være en god rådgiver under den forhåndenværende ulykkelige situation.

Læreren syntes at tage sagen med en vis ro; dog kunne han ikke tage afstand fra øjeblikkets alvor. Han havde den dag i sin tærskelo en arbejdsmand, Niels Hornum, der boede i Hummelhaven Oudrup. Han var året i forvejen kommet hjem efter at have siddet i syv år i tugthuset i Rendsborg for tyverier, han skulle have forøvet sammen med den på hele egnen berygtede mestertyv Jens Bager. Tærskemanden mente, at det var helt utænkeligt, at de stakkels slaver, hvoraf flere var lænkede både på hænder og fødder, kunne fuldføre en sådan kraftanstrengelse, som det var at bryde ud af den stærkt bevogtede straffeanstalt.

Det interesserede Søren Bak at vide, hvordan man tog sagen i nabosognene, og skolelæreren indvilligede i, at hans søn, Kristian, kom på ryggen af en hest og skyndsomst red til Engelstrup for at høre, hvad Jakob Borup, der var sognefoged i Vindblæs sogn, mente, der burde gøres. Han kom tilbage med den besked, at Jakob Borup ikke mente, man kunne sidde herredsfogdens ordre overhørig, og at han, som sognefoged i embeds medfør måtte gøre, hvad der kunne gøres, når faren truede i et tilfælde som her.

* * *

Da skolelæreren på grund af sin høje alder og svigtende helbred ikke mente at kunne stille sig i spidsen for hæren og lede forsvaret, og da der ikke i sognet fandtes nogen, der havde været korporal eller havde nogen videre militæruddannelse, bestemte Søren Bak sig til selv at overtage anførelsen.

Kommet hjem til gården fik han ved naboers hjælp sendt ridende bud ud til alle beboerne i det noget tyndt befolkede, men vidtstrakte sogn. Alle mandspersoner fra gårde og husmandssteder skulle møde kl. 4 om eftermiddagen ved Oudrup kirke, men også kvinderne og ungdommen fik travle timer med at bære lyng og rafter sammen på den store Tinghøj oven for byen, så baunen kunne tændes, så snart fjenden var i sigte.

Også de ældre kvinder fik noget at forrette. Man skrev breve og formularer, der, når de blev båret på brystet, skulle gøre fædrelandsforsvarerne usårlige for fjendens kugler. Kun kugler af sølv skulle så kunne bide på, og dem mente man ikke, at slaverne havde let ved at komme i besiddelse af. Der gik også denne eftermiddag mange bud til den kloge kone, Maren Haaning, om medikamenter og trylleord.

Det var en ret anselig styrke - vel omkring et halvt hundrede mand - anføreren kunne mønstre, da man var samlet og drog af sted fra kirken og op på Tinghøjen, der var egnens højeste punkt, og hvorfra der kunne ses milevidt omkring. Søren Bak havde hos smeden fået lavet et spyd næsten i lighed med en høtyv, og denne var sat på en alen lang stage; dette våben mente han var bedst anvendeligt. Den øvrige

hær var bevæbnet med våben af alle mulige slags. Man lejrede sig på højen, og mens mørket hurtigt faldt på, havde man stadig udkik mod syd. Der spores nok nogen nervøsitet blandt de fleste, men én ting var alle enige om: ikke at vige for fjenden - der ville vanke brådne pander.

Sent på aftenen var der nogle, der mente at have hørt skud sydpå i heden efter Flejsborg til, og da andre bestemt påstod at have set enkelte ildglimt, troede man, at nu var slaverne ikke langt borte, og man skyndte sig at antænde baunen, der snart blussede op mod himlen i den halvmørke forårsnat. Dette blev signalet til, at der flere steder antændtes bauner, både i Hanherred og rundt omkring. Man troede, at angrebet var begyndt. Men natten gik og morgenen kom, og der viste sig stadig ingen slaver - heller ikke da den lyse dag kom frem. Konerne kom med øllebrød til deres mænd og karle, der var forvågede efter den lange, spændende nat.

Op ad formiddagen kom så herredsfogdens bud, at det hele var løgn og opspind opstået i nogles vilde fantasi sammen med den store uro over den rigtige krig, som man vidste ville komme. Hæren opløstes, og enhver drog til sit.

* * *

Der forefaldt selvfølgelig mange begivenheder, som vor tid har moret sig over. En husmandsenke østpå, der var meget overtroisk, og hvis eneste søn også var kommet afsted mod slaverne, havde bagt en tyk pandekage, som hun så sendte med sognets lærer, da denne afgik med sin afdeling den 1. april om morgenen. Da han nåede stedet, hvor karlen skulle være at træffe, var denne allerede afgået med fortroppen, og da læreren var ked af at slæbe rundt med pandekagen hele dagen, og han op ad formiddagen blev sulten, spiste han den. Straks efter kom karlen tilbage, og læreren fortalte ham hele sammenhængen og tilbød at betale kagen. Det lod til, at karlen blev meget nedtrykt, og da læreren trængte nærmere ind på ham, forklarede han, at hans moder havde indbagt 25 store lus i pandekagen. Maren Haaning fra Vindblæs havde nemlig oplyst, at når lusene blev anvendt, skulle der ikke være nogen fare for den unge mands liv. Det fortælles, at læreren fik svære opkastninger ved meddelelsen!

Et andet sted i Himmerland var der en husmandsenke, der kun havde en tjenestedreng, som også måtte med hæren mod slaverne. Konen, der holdt meget af drengen, fulgte bagefter med sin trillebør, og da man spurgte, hvorfor hun ville med, svarede hun: »Jeg ser jo nok ikke drengen levende mere, og så vil jeg så gerne have hans lig med hjem«. Hun troede, som så mange andre, at det var den visse død, hæren gik i møde.

I et sogn på samme egn var der en ældre, noget trivelig forvalter, der eksercerede med mandskabet. Det kneb for ham at holde orden på de uøvede bønderkarle - nogle drejede højre og andre venstre om, og det hele var forvirring. Forvalteren, der havde været korporal, blev hidsig og råbte: »Klodrianer, I skal gøre som jeg gør«, hvorefter han trådte et skridt tilbage og faldt baglæns i en kalkkule, der var fyldt med vand!

* * *

Den hele kommers varede blot et døgn. Bagefter gik der flere steder det rygte, at det var kong Frederik den syvende, der havde udspremt historien om slaverne for at se, hvad folket duede til. Ialt regnede man med, at der alene i Aalborg amt var kaldt ca. 16000 mand under våben foruden soldaterne, der rykkede ud fra Aalborg.

De senere generationer har moret sig over disse begivenheder; men det er på en måde uretfærdigt, da man jo sagtens kan være lystig, når faren er ovre. Vore forfædre greb til våben - ikke blot de yngre, men også de ældre, mænd helt op over de tres, og halvvoksne drenge; de var rede til at ofre livet for fædrelandet.

Birkegårdsslægten: Anetavle

1. generation

1. 8 Børn født på Birkegården 1891-1911

Niels Christian, Dorthea, Poul, Marie, Sigurd, Jens, Frederik og Signe Haldrup.

2. generation

2. Niels HALDRUP Birkegård. Født 29 august 1864. Død 1937.

Købte Birkegård i Sønderlade. Sluttede sig til Indre Mission, menighedsrådsmedlem, medlem af provstiudvalg osv. Boede sine sidste år i villa i Overlade. Kilde: Kollerup [1] s. 167 ff.

3. Hedevig POULSEN. Født 19 maj 1867.

3. generation

4. Niels Christensen TOLSTRUP Haldrupgård. Født 14 marts 1828. Død 14 august 1889.

Som ældre kaldt Haldrup efter sin gård, Haldrupgård i Vilsted sgn. (som han overtog efter sin far), sogneforstander og kommunens valgmand til landstingsvalget i Aalborg, engageret i vækkelsen i 60'erne. Købte nabojerde til Haldrupgård, som 1885 afstodes til sønnen Troels. Opførte herefter ny gård, Ny Haldrupgård, på hedebackerne ved Hobro-Løgstør-landevejen. Denne overtoges af datteren Karen. Fik 12 sønner og 2 døtre, men kun 3 sønner og 1 datter blev voksne. Kilde: Kollerup [1] s. 151 ff.

5. Dorthea Marie Troelsdatter BRO. Født 22 maj 1834 i Aars sgn. Aalb. A. Død 1903.

6. Poul Kristian POULSEN gårdmand. Født 14 november 1831 i Engelstrup, Vindblæs sgn. Død 1908.

Gårdmand i Engelstrup (Vindblæs sogn) iflg. Kollerup [1] s. 67. Var 14 år ved folketællingen i 1845.

7. Ane Marie Christiansdatter BRO. Født 6 maj 1837. Død 6 august 1908 i Salling.

4. generation

8. Christen Christensen TOLSTRUP Haldrupgård. Født ca. 1790 i Tolstrup, Aars Sgn. Aalb.A. Død 1 juli 1844.

Tjente i Vollesgård, før han ved giftemål kom til Haldrupgård, begge Vilsted Sogn. Efternavnet (kaldenavn) refererer til Tolstrup ved Aars, hans fødested. Gaardnavnet Haldrupgaard går mindst tilbage til 1545, hvor Chr. II gav abbed på Vitskøl Anders Andersen livsbrev på en del gårde, bl.a. "Haldrupgaard". Kollerup [1] s. 151, 247. [2], s. 76 f.

9. Marianne JØRGENSDATTER. Født ca. 1797 i Vilsted sgn. Død 17 juni 1870.

Hendes første mand Niels Christensen Oustrup var enkemand efter Ane Nielsdatter, enke efter Christen Pedersen (død 1794), som var den første ejer af Haldrupgård. Fra 1856 aftægtskone hos sønnen Niels (nr. 4) på Haldrupgård.

10. Troels Jensen BRO gårdejer. Født 1797 i Aars sgn. Aalb. A. Død 1870.

Ejer af gård i Flejstrup efter sin far (nr. 20). Kilde: Kollerup [1] s. 36. I FT 1845 Flejsborg sgn., Aars H., Aalb A., kaldes gården "Svenstrup Gaarde".

11. Anna Birgitte SIMONSDATTER. Født 1800 i Vindblæs Sgn., Aalb.A.

12. Poul JENSEN STRÆT gårdmand. Født ca. 1780 i Vester Stræt, Vilsted sgn.

Er ved folketællingen 1845 66 år, gårdmand i Engelstrup by, Vindblæs sogn, gift med 4 sønner (16, 14, 12 og 9 år). Han angives at være født i Vilsted sogn, måske Vester Stræt (han optræder nemlig med tilnavnet Stræt i forbindelse med sine børns fødsler), hvorimod hans kone er født "heri sognet".

Han er formodentlig den Poul Jensen, der i 1787, 7 år gammel, er "antaget til opdragelse" hos Paul Christensen i Øster Stræt, og i 1801, 20 år, er tjenestekarls samme sted, nu hos sønnen i gården Jens Poulsen, hans senere svigerfar (nr. 26).

13. Kirsten JENSDATTER. Født ca. 1796 i Vindblæs sgn.

14. Kristian Christensen BRO Mølgård. Født 1792. Døbt 18 juli i Vilsted Kirke. Død 1850.

I årelang tjeneste hos gårdmænd i Krogstrup, der siden hjalp ham til at købe gården Mølgård i Vindblæs. Kollerup [1] s. 25 ff.

15. Hedevig THOMASDATTER. Født 1793. Død 1866.

5. generation

16. Christen CHRISTENSEN gårdmand. Født ca. 1745.

Var ved folketællingen i 1787 og 1801 "Bonde og Gaardmand" i Tolstrup, Aars sogn.

17. Anna LAURITSDATTER. Født ca. 1767.

18. Jørgen MADSEN gårdejer. Født ca. 1764. Død 1838.

Ejer af nabogård til Haldrupgaard i Vilsted sogn iflg. Kollerup [2] s. 79 er der tale om den store Haldrup Søgaard på 40,5 ha. Ved folketællingen 1801 angives han at være "fattig selvejer husmand og murermester", 37 år, gift med 2 døtre på 2 og 4 år og bosiddende i "Haldrupgaard og huse".

19. ZidseL HANS DATTER. Født ca. 1763.

Ved folketælling 1845 er hun som enke på aftægt hos datteren Ane Magdalene. Hendes fødested angives da til Bjert(?). Der er et Bjert sogn i Ribe amt (Vejle).

20. Jens Christensen BRO gårdejer. Født 1759 i Vilsted. Død 1832 i Flejsborg.

Kom i tjeneste hos sin bror (nr. 28) Christens svigerfar, Troels Madsen (nr. 45) i Flejsborg Svenstrup i Vilsted sgn. og giftede sig få år derefter med den ældste datter, Inger Marie (nr. 21). I 1797, da svigerfaderen har giftet sig igen og er flyttet til Haldrup, overtager han fæstet af gården i Flejsborg Svenstrup, som han siden i 1806 køber til selveje for 1000 rd. Fra Jens Bro "stammer Svenstrupslægten, Hornbækslægten og den stærkt udbredte Haldrupslægt". Kilde: Kollerup [1] s. 36, 82, 135.", [2] s. 53 f.

21. Inger Marie TROELSDATTER. Født 1765. Døbt 17 marts i Vilsted Kirke. Død 1837.

22. Simon CHRISTENSEN Højsletgaard. Født ca. 1759. Død 24 august 1816 i Vindblæs sgn.

Muligvis den Simon der træffes som tjenestekarl hos Christen Christensen, Kornum By og Sgn, ved FT 1787. Ved FT 1801 "husbonde, bonde og gaardbeoer" i Vindblæs By og Sgn., Aalb. A. Gården er iflg. Kollerup [2] (s. 181) den store selvejergård "Højsletgaard".

23. Karen POULSDATTER. Født ca. 1774.

24. Jens JENSEN Vester Stræt. Født 7 juli 1743. Død 30 januar 1792.

Gårdmand på Vester Stræt i Vilsted sogn. Den sandsynlige far til Poul (nr. 12). De havde 5 andre børn. Kilde: Mormonernes database.

25. Maren CHRISTENSE DATTER. Født 1744 i Øster Stræt, Vindblæs sogn(?). Død 1836.

Formodentlig datter af Christen Mortensen og Maren Larsen, der døde hhv. 19 marts 1755 og 16 april 1758 på Øster Stræt i nabosognet Vindblæs. Sønnen Poul (nr. 12) er da vokset op hos hendes bror Paul Christensen.

26. Jens POULSEN Øster Stræt. Født 1761 i Øster Stræt, Vindblæs sgn. Døbt 30 august i Vindblæs Kirke. Død 9 januar 1812. Begravet 19 januar i Vindblæs Kirke.

Ved folketællingen 1801 for Vindblæs 38 år "Husbonde, bonde og gaardbeoer" på gården Øster Stræt (40,3 ha). Han må have overtaget gården efter sin far. På gården som sagt også "Poul Jensen, 20, Ugift, tjenestekarl", vel sagtens hans fætter og kommende svigersøn. Om hans død skriver Kollerup [2] s. 196 f. "Helligtrekongersdag 1812 var han gået til Engelstrup for at besøge sin familie her [må være datteren Kirsten]; men på hjemvejen om aftenen satte han livet til i

et frygteligt snevejr; han var faldet i Engelstrup bæk og var blevet drivvåd, så han bukkede under i den stærke kulde. Først efter at beboerne i Vilsted og Engelstrup havde søgt i tre dage, fandt man hans lig under en stor snedrive på Hulegaardens mark. Gården gik nu over til sønnen Niels Jensen"

27. Johanne Kirstine CHRISTENSDATTER. Født 1764. Døbt 24 november i Vilsted Kirke. Død 9 maj 1838 i Øster Stræt. Begravet 20 maj i Vindblæs Kirke.

28. Christen Christensen BRO fæster. Født ca. 1756. Død 21 april 1832. Begravet 29 april i Vilsted Kirke.

Kom i tjeneste hos sin senere svigerfar Troels Madsen (nr. 58), der var enkemand med 3 døtre fra 1788. Efter giftemålet fæster af ejendom under Vaar i Vilsted Sgn. og By, hvor han døde. "Stammefader til en stor slægt, der spredtes i egnen, dog særlig i Vindblæs og Oudrup sogne, og som har talt mange dygtige kommunalmænd.". Kollerup [1] (s.25 ff.) [2] (s. 53).

29. Otteane TROELSDATTER. Født 1767 i Flejsborg-Svenstrup, Vilsted sogn. Døbt 3 november i Vilsted Kirke. Død 15 maj 1837. Begravet 21 maj i Vilsted Kirke.

30. Thomas PEDERSEN husmand. Født ca. 1755.

Husmand i Vilsted. Kollerup [1] s. 26. Ikke fundet FT 1787. I FT 1801, 46 år, betegnet "huusmand med jord i yderlig armod". Han har da 4 børn i alderen 2-11, men Hedvig (nr. 15, som da er 8-9) er ikke blandt dem. Måske i pleje?

31. Hedeveg CHRISTENSDATTER. Født ca. 1761.

6. generation

32 Christen. Død ca. 1750.

Må være død før sønnen Christen (nr. 16) blev 7 år.

33. Kirsten CHRISTENSDATTER. Født ca. 1709. Død før 1801.

Boede ved FT 1787 i Tolstrup, Aars sgn. hos sønnen Christen (nr. 16.) af 1. ægteskab, 78 år gammel og "nyder Almisse af Sognet". Må være død før 1801.

40. Christen Jensen BRO fæster. Født 1730. Død februar 1775 i Vilsted.

Overtog af uforklarlige grunde ikke fæstet efter sin far, men fæstede istedet et hus i Vilsted By også under godset Vaar. Døde på den tilfrosne Vilsted Sø februar 1775, da isen bristede."Gamle folk mener, at de kunne huske, at deres bedsteforældre talte om, at to mænd en vinterdag satte livet til ved at køre over søen, at isen gik i stykker, og både mænd og heste druknede. Den daværende præst i Vilsted, hr. Hvass, giver i kirkebogen en bemærkning om, at de ynkelig druknede. Begivenheden har selvsagt vakt megen opsigt i egnen". Ved skiftet efter ham var der intet til arvingerne. Enken med børn (den yngste 10 år) fik lov at forblive i huset. 8 børn, heraf 2

sønner begge ved navn Jens og begge levende ved skiftet efter deres far. Kollerup [1] (s.17, 19 ff., 35).

41. Anna MIKKELSDATTER. Født 1729. Døbt 17 december i Bjørnsholm Kirke. Død 22 marts 1801 i Vilsted.

Herkomst ukendt.

42. Troels MADSEN fæster. Født 1731. Død 20 april 1810 i Flejsborg-Svenstrup, Vilsted sogn. Begravet 29 april i Vilsted Kirke.

Gårdfæster i Flejsborg Svenstrup i Vilsted sgn. Gik efter sin kones død 1788 alene i den store gård sammen med sine tre voksne døtre. Disse piger skal have været så ualmindelig dygtige til at hjælpe med gårdens drift, både ud- og indvendigt arbejde. De ikke alene pløjede og harvede, men spredte al gødningen, samlede sten af markerne, slog lyng, gravede hedetørv, passede kreaturerne og drev med den tids store fåreflokke i heden. Folketællingslisten fra 1787 udviser også, at Troels Madsen ikke har haft anden arbejdskraft i gården end sine døtre. Giftede sig for 2. gang som 67-årig med Karen Justdatter, og 1797 overtog han hendes hjem i Haldrup i Vilsted sogn, hvorved Svenstrup-gården overgik til svigersønnen Jens Bro (nr. 20). Karen Justdatter må være død kort tid efter. Ved folketællingen 1801 bor Troels M. som enkemand hos Jens Bro og datteren Inger Marie. Kollerup [1] s. 25, [2] s. 53.

43. Ane CHRISTENSDATTER. Født 1728 i Borregaard, Bjørnsholm sogn. Døbt 25 marts i Bjørnsholm Kirke. Død 1788. Begravet 27 april i Vilsted Kirke.

"Mariæ besørgelsesdag hafde Christen Nielss i Borregaard et barn til daaben nafnet: Anne. Testes: Peder Jenssøns kone, Christen Skræder, bror Døbts søn og datter" (Bjørnsholm kirkebog 1728).

52. Paul CHRISTENSEN Øster Stræt. Født ca. 1715. Død før 1801.

Ved folketællingen 1789 72 år "Husbonde, bonde og gaardbeboer" på gården Øster Stræt i Vindblæs sogn, gift åbenbart for 2. gang med Kirsten Andersdatter. Sønnen Jens (den eneste) er 24 år og "af 1. ægteskab". I huset er også Poul Jensen, 7 år gammel, "antaget til opdragelse". Han er fortsat på gården i 1801, som tjenestekarl hos sønnen Jens, og bliver senere gift med dennes datter Kirsten Jensdatter.

Efter al sandsynlighed er Paul Christensen søn af Christen Mortensen og Maren Larsen, der døde hhv. 19 marts 1755 og 16 april 1758 på Øster Stræt. Det omtalte plejebarn Poul er muligvis søn af hans søster Maren Døbtsdatter (1744-1836) og Jens Jensen (1743-1792) på Vester Stræt i nabosognet Vilsted.

53. Karen GREGERSEN. Død før 1787.

56. Christen Jensen BRO fæster = nr. 40

57. Anna MIKKELSDATTER = nr. 41

58. Troels MADSEN fæster = nr. 42

59. Ane CHRISTENSDATTER = nr. 43

7. generation

80. Jens Christensen BRO fæster. Født 1696 i Vilsted. Død 5 november 1750 i Vilsted.

Fæster af gård i Vilsted under godset Vaar. Ved skiftet efter ham opgøres boet ganske vist til godt 111 rigsdaler, men da gælden også er stor, bliver der intet til arvingerne. Enken blev dog på gården til sin død to år senere. Kollerup [1] (s.12 ff.), [2] (s. 45 ff.) .

81. Karen CHRISTENSDATTER. Født 1693. Døbt 30 juli i Vilsted Kirke. Død 1752. Begravet 10 september i Vilsted Kirke.

86. Christen NIELSEN (PAV) bonde. Født ca. 1702. Død 1761. Begravet i Bjørnsholm Kirke.

Er ved sin død 59 år: "1761 Christen Nielsen af Borregaard. 59 aar. under sang og liigprædiken. Text: 2 cor. 6. cap. Jeg bønørde dig paa den behagelige tiid, etc." (kirkebogen). Hans mor døde 1737: "Die oium Ganet Christen Pavis moder".

112. Jens Christensen BRO fæster = nr. 80

113. Karen CHRISTENSDATTER = nr. 81

118. Christen NIELSEN (PAV) = nr. 86

8. generation

160. Christen Nielsen BRO fæster. Født 1654 i Vilsted. Død april 1728 i Vilsted. Begravet 29 marts i Vilsted Kirke.

"Mange børn", hvoraf de fleste døde som små. Giftede sig som enkemand 2. gang med "ældre pige" fra et nabosogn. Begravet på kirkegården i Vilsted 2. påskedag 1728. Kollerup [1] (s.12), [2] (s. 44).

161. Kirsten CHRISTENSDATTER. Født 1656 i Vilsted. Død 14 marts 1700 i Vilsted.

162. Christen Nielsen SMED gårdfæster. Født ca. 1645. Død 1719. Begravet 27 juli i Vilsted Kirke.

Fæster under Vaar(?). Kollerup [1] (s.12).

163. Maren GUNDESDATTER. Født ca. 1659. Død 1726. Begravet 23 januar 1726 i Vilsted Kirke.

224. Christen Nielsen BRO fæster = nr. 160

225. Kirsten CHRISTENSDATTER = nr. 161

226. Christen Nielsen SMED gårdfæster = nr. 162

227. Maren GUNDESDATTER. = nr. 163

9. generation

320. Niels JENSEN fæster. Født 1615. Død 1682. Begravet 4 oktober i Vilsted Kirke.

I Vilsted sogns ældste kirkebog, der er påbegyndt 1679, har den nuværende præst, hr. Søren Christensen, noteret følgende: »Den 4. Oktober 1682 begravet Niels Jensen over Broen«. Om denne mand vides der intet ud over, at det ser ud til, han har boet hinsides broen. Måske har han været en slags brofoged og opkrævet penge af dem, som passerede broen, hvilket var almindeligt dengang til broernes vedligeholdelse, og så har han jo oplevet svenskekrigene med den hårdhændede besættelse af egnen. Kollerup [1] (s.12), [2] (s. 44).

448. Niels JENSEN fæster = nr. 320

[1] Chr. Kollerup: En vesthimmerlandsk bondeslægt. Slægten Bro med sidelinjer, Løgstør 1951

[2] Chr. Kollerup: Vesthimmerlandske Sognehistorier, Løgstør 1964